

คู่มือการปฏิบัติงาน
ด้านการตรวจสอบสภาพรถ
ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

คู่มือการปฏิบัติงาน

ด้านการตรวจสอบสภาพรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

จัดทำโดย

คณะผู้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

ด้านการตรวจสอบสภาพรถ

พฤษภาคม ๒๕๕๐

คณะผู้จัดทำ

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรด้านการตรวจสอบสภาพรถ

๑. นายสุชาติ กลิ่นสุวรรณ	ประธานกรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักวิศวกรรมและความปลอดภัย	
๒. นายจิรศักดิ์ แม้นจริง	กรรมการ
ผู้อำนวยการส่วนสถิติการตรวจสอบสภาพและทดสอบรถ	
๓. นายธานี สืบฤกษ์	กรรมการ
ผู้อำนวยการส่วนสถานตรวจสอบสภาพรถ	
๔. นายศักดิ์ชัย พัวโสพิศ	กรรมการ
ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการและวิศวกรรม	
๕. นายสทวัน มะโนเครื่อง	กรรมการ
ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบสมรรถนะรถ	
๖. นายกฤตภาส มุกดาประเสริฐ	กรรมการ
หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบสภาพรถยนต์	
๗. นายเทิดศักดิ์ เสวตไกรสร	กรรมการ
หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบสภาพรถขนส่ง	
๘. นางสาวดารณี สายสุวรรณ	เลขานุการ
หัวหน้าฝ่ายพัฒนาคู่มือและสวัสดิการ	
๙. นางสาวอรพรรณ จตุรวิทย์	ผู้ช่วยเลขานุการ
นักพัฒนาทรัพยากรบุคคล	

ผู้ร่วมจัดทำ

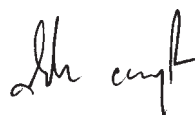
๑. นายเอกบดินทร์ จำเนียรกาล	วิศวกรเครื่องกล ๘ วช.
๒. นายสิทธิเดช เกาะกลาง	หัวหน้างานตรวจสอบสภาพรถจักรยานยนต์
๓. นายดุสิต ใบบัววรรณ	นายช่างตรวจสอบสภาพรถ ๖
๔. นายบุญมาก ไชยอิน	นายช่างตรวจสอบสภาพรถ ๖
๕. นายพยงค์ จารุจันทร์	ช่างตรวจสอบสภาพรถ ๕
๖. นายเสนาะ อ่อนแสง	ช่างตรวจสอบสภาพรถ ๕
๗. นายสุวิทย์ ไตนม	ช่างตรวจสอบสภาพรถ ๕
๘. นายสมเกียรติ งามวงศ์	ช่างตรวจสอบสภาพรถ ๕
๙. นายโตม จันทราสุริยารัตน์	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

คำนิยาม

การตรวจสอบสภาพรถเป็นงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของกรมการขนส่งทางบก ที่มีความสำคัญด้านยุทธศาสตร์การส่งเสริมความปลอดภัยจากการใช้รถใช้ถนนและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านนี้จึงจำเป็นที่จะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในงานที่รับผิดชอบอย่างถ่องแท้ และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ของทางราชการ อีกทั้งต้องเป็นผู้ที่มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม จึงจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผลดีทั้งต่อตนเอง และสังคมโดยรวม จะนำมาซึ่งชื่อเสียงและภาพพจน์ที่ดีของกรมการขนส่งทางบก

ดังนั้น การที่คณะผู้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบสภาพรถใช้ความพยายามในการจัดลำดับ ขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบสภาพรถ ตลอดจนรวบรวมกฎหมาย กฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบ คำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน จึงนับได้ว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบสภาพรถได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจสามารถที่จะนำไปใช้ศึกษา ค้นคว้า และอ้างอิงต่อไปได้

กรมการขนส่งทางบกหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบสภาพรถเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์และมีส่วนช่วยให้การปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบสภาพรถเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วยความถูกต้องเป็นธรรม อันจะส่งผลดีต่อประชาชนและราชการ รวมทั้งชื่อเสียงของกรมการขนส่งทางบกสืบไป

(นายซิลปชัย จารุเกษมรัตน์)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

คำนำ

สืบเนื่องจากกรมการขนส่งทางบกได้จัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง (Blueprint for Change) ปีงบประมาณ ๒๕๕๙-๒๕๖๑ ในประเด็นยุทธศาสตร์การส่งเสริมความปลอดภัยจากการใช้รถใช้ถนน และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยได้พิจารณาคัดเลือกแนวทางการพัฒนาองค์กรและบุคลากรที่รับผิดชอบกลยุทธ์ตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง ซึ่งคู่มือการปฏิบัติงานด้านการตรวจสภาพรถก็เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรที่รับผิดชอบกลยุทธ์ตามข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรด้านการตรวจสภาพรถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ

คณะผู้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการตรวจสภาพรถ ได้พิจารณาเรียบเรียงขั้นตอนการดำเนินงานตรวจสภาพรถ วิธีปฏิบัติและเกณฑ์การวินิจฉัยผล พร้อมทั้งได้รวบรวมกฎหมาย กฎ ประกาศ ระเบียบ และคำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านการตรวจสภาพรถไว้ในภาคผนวกท้ายเล่ม เพื่อสามารถตรวจสอบอ้างอิงได้ โดยคณะผู้จัดทำได้พิจารณาจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการตรวจสภาพรถเป็น ๒ เล่ม คือ คู่มือการปฏิบัติงานด้านการตรวจสภาพรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และคู่มือการปฏิบัติงานด้านการตรวจสภาพรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

สำหรับหนังสือเล่มนี้ เป็นคู่มือการปฏิบัติงานด้านการตรวจสภาพรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ซึ่งคณะผู้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการตรวจสภาพรถ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์แก่บุคลากรของกรมการขนส่งทางบกที่ปฏิบัติงานด้านการตรวจสภาพรถ ให้มีประสิทธิภาพถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการและสะดวกในการศึกษาค้นคว้า และอ้างอิงต่อไป

คณะผู้จัดทำคู่มือ
การปฏิบัติงานด้านการตรวจสภาพรถ

สารบัญ

	หน้า
★ การตรวจสภาพรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ	๑-๑๕
★ การตรวจสภาพรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็ก	๑๖-๓๓

สารบัญเอกสารอ้างอิง

เอกสาร	กฎหมาย/กฎกระทรวง/ประกาศ/ระเบียบ	หน้า
(๑)	กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๔) และที่แก้ไขเพิ่มเติม	๓๗
(๒)	กฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) และที่แก้ไขเพิ่มเติม	๔๘
(๓)	กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๒๔)	๗๑
(๔)	กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๐ (พ.ศ. ๒๕๒๕)	๗๒
(๕)	กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๒ (พ.ศ. ๒๕๒๖) และที่แก้ไขเพิ่มเติม	๗๙
(๖)	กฎกระทรวง กำหนดเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบของรถที่ใช้ในการขนส่ง ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๐	๘๒
(๗)	ระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการตรวจและวินิจฉัย ผลการตรวจสภาพรถ พ.ศ. ๒๕๓๗	๘๕
(๘)	ระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยการตรวจสภาพรถของพนักงานตรวจสภาพ พ.ศ. ๒๕๔๗	๑๐๙
(๙)	ระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนด และตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๔๙	๑๑๔
(๑๐)	คำสั่งกรมการขนส่งทางบก ที่ ๒๒๔/๒๕๓๐ เรื่อง การจดทะเบียนรถโดยสาร ส่วนบุคคล	๑๒๐
(๑๑)	ประกาศคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบก เรื่อง การกำหนดชนิดหรือสภาพรถ ที่มีให้รับจดทะเบียน ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๕	๑๒๓
(๑๒)	ประกาศคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อเป็นมาตรการควบคุมเกี่ยวกับสีรถและเครื่องหมาย ของผู้ประกอบการขนส่งที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคันที่ใช้ในการประกอบ การขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร พ.ศ. ๒๕๔๙ ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๙	๑๒๔
(๑๓)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการการคำนวณน้ำหนักรถ เพื่อคำนวณภาษี ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๒	๑๒๖
(๑๔)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง โคมไฟและแดรล์สัญญาณ ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๗	๑๒๗

เอกสาร	กฎหมาย/กฎกระทรวง/ประกาศ/ระเบียบ	หน้า
(๑๕)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก ฉบับที่ ๘/๒๕๒๘ เรื่อง ลักษณะและมาตรฐานตัวถังส่วนที่บรรทุกและเครื่องหมายที่ด้านข้างของตัวถังสำหรับรถบรรทุกเฉพาะกิจในการขนส่งปลาเปิดที่ตัวถังส่วนที่บรรทุก มีลักษณะเป็นกระบะ	๑๒๘
(๑๖)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ตัวอักษร ภาพ หรือเครื่องหมาย ที่ตัวถังรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารในประเภทการขนส่งไม่ประจำทาง ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๐	๑๓๑
(๑๗)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง เกณฑ์ของระดับเสียงที่เกิดจากเครื่องกำเนิดพลังงานของรถ ประกาศ ณ วันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐	๑๓๒
(๑๘)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ความสูงภายในสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็ก ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๗	๑๓๔
(๑๙)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง การติดตั้งโทรทัศน์และวีดิทัศน์ สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๑	๑๓๕
(๒๐)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบค่าก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์และก๊าซไฮโดรคาร์บอนจากท่อไอเสียของรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกที่ใช้เครื่องยนต์แก๊สโซลีน ประกาศ ณ วันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๑	๑๓๖
(๒๑)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบค่าวันดำจากท่อไอเสียของรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ประกาศ ณ วันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๑	๑๓๘
(๒๒)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง การติดตั้งโทรทัศน์และวีดิทัศน์สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๑	๑๔๗
(๒๓)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ขนาด จำนวน และคุณภาพเครื่องดับเพลิงสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ลักษณะ ๔ (รถบรรทุกวัสดุอันตราย) ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑	๑๔๙
(๒๔)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ตัวอักษรหรือเครื่องหมายที่ด้านข้างของตัวถังรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๑	๑๕๑
(๒๕)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ชนิด ประเภท และขนาดของเครื่องดับเพลิงที่ต้องมีไว้ประจำรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๒	๑๕๓

เอกสาร	กฎหมาย/กฎกระทรวง/ประกาศ/ระเบียบ	หน้า
(๒๖)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง การติดป้ายอักษร ภาพและเครื่องหมาย ของรถบรรทุกวัตถุอันตราย ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๓	๑๕๔
(๒๗)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ให้ความเห็นชอบกระดานรภัยที่ใช้เป็นกระจกกันลม และส่วนประกอบของตัวถังที่เป็นกระจกสำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๕	๑๖๑
(๒๘)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดแบบตัวถังรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ประกาศ ณ วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๖	๑๖๓
(๒๙)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบ รถที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบ ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๖	๑๖๕
(๓๐)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดลักษณะและมาตรฐานตัวถัง ส่วนที่บรรทุกของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๗	๑๖๗
(๓๑)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณา ให้ความเห็นชอบคัสซีรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ (รถสองชั้น) ประกาศ ณ วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗	๑๗๖
(๓๒)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานและวิธีการทดสอบห้ามล้อเท้า ห้ามล้อมือ สำหรับการตรวจสภาพรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ประกาศ ณ วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๘	๑๗๘
(๓๓)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง หลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบรูปภาพ ที่ปรากฏบนตัวถังรถโดยสารไม่ประจำทาง ประกาศ ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๙	๑๘๐
(๓๔)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง หลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบรูปภาพ ที่ปรากฏบนตัวถังรถโดยสารไม่ประจำทาง (ฉบับที่ ๒) ประกาศ ณ วันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙	๑๘๑
(๓๕)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ประตู่ทางขึ้น-ลงและประตู่ฉุกเฉิน สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙	๑๘๒
(๓๖)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง การกำหนดเกณฑ์กำลังของเครื่องกำเนิดพลังงาน ของรถที่ใช้ในการขนส่งสำหรับการให้ความเห็นชอบแบบคัสซีรถ ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙	๑๘๕

เอกสาร	กฎหมาย/กฎกระทรวง/ประกาศ/ระเบียบ	หน้า
(๓๗)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง แบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสาร ของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็ก พ.ศ. ๒๕๔๙ ประกาศ ณ วันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๙	๑๘๖
(๓๘)	ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ประตู่ทางขึ้น-ลงและประตูฉุกเฉิน สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกาศ ณ วันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐	๑๙๓
(๓๙)	หนังสือกรมการขนส่งทางบก ที่ คค ๐๓๐๒/๐๕๐๑๕ เรื่อง การดัดแปลงรถบรรทุก เป็นรถโดยสารที่มีที่นั่งผู้โดยสารไม่เกิน ๑๐ คน ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๒๓	๑๙๕
(๔๐)	หนังสือกรมการขนส่งทางบก ที่ คค ๐๓๐๒/ว ๒๑ เรื่อง การลอกลายหมายเลขตัวถัง หรือโครงสร้างของรถ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๒๖	๑๙๖
(๔๑)	หนังสือกรมการขนส่งทางบก ที่ คค ๐๓๐๕/๐๒๑.๒๕ เรื่อง การอนุญาตให้แก้ไขเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๓๒	๑๙๗
(๔๒)	หนังสือกรมการขนส่งทางบก ที่ คค ๐๓๐๕/ว ๕๖ เรื่อง การอนุญาตให้แก้ไขเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๓๓	๒๐๐
(๔๓)	หนังสือกรมการขนส่งทางบก ที่ คค ๐๓๐๕/ว ๑๘ เรื่อง แบบบันทึกการตรวจสอบสภาพ การติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับก๊าซสำหรับรถที่ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว เป็นเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๔	๒๐๑
(๔๔)	หนังสือกรมการขนส่งทางบก ที่ คค ๐๓๐๕/ว ๗ เรื่อง การตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุด และน้ำหนักลงเพลารถโดยสาร ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๓๕	๒๐๕
(๔๕)	หนังสือกรมการขนส่งทางบก ที่ คค ๐๓๐๘/ว ๓๑ เรื่อง การจดทะเบียนรถบรรทุก (สูบสิ่งปฏิกูล) และรถบรรทุก (น้ำ) ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๓๖	๒๔๑
(๔๖)	หนังสือกรมการขนส่งทางบก ที่ คค ๐๓๐๕/ว ๕๗ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับ ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ความสูงภายในสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร และรถขนาดเล็ก ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๓๗	๒๔๔
(๔๗)	หนังสือกรมการขนส่งทางบก ที่ คค ๐๓๐๘/ว ๑๗ เรื่อง การกำหนดสีรถในการดำเนิน การตรวจสอบรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๓๙	๒๔๙
(๔๘)	หนังสือกรมการขนส่งทางบก ที่ คค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๗ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจวิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับการอนุญาตให้รถโดยสารสองแถวจดทะเบียนเป็นรถโดยสารไม่ประจำทาง ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๘	๒๕๑

เอกสาร	กฎหมาย/กฎกระทรวง/ประกาศ/ระเบียบ	หน้า
(๔๙)	หนังสือกรมการขนส่งทางบก ที่ คค ๐๔๐๘.๓/ว ๒๙๔ เรื่อง การอนุญาตให้แก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์ หรือส่วนควบของรถ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๘	๒๕๕
(๕๐)	หนังสือกรมการขนส่งทางบก ที่ คค ๐๔๐๘.๓/ว ๓๐๓ เรื่อง ชักข้อความเข้าใจ ในการดำเนินการเกี่ยวกับรถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัด (NGV) เป็นเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๘	๒๕๗
(๕๑)	หนังสือกรมการขนส่งทางบก ที่ คค ๐๔๐๗.๕/ว ๑๖๙ เรื่อง ชักข้อความเข้าใจ เกี่ยวกับการกำหนดสีตัวถังรถโดยสารไม่ประจำทาง ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๙	๒๗๖
(๕๒)	หนังสือกรมการขนส่งทางบก ที่ คค ๐๔๐๗.๒/ว ๐๔๓ เรื่อง ชักข้อความดำเนินการ ทางทะเบียนและภาษีของรถตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐	๒๗๘
(๕๓)	หนังสือกรมการขนส่งทางบก ที่ คค ๐๔๐๗.๕/ว ๒๐๙ เรื่อง การกำหนดประเภท หรือชนิดของวัสดุอันตราย ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๐	๒๘๒

	คู่มือการปฏิบัติงาน การตรวจสภาพรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ	สำหรับรถที่จดทะเบียน ตามกฎหมายว่าด้วย การขนส่งทางบก
---	--	---

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๑. การกำหนด/ตรวจสอบ ลักษณะรถและประเภท การขนส่ง จุดตรวจที่ ๑ ๒. การตรวจประสิทธิภาพ ห้ามล้อมือและห้ามล้อเท้า ๓. การตรวจเครื่องวัด ความดันลมหรือ สัญญาณเตือน	๑. ตรวจพินิจลักษณะรถ ตรวจสอบประเภท การขนส่ง ๒. ตรวจพินิจอุปกรณ์กลไกต่าง ๆ ของระบบ ห้ามล้อมือและห้ามล้อเท้า และทดสอบห้ามล้อมือ และห้ามล้อเท้า เพื่อสังเกตการทำงานเบื้องต้น เมื่อพบว่าการทำงานเบื้องต้นเป็นไปโดยปกติ จึงทำการทดสอบประสิทธิภาพห้ามล้อมือ และห้ามล้อเท้าด้วยเครื่องทดสอบห้ามล้อ (ขั้นตอนและวิธีการทดสอบ ให้เป็นไป ตามที่ผู้ผลิตกำหนด) ๓. ตรวจพินิจการทำงานของเครื่องวัด ความดันลมหรือสัญญาณเตือน	๑. ลักษณะรถและประเภทการขนส่งต้องมี ความถูกต้องตรงกับเอกสารหลักฐานการประกอบ การขนส่ง หรือหนังสือแสดงการจดทะเบียนรถ หรือประวัติรถ แล้วแต่กรณี อ้างอิง : เอกสาร (๑) (๕๓) ๒. ระบบและกลไกของห้ามล้อต้องไม่ชำรุด แตกร้าว หรือมีสิ่งกีดขวางทำให้เคลื่อนที่ไม่สะดวก ห้ามล้อเท้าหรือห้ามล้อมือต้องมีการตอบสนอง การทำงานทันทีเมื่อเหยียบคันบังคับห้ามล้อเท้า หรือเมื่อดึงหรือปลดห้ามล้อมือ แล้วแต่กรณี และเมื่อทดสอบด้วยเครื่องทดสอบ แรงห้ามล้อมือ ทุกล้อรวมกันต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของน้ำหนักรถ แรงห้ามล้อเท้ารวมกันทุกล้อ ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของน้ำหนักรถ และผลต่างของแรงห้ามล้อด้านขวาและด้านซ้าย ต้องไม่เกินร้อยละ ๒๕ ของแรงห้ามล้อสูงสุด ในเพลานั้น กรณีรถพ่วงและรถกึ่งพ่วง แรงห้ามล้อทั้งหมดจะต้องไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๐ ของน้ำหนักลงเพลาลำหน้า อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๓๒) ๓. เครื่องวัดความดันลมหรือสัญญาณเตือน ระบบห้ามล้อแบบทำงานด้วยความดันลม หรือแบบทำงานด้วยน้ำมันแต่มีลมช่วย ต้องทำงานได้ตามปกติ ไม่ชำรุดบกพร่อง อ้างอิง : เอกสาร (๗)

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๔. การตรวจห้ามล้อฉุกเฉิน	๔. ตรวจทดสอบห้ามล้อฉุกเฉินของรถบรรทุก ลักษณะ ๖, ๗ และ ๘ โดยปลดสายลมเบรก สายไฟ และสายต่อต่าง ๆ ที่ต่อระหว่าง รถลากจูงกับรถพ่วงหรือรถกึ่งพ่วง แล้วให้ รถลากจูงลากรถพ่วงหรือรถกึ่งพ่วงให้เคลื่อนที่ เพื่อทดสอบการทำงานของห้ามล้อฉุกเฉิน	๔. เมื่อปลดสายลมห้ามล้อออกแล้ว กดไก ห้ามล้อต้องทำงานทันที ระบบห้ามล้อต้องล็อก และเมื่อใช้รถลากจูงลากรถพ่วงต้องไม่เคลื่อนที่ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)
๕. การตรวจชนิดเชื้อเพลิง	๕. ตรวจพินิจประเภทเชื้อเพลิงของเครื่องยนต์	๕. ชนิดของเชื้อเพลิงต้องถูกต้องตรงกับที่ระบุไว้ใน ประวัติรถ และหนังสือแสดงการจดทะเบียนรถ หรือเอกสารหลักฐาน อ้างอิง : -
๖. การตรวจชนิดเครื่อง แบบ เลขเครื่อง และตำแหน่ง	๖. ตรวจสอบชนิดและแบบเครื่องยนต์ ตรวจพินิจจำนวนตัวเลข ตัวอักษร และ เครื่องหมายอื่น รวมทั้งลักษณะ ขนาด รูปแบบ และตำแหน่งของเลข ตามที่ผู้ผลิตกำหนด หรือตอกไว้ กรณีเปลี่ยนเครื่องยนต์แล้วตรวจสอบ พบว่า ไม่มีเลขเครื่องยนต์จากผู้ผลิต หรือกรณี ที่เลขเครื่องยนต์ชำรุด ลบเลือน หรือถูกทำลาย ซึ่งเข้าข่ายต้องกำหนดและตอกเลขตามระเบียบ ก็ให้ดำเนินการตอกเลขเครื่องยนต์ต่อไป	๖. ชนิดเครื่องยนต์ แบบ เลขเครื่องยนต์ ลักษณะตัวเลขและตำแหน่งต้องมีความถูกต้อง ตามที่ผู้ผลิตกำหนด ประวัติรถ หรือเอกสารหลักฐาน หรือกรมการขนส่งทางบกกำหนดและตอกให้ แล้วแต่กรณี และต้องไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง เลขเครื่องยนต์ เครื่องยนต์ (เครื่องกำเนิดพลังงาน) จะแก้ไข เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพให้ผิดแผกแตกต่าง ในสาระสำคัญไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาต เป็นหนังสือจากนายทะเบียน อ้างอิง : เอกสาร (๓) (๗) (๙)
๗. การตรวจจำนวนสูบ ความจุกระบอกสูบ และ กำลังม้าของเครื่องยนต์	๗. ตรวจพินิจและตรวจสอบจำนวนสูบ ความจุกระบอกสูบ และกำลังม้าของเครื่องยนต์	๗. จำนวนสูบ ความจุกระบอกสูบ และกำลังม้า ของเครื่องยนต์ต้องมีความถูกต้องตรงตามที่ ผู้ผลิตกำหนด บัญชีรับและจำหน่ายเครื่องยนต์ ใบคู่มือจดทะเบียนรถ ประวัติรถ หรือที่กรมการ ขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ แล้วแต่กรณี อ้างอิง : เอกสาร (๓๖)
๘. การตรวจแท่นเครื่อง และยางแท่นเครื่อง	๘. ตรวจพินิจความมั่นคงแข็งแรง ร่องรอย ชำรุดผุกร่อน หลวมคลอน หรือฉีกขาด ของแท่นเครื่องและยางแท่นเครื่อง	๘. แท่นเครื่องต้องไม่ชำรุดหรือผุกร่อน และยาง แท่นเครื่องต้องไม่เสื่อมสภาพหรือฉีกขาดมาก อ้างอิง : เอกสาร (๗)
๙. การตรวจฝาครอบเครื่อง	๙. ตรวจพินิจสภาพและทดสอบโดยการ เปิด-ปิดฝาครอบเครื่องยนต์	๙. ฝาครอบเครื่องยนต์ต้องเปิดได้โดยง่าย และปิดได้สนิท มีสภาพดี ไม่ฉีกขาด ยึดอย่างมั่นคง แข็งแรง สามารถเก็บเสียงได้ตามความเหมาะสม อ้างอิง : เอกสาร (๒)

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๑๐. การตรวจชนิดและแบบโครงสร้าง เลขตัวถังหรือโครงสร้าง และตำแหน่ง	๑๐. ตรวจสอบชนิดและแบบโครงสร้างที่ตรวจพินิจรูปลักษณะและขนาดหน้าตัดของโครงสร้างต้องเป็นไปตามแบบที่ผู้ผลิตออกแบบหรือตามที่กรรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ ตรวจพินิจความถูกต้อง จำนวนของตัวเลขนตัวอักษร และเครื่องหมายอื่น (ถ้ามี) รวมทั้งลักษณะ ขนาด รูปแบบ และตำแหน่งของเลขตัวถังหรือโครงสร้าง กรณีรถที่ขอตรวจสภาพเพื่อจดทะเบียนใหม่หรือกรณีรถที่ขอตรวจสภาพเพื่อชำระภาษีประจำปีซึ่งยังไม่เคยมีการลอกลายหมายเลขตัวถังหรือโครงสร้างไว้ ให้พนักงานตรวจสภาพทำการลอกลายหมายเลขตัวถังหรือโครงสร้างแนบติดไว้กับประวัติรถ แล้วจดแจ้งวัน เดือน ปี ที่ลอกลายพร้อมทั้งลงนามกำกับไว้ด้วย กรณีตรวจสอบพบว่า หมายเลขโครงสร้างชำรุด ลบเลือน หรือถูกทำลาย ซึ่งเข้าข่ายที่สามารถกำหนดและตอกเลขได้ตามระเบียบ ก็ให้ดำเนินการกำหนดและตอกเลขตัวถังหรือโครงสร้างต่อไป	๑๐. ชนิดและแบบโครงสร้างต้องถูกต้องตามแบบที่ผู้ผลิตออกแบบหรือที่กรรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ ลักษณะ ขนาด รูปแบบ และตำแหน่งของเลขโครงสร้าง หรือเลขตัวถังต้องมีความถูกต้องตรงตามบริษัทผู้ผลิต กรรมการขนส่งทางบกกำหนดและตอกให้ หรือประวัติรถ แล้วแต่กรณี อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๙) (๔๐)
๑๑. การตรวจสภาพของโครงสร้าง	๑๑. ตรวจพินิจโครงสร้างและโครงขวางของคัสซีตั้งแต่ปลายคัสซีด้านหน้าจนปลายคัสซีด้านท้ายรถหรือกรณีจำเป็นให้ใช้ค้อนเคาะตรวจสอบร่วมด้วย	๑๑. โครงสร้างหรือโครงขวางต้องมีสภาพดี ไม่มีรอยแตกร้าว ผุกร่อน หรือบิดเบี้ยวผิดรูปมาก อันมีผลกระทบต่อความมั่นคงแข็งแรงของรถ และเครื่องอุปกรณ์ส่วนควบที่ติดตั้งอยู่กับโครงสร้าง โครงสร้างจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญไม่ได้เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๓) (๗) (๒๙) (๔๑) (๔๒) (๔๙)
๑๒. การตรวจระบบไอเสีย	๑๒. ตรวจพินิจสภาพของท่อไอเสียและเครื่องระงับเสียง	๑๒. ท่อไอเสียและเครื่องระงับเสียงต้องไม่ชำรุด ผุกร่อนมาก ไม่มีรอยรั่วของก๊าซไอเสีย ตำแหน่งของปลายท่อไอเสียถูกต้องตามที่ทางราชการกำหนด ส่วนปลายของท่อไอเสียต้องขนานกับผิวทางและตรงไปตามความยาวของรถ สำหรับรถลักษณะ ๙ ท่อไอเสียจะตั้งขึ้นไปในแนวดิ่ง และไม่ต่ำกว่าส่วนสูงของรถก็ได้

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๑๓. การตรวจวัดควันดำ	๑๓. ตรวจวัดควันดำของรถที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ทางราชการกำหนด (ขั้นตอนและวิธีการทดสอบ ให้เป็นไปตามที่ผู้ผลิตกำหนด)	สำหรับรถบรรทุกทุกลักษณะ ๔ ส่วนใดส่วนหนึ่งของท่อไอเสียจะต้องไม่อยู่ได้ถึงสำหรับบรรทุก การติดตั้งท่อไอเสียต้องไม่อยู่ในตำแหน่งที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายได้ เช่น อยู่ใกล้กับวัสดุที่ติดไฟได้ง่าย อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) ๑๓. ค่าควันดำที่ตรวจวัดได้ในขณะเครื่องยนต์ไม่มีภาระต้องมีค่าไม่เกินร้อยละ ๕๐ สำหรับเครื่องวัดระบบกระดาศกรอง (Filter) หรือต้องไม่เกินร้อยละ ๔๕ สำหรับเครื่องวัดระบบวัดความทึบแสง (Opacity) อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๒๑)
๑๔. การตรวจวัดก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ และก๊าซไฮโดรคาร์บอน	๑๔. ตรวจวัดก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ และก๊าซไฮโดรคาร์บอนของรถที่ใช้เครื่องยนต์แก๊สโซลีน โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ทางราชการกำหนด (ขั้นตอนและวิธีการทดสอบ ให้เป็นไปตามที่ผู้ผลิตกำหนด)	๑๔. ค่าก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ที่ตรวจวัดได้ ต้องไม่เกินร้อยละ ๔.๕ และค่าก๊าซไฮโดรคาร์บอน ต้องไม่เกิน ๖๐๐ ส่วนในล้านส่วน อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๒๐)
๑๕. การตรวจวัดระดับเสียง	๑๕. ตรวจวัดระดับเสียงด้วยเครื่องวัดระดับเสียง โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ทางราชการกำหนด (ขั้นตอนและวิธีการทดสอบ ให้เป็นไปตามที่ผู้ผลิตกำหนด)	๑๕. ค่าระดับเสียงต้องไม่สูงเกินกว่าเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด ดังนี้ การตรวจวัดในระยะ ๗.๕ เมตร ระดับเสียง ต้องไม่เกิน ๘๕ เดซิเบล เอ การตรวจวัดในระยะ ๐.๕ เมตร ระดับเสียง ต้องไม่เกิน ๑๐๐ เดซิเบล เอ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๑๗)
จุดตรวจที่ ๒		
๑. การตรวจระบบสตาร์ท	๑. ทดสอบโดยสตาร์ทเครื่องกำเนิดพลังงานจากที่นั่งผู้ขับรถ	๑. ต้องสตาร์ทเครื่องกำเนิดพลังงานจากที่นั่งผู้ขับรถได้โดยปกติ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)
๒. การตรวจแตรสัญญาณและระดับเสียงแตร	๒. ทดสอบการทำงานโดยการกดแตรสัญญาณ ตรวจวัดระดับเสียงแตรด้วยเครื่องวัดระดับเสียง ที่ระยะห่าง ๒ เมตร จากด้านหน้ารถ	๒. แตรสัญญาณต้องทำงานได้ตามปกติ เป็นแตรไฟฟ้าเสียงเดียว หรือแตรสัญญาณที่ทางราชการกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ ความดังไม่น้อยกว่า ๙๐ เดซิเบล เอ และไม่เกิน ๑๑๕ เดซิเบล เอ

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๓. การตรวจแบตเตอรี่และสายไฟฟ้า	๓. ตรวจพินิจความมั่นคงแข็งแรงในการติดตั้งแบตเตอรี่ ฉนวนป้องกันการลัดวงจร การเดินสายไฟ และสภาพของสายไฟฟ้า	ห้ามติดตั้งแตรลม อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๑๔) ๓. แบตเตอรี่ต้องยึดแน่นกับตัวรถมีฉนวนกันตามความเหมาะสม สายไฟมีฉนวนหุ้มสภาพเรียบร้อย การเดินสายไฟฟ้าต้องเรียบร้อยไม่เป็นเหตุให้เกิดการลัดวงจรได้ง่าย
๔. การตรวจเครื่องปั้มน้ำฝน	๔. ตรวจพินิจสภาพของเครื่องปั้มน้ำฝนและใบปั้มน้ำฝน ตรวจสอบการทำงานของเครื่องปั้มน้ำฝนโดยการเปิดสวิตช์ควบคุมการทำงาน	อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) ๔. สวิตช์และระบบควบคุมการทำงานของเครื่องปั้มน้ำฝนต้องทำงานได้ดีและเป็นปกติต้องมีใบปั้มน้ำฝนที่กระจก้นลมหน้ารถ และมีขนาดที่สามารถปั้มน้ำได้เนื้อที่กว้างพอที่ผู้ขับรถมองเห็นสภาพการจราจรด้านหน้ารถได้อย่างชัดเจนและยางปั้มน้ำฝนต้องอยู่ในสภาพดี
๕. การตรวจโคมไฟแสงพุ่งไกลและโคมไฟแสงพุ่งต่ำ	๕. ตรวจพินิจสภาพ จำนวน สีของแสง ตรวจพินิจและตรวจวัดระยะตำแหน่งการติดตั้งของโคมไฟ ทดสอบการทำงานของโคมไฟ โดยการเปิดสวิตช์ ตรวจสอบความเบี่ยงเบนของลำแสงไฟด้วยเครื่องทดสอบโคมไฟหน้า (ขั้นตอนและวิธีการทดสอบ ให้เป็นไปตามที่ผู้ผลิตกำหนด)	อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) ๕. โคมไฟต้องไม่แตกและชำรุด จำนวน ตำแหน่งการติดตั้ง สีของแสง และการทำงานต้องเป็นไปตามที่ทางราชการกำหนด ศูนย์รวมแสงของโคมไฟแสงพุ่งไกลจะต้องไม่สูงกว่าแนวขนานกับพื้นทางราบ และไม่เบนไปทางขวา สำหรับโคมไฟแสงพุ่งต่ำมีมุมตกไม่น้อยกว่า ๒ องศา หรือไม่น้อยกว่า ๒๐ ซม. ต่อระยะ ๗.๕๐ ม. และไม่เบนไปทางขวา สวิตช์และระบบควบคุมการทำงานของโคมไฟต้องทำงานได้ดีและเป็นปกติ จำนวนดวงโคมไฟแสงพุ่งไกลและโคมไฟแสงพุ่งต่ำจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน
๖. การตรวจโคมไฟแสดงส่วนสูง ส่วนกว้าง และประเภทรถ	๖. ตรวจพินิจสภาพ จำนวน สีของแสง ตรวจพินิจและตรวจวัดระยะตำแหน่งการติดตั้งของโคมไฟ	อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๓) (๗) ๖. โคมไฟต้องไม่แตกและชำรุด จำนวน ตำแหน่ง สีของแสง และการทำงานของโคมไฟต้องเป็นไปตามที่ทางราชการกำหนด

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๗. การตรวจโคมไฟเดี่ยว	ทดสอบการทำงานของโคมไฟ โดยการเปิดสวิตช์	สวิตช์และระบบควบคุม การทำงานของโคมไฟต้องทำงานได้ดีและเป็นปกติ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) ๗. โคมไฟต้องไม่แตกและชำรุด จำนวน ตำแหน่ง สีของแสง และการทำงานของโคมไฟต้องเป็นไปตามที่ทางราชการกำหนด
๘. การตรวจโคมไฟท้าย โคมไฟหยุด โคมไฟถอยหลัง โคมไฟส่องป้ายทะเบียน และโคมไฟภายใน	ทดสอบการทำงานของโคมไฟ โดยการเปิดสวิตช์	สวิตช์และระบบควบคุมการทำงานของโคมไฟต้องทำงานได้ดีและเป็นปกติ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) ๘. โคมไฟต้องไม่แตกและชำรุด จำนวน ตำแหน่ง สีของแสง และการทำงานของโคมไฟต้องเป็นไปตามที่ทางราชการกำหนด
๙. การตรวจโคมไฟอื่น ๆ	ทดสอบการทำงานของโคมไฟ โดยการเปิดสวิตช์	สวิตช์และระบบควบคุมการทำงานของโคมไฟต้องทำงานได้ดีและเป็นปกติ ห้ามติดตั้งโคมไฟสปอตไลท์ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) ๙. โคมไฟต้องไม่แตกและชำรุด จำนวน ตำแหน่ง สีของแสง และการทำงานของโคมไฟต้องเป็นไปตามที่ทางราชการกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ
๑๐. การตรวจวัสดุสะท้อนแสง	ทดสอบการทำงานของโคมไฟ โดยการเปิดสวิตช์	สวิตช์และระบบควบคุมการทำงานของโคมไฟต้องทำงานได้ดีและเป็นปกติ ห้ามติดตั้งโคมไฟสปอตไลท์ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๑๔) ๑๐. จำนวน ลักษณะ ขนาด ตำแหน่งการติดตั้ง และสีของแผ่นสะท้อนแสงต้องเป็นไปตามที่ทางราชการกำหนด แผ่นสะท้อนแสงต้องไม่แตกหรือชำรุด
๑๑. การตรวจกริ่งสัญญาณหยุดรถ	๑๑. เป็นรายการที่ไม่ต้องตรวจ	อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) ๑๑. ไม่ต้องวินิจฉัยผล
๑๒. การตรวจเครื่องดับเพลิง	๑๒. ตรวจพินิจชนิด ประเภท ขนาด จำนวน และตำแหน่งการติดตั้ง	๑๒. เครื่องดับเพลิงต้องมีชนิด ประเภท ขนาด จำนวน และตำแหน่งการติดตั้งตามที่ทางราชการกำหนด และต้องมีคุณภาพใช้งานได้

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๑๓. การตรวจกระจกเงาสำหรับมองหลัง ๑๔. การตรวจกระจกกันลมหน้า และตัวถังส่วนที่เป็นกระจก จุดตรวจที่ ๓ ๑. การตรวจศูนย์ล้อหน้า ๒. การตรวจเพลาล้อกงล้อและยาง	๑๓. ตรวจพินิจสภาพ จำนวน และตำแหน่งการติดตั้งของกระจกเงาสำหรับมองหลัง ๑๔. ตรวจพินิจสภาพ ประเภท ขนาด และมาตรฐานของกระจก ๑. ทดสอบศูนย์ล้อหน้าโดยให้รถขับผ่านเครื่องทดสอบศูนย์ล้อ (Side Slip Tester) ด้วยความเร็วประมาณ ๓-๕ กม./ชม. (ขั้นตอนและวิธีการทดสอบ ให้เป็นไปตามที่ผู้ผลิตกำหนด) ๒. ตรวจสอบจำนวนเพลาล้อ กงล้อและยาง ตรวจสอบขนาดของกงล้อและยาง ตรวจพินิจสภาพกงล้อและยาง	อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๒๓) ๑๓. มีกระจกเงาสำหรับมองหลัง ติดตั้งไว้อย่างน้อย ๑ บาน สามารถให้ผู้ขับขี่รถมองเห็นสภาพการจราจรด้านข้าง ด้านหลัง และภายในรถได้ทุกขณะ กระจกต้องมีสภาพดี ไม่แตกร้าวหรือชำรุด อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) ๑๔. กระจกกันลมหน้าและตัวถังส่วนที่เป็นกระจกต้องไม่ชำรุดหรือแตกร้าว จนมีผลต่อทัศนวิสัยของผู้ขับขี่ และต้องเป็นกระจกนิรภัยตามที่ทางราชการกำหนด กระจกกันลมหน้าต้องมีขนาดที่ผู้ขับขี่สามารถมองเห็นสภาพการจราจรได้ดี และห้ามมิให้นำวัสดุอื่นใดมาติดหรือบังส่วนใดส่วนหนึ่งของกระจก เว้นแต่เครื่องหมายหรือเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด หรือเป็นการติดวัสดุบังหรือกรองแสงแดดที่ด้านบนของกระจกตามขนาดที่ทางราชการกำหนด อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๒๗) ๑. ศูนย์ล้อหน้าต้องมีค่าเบี่ยงเบน ไม่เกิน ± 5 ม./กม. อ้างอิง : เอกสาร (๗) ๒. จำนวนเพลาล้อ กงล้อ และยาง ขนาดกงล้อและยางต้องเป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ หรือตามประวัติรถ หรือมีขนาดและสมรรถนะที่เหมาะสม สภาพของกงล้อต้องไม่มีรอยแตกร้าว บิดเบี้ยวหรือคดงอ น็อตล้อต้องไม่หลุดหลวมหรือสูญหาย ยางต้องเป็นชนิดกาว สูบลมไม่มีรอยฉีกขาดยาวเกิน ๒๐ มม. ไม่มีรอยบวมพอง ดอกยางมีความลึก ไม่น้อยกว่า ๑ มม.

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๓. การตรวจกันชน	๓. ตรวจพินิจการติดตั้งและสภาพของกันชน	จำนวนเพลาล้อ กงล้อและยางจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๓) (๗) (๔๑) (๔๙) ๓. กันชนต้องติดตั้งอย่างมั่นคงแข็งแรง ยื่นจากหน้ากระยะห่างพอสมควร สำหรับรถลักษณะ ๔ จะต้องมีการกันชนท้ายยื่นจากท้ายกระยะห่างพอสมควรด้วย สภาพกันชนไม่ผุกร่อนหรือฉีกขาดมาก และไม่มีส่วนที่มีลักษณะแหลมคมหรือส่วนต่อเติมซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อรถและผู้ใช้นบนร่วม อ้างอิง :
๔. การตรวจแผ่นบังโคลน	๔. ตรวจพินิจสภาพการติดตั้งและจำนวนของแผ่นบังโคลน ตรวจวัดตำแหน่งการติดตั้งและขนาดของแผ่นบังโคลน	เอกสาร (๒) (๗) ๔. แผ่นบังโคลนต้องทำด้วยโลหะหรือยางหรือวัสดุอื่น ขนาดของแผ่นบังโคลนต้องกว้างเต็มความกว้างของหน้ายาง และสำหรับล้อหลังสุดของรถ ส่วนล่างสุดของแผ่นบังโคลนต้องสูงจากพื้นราบไม่เกิน ๒๕ ซม. และมีสภาพไม่ชำรุดฉีกขาด อ้างอิง :
๕. การตรวจเท้าค้ำยันและอุปกรณ์ต่อพ่วง	๕. ตรวจพินิจสภาพของอุปกรณ์และการติดตั้งตรวจวัดตำแหน่งการติดตั้งและขนาดของอุปกรณ์	เอกสาร (๒) (๗) ๕. อุปกรณ์ต่อพ่วงต้องมีความมั่นคงแข็งแรง ไม่มีรอยแตกร้าว ผุกร่อน ไม่สึกหรอมาก และต้องมีการทำงานที่ถูกต้อง อุปกรณ์ต่อพ่วงต้องเป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ อ้างอิง :
๖. การตรวจเพลาล้อ สปริงและเครื่องผ่อนคลายความลั่นสะเทือน	๖. ตรวจพินิจสภาพของเพลาล้อ สปริงและเครื่องผ่อนคลายความลั่นสะเทือน ตรวจสอบจำนวนของเครื่องผ่อนคลายความลั่นสะเทือน ตรวจวัดขนาดของเพลาล้อ สปริงและเครื่องผ่อนคลายความลั่นสะเทือน	เอกสาร (๒) (๗) ๖. ขนาดเพลาล้อ สปริง และเครื่องผ่อนคลายความลั่นสะเทือนต้องเป็นไปตามที่ทางกรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ หรือตามประวัติรถหรือมีขนาดที่เหมาะสม เครื่องผ่อนคลายความลั่นสะเทือนติดตั้งที่เพลาน้ำหนักน้อยกว่า ๒ ชูต เพลาล้อ สปริง และเครื่องผ่อนคลายความลั่นสะเทือนต้องมีสภาพเหมาะสม ไม่หัก ไม่แตกร้าว หรือร้าวซึม แล้วแต่กรณี

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๗. การตรวจระบบส่งกำลัง	๗. ตรวจพินิจสภาพของอุปกรณ์ระบบส่งกำลัง ได้แก่ คลัทช์ เฟืองส่งกำลัง (เกียร์) เพลาส่งกำลัง (เพลากลาง) ห่วงรองรับข้อต่อต่าง ๆ และเฟืองท้าย	อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๒๙) ๗. เครื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ ของระบบส่งกำลัง ไม่ชำรุดบกพร่อง ระบบคลัทช์ เกียร์ทำงานเป็นปกติ ชุดเฟืองส่งกำลัง ข้อต่อต่าง ๆ และเฟืองท้าย ไม่มีรอยร้าวซึม เพลาส่งกำลังไม่ชำรุด และต้องมี ห่วงหรือโซ่รองรับเพลาส่งกำลังที่มีขนาด สภาพ และตำแหน่งที่เหมาะสม เพื่อป้องกันกรณี เพลาส่งกำลังหลุดหรือขาด
๘. การตรวจถังเชื้อเพลิง และท่อส่ง	๘. ตรวจพินิจสภาพของถังน้ำมัน ฝาดัง และท่อส่งน้ำมันเชื้อเพลิง กรณีรถที่ใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิง ตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือรับรองของผู้ตรวจและทดสอบฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบก (๑) รถใช้ก๊าซธรรมชาติอัด (CNG) เป็นเชื้อเพลิง ให้ตรวจสอบความถูกต้องรายละเอียดของถังก๊าซและเครื่องอุปกรณ์ส่วนควบตามหนังสือรับรองของผู้ตรวจและทดสอบฯ ที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด และตรวจสอบหมายเลขถัง วัน เดือน ปี ที่ทดสอบและรับรองถังก๊าซ รวมทั้งตรวจสอบการติดตั้งถัง อุปกรณ์ และท่อส่งก๊าซ ต้องมีความถูกต้องเรียบร้อย (๒) รถใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) เป็นเชื้อเพลิง ให้ตรวจสอบความถูกต้องรายละเอียดของถังก๊าซและเครื่องอุปกรณ์ส่วนควบตามหนังสือรับรองของผู้ตรวจและทดสอบฯ ที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด และตรวจสอบหมายเลขถัง วัน เดือน ปี ที่ทดสอบและรับรองถังก๊าซ รวมทั้งตรวจสอบการติดตั้งถัง อุปกรณ์ และท่อส่งก๊าซต้องมีความถูกต้องเรียบร้อยตามแบบบันทึกการตรวจสภาพการติดตั้งเครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบเกี่ยวกับก๊าซ สำหรับรถที่ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลวเป็นเชื้อเพลิง	อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) ๘. ถังน้ำมันเชื้อเพลิง ต้องไม่ร้าวซึม มีฝาปิดอย่างดี ติดตั้งกับโครงสร้างรถอย่างมั่นคงแข็งแรง และในตำแหน่งที่ปลอดภัย ท่อส่งน้ำมันยัดติดแข็งแรงเรียบร้อยและไม่ร้าวซึม กรณีที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัด (CNG) เป็นเชื้อเพลิง ต้องมีหนังสือรับรองของผู้ตรวจและทดสอบ การติดตั้งระบบก๊าซ รายละเอียดของถังก๊าซ หมายเลขถังต้องถูกต้องตามหนังสือรับรอง ตำแหน่งการติดตั้งถังก๊าซและท่อส่งก๊าซ พร้อมอุปกรณ์ต่าง ๆ ถูกต้องเรียบร้อยตามที่ทางราชการกำหนด และกรณีที่ถังก๊าซ ต้องทำการตรวจและทดสอบตามระยะเวลาการใช้งานต้องมีหนังสือรับรองการตรวจและทดสอบถังก๊าซจากผู้ตรวจและทดสอบด้วย กรณีที่ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) เป็นเชื้อเพลิง การติดตั้งถังก๊าซและท่อส่งก๊าซ พร้อมอุปกรณ์ต่าง ๆ ถูกต้องเรียบร้อยตามที่ทางราชการกำหนด และกรณีที่ถังก๊าซต้องทำการตรวจและทดสอบตามระยะเวลาการใช้งานต้องมีหนังสือรับรองการตรวจและทดสอบถังก๊าซจากผู้ตรวจและทดสอบด้วย อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๔) (๖) (๗) (๔๓) (๕๐) (๕๒)

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๙. การตรวจระบบบังคับเลี้ยว	๙. ตรวจพินิจสภาพของพวงมาลัยและแกนบังคับเลี้ยว ตรวจสอบระยะหลวมคลอนของแกนบังคับเลี้ยว โดยจับพวงมาลัยด้วยมือทั้ง ๒ ข้าง แล้วโยกไปทางซ้าย-ขวา ขึ้นบน-ลงล่าง และดึงเข้า-ดันออก ตรวจสอบกลไกของระบบบังคับเลี้ยว โดยการหมุนไปทางซ้าย-ขวา จนสุด	๙. พวงมาลัยและแกนบังคับเลี้ยวต้องไม่ชำรุดหรือหลวมคลอนมาก กลไกบังคับเลี้ยวต้องสามารถบังคับเลี้ยวได้โดยอิสระ ไม่สัมผัสหรือเสียดสีกับส่วนอื่นของรถ อุปกรณ์คันชัก คันส่งต้องไม่หลุดหลวมหรือแตกร้าว ระยะ Free play ของพวงมาลัยต้องไม่เกิน ๒๒.๕ องศา หรือ ๑ ใน ๕ ของเส้นผ่าศูนย์กลางพวงมาลัย ต้องไม่มีการรั่วซึมของน้ำมันไฮดรอลิคบริเวณอุปกรณ์ปั๊ม ข้อต่อ และสายอ่อนต่าง ๆ ระบบบังคับเลี้ยวจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๓) (๗) (๔๑)
๑๐. การตรวจเครื่องบันทึกความเร็ว	๑๐. เป็นรายการที่ไม่ต้องตรวจ (เนื่องจากกรมการขนส่งทางบกยังมิได้มีประกาศกำหนดประเภทและลักษณะของรถที่จะบังคับให้มีเครื่องบันทึกความเร็ว)	๑๐. ไม่ต้องวินิจฉัยผล อ้างอิง : เอกสาร (๒)
๑๑. การตรวจเครื่องวัดความเร็ว	๑๑. ตรวจพินิจสภาพของเครื่องวัดความเร็วรถ ตรวจสอบไฟแสงสว่างสำหรับการอ่านค่าความเร็วในเวลากลางคืน โดยเปิดสวิตช์ทดสอบการทำงาน ทดสอบความคลาดเคลื่อนของเครื่องวัดความเร็วด้วยเครื่องทดสอบ กรณีที่ไม่มีเครื่องทดสอบ ไม่ต้องทำการทดสอบความคลาดเคลื่อนของเครื่องวัดความเร็ว (ขั้นตอนและวิธีการทดสอบ ให้เป็นไปตามที่ผู้ผลิตกำหนด)	๑๑. เครื่องวัดความเร็วต้องไม่ชำรุดเสียหายและมีไฟแสงสว่างสำหรับอ่านค่าในเวลากลางคืน และสามารถอ่านความเร็วของรถเป็นกิโลเมตรต่อชั่วโมง มีความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของความเร็วที่ทดสอบ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)
จุดตรวจที่ ๔ ๑. การตรวจตัวถัง	๑. ตรวจพินิจสภาพตัวถัง แบบตัวถัง และการติดตั้งตัวถังกับโครงคัสซี	๑. ตัวถังต้องยึดติดกับโครงคัสซี อย่างมั่นคงแข็งแรง ไม่ชำรุดผุกร่อน เสียหาย ฉีกขาด บิดเบี้ยวเสียรูปทรง จนมีผลกระทบต่อความมั่นคงแข็งแรงของรถ และไม่มีส่วนแหลมคม หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของตัวถังที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อรถอื่นหรือผู้ใช้งานร่วม

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๒. การตรวจสอบสีรถและเครื่องหมาย	๒. ตรวจสอบสีของรถและสภาพของสีที่กำหนดสีรถให้กำหนดตามสีหลัก โดยไม่ต้องคำนึงถึงความเข้มความอ่อนของสี ตรวจสอบเครื่องหมายที่ตัวถังสำหรับรถบางประเภท หรือบางลักษณะที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมีเครื่องหมาย เช่น รถลักษณะ ๓ รถลักษณะ ๔ รถลักษณะ ๕ ที่มีน้ำหนักเกินพิกัดตามประกาศผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษ รถลักษณะ ๕ ที่ใช้ในการขนส่งปลาเปิดรถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘ เป็นต้น	แบบตัวถังต้องเป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ ตัวถังจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๓) (๗) (๑๕) (๓๐) (๔๑) ๒. สภาพสีของรถต้องเรียบร้อยและถูกต้องตรงตามเอกสารหลักฐานทางทะเบียน หรือประวัติรถหรือเงื่อนไขที่ทางราชการกำหนด เครื่องหมายที่พ่นไว้ที่ตัวถังรถต้องมีความชัดเจน ไม่ลบเลือน และมีรายละเอียดถูกต้องครบถ้วน ตามเงื่อนไขที่ทางราชการกำหนด สีภายนอกตัวรถจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๓) (๗) (๑๕) (๒๔) (๒๖) (๔๑) (๔๕) (๔๗)
๓. การตรวจประตูทางขึ้น-ลง และประตูฉุกเฉิน	๓. เป็นรายการที่ไม่ต้องตรวจ	๓. ไม่ต้องวินิจฉัยผล อ้างอิง : -
๔. การตรวจราวยึดเหนี่ยวราวประตู	๔. เป็นรายการที่ไม่ต้องตรวจ	๔. ไม่ต้องวินิจฉัยผล อ้างอิง : -
๕. การตรวจอุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์	๕. เป็นรายการที่ไม่ต้องตรวจ	๕. ไม่ต้องวินิจฉัยผล อ้างอิง : -
๖. การตรวจพื้นรถ	๖. เป็นรายการที่ไม่ต้องตรวจ	๖. ไม่ต้องวินิจฉัยผล อ้างอิง : -
๗. การตรวจที่นั่งผู้ขับรถที่กัน หรือห้องผู้ขับรถ	๗. ตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของห้องผู้ขับรถ ในกรณีที่ไม่มีห้องผู้ขับรถ (หัวเก๋ง) เป็นแบบยกพับขึ้น-ลงได้ ให้ตรวจสอบโดยการยกห้องผู้ขับรถขึ้น-ลง เพื่อตรวจสอบสภาพกลไกสำหรับล็อก ตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงในการติดตั้งและสภาพของที่นั่งผู้ขับรถ	๗. สภาพของห้องผู้ขับรถมีความมั่นคงแข็งแรง ไม่ชำรุดผุกร่อนมาก และที่นั่งผู้ขับรถต้องไม่ชำรุดเสียหาย ยึดติดกับตัวถังอย่างมั่นคงแข็งแรง กรณีห้องผู้ขับรถ (หัวเก๋ง) เป็นแบบยกพับขึ้น-ลงได้ กลไกการล็อกและปลดล็อก ต้องมีสภาพดี และมีความมั่นคงแข็งแรง อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๘. การตรวจที่นั่งผู้โดยสารและฝั่งที่นั่ง ๙. การตรวจหน้าต่าง ๑๐. การตรวจหลังคา ๑๑. การตรวจเครื่องปรับอากาศและพัดลมดูดอากาศ (เฉพาะรถโดยสารที่กำหนดให้มี) ๑๒. การตรวจที่เตรียมอาหารและเครื่องดื่ม (เฉพาะรถโดยสารที่กำหนดให้มี) ๑๓. การตรวจห้องสุขภัณฑ์ (เฉพาะรถโดยสารที่กำหนดให้มี) ๑๔. การตรวจที่เก็บสัมภาระ (เฉพาะรถโดยสารที่กำหนดให้มี) ๑๕. การตรวจจำนวนผู้โดยสารนั่ง-ยืนและจำนวนผู้โดยสารรวม ๑๖. การตรวจน้ำหนักกรรน้ำน้ำหนักบรรทุกและน้ำหนักรวมสูงสุด	๘. เป็นรายการที่ไม่ต้องตรวจ ๙. เป็นรายการที่ไม่ต้องตรวจ ๑๐. ตรวจพินิจสภาพความเรียบร้อยและความมั่นคงแข็งแรงของหลังคาและโครงสร้าง ๑๑. เป็นรายการที่ไม่ต้องตรวจ ๑๒. เป็นรายการที่ไม่ต้องตรวจ ๑๓. เป็นรายการที่ไม่ต้องตรวจ ๑๔. เป็นรายการที่ไม่ต้องตรวจ ๑๕. เป็นรายการที่ไม่ต้องตรวจ ๑๖. ตรวจสอบโดยการชั่งน้ำหนักในขณะรถเปล่า โดยให้หักน้ำหนักเพื่อชดเชยน้ำหนักของน้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันเครื่อง น้ำ และเครื่องมือประจำรถ ตามที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด การกำหนดน้ำหนักกรรน้ำน้ำหนักบรรทุกรวม (GVW.) ให้กำหนดตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ กรณีรถที่ตรวจสอบสภาพเพื่อจดทะเบียนใหม่ ต้องชั่งน้ำหนักทุกคัน	๘. ไม่ต้องวินิจฉัยผล อ้างอิง : - ๙. ไม่ต้องวินิจฉัยผล อ้างอิง : - ๑๐. สภาพหลังคาและโครงสร้างต้องมีความมั่นคงแข็งแรง ไม่ชำรุดผุกร่อนมาก หรือมีรอยร้าว อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) ๑๑. ไม่ต้องวินิจฉัยผล อ้างอิง : - ๑๒. ไม่ต้องวินิจฉัยผล อ้างอิง : - ๑๓. ไม่ต้องวินิจฉัยผล อ้างอิง : - ๑๔. ไม่ต้องวินิจฉัยผล อ้างอิง : - ๑๕. ไม่ต้องวินิจฉัยผล อ้างอิง : - ๑๖. รถที่จดทะเบียนใหม่ หรือรถที่จดทะเบียนแล้ว และมีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงตัวถัง เครื่องอุปกรณ์ส่วนควบ ให้ตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุด และการกระจายน้ำหนักลงเพลารองรถตามหลักเกณฑ์และวิธีการในคู่มือการตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุดและน้ำหนักลงเพลาน้ำหนักกรรน้ำน้ำหนักบรรทุกและน้ำหนักลงเพลาน้ำหนักกรรน้ำน้ำหนักบรรทุกรวม การหักน้ำหนักเพื่อชดเชยน้ำหนักของน้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันเครื่อง น้ำ และเครื่องมือประจำรถ ให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด ดังนี้

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๑๗. การตรวจขนาดและสัดส่วนต่าง ๆ ของรถ	กรณีรถที่ตรวจสอบเพื่อต่ออายุทะเบียนไม่ต้องซิ่งน้ำหนัก เว้นแต่มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงตัวถังหรือเครื่องอุปกรณ์ส่วนควบต้องทำการซิ่งน้ำหนักใหม่ กรณีของการแก้ไขเปลี่ยนแปลงตัวถังรถให้พิจารณาตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุดและการกระจายน้ำหนักลงเพลารถตามหลักเกณฑ์และวิธีการในคู่มือการตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุดและน้ำหนักลงเพลาด้วย การบันทึกค่าน้ำหนักให้บันทึกน้ำหนักรถน้ำหนักบรรทุก น้ำหนักรถและน้ำหนักบรรทุกรวม (GVW.) หรือน้ำหนักลงเพลาล้วนแล้วแต่กรณี ๑๗. ตรวจสอบโดยทำการตรวจวัด และบันทึกขนาดและสัดส่วนต่าง ๆ (เป็นเซนติเมตร) สำหรับรถที่จดทะเบียนใหม่ รถที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบที่มีผลกระทบต่อขนาดและสัดส่วนของรถ โดยมีสัญลักษณ์แทนขนาดและสัดส่วนต่าง ๆ ดังนี้ A = ความยาวสุด B = ช่วงล้อ C = ส่วนยื่นท้าย D = ส่วนยื่นหน้า F = ความกว้างภายนอก G = ความสูงของพื้นรถส่วนที่ใช้บรรทุกหรือพื้นรถส่วนที่ติดตั้งถังบรรทุกเมื่อวัดจากพื้นราบ H = ความสูงภายนอกเมื่อวัดจากพื้นราบถึงส่วนที่สูงที่สุด I = หมายถึงความสูงของตัวถังเฉพาะส่วนที่ใช้ในการบรรทุกของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของเมื่อวัดจากพื้นบรรทุกถึงส่วนที่สูงที่สุด กรณีรถกระบะบรรทุก ที่กระบะส่วนล่างเป็นกระบะทึบและกระบะส่วนบนเป็นส่วนโปร่ง สลับกับส่วนทึบเป็นตาข่ายหรือตะแกรงโลหะ ค่า I ให้หมายถึงความสูงของกระบะช่วงล่างและความสูงของกระบะช่วงบน เช่น ค่า I = ๖๐/๑๕๐ ซม. หมายความว่า กระบะบรรทุกช่วงล่างที่เป็นส่วนทึบตลอดเมื่อวัดจากพื้นบรรทุก	(๑) รถที่มีน้ำหนักไม่เกิน ๒,๐๐๐ กก. ให้หักออก ๕๐ กก. (๒) รถที่มีน้ำหนักเกิน ๒,๐๐๐ กก. ให้หักออก ๑๐๐ กก. เศษของ ๑ กก. ให้ปัดทิ้ง อ้างอิง : เอกสาร (๑๓) (๔๑) ๑๗. ขนาดและสัดส่วนของรถ ต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง หรือตรงตามประวัติรถหรือที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบแล้วแต่กรณี อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๓) (๔๑)

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๑๘. สรุปผลการตรวจสภาพข้อบกพร่อง (ถ้ามี) และการวินิจฉัยผล	มีความสูงเท่ากับ ๖๐ ซม. และกระเบบบรรทุกช่วงบนเป็นส่วนไปร่งสลับกับส่วนที่บเป็นตาข่ายหรือตะแกรงโลหะเมื่อวัดจากพื้นบรรทุกถึงส่วนสูงของกระเบบส่วนบรรทุกนั้น มีความสูงเท่ากับ ๑๕๐ ซม. กรณีตัวถังส่วนบรรทุกมีลักษณะเป็นถังบรรทุก เช่น รถบรรทุกน้ำมัน รถบรรทุกน้ำ รถบรรทุกก๊าซ เป็นต้น คำว่า หมายความว่า ความสูงภายในของตัวถังส่วนบรรทุก ซึ่งวัดจากพื้นถึงถึงส่วนบนภายในของถัง ณ ตำแหน่งสูงสุด กรณีของรถผสมคอนกรีต คำว่า หมายความว่า เส้นผ่านศูนย์กลางภายในของถังที่มีค่าสูงสุด Q = ระยะห่างจากหน้าสุดของรถ (ไม่รวมกันชน) ถึงขอบกระจกกันลมหน้าส่วนล่าง (วัดเฉพาะกรณีรถที่ติดตั้งเครื่องยนต์อยู่ล้าไปทางด้านหน้าของผู้ขับรถ) S = หมายความว่า ความกว้างภายในสูงสุดของพื้นที่บรรทุกหรือถังบรรทุก T = หมายความว่า ความยาวภายในของพื้นที่ที่ใช้ในการบรรทุก CH = ระยะห่างด้านนอกสุดระหว่างโครงสร้างที่ด้านซ้ายและด้านขวา ซึ่งวัดที่ส่วนท้ายสุด กรณีหน้าตัดของโครงสร้างเป็นรูป “┌” (C-beam) หมายถึง ระยะห่างระหว่างแกนแนวตั้งของโครงสร้างที่ด้านนอกสุด กรณีหน้าตัดของโครงสร้างเป็นรูป “┐” (I-beam) หมายถึง ระยะห่างระหว่างกึ่งกลางโครงสร้างที่ด้านซ้ายและด้านขวา กรณีหน้าตัดของโครงสร้างเป็นรูป “□” หรืออื่น ๆ หมายถึง ระยะห่างด้านนอกสุดระหว่างโครงสร้างที่ด้านซ้ายและด้านขวา ๑๘. สรุปผลการตรวจสภาพและวินิจฉัยผลการตรวจตามรายละเอียดที่ได้ตรวจสอบแล้ว โดยให้ทำการบันทึกและวินิจฉัยผลเป็น ๒ กรณีดังนี้	๑๘. รถที่ผ่านการตรวจสภาพต้องอยู่ในเกณฑ์ดังนี้

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
	๑. ผ่านการตรวจสอบสภาพ ๒. ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพ รถที่ผ่านการตรวจสอบสภาพต้องทำเครื่องหมายที่ตัวถังด้านนอกข้างซ้ายตอนท้ายของรถตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ และดำเนินการออกไปรับรองการตรวจสอบสภาพรถ รถที่ได้ผ่านการตรวจสอบสภาพแล้วให้จัดทำประวัติรถทุกคัน แล้วแต่กรณี รถที่ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพ ให้ผู้วินิจฉัยผลบันทึกข้อบกพร่องที่ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพ และแจ้งข้อบกพร่องนั้นให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง หรือเจ้าของรถ หรือผู้ควบคุมรถนั้นทราบเป็นลายลักษณ์อักษร รถที่ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพ หากผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งหรือเจ้าของรถได้ทำการแก้ไขข้อบกพร่อง และนำรถมาขอรับการตรวจสอบสภาพใหม่ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพให้ตรวจเฉพาะรายการที่ต้องทำการแก้ไขเท่านั้น เว้นแต่กรณีมีเหตุอันควรสงสัยหรือเป็นที่ปรากฏว่าได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถในรายการหนึ่งรายการใดที่ได้ผ่านการตรวจสอบสภาพไปแล้วในการตรวจครั้งแรกก็ให้ตรวจสอบสภาพใหม่ทุกรายการ สำหรับรถที่แก้ไขข้อบกพร่องแล้วนำรถมาตรวจสอบสภาพใหม่เกิน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพให้ทำการตรวจสอบสภาพใหม่ทุกรายการ การตรวจสอบสภาพรถ ที่ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพ ให้ใช้แบบบันทึกการตรวจรับรองสภาพฉบับใหม่ โดยให้แบบบันทึกการตรวจรับรองสภาพรถฉบับเดิมไว้กับเรื่องเดิมด้วย	(๑) มีหมายเลขเครื่องยนต์และหมายเลขตัวถัง หรือหมายเลขคัสซี ถูกต้องและตรงตามเอกสารหลักฐาน เช่น ใบคู่มือการจดทะเบียนรถ หรือหนังสือแสดงการจดทะเบียนรถ ประวัติรถ หนังสือรับรองการส่งบัญชีรับและจำหน่ายเครื่องยนต์ หรือรถ หรือหลักฐานการได้มาซึ่งเครื่องยนต์หรือรถ หรือหนังสือที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ เป็นต้น (๒) มีลักษณะ ขนาด สัดส่วน เครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบ ถูกต้องครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด หรือประกาศ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง และไม่มีข้อบกพร่องในรายการใดรายการหนึ่งตามเกณฑ์ที่กำหนด รถที่ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพ ได้แก่ รถที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน (๑) และ (๒) อ้างอิง : เอกสาร (๗) (๘)

	คู่มือการปฏิบัติงาน การตรวจสภาพรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร และรถขนาดเล็ก	สำหรับรถที่จดทะเบียน ตามกฎหมายว่าด้วย การขนส่งทางบก
---	--	---

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๑. การกำหนด/ตรวจสอบมาตรฐานรถและประเภทการขนส่ง จุดตรวจที่ ๑ ๒. การตรวจประสิทธิภาพห้ามล้อมือและห้ามล้อเท้า ๓. การตรวจเครื่องวัดความดันลมหรือสัญญาณเตือน	๑. ตรวจพินิจมาตรฐานรถ (ลักษณะรถ) ตรวจสอบประเภทการขนส่ง ๒. ตรวจพินิจอุปกรณ์กลไกต่าง ๆ ของระบบห้ามล้อมือและห้ามล้อเท้า และทดสอบห้ามล้อมือและห้ามล้อเท้าเพื่อสังเกตการทำงานเบื้องต้น เมื่อพบว่าการทำงานเบื้องต้นเป็นไปโดยปกติ จึงทำการทดสอบประสิทธิภาพห้ามล้อมือและห้ามล้อเท้าด้วยเครื่องทดสอบห้ามล้อ (ขั้นตอนและวิธีการทดสอบ ให้เป็นไปตามที่ผู้ผลิตกำหนด) ๓. ตรวจพินิจการทำงานของเครื่องวัดความดันลมหรือสัญญาณเตือน	๑. มาตรฐานรถและประเภทการขนส่งต้องมีความถูกต้องตรงกับเอกสารหลักฐานการประกอบ การขนส่ง หรือหนังสือแสดงการจดทะเบียนรถ หรือประวัติรถ แล้วแต่กรณี อ้างอิง : เอกสาร (๑) ๒. ระบบและกลไกของห้ามล้อต้องไม่ชำรุด แตกหัก หรือมีสิ่งกีดขวางทำให้เคลื่อนที่ไม่สะดวก ห้ามล้อเท้าหรือห้ามล้อมือต้องมีการตอบสนอง การทำงานทันที เมื่อเหยียบคันบังคับห้ามล้อเท้า หรือเมื่อดึงหรือปลดห้ามล้อมือ แล้วแต่กรณี และเมื่อทดสอบด้วยเครื่องทดสอบ แรงห้ามล้อมือ ทุกล้อรวมกันต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของน้ำหนักรถ แรงห้ามล้อเท้ารวมกันทุกล้อ ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของน้ำหนักรถ และผลต่างของแรงห้ามล้อด้านขวาและด้านซ้าย ต้องไม่เกินร้อยละ ๒๕ ของแรงห้ามล้อสูงสุด ในเพลานั้นกรณีรถพ่วงและรถกึ่งพ่วง แรงห้ามล้อทั้งหมดจะต้องไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๐ ของน้ำหนักลงเพลาลำ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๓๒) ๓. เครื่องวัดความดันลมหรือสัญญาณเตือน ระบบห้ามล้อแบบทำงานด้วยความดันลม หรือแบบทำงานด้วยน้ำมันแต่มีลมช่วย ต้องทำงานได้ตามปกติ ไม่ชำรุดบกพร่อง อ้างอิง : เอกสาร (๗)

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๔. การตรวจห้ามล้อฉุกเฉิน	๔. ตรวจทดสอบห้ามล้อฉุกเฉินของรถโดยสารมาตรฐาน ๕ โดยปลดสายลมเบรก สายไฟ และสายต่อต่าง ๆ ที่ต่อระหว่างรถคันที่ลากจูงกับรถพ่วง แล้วให้รถลากจูงลากรถพ่วงให้เคลื่อนที่เพื่อทดสอบการทำงานของห้ามล้อฉุกเฉิน	๔. เมื่อปลดสายลมห้ามล้อออกแล้วกลไกห้ามล้อต้องทำงานทันที ระบบห้ามล้อต้องล็อกและเมื่อใช้รถลากจูงลากรถพ่วงต้องไม่เคลื่อนที่ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)
๕. การตรวจชนิดเชื้อเพลิง	๕. ตรวจพินิจประเภทเชื้อเพลิงของเครื่องยนต์	๕. ชนิดของเชื้อเพลิงต้องถูกต้องตรงกับที่ระบุไว้ในประวัติรถ และหนังสือแสดงการจดทะเบียนรถหรือเอกสารหลักฐาน อ้างอิง : -
๖. การตรวจชนิดเครื่องแบบเลขเครื่อง และตำแหน่ง	๖. ตรวจสอบชนิดและแบบเครื่องยนต์ ตรวจพินิจจำนวนตัวเลข ตัวอักษร และเครื่องหมายอื่น รวมทั้งลักษณะ ขนาด รูปแบบ และตำแหน่งของเลข ตามที่ผู้ผลิตกำหนดหรือตอกไว้ กรณีเปลี่ยนเครื่องยนต์แล้วตรวจสอบพบว่าไม่มีเลขเครื่องยนต์จากผู้ผลิต หรือกรณีที่เลขเครื่องยนต์ชำรุด ลบเลือน หรือถูกทำลายซึ่งเข้าข่ายต้องกำหนดและตอกเลขตามระเบียบก็ให้ดำเนินการตอกเลขเครื่องยนต์ต่อไป	๖. ชนิดเครื่องยนต์ แบบ เลขเครื่องยนต์ ลักษณะตัวเลขและตำแหน่งต้องมีความถูกต้องตามที่ผู้ผลิตกำหนดประวัติรถ หรือเอกสารหลักฐานหรือกรรมการขนส่งทางบกกำหนดและตอกให้แล้วแต่กรณี และต้องไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเลขเครื่องยนต์ เครื่องยนต์ (เครื่องกำเนิดพลังงาน) จะแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน อ้างอิง : เอกสาร (๓) (๗) (๙)
๗. การตรวจจำนวนสูบ ความจุกระบอกสูบ และกำลังม้าของเครื่องยนต์	๗. ตรวจพินิจและตรวจสอบจำนวนสูบ ความจุกระบอกสูบ และกำลังม้าของเครื่องยนต์	๗. จำนวนสูบ ความจุกระบอกสูบ และกำลังม้าของเครื่องยนต์ต้องมีความถูกต้องตรงตามที่ผู้ผลิตกำหนด บัญชีรับและจำหน่ายเครื่องยนต์ ใบคู่มือจดทะเบียนรถ ประวัติรถ หรือที่กรรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ แล้วแต่กรณี อ้างอิง : เอกสาร (๓๖)
๘. การตรวจแท่นเครื่องและยางแท่นเครื่อง	๘. ตรวจพินิจความมั่นคงแข็งแรง ร่องรอยชำรุดผุกร่อน หลวมคลอน หรือฉีกขาดของแท่นเครื่องและยางแท่นเครื่อง	๘. แท่นเครื่องต้องไม่ชำรุดหรือผุกร่อน และยางแท่นเครื่องต้องไม่เสื่อมสภาพหรือฉีกขาดมาก อ้างอิง : เอกสาร (๗)
๙. การตรวจฝาครอบเครื่อง	๙. ตรวจพินิจสภาพและทดสอบโดยการเปิด-ปิดฝาครอบเครื่องยนต์	๙. ฝาครอบเครื่องยนต์ต้องเปิดได้โดยง่ายและปิดได้สนิท มีสภาพดี ไม่ฉีกขาด ยึดอย่างมั่นคงแข็งแรง สามารถเก็บเสียงได้ตามความเหมาะสม อ้างอิง : เอกสาร (๒)

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๑๐. การตรวจชนิดและแบบโครงสร้าง เลขตัวถังหรือโครงสร้าง และตำแหน่ง	๑๐. ตรวจสอบชนิดและแบบโครงสร้างที่ตรวจพินิจรูปลักษณะและขนาดหน้าตัดของโครงสร้างต้องเป็นไปตามแบบที่ผู้ผลิตออกแบบหรือตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ ตรวจพินิจความถูกต้อง จำนวนของตัวเลขตัวอักษร และเครื่องหมายอื่น (ถ้ามี) รวมทั้งลักษณะ ขนาด รูปแบบ และตำแหน่งของเลขตัวถังหรือโครงสร้าง กรณีรถที่ขอตรวจสภาพเพื่อจดทะเบียนใหม่หรือกรณีรถที่ขอตรวจสภาพเพื่อชำระภาษีประจำปีซึ่งยังไม่เคยมีการลอกลายหมายเลขตัวถังหรือโครงสร้างไว้ ให้พนักงานตรวจสภาพทำการลอกลายหมายเลขตัวถังหรือโครงสร้างที่แนบติดไว้กับประวัติรถ แล้วจดแจ้งวัน เดือน ปี ที่ลอกลายพร้อมทั้งลงนามกำกับไว้ด้วย กรณีตรวจสอบพบว่า หมายเลขโครงสร้างชำรุด ลบเลือน หรือถูกทำลาย ซึ่งเข้าข่ายที่สามารถกำหนดและตอกเลขได้ตามระเบียบ ก็ให้ดำเนินการกำหนดและตอกเลขตัวถังหรือโครงสร้างต่อไป	๑๐. ชนิดและแบบโครงสร้างต้องถูกต้องตามแบบที่ผู้ผลิตออกแบบหรือที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ ลักษณะ ขนาด รูปแบบ และตำแหน่งของเลขโครงสร้าง หรือเลขตัวถังต้องมีความถูกต้องตรงตามบริษัทผู้ผลิต กรมการขนส่งทางบก กำหนดและตอกให้ หรือประวัติรถ แล้วแต่กรณี อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๙) (๔๐)
๑๑. การตรวจสภาพของโครงสร้าง	๑๑. ตรวจพินิจโครงสร้างและโครงขวางของคัสซีตั้งแต่ปลายคัสซีด้านหน้าจนปลายคัสซีด้านท้ายรถหรือกรณีจำเป็นให้ใช้ค้อนเคาะตรวจสอบร่วมด้วย	๑๑. โครงสร้างหรือโครงขวางต้องมีสภาพดี ไม่มีรอยแตกร้าว ผุกร่อนหรือบิดเบี้ยวผิดรูปมาก อันมีผลกระทบต่อความมั่นคงแข็งแรงของรถ และเครื่องอุปกรณ์ส่วนควบที่ติดตั้งอยู่กับโครงสร้าง โครงสร้างจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๓) (๗) (๒๙) (๓๑) (๔๑) (๔๒) (๔๙)
๑๒. การตรวจระบบไอเสีย	๑๒. ตรวจพินิจสภาพของท่อไอเสีย และเครื่องระบับเสียง	๑๒. ท่อไอเสียและเครื่องระบับเสียงต้องไม่ชำรุด ผุกร่อนมาก ไม่มีรอยรั่วของก๊าซไอเสีย ตำแหน่งของปลายท่อไอเสียถูกต้องตามที่ทางราชการกำหนด ส่วนปลายของท่อไอเสียต้องขนานกับผิวทางและตรงออกท้ายรถ

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๑๓. การตรวจวัดควันดำ	๑๓. ตรวจวัดควันดำของรถที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ทางราชการกำหนด (ขั้นตอนและวิธีการทดสอบ ให้เป็นไปตามที่ผู้ผลิตกำหนด)	สำหรับรถโดยสารที่มีทางขึ้น-ลงทางด้านท้าย ส่วนปลายท่อไอเสียต้องขนานกับผิวทาง และเบนออกตรงมุมท้ายรถด้านขวา การติดตั้งท่อไอเสียต้องไม่อยู่ในตำแหน่งที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายได้ เช่น อยู่ใกล้กับวัสดุที่ ติดไฟได้ง่าย อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) ๑๓. ค่าควันดำที่ตรวจวัดได้ในขณะเครื่องยนต์ไม่มีภาระต้องมีค่าไม่เกินร้อยละ ๕๐ สำหรับเครื่องวัดระบบกระดาศกรอง (Filter) หรือต้องไม่เกินร้อยละ ๔๕ สำหรับเครื่องวัดระบบวัดความทึบแสง (Opacity) อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๒๑)
๑๔. การตรวจวัด ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ และก๊าซไฮโดรคาร์บอน	๑๔. ตรวจวัดก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ และก๊าซไฮโดรคาร์บอนของรถที่ใช้เครื่องยนต์แก๊สโซลีน โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ทางราชการกำหนด (ขั้นตอนและวิธีการทดสอบ ให้เป็นไปตามที่ผู้ผลิตกำหนด)	๑๔. ค่าก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ที่ตรวจวัดได้ ต้องไม่เกินร้อยละ ๔.๕ และค่าก๊าซไฮโดรคาร์บอน ต้องไม่เกิน ๖๐๐ ส่วนในล้านส่วน อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๒๐)
๑๕. การตรวจวัดระดับเสียง	๑๕. ตรวจวัดระดับเสียงด้วยเครื่องวัดระดับเสียง โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ทางราชการกำหนด (ขั้นตอนและวิธีการทดสอบ ให้เป็นไปตามที่ผู้ผลิตกำหนด)	๑๕. ค่าระดับเสียงต้องไม่สูงเกินกว่าเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด ดังนี้ การตรวจวัดในระยะ ๗.๕ เมตร ระดับเสียง ต้องไม่เกิน ๘๕ เดซิเบล เอ การตรวจวัดในระยะ ๐.๕ เมตร ระดับเสียง ต้องไม่เกิน ๑๐๐ เดซิเบล เอ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๑๗)
จุดตรวจที่ ๒ ๑. การตรวจระบบสตาร์ท	๑. ทดสอบโดยสตาร์ทเครื่องกำเนิดพลังงานจากที่นั่งผู้ขับรถ	๑. ต้องสตาร์ทเครื่องกำเนิดพลังงานจากที่นั่งผู้ขับรถได้โดยปกติ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๒. การตรวจตราสัญญาณและระดับเสียงแตร	๒. ทดสอบการทำงานโดยการกดตราสัญญาณตรวจวัดระดับเสียงแตรด้วยเครื่องวัดระดับเสียง ที่ระยะห่าง ๒ เมตร จากด้านหน้ารถ	๒. แตรสัญญาณต้องทำงานได้ตามปกติเป็นแตรไฟฟ้าเสียงเดียว หรือตราสัญญาณที่ทางราชการกำหนดหรือให้ความเห็นชอบความดังไม่น้อยกว่า ๙๐ เดซิเบล เอ และไม่เกิน ๑๑๕ เดซิเบล เอ ห้ามติดตั้งแตรลม อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๑๔)
๓. การตรวจแบตเตอรี่และสายไฟฟ้า	๓. ตรวจพินิจความมั่นคงแข็งแรงในการติดตั้งแบตเตอรี่ หนุนป้องกันลัดวงจร การเดินสายไฟ และสภาพของสายไฟฟ้า	๓. แบตเตอรี่ต้องยึดแน่นกับตัวรถมีฉนวนกันตามความเหมาะสม สายไฟมีฉนวนหุ้มสภาพเรียบร้อย การเดินสายไฟฟ้าต้องเรียบร้อยไม่เป็นเหตุให้เกิดการลัดวงจรได้ง่าย อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)
๔. การตรวจเครื่องปัดน้ำฝน	๔. ตรวจพินิจสภาพของเครื่องปัดน้ำฝนและใบปัดน้ำฝน ตรวจสอบการทำงานของเครื่องปัดน้ำฝนโดยการเปิดสวิทช์ควบคุมการทำงาน	๔. สวิทช์และระบบควบคุมการทำงานของเครื่องปัดน้ำฝนต้องทำงานได้ดีและเป็นปกติต้องมีใบปัดน้ำฝนที่กระจกกันลมหน้ารถ และมีขนาดที่สามารถปัดน้ำได้เนื้อที่กว้างพอที่ผู้ขับรถมองเห็นสภาพการจราจรด้านหน้ารถได้อย่างชัดเจนและยางปัดน้ำฝนต้องอยู่ในสภาพดี อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)
๕. การตรวจโคมไฟแสงพุ่งไกลและโคมไฟแสงพุ่งต่ำ	๕. ตรวจพินิจสภาพ จำนวน สีของแสง ตรวจพินิจและตรวจวัดระยะตำแหน่งการติดตั้งของโคมไฟ ทดสอบการทำงานของโคมไฟ โดยการเปิดสวิทช์ ตรวจสอบความเบี่ยงเบนของลำแสงไฟด้วยเครื่องทดสอบโคมไฟหน้า (ขั้นตอนและวิธีการทดสอบ ให้เป็นไปตามที่ผู้ผลิตกำหนด)	๕. โคมไฟต้องไม่แตกและชำรุด จำนวน ตำแหน่งการติดตั้ง สีของแสง และการทำงานต้องเป็นไปตามที่ทางราชการกำหนด ศูนย์รวมแสงของโคมไฟแสงพุ่งไกลจะต้องไม่สูงกว่าแนวขนานกับพื้นทางราบ และไม่เบนไปทางขวา สำหรับโคมไฟแสงพุ่งต่ำมีมุมตกไม่น้อยกว่า ๒ องศา หรือไม่น้อยกว่า ๒๐ ซม. ต่อดังละ ๗.๕๐ ม. และไม่เบนไปทางขวา สวิทช์และระบบควบคุมการทำงานของโคมไฟต้องทำงานได้ดีและเป็นปกติ จำนวนดวงโคมไฟแสงพุ่งไกลและโคมไฟแสงพุ่งต่ำจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๓) (๗)

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๖. การตรวจโคมไฟแสดงส่วนสูง ส่วนกว้าง และประเภทรถ	๖. ตรวจพินิจสภาพ จำนวน สีของแสง ตรวจพินิจและตรวจวัดระยะตำแหน่ง การติดตั้งของโคมไฟ ทดสอบการทำงานของโคมไฟ โดยการเปิดสวิตช์	๖. โคมไฟต้องไม่แตกและชำรุด จำนวน ตำแหน่ง สีของแสง และการทำงานของโคมไฟต้องเป็นไปตามที่ทางราชการกำหนด สวิตช์และระบบควบคุมการทำงานของโคมไฟต้องทำงานได้ดีและเป็นปกติ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)
๗. การตรวจโคมไฟเลี้ยว	๗. ตรวจพินิจสภาพ จำนวน สีของแสง ตรวจพินิจและตรวจวัดระยะตำแหน่ง การติดตั้งของโคมไฟ ทดสอบการทำงานของโคมไฟ โดยการเปิดสวิตช์	๗. โคมไฟต้องไม่แตกและชำรุด จำนวน ตำแหน่ง สีของแสง และการทำงานของโคมไฟต้องเป็นไปตามที่ทางราชการกำหนด สวิตช์และระบบควบคุมการทำงานของโคมไฟต้องทำงานได้ดีและเป็นปกติ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)
๘. การตรวจโคมไฟท้าย โคมไฟหยุด โคมไฟถอยหลัง โคมไฟส่องป้ายทะเบียน และโคมไฟภายใน	๘. ตรวจพินิจสภาพ จำนวน สีของแสง ตรวจพินิจและตรวจวัดระยะตำแหน่ง การติดตั้งของโคมไฟ ทดสอบการทำงานของโคมไฟ โดยการเปิดสวิตช์	๘. โคมไฟต้องไม่แตกและชำรุด จำนวน ตำแหน่ง สีของแสง และการทำงานของโคมไฟต้องเป็นไปตามที่ทางราชการกำหนด สวิตช์และระบบควบคุมการทำงานของโคมไฟต้องทำงานได้ดีและเป็นปกติ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)
๙. การตรวจโคมไฟอื่น ๆ	๙. ตรวจพินิจสภาพ จำนวน สีของแสง ตรวจวัดระยะตำแหน่งการติดตั้ง และลักษณะการทำงานของโคมไฟอื่น ๆ ซึ่งนอกเหนือจากที่กำหนดให้ต้องมีแล้ว โคมไฟ ดังต่อไปนี้ อาจจัดให้มีเพิ่มเติมก็ได้ ได้แก่ โคมไฟข้างรถ โคมไฟหยุด และโคมไฟตัดหมอก ทดสอบการทำงานของโคมไฟ โดยการเปิดสวิตช์	๙. โคมไฟต้องไม่แตกและชำรุด จำนวน ตำแหน่ง สีของแสง และการทำงานของโคมไฟต้องเป็นไปตามที่ทางราชการกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ สวิตช์และระบบควบคุมการทำงานของโคมไฟต้องทำงานได้ดีและเป็นปกติห้ามติดตั้งโคมไฟสปอตไลท์ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๑๔)
๑๐. การตรวจวัสดุสะท้อนแสง	๑๐. ตรวจพินิจสภาพ จำนวน ลักษณะ ขนาด และสีของแผ่นสะท้อนแสง ตรวจพินิจและตรวจวัดระยะตำแหน่ง การติดตั้ง	๑๐. จำนวน ลักษณะ ขนาด ตำแหน่งการติดตั้ง และสีของแผ่นสะท้อนแสงต้องเป็นไปตามที่ทางราชการกำหนด แผ่นสะท้อนแสงต้องไม่แตกหรือชำรุด อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)
๑๑. การตรวจกริ่งสัญญาณหยุดรถ	๑๑. ตรวจสอบโดยการกดกริ่งสัญญาณหยุดรถ	๑๑. ที่กดกริ่งสัญญาณหยุดรถต้องมีสภาพดี กริ่งสัญญาณต้องมีเสียงดังพอสมควร อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๑๒. การตรวจเครื่องดับเพลิง	๑๒. ตรวจพินิจชนิด ประเภท ขนาด จำนวน และตำแหน่งการติดตั้ง	๑๒. เครื่องดับเพลิงต้องมีชนิด ประเภท ขนาด จำนวน และตำแหน่งการติดตั้งตามที่ทางราชการกำหนด และต้องมีคุณภาพใช้งานได้ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๒๕)
๑๓. การตรวจกระจกเงาสำหรับมองหลัง	๑๓. ตรวจพินิจสภาพ จำนวน และตำแหน่งการติดตั้งของกระจกเงาสำหรับมองหลัง	๑๓. มีกระจกเงาสำหรับมองหลัง ติดตั้งไว้อย่างน้อย ๓ บาน สามารถให้ผู้ขับขี่รถมองเห็นสภาพการจราจรด้านข้าง ด้านหลัง ภายในรถ และประตูทางขึ้น-ลงของผู้โดยสารได้ทุกขณะ กระจกต้องมีสภาพดี ไม่แตกร้าวหรือชำรุด อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)
๑๔. การตรวจกระจกกันลมหน้า และตัวถังส่วนที่เป็นกระจก	๑๔. ตรวจพินิจสภาพ ประเภท ขนาด และมาตรฐานของกระจก	๑๔. กระจกกันลมหน้าและตัวถังส่วนที่เป็นกระจก ต้องไม่ชำรุดหรือแตกร้าว จนมีผลต่อทัศนวิสัยของผู้ขับขี่ และต้องเป็นกระจกนิรภัยตามที่ทางราชการกำหนด กระจกกันลมหน้าต้องมีขนาดที่ผู้ขับขี่สามารถมองเห็นสภาพการจราจรได้ดี และห้ามมิให้นำวัสดุอื่นใดมาติดหรือบังส่วนใดส่วนหนึ่งของกระจก เว้นแต่เครื่องหมายหรือเอกสารตามที่กฎหมายกำหนดหรือเป็นการติดวัสดุบังหรือกรองแสงแดดที่ด้านบนของกระจกตามขนาดที่ทางราชการกำหนด กระจกกันลมหลังของรถโดยสารมาตรฐาน ๒ (จ) ที่มีที่นั่งไม่เกิน ๑๒ ที่นั่ง และมาตรฐาน ๓ (ข) ห้ามนำวัสดุอื่นใดมาติดหรือบังส่วนใดส่วนใดของกระจก เว้นแต่เป็นการติดฟิล์มกรองแสงเมื่อวัดการผ่านของแสงแล้วแสงผ่านได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๒๗)
จุดตรวจที่ ๓ ๑. การตรวจศูนย์ล้อหน้า	๑. ทดสอบศูนย์ล้อหน้าโดยให้รถขับผ่านเครื่องทดสอบศูนย์ล้อ (Side Slip Tester) ด้วยความเร็วประมาณ ๓-๕ กม./ชม. (ขั้นตอนและวิธีการทดสอบ ให้เป็นไปตามที่ผู้ผลิตกำหนด)	๑. ศูนย์ล้อหน้าต้องมีค่าเบี่ยงเบน ไม่เกิน ± 5 ม./กม. อ้างอิง : เอกสาร (๗)

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๒. การตรวจเพลาล้อ กงล้อและยาง	๒. ตรวจสอบจำนวนเพลาล้อ กงล้อและยาง ตรวจสอบขนาดของกงล้อและยาง ตรวจพินิจสภาพกงล้อและยาง	๒. จำนวนเพลาล้อ กงล้อและยาง ขนาดกงล้อ และยางต้องเป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบก ให้ความเห็นชอบ หรือตามประวัติรถ หรือมีขนาด และสมรรถนะที่เหมาะสม สภาพของกงล้อต้องไม่มีรอยแตกร้าว บิดเบี้ยว หรือคดงอ น็อตล้อต้องไม่หลุดหลวมหรือสูญหาย ยางต้องเป็นชนิดกลวง สูบลมไม่มีรอย ฉีกขาด ยาวเกิน ๒๐ มม. ไม่มีรอยบวมพอง ดอกยางมีความลึกไม่น้อยกว่า ๑ มม. จำนวนเพลาล้อ กงล้อและยางจะแก้ไขเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงสภาพให้ผิดแผกแตกต่าง ในสาระสำคัญไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาต เป็นหนังสือจากนายทะเบียน อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๓) (๗) (๔๑) (๔๙)
๓. การตรวจกันชน	๓. ตรวจพินิจการติดตั้งและสภาพของกันชน	๓. กันชนต้องติดตั้งอย่างมั่นคงแข็งแรง โดย ต้องติดตั้งกันชนทั้งที่หน้ารถและท้ายรถ ยื่นจากหน้ารถและท้ายรถระยะห่างพอสมควร สำหรับรถโดยสารมาตรฐาน ๕ จะมีกันชน ด้านหน้าหรือไม่มีก็ได้ สภาพกันชนไม่ผุกร่อนหรือฉีกขาดมาก และไม่มีส่วนที่มีลักษณะแหลมคมหรือส่วนต่อเติม ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อรถและผู้ใช้นร่วม อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)
๔. การตรวจแผ่นบังโคลน	๔. ตรวจพินิจสภาพการติดตั้ง และจำนวน ของแผ่นบังโคลน ตรวจวัดตำแหน่งการติดตั้งและขนาด ของแผ่นบังโคลน	๔. แผ่นบังโคลนต้องทำด้วยโลหะหรือยาง หรือวัสดุอื่น อาจใช้พื้นรถที่เป็นโลหะแทนแผ่น บังโคลนได้ขนาดของแผ่นบังโคลนต้องกว้าง เต็มความกว้างของหน้ายาง ส่วนล่างสุดของแผ่น บังโคลนต้องสูงจากพื้นราบไม่เกิน ๒๕ ซม. และ มีสภาพไม่ชำรุดฉีกขาด อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)
๕. การตรวจอุปกรณ์ต่อพ่วง	๕. ตรวจพินิจสภาพของอุปกรณ์และการติดตั้ง ตรวจวัดตำแหน่งการติดตั้งและขนาด ของอุปกรณ์	๕. อุปกรณ์ต่อพ่วงต้องมีความมั่นคงแข็งแรง ไม่มีรอยแตกร้าว ผุกร่อน ไม่สึกหรอมาก และต้องมีการทำงานที่ถูกต้อง อุปกรณ์ต่อพ่วงต้องเป็นไปตามที่กรมการ ขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๖. การตรวจเพลาล้อ สปริง และเครื่องผ่อนคลาย ความสั่นสะเทือน	๖. ตรวจพินิจสภาพของเพลาล้อ สปริง และเครื่องผ่อนคลายความสั่นสะเทือน ตรวจสอบจำนวนของเครื่องผ่อนคลาย ความสั่นสะเทือน ตรวจวัดขนาดของเพลาล้อ สปริง และเครื่องผ่อนคลายความสั่นสะเทือน	อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) ๖. ขนาดเพลาล้อ สปริง และเครื่องผ่อนคลาย ความสั่นสะเทือนต้องเป็นไปตามที่ทางกรรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ หรือตามประวัติรถ หรือมีขนาดที่เหมาะสม เครื่องผ่อนคลายความสั่นสะเทือนต้องติดตั้งที่ล้อทุกล้อเพลาล้อไม่น้อยกว่า ๒ ชุด ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๓ (๑) (๒) และรถขนาดเล็ก จะมีเฉพาะเพลาน้ำหนักได้ เพลาล้อ สปริง และเครื่องผ่อนคลาย ความสั่นสะเทือนต้องมีสภาพเหมาะสม ไม่หัก ไม่แตกร้าว หรือรื้อซึม แล้วแต่กรณี
๗. การตรวจระบบส่งกำลัง	๗. ตรวจพินิจสภาพของอุปกรณ์ระบบส่งกำลัง ได้แก่ คลัทช์ เฟืองส่งกำลัง (เกียร์) เพลาส่งกำลัง (เพลากลาง) ห่วงรองรับข้อต่อต่าง ๆ และเฟืองท้าย	อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๒๙) ๗. เครื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ ของระบบส่งกำลัง ไม่ชำรุดบกพร่อง ระบบคลัทช์ เกียร์ทำงานเป็นปกติ ชุดเฟืองส่งกำลัง ข้อต่อต่าง ๆ และเฟืองท้าย ไม่มีรอยรื้อซึม เพลาส่งกำลังไม่ชำรุด และต้องมีห่วงหรือโซ่รองรับเพลาส่งกำลังที่มีขนาด สภาพ และตำแหน่งที่เหมาะสม เพื่อป้องกันกรณี เพลาส่งกำลังหลุดหรือขาด
๘. การตรวจถังเชื้อเพลิง และท่อส่ง	๘. ตรวจพินิจสภาพของถังน้ำมัน ฝาดัง และท่อส่งน้ำมันเชื้อเพลิง กรณีรถที่ใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิง ตรวจสอบความถูกต้องของหนังสือรับรองของผู้ตรวจและทดสอบฯ ที่ได้รับความเห็นชอบจากกรรมการขนส่งทางบก (๑) รถใช้ก๊าซธรรมชาติอัด (CNG) เป็นเชื้อเพลิง ให้ตรวจสอบความถูกต้องรายละเอียดของถังก๊าซและเครื่องอุปกรณ์ส่วนควบตามหนังสือรับรองของผู้ตรวจและทดสอบฯ ที่กรรมการขนส่งทางบกกำหนด และตรวจสอบหมายเลขถัง วัน เดือน ปี ที่ทดสอบและรับรองถังก๊าซ รวมทั้งตรวจสอบการติดตั้งถัง อุปกรณ์ และท่อส่งก๊าซต้องมีความถูกต้องเรียบร้อย	อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) ๘. ถังน้ำมันเชื้อเพลิงต้องไม่รื้อซึม มีฝาปิดอย่างดี ติดตั้งกับโครงสร้างรถอย่างมั่นคงแข็งแรง และในตำแหน่งที่ปลอดภัย ท่อส่งน้ำมันยืดยึดติดแข็งแรง เรียบร้อยและไม่รื้อซึม กรณีที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัด (CNG) เป็นเชื้อเพลิง ต้องมีหนังสือรับรองของผู้ตรวจและทดสอบ การติดตั้งระบบก๊าซ รายละเอียดของถังก๊าซ หมายเลขถังต้องถูกต้องตามหนังสือรับรอง ตำแหน่ง การติดตั้งถังก๊าซและท่อส่งก๊าซพร้อมอุปกรณ์ต่าง ๆ ถูกต้องเรียบร้อยตามที่ทางราชการกำหนด และ กรณีที่ถังก๊าซต้องทำการตรวจและทดสอบตามระยะเวลาการใช้งานต้องมีหนังสือรับรองการตรวจ และทดสอบถังก๊าซจากผู้ตรวจและทดสอบด้วย

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๙. การตรวจระบบ บังคับเลี้ยว	(๒) รถใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) เป็นเชื้อเพลิง ให้ตรวจสอบความถูกต้องรายละเอียดของถังก๊าซและเครื่องอุปกรณ์ส่วนควบตามหนังสือรับรองของผู้ตรวจและทดสอบฯ ที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด และตรวจสอบหมายเลขถังวัน เดือน ปี ที่ทดสอบและรับรองถังก๊าซ รวมทั้งตรวจสอบการติดตั้งถัง อุปกรณ์ และท่อส่งก๊าซต้องมีความถูกต้องเรียบร้อยตามแบบบันทึกการตรวจสภาพการติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับก๊าซสำหรับรถที่ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลวเป็นเชื้อเพลิง ๙. ตรวจพินิจสภาพของพวงมาลัย และแกนบังคับเลี้ยว ตรวจสอบระยะหลวมคลอนของแกนบังคับเลี้ยว โดยจับพวงมาลัยด้วยมือทั้ง ๒ ข้าง แล้วโยกไปทางซ้าย-ขวา ขึ้นบน-ลงล่าง และดึงเข้า-ดันออก ตรวจสอบกลไกของระบบบังคับเลี้ยว โดยการหมุนไปทางซ้าย-ขวา จนสุด	กรณีที่ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) เป็นเชื้อเพลิง การติดตั้งถังก๊าซและท่อส่งก๊าซ พร้อมอุปกรณ์ต่าง ๆ ถูกต้องเรียบร้อยตามที่ทางราชการ กำหนด และกรณีที่ถังก๊าซต้องทำการตรวจและทดสอบตามระยะเวลาการใช้งาน ต้องมีหนังสือรับรองการตรวจและทดสอบถังก๊าซจากผู้ตรวจและทดสอบด้วย อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๔) (๖) (๗) (๔๓) (๕๐) (๕๒) ๙. พวงมาลัยและแกนบังคับเลี้ยวต้องไม่ชำรุดหรือหลวมคลอนมาก กลไกบังคับเลี้ยวต้องสามารถบังคับเลี้ยวได้โดยอิสระ ไม่สัมผัสหรือเสียดสีกับส่วนอื่นของรถ อุปกรณ์คันชัก คันส่งต้องไม่หลุดหลวมหรือแตกร้าว ระยะ Free play ของพวงมาลัยต้องไม่เกิน ๒๒.๕ องศา หรือ ๑ ใน ๕ ของเส้นผ่าศูนย์กลางพวงมาลัย ต้องไม่มีการรั่วซึมของน้ำมันไฮดรอลิคบริเวณอุปกรณ์ขับเคลื่อน ข้อต่อ และสายอ่อนต่าง ๆ ระบบบังคับเลี้ยวจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๓) (๗) (๔๑)
๑๐. การตรวจเครื่องบันทึก ความเร็ว	๑๐. เป็นรายการที่ไม่ต้องตรวจ (เนื่องจากกรมการขนส่งทางบกยังมิได้มีประกาศกำหนดประเภทและลักษณะของรถที่จะบังคับให้มีเครื่องบันทึกความเร็ว)	๑๐. ไม่ต้องวินิจฉัยผล
๑๑. การตรวจเครื่องวัด ความเร็ว	๑๑. ตรวจพินิจสภาพของเครื่องวัดความเร็วรถ ตรวจสอบไฟแสงสว่างสำหรับการอ่านค่าความเร็วในเวลากลางคืน โดยเปิดสวิตช์ทดสอบการทำงาน ทดสอบความคลาดเคลื่อนของเครื่องวัดความเร็วด้วยเครื่องทดสอบ	๑๑. เครื่องวัดความเร็วต้องไม่ชำรุดเสียหายและมีไฟแสงสว่างสำหรับอ่านค่าในเวลากลางคืน และสามารถอ่านความเร็วของรถเป็นกิโลเมตรต่อชั่วโมง มีความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของความเร็วที่ทดสอบ

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
จุดตรวจที่ ๔ ๑. การตรวจตัวถัง	กรณีที่ไม่มีเครื่องทดสอบ ไม่ต้องทำการทดสอบความคลาดเคลื่อนของเครื่องวัดความเร็ว (ขั้นตอนและวิธีการทดสอบ ให้เป็นไปตามที่ผู้ผลิตกำหนด) ๑. ตรวจพินิจสภาพตัวถัง แบบตัวถัง และการติดตั้งตัวถังกับโครงสร้าง	อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) ๑. ตัวถังต้องยึดติดกับโครงสร้างอย่างมั่นคง แข็งแรง ไม่ชำรุดผุกร่อน เสียหาย ฉีกขาด บิดเบี้ยวเสียรูปทรง จนมีผลกระทบต่อความมั่นคงแข็งแรงของรถ และไม่มีส่วนแหลมคม หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของตัวถังที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อรถอื่นหรือผู้ใช้นรถร่วม แบบตัวถังต้องเป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ ตัวถังจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๓) (๗) (๒๘) (๔๑)
๒. การตรวจสอบสีรถ และเครื่องหมาย	๒. ตรวจพินิจสีของรถและสภาพของสี การกำหนดสีรถให้กำหนดตามสีหลัก โดยไม่ต้องคำนึงถึงความเข้มความอ่อนของสี ตรวจสอบเครื่องหมายที่ตัวถังสำหรับรถบางประเภท หรือบางมาตรฐานที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมีเครื่องหมาย เช่น รถโดยสาร ไม่ประจำทาง รถโดยสารส่วนบุคคล รถโรงเรียน รถโดยสารไม่ประจำทางที่มีลักษณะเป็นรถโดยสารสองแถว เป็นต้น	๒. สภาพสีของรถต้องเรียบร้อยและถูกต้อง ตรงตามเอกสารหลักฐานทางทะเบียน ประวัติรถ หรือเป็นไปตามเงื่อนไขใบอนุญาตประกอบ การขนส่ง เครื่องหมายที่พ่นไว้ที่ตัวถังรถต้องมีความชัดเจน ไม่ลบเลือน และมีรายละเอียดถูกต้อง ครบถ้วน ตามเงื่อนไขที่ทางราชการกำหนด สีภายนอกตัวรถจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๓) (๕) (๗) (๑๐) (๑๒) (๑๖) (๓๓) (๓๔) (๔๑) (๔๗) (๔๘) (๕๑)
๓. การตรวจประตู ทางขึ้น-ลง และประตูฉุกเฉิน	๓. ตรวจพินิจสภาพ จำนวน และตำแหน่ง การติดตั้งประตู ตรวจวัดขนาด และทดสอบการทำงานของประตู โดยทดลองเปิด-ปิดประตู	๓. จำนวน ขนาด และตำแหน่งการติดตั้งประตู ต้องเป็นไปตามที่ทางราชการกำหนด บานประตู มีความมั่นคงแข็งแรง สามารถเปิด-ปิดได้สะดวก ประตูฉุกเฉินต้องมีเครื่องหมายชัดเจน และไม่มีสิ่งกีดขวางการกดตัวกดขางทางออก

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๔. การตรวจร่ายยัดเหนียว ร่ายประตู	กรณีเป็นบานประตูที่ใช้กลไกควบคุม การปิด-เปิดโดยอัตโนมัติ ให้ตรวจสอบ ระบบนิรภัย การติดตั้งสัญญาณเตือนระบบ เปิดประตูกรณีฉุกเฉิน ๔. ตรวจพินิจสภาพของร่ายยัดเหนียว ร่ายประตู ทดสอบโดยการจับร่ายยัดเหนียว หรือ ร่ายประตูแล้วดึงด้วยแรงพอสมควร	อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๓๕) (๓๘) ๔. ร่ายยัดเหนียวและร่ายประตู มีความมั่นคง แข็งแรง สภาพเรียบร้อย มีความยาวและระยะ ห่างที่เหมาะสม ไม่ฝืดกร่อน หรือมีส่วนแหลมคม อันอาจก่อให้เกิดอันตรายได้ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) ๕. อุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์ ต้องเป็นไปตามที่ทางราชการกำหนด และใช้งานได้ตามปกติ การติดตั้งเครื่องรับโทรศัพท์และวิทยุทัศน์ในรถ ต้องติดตั้งในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง โดยอยู่ ด้านหลังพนักพิงของที่นั่งผู้ขับรถและให้หน้าจอ โทรศัพท์หันไปทางด้านท้ายรถ ทั้งนี้ไม่รวมถึง การติดตั้งเครื่องรับโทรศัพท์และวิทยุทัศน์ที่ชั้นบน ของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๑๙) (๒๒)
๕. การตรวจอุปกรณ์ ให้เสียงและประชาสัมพันธ์	๕. ตรวจพินิจสภาพ อุปกรณ์ให้เสียง และประชาสัมพันธ์ ทดสอบการทำงานของอุปกรณ์	๕. สภาพพื้นรถต้องมีความเรียบร้อยและความ มั่นคงแข็งแรง ไม่ฝืดกร่อน ไม่มีส่วนแหลมคม อันอาจเป็นอันตรายต่อผู้โดยสารได้ สำหรับ รถโดยสารมาตรฐาน ๔ พื้นชั้นบนต้องมียาง หรือวัสดุอื่นที่มีคุณภาพทัดเทียมกัน ปูเต็ม ความกว้างและความยาวของพื้นรถ ได้พื้นชั้นบน ต้องมีผ้าคลุมโดยทั่วไป อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)
๖. การตรวจพื้นรถ	๖. ตรวจพินิจสภาพความเรียบร้อย และความมั่นคงแข็งแรงของพื้นรถ	๖. สภาพของห้องผู้ขับรถมีความมั่นคงแข็งแรง ไม่ชำรุดผุกร่อนมาก และที่นั่งผู้ขับรถต้องไม่ชำรุด เสียหาย ยึดติดกับตัวถังอย่างมั่นคงแข็งแรง กรณีห้องผู้ขับรถ (หัวเก๋ง) เป็นแบบยกพับ ขึ้น-ลงได้ กลไกการล็อกและปลดล็อก ต้องมีประสิทธิภาพดีและมีความมั่นคงแข็งแรง อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)
๗. การตรวจที่นั่งผู้ขับรถ ที่กั้น หรือห้องผู้ขับรถ	๗. ตรวจพินิจความมั่นคงแข็งแรงของ ห้องผู้ขับรถ ในกรณีที่มีห้องผู้ขับรถ (หัวเก๋ง) เป็นแบบยกพับขึ้น-ลงได้ ให้ตรวจสอบ โดยการยกห้องผู้ขับรถขึ้น-ลง เพื่อตรวจสอบ กลไกสำหรับล็อก ตรวจพินิจความมั่นคงแข็งแรงในการติดตั้ง และสภาพของที่นั่งผู้ขับรถ	๗. สภาพของห้องผู้ขับรถมีความมั่นคงแข็งแรง ไม่ชำรุดผุกร่อนมาก และที่นั่งผู้ขับรถต้องไม่ชำรุด เสียหาย ยึดติดกับตัวถังอย่างมั่นคงแข็งแรง กรณีห้องผู้ขับรถ (หัวเก๋ง) เป็นแบบยกพับ ขึ้น-ลงได้ กลไกการล็อกและปลดล็อก ต้องมีประสิทธิภาพดีและมีความมั่นคงแข็งแรง อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๘. การตรวจที่นั่งผู้โดยสารและฝัगतั้ง	๘. ตรวจพินิจสภาพ แบบ และการจัดวางที่นั่งผู้โดยสาร	๘. แบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารต้องเป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ ที่นั่งผู้โดยสารต้องต้งแน่นกับพื้นรถหรือตัวถังรถอย่างมั่นคงแข็งแรง โครงสร้างของที่นั่งต้องไม่ชำรุดเสียหาย วัสดุหุ้มที่นั่งต้องไม่ชำรุดหรือฉีกขาดมาก อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๓๗)
๙. การตรวจหน้าต่าง	๙. ตรวจพินิจสภาพหน้าต่างและบานหน้าต่าง ตรวจสอบการทำงานโดยทดลองปิด-เปิดบานหน้าต่าง	๙. หน้าต่างและบานหน้าต่างต้องมีขนาดและจำนวนตามสมควร มีสภาพมั่นคงแข็งแรง ไม่ชำรุด ถ้าบานหน้าต่างเป็นชนิดปิด-เปิดได้จะต้องมีกลอนหรือสลักสำหรับยึด กรณีบานหน้าต่างเป็นกระจกต้องเป็นกระจกนิรภัยตามที่ทางราชการกำหนด และถ้าบานหน้าต่างทำด้วยวัสดุโปร่งแสงต้องมีวัสดุสำหรับบังหรือกรองแสงแดดขนาดเต็มพื้นที่ของวัสดุโปร่งแสง บานหน้าต่างของรถโดยสารมาตรฐาน ๓ (๑) (๒) และรถขนาดเล็กจะใช้ผ้าใบหรือวัสดุอื่นที่มีคุณภาพทัดเทียมกันแทนบานหน้าต่างก็ได้ แต่ต้องมีที่สำหรับยึดติดกับตัวถัง บานหน้าต่างของรถโดยสารมาตรฐาน ๒ (๑) ที่มีที่นั่งไม่เกิน ๑๒ ที่นั่ง และมาตรฐาน ๓ (๒) ถ้าทำด้วยวัสดุโปร่งแสงห้ามมิให้น่ววัสดุอื่นใดมาติด เว้นแต่เป็นการติดฟิล์มกรองแสง เมื่อวัดการผ่านของแสงแล้วแสงต้องผ่านได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)
๑๐. การตรวจหลังคา	๑๐. ตรวจพินิจสภาพความเรียบร้อยและความมั่นคงแข็งแรงของหลังคาและโครงสร้าง	๑๐. สภาพหลังคาและโครงสร้างต้องมีความมั่นคงแข็งแรง ไม่ชำรุดผุกร่อนมาก หรือมีรอยร้าว กรณีรถโดยสารมาตรฐาน ๓ (๑) (๒) ประเภทการขนส่งส่วนบุคคลหลังคาจะทำด้วยผ้าใบหรือวัสดุอื่นที่มีคุณภาพทัดเทียมกันก็ได้ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๑๑. การตรวจเครื่องปรับอากาศและพัดลมดูดอากาศ (เฉพาะรถโดยสารที่กำหนดให้มี)	๑๑. ตรวจพินิจสภาพ และตรวจสอบการทำงานของเครื่องปรับอากาศและระบบระบายอากาศ	๑๑. เครื่องปรับอากาศต้องมีสภาพเรียบร้อย มีประสิทธิภาพสามารถปรับอากาศภายในรถให้มีอุณหภูมิสม่ำเสมอพอเหมาะ และมีระบบระบายอากาศที่เหมาะสมเพียงพอ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)
๑๒. การตรวจที่เตรียมอาหารและเครื่องดื่ม (เฉพาะรถโดยสารที่กำหนดให้มี)	๑๒. ตรวจพินิจสภาพ ขนาด และตำแหน่งของที่เตรียมอาหารและเครื่องดื่ม	๑๒. ที่เตรียมอาหารและเครื่องดื่มต้องมีสภาพเรียบร้อย มีขนาดพอสมควรอยู่ตอนท้ายภายในรถ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)
๑๓. การตรวจห้องสุขภัณฑ์ (เฉพาะรถโดยสารที่กำหนดให้มี)	๑๓. ตรวจพินิจสภาพ ขนาดห้องสุขภัณฑ์ และเครื่องสุขภัณฑ์	๑๓. ห้องสุขภัณฑ์และเครื่องสุขภัณฑ์ต้องมีสภาพดี เรียบร้อยไม่ชำรุด ขนาดของห้องสุขภัณฑ์ต้องมีความเหมาะสม มีที่เก็บอุจจาระ ปัสสาวะอย่างดี ไม่รั่วซึม และป้องกันกลิ่นเหม็นได้ และมีอ่างสำหรับล้างมือ อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗)
๑๔. การตรวจที่เก็บสัมภาระ (เฉพาะรถโดยสารที่กำหนดให้มี)	๑๔. ตรวจพินิจสภาพ ตำแหน่งที่เก็บสัมภาระ	๑๔. ที่เก็บสัมภาระต้องมีสภาพเรียบร้อย มั่นคงแข็งแรง และมีตำแหน่งถูกต้องตามที่ทางราชการกำหนด กรณีมีที่เก็บสัมภาระหรือมีพื้นที่ว่างด้านล่างใต้พื้นห้องผู้โดยสาร ห้ามมีทางเดินต่อเนื่องถึงห้องผู้โดยสารหรือห้องอื่นใด ผงังทุกด้าน ต้องปิดทึบอย่างมั่นคงแข็งแรงและถาวร ด้วยวัสดุที่มีคุณภาพทัดเทียมกับตัวถังรถ ห้ามใช้กระจกหรือวัสดุอื่นใดที่มีลักษณะโปร่งแสงทำเป็นผนังและให้มีบานประตูปิด-เปิดที่ด้านข้างรถ ด้วยวัสดุอย่างเดียวกัน และห้ามมีเครื่องอำนวยความสะดวกทุกชนิด อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๗) (๒๔)
๑๕. การตรวจจำนวนผู้โดยสารนั่ง-ยืน และจำนวนผู้โดยสารรวม	๑๕. ตรวจสอบจำนวนผู้โดยสารนั่ง โดยวิธีการนับจำนวนที่นั่ง ตรวจวัดขนาดความยาวและระยะห่างระหว่างที่นั่งเพื่อกำหนดจำนวนผู้โดยสารนั่ง และตรวจวัดพื้นที่ราบเพื่อกำหนดจำนวนผู้โดยสารยืน แล้วแต่กรณี	๑๕. การกำหนดจำนวนผู้โดยสารนั่ง กรณีที่เป็นที่นั่งเดี่ยว ที่นั่งคู่ ที่นั่ง ๓ ที่นั่ง ให้นับตามจำนวนที่นั่ง และกรณีที่นั่งแถวยาวเกิน ๓ ที่นั่ง ให้ถือเกณฑ์ ๔๐ เซนติเมตรต่อ ๑ ที่นั่ง การกำหนดจำนวนผู้โดยสารยืน ให้คิดคำนวณจากพื้นที่ราบ โดยถือเกณฑ์พื้นที่ไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ ตารางเซนติเมตรต่อผู้โดยสารยืน ๑ คน

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๑๖. การตรวจน้ำหนักรถ น้ำหนักบรรทุก และ น้ำหนักรวมสูงสุด	๑๖. ตรวจสอบโดยการชั่งน้ำหนักในขณะที่รถเปล่า โดยให้หักน้ำหนักเพื่อชดเชยน้ำหนักของ น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันเครื่อง น้ำ และเครื่องมือ ประจำรถ ตามที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด การกำหนดน้ำหนักรถและน้ำหนักบรรทุก รวม (GVW.) ให้กำหนดตามที่กรมการขนส่งทางบก ให้ความเห็นชอบ กรณีรถที่ตรวจสอบเพื่อจดทะเบียนใหม่ ต้องชั่งน้ำหนักทุกคัน กรณีรถที่ตรวจสอบเพื่อต่ออายุทะเบียน ไม่ต้องชั่งน้ำหนัก เว้นแต่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงตัวถังหรือเครื่องอุปกรณ์ส่วนควบ หรือจำนวนที่นั่งผู้โดยสาร ต้องทำการชั่ง น้ำหนักใหม่ กรณีของการแก้ไขเปลี่ยนแปลงตัวถังรถ ให้พิจารณาตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุด และการกระจายน้ำหนักของรถตามหลักเกณฑ์และวิธีการในคู่มือการตรวจสอบ น้ำหนักรวมสูงสุดและน้ำหนักของเพลาด้วย การบันทึกค่าน้ำหนักให้บันทึกน้ำหนักรถ น้ำหนักบรรทุกและน้ำหนักบรรทุกรวม (GVW.)	การกำหนดจำนวนผู้โดยสารรวมให้นับ จำนวนผู้โดยสารนั่งกับผู้โดยสารยืนรวมกัน การคิดคำนวณ น้ำหนักผู้โดยสารให้ถือเกณฑ์ ๕๕ กิโลกรัมต่อผู้โดยสาร ๑ คน ทั้งนี้การกำหนด จำนวนผู้โดยสารรวมจะต้องไม่เกินเกณฑ์ น้ำหนักรวมสูงสุดที่กรมการขนส่งทางบก ให้ความเห็นชอบ กรณีรถที่จดทะเบียนแล้วจำนวนที่นั่งผู้โดยสาร ต้องตรงตามประวัติรถ แบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารต้อง เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศ หรือให้ความเห็นชอบ จำนวนที่นั่งผู้โดยสารจะแก้ไขเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงสภาพให้ผิดแผกแตกต่าง ในสาระสำคัญไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาต เป็นหนังสือจากนายทะเบียน อ้างอิง : เอกสาร (๑) (๒) (๓) (๓๙) (๔๑) (๔๔) ๑๖. รถที่จดทะเบียนใหม่ หรือรถที่จดทะเบียนแล้ว และมีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงตัวถัง เครื่องอุปกรณ์ส่วนควบ หรือจำนวนที่นั่งผู้โดยสาร ให้ตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุด และการกระจาย น้ำหนักของเพลารถตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ในคู่มือการตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุด และน้ำหนักของเพลารถ การหักน้ำหนักเพื่อชดเชยน้ำหนักของ น้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันเครื่อง น้ำ และเครื่องมือ ประจำรถ ให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบก กำหนด ดังนี้ (๑) รถที่มีน้ำหนักไม่เกิน ๒,๐๐๐ กก. ให้หักออก ๕๐ กก. (๒) รถที่มีน้ำหนักเกิน ๒,๐๐๐ กก. ให้หักออก ๑๐๐ กก. เศษของ ๑ กก. ให้ปัดทิ้ง อ้างอิง : เอกสาร (๑๓) (๔๔)

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๑๗. การตรวจขนาดและสัดส่วนต่าง ๆ ของรถ	๑๗. ตรวจสอบโดยทำการตรวจวัด และบันทึกขนาดและสัดส่วนต่าง ๆ (เป็นเซนติเมตร) สำหรับรถที่จดทะเบียนใหม่ รถที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบที่มีผลกระทบต่อขนาดและสัดส่วนของรถ โดยมีสัญลักษณ์แทนขนาดและสัดส่วนต่าง ๆ ดังนี้ A = ความยาวสุด B = ช่วงล้อ C = ส่วนยื่นท้าย D = ส่วนยื่นหน้า E = ระยะห่างจากด้านหลังของพนักพิงของที่นั่งผู้ขับรถถึงศูนย์กลางเพลาล้อท้ายหรือถึงศูนย์กลางเพลาล้อคู่ท้าย ในกรณีเพลาล้อคู่ท้ายเป็นเพลาคู่ F = ความกว้างภายนอก G = ความสูงของพื้นรถส่วนที่ใช้บรรทุกเมื่อวัดจากพื้นราบ H = ความสูงภายนอกของรถเมื่อวัดจากพื้นราบถึงส่วนที่สูงที่สุด I = หมายถึงความสูงภายในของรถ J = ความสูงของบันไดทางขึ้น-ลงเมื่อวัดจากพื้นราบถึงบันไดขั้นต่ำสุด K = ความกว้างของประตูทางขึ้น-ลงของผู้โดยสารที่ด้านข้างทางตอนท้ายของรถ L = ความกว้างของประตูทางขึ้น-ลงของผู้โดยสารที่ด้านข้างทางตอนหน้าของรถ M = ความสูงของประตูที่ขึ้น-ลงของผู้โดยสาร N = ระยะห่างของที่นั่งซึ่งวัดตามหลักเกณฑ์ที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด O = ความสูงของที่นั่งหรือเบาะนั่งผู้โดยสารซึ่งวัดจากพื้นรถถึงที่นั่งหรือเบาะนั่งผู้โดยสารด้านบน P = ความสูงของพนักพิงหลังเมื่อวัดจากพื้นรถถึงส่วนสูงสุดของพนักพิงหลัง Q = ระยะห่างจากหน้าสุดของรถ (ไม่รวมกันชน) ถึงขอบกระจกกันลมหน้าส่วนล่าง (วัดเฉพาะกรณีรถที่ติดตั้งเครื่องยนต์อยู่ล้าไปทางด้านหน้าของผู้ขับรถ)	๑๗. ขนาดและสัดส่วนของรถต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง หรือตรงตามประวัติรถหรือที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบแล้วแต่กรณี ช่วงล้อจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน อ้างอิง : เอกสาร (๒) (๓) (๑๘) (๓๕) (๓๗) (๔๑) (๔๖)

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
๑๘. สรุปผลการตรวจสอบการวินิจฉัยผล	R = ความยาวของที่นั่งหรือเบาะนั่งผู้โดยสาร S = ความกว้างภายในสูงสุด T = ระยะห่างจากด้านหลังของพนักพิงของที่นั่งผู้โดยสารถึงด้านหลังพนักพิงของที่นั่งผู้โดยสารแถวสุดท้าย θ = มุมเอนในสภาพปกติของพนักพิงหลังของที่นั่งผู้โดยสาร ซึ่งวัดจากที่นั่งหรือเบาะนั่งไปถึงพนักพิงหลัง มีค่าเป็นหน่วยองศาของมุม CH = ระยะห่างด้านนอกสุดระหว่างโครงคัสซีด้านซ้ายและด้านขวา ซึ่งวัดที่ส่วนท้ายสุด กรณีหน้าตัดของโครงคัสซีเป็นรูป “U” (C-beam) หมายถึง ระยะห่างระหว่างแกนแนวตั้งของโครงคัสซีด้านนอกสุด กรณีหน้าตัดของโครงคัสซีเป็นรูป “I” (I-beam) หมายถึง ระยะห่างระหว่างกึ่งกลางโครง คัสซีด้านซ้ายและด้านขวา กรณีหน้าตัดของโครงคัสซีเป็นรูป “□” หรืออื่น ๆ หมายถึง ระยะห่างด้านนอกสุดระหว่าง โครงคัสซีด้านซ้ายและด้านขวา ๑๘. สรุปผลการตรวจสอบการตรวจสอบการตรวจตามรายละเอียดที่ได้ตรวจสอบการวินิจฉัยผลเป็น ๒ กรณีดังนี้ ๑. ผ่านการตรวจสอบ ๒. ไม่ผ่านการตรวจสอบ รถที่ผ่านการตรวจสอบต้องทำเครื่องหมายที่ตัวถังด้านนอกข้างซ้ายตอนท้ายของรถตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ และดำเนินการออกใบรับรองการตรวจสอบรถ และจัดทำหรือบันทึกประวัติรถแล้วแต่กรณี รถที่ไม่ผ่านการตรวจสอบให้ผู้วินิจฉัยผลบันทึกข้อบกพร่องที่ไม่ผ่านการตรวจสอบและแจ้งข้อบกพร่องนั้นให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง หรือเจ้าของรถ หรือผู้ควบคุมรถนั้นทราบเป็นลายลักษณ์อักษร	๑๘. รถที่ผ่านการตรวจสอบต้องอยู่ในเกณฑ์ดังนี้ (๑) มีหมายเลขเครื่องยนต์และหมายเลขตัวถัง หรือหมายเลขคัสซี ถูกต้องและตรงตามเอกสารหลักฐาน เช่น ใบคู่มือการจดทะเบียนรถ หรือหนังสือ แสดงการจดทะเบียนรถ ประวัติรถ หนังสือรับรอง การส่งบัญชีรับและจำหน่ายเครื่องยนต์หรือรถ หรือหลักฐานการได้มาซึ่งเครื่องยนต์หรือรถ หรือหนังสือที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ เป็นต้น (๒) มีมาตรฐาน (ลักษณะ) ขนาด สัดส่วน เครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบ ถูกต้องครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด หรือประกาศ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้องและไม่มีข้อบกพร่องในรายการใดรายการหนึ่งตามเกณฑ์ที่กำหนด รถที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ ได้แก่ รถที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน (๑) และ (๒) อ้างอิง : เอกสาร (๗) (๘)

ขั้นตอนงาน	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การวินิจฉัยผล/เอกสารอ้างอิง
	รถที่ไม่ผ่านการตรวจสภาพ หากผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งหรือเจ้าของรถได้ทำการแก้ไขข้อบกพร่อง และนำรถมาขอรับการตรวจสภาพใหม่ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ ไม่ผ่านการตรวจสภาพให้ตรวจเฉพาะรายการที่ต้องทำการแก้ไขเท่านั้น เว้นแต่กรณีมีเหตุอันควรสงสัยหรือเป็นที่ปรากฏว่าได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถในรายการหนึ่งรายการใดที่ได้ผ่านการตรวจสภาพไปแล้วในการตรวจครั้งแรกก็ให้ตรวจสภาพใหม่ทุกรายการ สำหรับรถที่แก้ไขข้อบกพร่องแล้วนำรถมาตรวจสภาพใหม่เกิน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ ไม่ผ่านการตรวจสภาพให้ทำการตรวจสภาพใหม่ทุกรายการ การตรวจสภาพรถที่ไม่ผ่านการตรวจสภาพให้ใช้แบบบันทึกการตรวจรับรองสภาพฉบับใหม่ โดยให้แนบบันทึกการตรวจรับรองสภาพรถฉบับเดิมด้วย	

ภาคผนวก

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๔)

ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก

พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ มาตรา ๒๓ วรรคสอง และมาตรา ๒๔ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ผู้ใดประสงค์จะประกอบการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง หรือการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามแบบของกรมการขนส่งทางบก พร้อมด้วยหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลธรรมดา

- (ก) ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชน
- (ข) สำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้าน
- (ค) ตัวอย่างเครื่องหมายประจำรถ
- (ง) รูปถ่ายสำนักงานและสถานที่เก็บรถ ขนาด ๗.๖๐ x ๑๒.๗๐ เซนติเมตร อย่างละ ๒ รูป
- (จ) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิการใช้สถานที่เก็บรถ
- (ฉ) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองรถ ในกรณีที่มีรถอยู่แล้วในวันยื่นคำขอ

(๒) ห้างหุ้นส่วนสามัญ

- (ก) รายชื่อผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน
- (ข) ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน
- (ค) สำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้านของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน
- (ง) ตัวอย่างรอยตราประทับของผู้ยื่นคำขอ ๒ ตรา ถ้ามี
- (จ) ตัวอย่างเครื่องหมายประจำรถ
- (ฉ) รูปถ่ายสำนักงานและสถานที่เก็บรถ ขนาด ๗.๖๐ x ๑๒.๗๐ เซนติเมตร อย่างละ ๒ รูป
- (ช) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิการใช้สถานที่เก็บรถ
- (ซ) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองรถ ในกรณีที่มีรถอยู่แล้วในวันยื่นคำขอ

(๓) ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด

- (ก) หนังสือรับรองของนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแสดงการจดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ

จดทะเบียน หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด

- (ข) รายชื่อและสัญญาติของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน
- (ค) ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนหรือภาพถ่ายใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน
- (ง) สำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้านของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน
- (จ) ตัวอย่างรอยตราประทับของผู้ยื่นคำขอ ๒ ตรา ถ้ามี
- (ฉ) ตัวอย่างเครื่องหมายประจำรถ
- (ช) รูปถ่ายสำนักงานและสถานที่เก็บรถ ขนาด ๗.๖๐ x ๑๒.๗๐ เซนติเมตร อย่างละ ๒ รูป
- (ซ) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิการใช้สถานที่เก็บรถ
- (ฌ) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองรถ ในกรณีที่มิได้อยู่แล้วในวันยื่นคำขอ
- (๔) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด
- (ก) หนังสือรับรองของนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแสดงการจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด
- (ข) รายชื่อกรรมการของบริษัทหรือบริษัทมหาชนจำกัดทุกคน
- (ค) ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนหรือภาพถ่ายใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของกรรมการของบริษัททุกคน
- (ง) สำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้านของกรรมการของบริษัททุกคน
- (จ) รายชื่อและสัญญาติของผู้ถือหุ้นทุกคนและจำนวนหุ้นที่ผู้ถือหุ้นแต่ละคนถือ
- (ฉ) สำเนาหรือภาพถ่ายหนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับฉบับตีพิมพ์
- (ช) ตัวอย่างรอยตราประทับของผู้ยื่นคำขอ ๒ ตรา ถ้ามี
- (ซ) ตัวอย่างเครื่องหมายประจำรถ
- (ฌ) รูปถ่ายสำนักงานและสถานที่เก็บรถ ขนาด ๗.๖๐ x ๑๒.๗๐ เซนติเมตร อย่างละ ๒ รูป
- (ญ) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิการใช้สถานที่เก็บรถ
- (ฎ) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองรถ ในกรณีที่มิได้อยู่แล้วในวันยื่นคำขอ
- (๕) สหกรณ์
- (ก) ภาพถ่ายใบสำคัญรับจดทะเบียนสหกรณ์
- (ข) บัญชีรายชื่อสมาชิกของสหกรณ์ฉบับที่นายทะเบียนสหกรณ์รับรอง
- (ค) สำเนาหรือภาพถ่ายข้อบังคับของสหกรณ์
- (ง) ตัวอย่างรอยตราประทับของผู้ยื่นคำขอ ๒ ตรา ถ้ามี
- (จ) ตัวอย่างเครื่องหมายประจำรถ
- (ฉ) รูปถ่ายสำนักงานและสถานที่เก็บรถ ขนาด ๗.๖๐ x ๑๒.๗๐ เซนติเมตร อย่างละ ๒ รูป
- (ช) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิการใช้สถานที่เก็บรถ
- (ซ) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองรถ ในกรณีที่มิได้อยู่แล้วในวันยื่นคำขอ
- (๖) องค์การของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาลหรือตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ

- (ก) ตัวอย่างรอยตราประทับของผู้ยื่นคำขอ ๒ ตรา ถ้ามี
- (ข) ตัวอย่างเครื่องหมายประจำรถ
- (ค) รูปถ่ายสำนักงานและสถานที่เก็บรถ ขนาด ๗.๖๐ x ๑๒.๗๐ เซนติเมตร อย่างละ ๒ รูป
- (ง) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิการใช้สถานที่เก็บรถ
- (จ) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองรถ ในกรณีที่มีรถอยู่แล้วในวันยื่นคำขอ

ข้อ ๒ ผู้ใดประสงค์จะประกอบการขนส่งส่วนบุคคลให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามแบบของกรมการขนส่งทางบก พร้อมด้วยหลักฐาน ดังต่อไปนี้

- (๑) บุคคลธรรมดา
 - (ก) สำเนาหรือภาพถ่ายใบทะเบียนพาณิชย์และใบทะเบียนการค้า ถ้ามี
 - (ข) ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนหรือภาพถ่ายใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว
 - (ค) สำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้าน
 - (ง) ตัวอย่างเครื่องหมายประจำรถที่ประสงค์จะใช้ ถ้ามี
 - (จ) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองรถ ในกรณีที่มีรถอยู่แล้วในวันยื่นคำขอ
- (๒) ห้างหุ้นส่วนสามัญ
 - (ก) สำเนาหรือภาพถ่ายใบทะเบียนพาณิชย์และใบทะเบียนการค้า ถ้ามี
 - (ข) ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนหรือภาพถ่ายใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของ

ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน

- (ค) สำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้านของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน
- (ง) ตัวอย่างรอยตราประทับของผู้ยื่นคำขอ ๒ ตรา ถ้ามี
- (จ) ตัวอย่างเครื่องหมายประจำรถที่ประสงค์จะใช้ ถ้ามี
- (ฉ) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองรถ ในกรณีที่มีรถอยู่แล้วในวันยื่นคำขอ
- (๓) ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด
 - (ก) หนังสือรับรองของนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแสดงการจดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ

จดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด

- (ข) ตัวอย่างรอยตราประทับของผู้ยื่นคำขอ ๒ ตรา ถ้ามี
- (ค) ตัวอย่างเครื่องหมายประจำรถที่ประสงค์จะใช้ ถ้ามี
- (ง) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองรถ ในกรณีที่มีรถอยู่แล้วในวันยื่นคำขอ
- (๔) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด
 - (ก) หนังสือรับรองของนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแสดงการจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด

หรือบริษัทมหาชนจำกัด

- (ข) สำเนาหรือภาพถ่ายหนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับ
- (ค) ตัวอย่างรอยตราประทับของผู้ยื่นคำขอ ๒ ตรา ถ้ามี
- (ง) ตัวอย่างเครื่องหมายประจำรถที่ประสงค์จะใช้ ถ้ามี
- (จ) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองรถ ในกรณีที่มีรถอยู่แล้วในวันยื่นคำขอ

(๕) สหกรณ์

(ก) ภาพถ่ายใบสำคัญรับจดทะเบียนสหกรณ์

(ข) บัญชีรายชื่อสมาชิกของสหกรณ์ฉบับที่นายทะเบียนสหกรณ์รับรอง

(ค) สำเนาหรือภาพถ่ายข้อบังคับของสหกรณ์

(ง) ตัวอย่างรอยตราประทับของผู้ยื่นคำขอ ๒ ตรา ถ้ามี

(จ) ตัวอย่างเครื่องหมายประจำรถที่ประสงค์จะใช้ ถ้ามี

(ฉ) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองรถ ในกรณีที่มีรถอยู่แล้วในวันยื่นคำขอ

(๑) **ข้อ ๒ ทวิ** ในการพิจารณาอนุญาตให้ผู้ใดเป็นผู้ได้รับอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางในเส้นทางใด ให้นายทะเบียนประกาศรับคำขออนุญาตประกอบการขนส่งเป็นการทั่วไปเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันโดย

(๑) สำหรับการขนส่งประจำทางในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ปิดประกาศไว้ ณ กรมการขนส่งทางบก

(๒) สำหรับการขนส่งประจำทางในเขตจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานขนส่งจังหวัดนั้น ๆ

(๓) สำหรับการขนส่งประจำทางระหว่างจังหวัด ให้ปิดประกาศไว้ ณ กรมการขนส่งทางบก และสำนักงานขนส่งจังหวัดที่เป็นต้นทางและปลายทางของการขนส่งนั้น ๆ

ทั้งนี้ หากคณะกรรมการเห็นสมควรอนุมัติให้ผู้ใดเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางในเส้นทางใด ก็ให้อนุญาตได้โดยไม่ต้องประกาศรับคำขอเป็นการทั่วไป

ข้อ ๓ การยื่นคำขอตามกฎหมายกระทรวงนี้

(๑) สำหรับการขนส่งประจำทางหรือการขนส่งโดยรถขนาดเล็กในเขตกรุงเทพมหานคร และการขนส่งไม่ประจำทางหรือการขนส่งส่วนบุคคลที่ผู้ขอมิมีมลำเนาหรือสำนักงานในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นต่อกรมการขนส่งทางบก

(๒) สำหรับการขนส่งประจำทางหรือการขนส่งโดยรถขนาดเล็กในเขตจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร และการขนส่งไม่ประจำทางหรือการขนส่งส่วนบุคคลที่ผู้ขอมิมีมลำเนาหรือสำนักงานในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอต่อสำนักงานขนส่งจังหวัดนั้น ๆ

(๓) สำหรับการขนส่งประจำทางระหว่างจังหวัดให้ยื่นคำขอต่อกรมการขนส่งทางบก หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดที่เป็นต้นทางหรือปลายทางของการขนส่งนั้น ๆ

(๑)เพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ. ๒๕๒๗)

ข้อ ๔ ใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ให้ใช้แบบใบอนุญาตท้ายกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้

(๑) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง

(ก) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ให้ใช้แบบ ขส.บ. ๑๒ ก.

(ข) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ให้ใช้แบบ ขส.บ. ๑๒ ข.

(๒) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทาง

(ก) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ให้ใช้แบบ ขส.บ. ๑๒ ค.

(ข) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ให้ใช้แบบ ขส.บ. ๑๒ ง.

(๓) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก ให้ใช้แบบ ขส.บ. ๑๒ จ.

(๔) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล

^(๒)(ก) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ให้ใช้แบบ ขส.บ. ๑๒ ฉ.

^(๓)(ข) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ให้ใช้แบบ ขส.บ. ๑๒ ช.

ข้อ ๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทางหรือการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก ผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอตามแบบของกรมการขนส่งทางบก พร้อมด้วยหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลธรรมดา

(ก) ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชน

(ข) สำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้าน

(ค) รูปถ่ายสำนักงานและสถานที่เก็บรถ ขนาด ๗.๖๐ × ๑๒.๗๐ เซนติเมตร อย่างละ ๒ รูป (ถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)

(ง) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิการใช้สถานที่เก็บรถ (ถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)

(จ) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งหรือใบแทน

^(๒) และ ^(๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๒ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ปรับปรุงแบบใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

- (๒) ห้างหุ้นส่วนสามัญ
- (ก) รายชื่อผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน
 - (ข) ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน
 - (ค) สำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้านของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน
 - (ง) รูปถ่ายสำนักงานและสถานที่เก็บรถ ขนาด ๗.๖๐ x ๑๒.๗๐ เซนติเมตร อย่างละ ๒ รูป
- (ถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)
- (จ) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิการใช้สถานที่เก็บรถ (ถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)
 - (ช) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งหรือใบแทน
- (๓) ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด
- (ก) หนังสือรับรองของนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแสดงการจดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด
 - (ข) รายชื่อและสัญชาติของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน
 - (ค) ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนหรือภาพถ่ายใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน
 - (ง) สำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้านของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน
 - (จ) รูปถ่ายสำนักงานและสถานที่เก็บรถ ขนาด ๗.๖๐ x ๑๒.๗๐ เซนติเมตร อย่างละ ๒ รูป
- (ถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)
- (ฉ) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิการใช้สถานที่เก็บรถ (ถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)
 - (ช) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งหรือใบแทน
- (๔) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชน จำกัด
- (ก) หนังสือรับรองของนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแสดงการจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชน จำกัด
 - (ข) รายชื่อกรรมการของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด
 - (ค) ภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนหรือภาพถ่ายใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของกรรมการของบริษัททุกคน
 - (ง) สำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้านของกรรมการของบริษัททุกคน
 - (จ) รายชื่อและสัญชาติของผู้ถือหุ้นทุกคนและจำนวนหุ้นที่ผู้ถือหุ้นแต่ละคนถือ
 - (ฉ) สำเนาหรือภาพถ่ายหนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับฉบับตีพิมพ์
 - (ช) รูปถ่ายสำนักงานและสถานที่เก็บรถ ขนาด ๗.๖๐ x ๑๒.๗๐ เซนติเมตร อย่างละ ๒ รูป
- (ถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)
- (ซ) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิการใช้สถานที่เก็บรถ (ถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)
 - (ฌ) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งหรือใบแทน
- (๕) สหกรณ์
- (ก) บัญชีรายชื่อสมาชิกของสหกรณ์ ฉบับที่นายทะเบียนสหกรณ์รับรอง
 - (ข) สำเนาหรือภาพถ่ายข้อบังคับของสหกรณ์ (ถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)

(ค) รูปถ่ายสำนักงานและสถานที่เก็บรถ ขนาด ๗.๖๐ × ๑๒.๗๐ เซนติเมตร อย่างละ ๒ รูป (ถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)

(ง) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิการใช้สถานที่เก็บรถ (ถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)

(จ) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งหรือใบแทน

(๖) องค์การของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาลหรือตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ

(ก) รูปถ่ายสำนักงานและสถานที่เก็บรถ ขนาด ๗.๖๐ × ๑๒.๗๐ เซนติเมตร อย่างละ ๒ รูป (ถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)

(ข) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิการใช้สถานที่เก็บรถ (ถ้ามีการเปลี่ยนแปลง)

(ค) ใบอนุญาตประกอบการขนส่งหรือใบแทน

ข้อ ๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตให้ยื่นคำขอตามแบบของกรมการขนส่งทางบก พร้อมด้วยใบอนุญาตประกอบการขนส่งหรือใบแทน

ข้อ ๗ การอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตประกอบการขนส่งตามกฎหมายกระทรวงนี้ ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตตามแบบใบอนุญาตเดิมให้ใหม่

ข้อ ๘ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งผู้ใดประสงค์จะขอรับใบแทนใบอนุญาตให้ยื่นคำขอตามแบบของกรมการขนส่งทางบก พร้อมด้วยหลักฐานการรับแจ้งความของสถานีตำรวจ หรือใบอนุญาตที่ชำรุดนั้น

การอนุญาตคำขอใบแทนใบอนุญาต ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตตามแบบใบอนุญาตเดิม แต่ให้ระบุคำว่า “ใบแทน” ไว้ที่ด้านหน้าด้วย

ข้อ ๙ เพื่อประโยชน์แก่นายทะเบียนในการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับลักษณะของรถในใบอนุญาตประกอบการขนส่งให้กำหนดลักษณะของรถที่จะได้รับอนุญาตให้ใช้ในการประกอบการขนส่ง โดยมีสามลักษณะคือ

(๑) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร

(๒) รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ

(๓) รถขนาดเล็ก

ข้อ ๑๐ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารตามข้อ ๙ (๑) มี ๗ มาตรฐาน ได้แก่

^(๔) (๑) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ คือ รถปรับอากาศพิเศษ ซึ่งหมายความว่า

(ก) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีการกำหนดห้องผู้โดยสารเป็นสัดส่วนแยกจากห้องผู้ขับรถ ซึ่งมีคัสซีเป็นคัสซีรถโดยสาร มีทางขึ้น-ลงด้านข้างหรือที่ด้านท้ายของรถ มีแบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสาร ที่ให้ความสะดวกสบายกว่า (ข) โดยไม่กำหนดที่สำหรับผู้โดยสารยืน มีเครื่องปรับอากาศ มีที่เก็บสัมภาระไว้โดยเฉพาะ มีที่สำหรับเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม มีอุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์ และมีห้องสุขภัณฑ์

^(๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๙ (พ.ศ. ๒๕๓๕)

(จ) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งตั้งแต่ ๑๓ ถึง ๒๔ ที่นั่ง ซึ่งคัสซีจะเป็นคัสซีรถโดยสารหรือไม่ก็ได้ มีทางขึ้น-ลงด้านข้างหรือที่ด้านท้ายของรถจะกำหนดสำหรับผู้โดยสารยืนหรือไม่ก็ได้ และจะมีที่เก็บสัมภาระด้วยหรือไม่ก็ได้

(ข) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งไม่เกิน ๑๒ ที่นั่ง โดยไม่กำหนดสำหรับผู้โดยสารยืน ซึ่งคัสซีจะเป็นคัสซีรถโดยสารหรือไม่ก็ได้ มีทางขึ้น-ลงด้านข้างหรือที่ด้านท้ายของรถ และจะมีที่เก็บสัมภาระด้วยหรือไม่ก็ได้

(๕) (๔) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ คือ รถสองชั้น ซึ่งคัสซีเป็นคัสซีรถโดยสารมีห้องผู้โดยสารทั้งชั้นบนและชั้นล่าง โดยพื้นที่ห้องผู้โดยสารทั้งสองชั้นแยกจากกันอย่างเด็ดขาด มีทางขึ้น-ลงชั้นล่างอยู่ด้านข้าง และมีทางขึ้น-ลงชั้นบนอยู่ภายในตัวรถอย่างน้อยหนึ่งทาง ซึ่งหมายความว่า

(ก) รถสองชั้นปรับอากาศพิเศษ ซึ่งมีแบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารที่ให้ความสะดวกสบายกว่า (ข) โดยไม่กำหนดสำหรับผู้โดยสารยืน มีเครื่องปรับอากาศ มีที่เก็บสัมภาระไว้โดยเฉพาะ มีที่สำหรับเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม มีอุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์ และมีห้องสุขภัณฑ์

(ข) รถสองชั้นปรับอากาศ ซึ่งไม่กำหนดสำหรับผู้โดยสารยืน มีเครื่องปรับอากาศ มีที่เก็บสัมภาระไว้โดยเฉพาะ มีที่สำหรับเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม มีอุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์ และมีห้องสุขภัณฑ์

(ค) รถสองชั้นปรับอากาศซึ่งไม่กำหนดสำหรับผู้โดยสารยืน มีเครื่องปรับอากาศ แต่ไม่มีห้องสุขภัณฑ์

สำหรับที่เก็บสัมภาระ ที่สำหรับเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม อุปกรณ์ให้เสียง และประชาสัมพันธ์นั้นจะมีหรือไม่ก็ได้

(ง) รถสองชั้นปรับอากาศ ซึ่งชั้นล่างกำหนดให้มีสำหรับผู้โดยสารยืน มีเครื่องปรับอากาศ แต่ไม่มีที่สำหรับเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม และห้องสุขภัณฑ์

สำหรับที่เก็บสัมภาระ อุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์นั้นจะมีหรือไม่ก็ได้

(จ) รถสองชั้นที่ไม่มีเครื่องปรับอากาศ ซึ่งชั้นล่างกำหนดให้มีสำหรับผู้โดยสารยืน ไม่มีที่เก็บสัมภาระ ที่สำหรับเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม และห้องสุขภัณฑ์

(ข) รถสองชั้นที่ไม่มีเครื่องปรับอากาศ ซึ่งไม่กำหนดให้มีสำหรับผู้โดยสารยืน มีที่เก็บสัมภาระ แต่ไม่มีที่สำหรับเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม และห้องสุขภัณฑ์

(๕) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๕ คือ รถพ่วง ซึ่งหมายความว่า

(ก) รถพ่วงปรับอากาศ ซึ่งไม่มีแรงขับเคลื่อนในตัวเอง จำเป็นต้องใช้รถอื่นลากจูง และน้ำหนักบรรทุกน้ำหนักบรรทุกทั้งหมดลงบนเพลาล้อสมบูรณ์ในตัวเอง ซึ่งมีคัสซีเป็นคัสซีรถโดยสารมีทางขึ้น-ลงด้านข้าง จะกำหนดให้มีสำหรับผู้โดยสารยืน ที่เก็บสัมภาระ ที่สำหรับเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม อุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์ และห้องสุขภัณฑ์หรือไม่ก็ได้

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๙ (พ.ศ. ๒๕๓๕)

(ข) รถพ่วงที่ไม่มีเครื่องปรับอากาศ ซึ่งไม่มีแรงขับเคลื่อนในตัวเอง จำเป็นต้องใช้รถอื่นลากจูงและนำหนักรถรวมน้ำหนักบรรทุกทั้งหมดลงบนเพลาล้อสมบูรณ์ในตัวเอง ซึ่งมีคัสซีเป็นคัสซีรถโดยสาร มีทางขึ้น-ลงด้านข้าง จะกำหนดให้มีที่สำหรับผู้โดยสารยืน ที่เก็บสัมภาระ ที่สำหรับเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม และอุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์หรือไม่ก็ได้

(๖) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๖ คือ รถกึ่งพ่วง ซึ่งหมายความว่า

(ก) รถกึ่งพ่วงปรับอากาศซึ่งมีสองตอน ตอนท้ายมีเพลาล้อชุดเดียวนำมาต่อพ่วงกับตอนหน้า ทำให้มีทางเดินติดต่อถึงกันได้ ซึ่งมีคัสซีเป็นคัสซีรถโดยสาร มีทางขึ้น-ลงด้านข้าง จะกำหนดให้มีที่สำหรับผู้โดยสารยืน ที่เก็บสัมภาระ ที่สำหรับเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม อุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์ และห้องสุขภัณฑ์หรือไม่ก็ได้

(ข) รถกึ่งพ่วงไม่มีเครื่องปรับอากาศซึ่งมีสองตอน ตอนท้ายมีเพลาล้อชุดเดียวนำมาต่อพ่วงกับตอนหน้า ทำให้มีทางเดินติดต่อถึงกันได้ ซึ่งมีคัสซีเป็นคัสซีรถโดยสาร มีทางขึ้น-ลงด้านข้างที่สำหรับเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม และห้องสุขภัณฑ์ จะกำหนดให้มีที่สำหรับผู้โดยสารยืน ที่เก็บสัมภาระและอุปกรณ์ให้เสียง และประชาสัมพันธ์หรือไม่ก็ได้

(๗) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๗ คือ รถโดยสารเฉพาะกิจ ซึ่งหมายความว่ารถซึ่งส่วนที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมีลักษณะพิเศษเพื่อใช้ในกิจการใดกิจการหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งคัสซีจะเป็นคัสซีรถโดยสารหรือไม่ก็ได้ เช่น รถพยาบาล รถบริการซ่อมบำรุงรักษา รถบริการถ่ายทอดวิทยุหรือโทรทัศน์ รถบริการไปรษณีย์ รถบริการธนาคาร รถบริการทางการแพทย์ รถบริการในท่าอากาศยาน เป็นต้น

ข้อ ๑๑ รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของตามข้อ ๙ (๒) มี ๙ ลักษณะ ได้แก่

(๑) รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๑ คือ รถกระบะบรรทุก ซึ่งหมายความว่ารถซึ่งส่วนที่ใช้ในการบรรทุกมีลักษณะเป็นกระบะ โดยจะมีหลังคาหรือไม่มีก็ได้ รถที่มีเครื่องพ่นแรงสำหรับยกสิ่งของที่จะบรรทุกในกระบะนั้น ๆ รถที่มีกระบะบรรทุกสามารถยกเท และให้หมายความรวมถึงรถซึ่งส่วนที่ใช้บรรทุกไม่มีด้านข้างหรือด้านท้าย

(๒) รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๒ คือ รถตู้บรรทุก ซึ่งหมายความว่ารถซึ่งส่วนที่ใช้ในการบรรทุกมีลักษณะเป็นตู้ทึบ มีหลังคาถาวร ตัวถังบรรทุกกับห้องผู้ขับรถจะเป็นตอนเดียวกันหรือแยกกันและจะมีบานประตูเปิด-ปิดสำหรับการบรรทุกที่ด้านข้างหรือด้านท้ายก็ได้

(๓) รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๓ คือ รถบรรทุกของเหลว ซึ่งหมายความว่ารถซึ่งส่วนที่ใช้ในการบรรทุกมีลักษณะเป็นถังสำหรับบรรทุกของเหลว ตามความเหมาะสมกับของเหลวที่บรรทุกนั้น

(๔) รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๔ คือ รถบรรทุกวัสดุอันตราย ซึ่งหมายความว่ารถซึ่งส่วนที่ใช้ในการบรรทุกมีลักษณะเฉพาะ เพื่อใช้ในการบรรทุกวัสดุอันตราย เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซเหลว สารเคมี วัตถุระเบิด วัสดุไวไฟ เป็นต้น

(๕) รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๕ คือ รถบรรทุกเฉพาะกิจ ซึ่งหมายความว่ารถซึ่งส่วนที่ใช้ในการบรรทุกมีลักษณะพิเศษ เพื่อใช้ในกิจการใดกิจการหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น รถบรรทุกขุดเครื่องดื่ม รถบรรทุกขยะมูลฝอย รถผสมซีเมนต์ รถบรรทุกเครื่องรูดยาง รถบรรทุกเครื่องพ่นแรง เป็นต้น

(๖) รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของของลักษณะ ๖ คือ รถพ่วง ซึ่งหมายความว่า รถที่ไม่มีแรงขับเคลื่อนในตัวเอง จำเป็นต้องใช้รถอื่นลากจูงและน้ำหนักกรรมน้ำหนักบรรทุกทั้งหมดลงบนเพลาล้อสมบูร์นในตัวเอง

(๗) รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของของลักษณะ ๗ คือ รถกึ่งพ่วง ซึ่งหมายความว่า รถที่ไม่มีแรงขับเคลื่อนในตัวเอง จำเป็นต้องใช้รถอื่นลากจูงและน้ำหนักกรรมน้ำหนักบรรทุกบางส่วนเฉลี่ยลงบนเพลาล้อของรถคันลากจูง

(๘) รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของของลักษณะ ๘ คือ รถกึ่งพ่วงบรรทุกวัสดุยาว ซึ่งหมายความว่า รถกึ่งพ่วงที่มีลักษณะเพื่อใช้บรรทุกสิ่งของที่มีความยาวโดยมีโครงโลหะที่สามารถปรับความยาวของช่วงล้อระหว่างรถลากจูงกับรถกึ่งพ่วงได้

(๙) รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของของลักษณะ ๙ คือ รถลากจูง ซึ่งหมายความว่า รถที่มีลักษณะเป็นรถสำหรับลากจูงรถพ่วง รถกึ่งพ่วง และรถกึ่งพ่วงบรรทุกวัสดุยาวโดยเฉพาะ

ข้อ ๑๒ รถขนาดเล็กตามข้อ ๙ (๓) ได้แก่ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและสิ่งของรวมกัน ซึ่งคันสี่จะเป็นคันสี่รถโดยสารหรือไม่ก็ได้ และอาจมีทางขึ้น-ลงด้านข้างหรือที่ด้านท้ายของรถ ที่นั่งจำนวนไม่เกิน ๒๐ ที่นั่ง โดยไม่กำหนดที่สำหรับผู้โดยสารและมีที่สำหรับบรรทุกสิ่งของรวมไปกับผู้โดยสาร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๔

ร้อยตำรวจโท ชญา มนูญธรรม

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๙๘ ตอนที่ ๒๑๒ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๔)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากมาตรา ๒๓ วรรคสอง และมาตรา ๒๔ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติว่า การขออนุญาตและการอนุญาตให้ประกอบ การขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง การขนส่งโดยรถขนาดเล็ก และการขนส่งส่วนบุคคล และการขอ ต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง
ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔)
ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก
พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ และมาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

สภาพ เครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบของรถ
ที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร และรถขนาดเล็ก

ส่วนที่ ๑

เครื่องอุปกรณ์และส่วนควบของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร

มาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๒ มาตรฐาน ๓ มาตรฐาน ๔ มาตรฐาน ๖ มาตรฐาน ๗
และรถขนาดเล็ก

ข้อ ๑ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๒ มาตรฐาน ๓ มาตรฐาน ๔ มาตรฐาน ๖ มาตรฐาน ๗ และรถขนาดเล็ก จะต้องมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ ดังต่อไปนี้

(๑) คัสชี ตามแบบที่กรมการขนส่งทางบกเห็นชอบให้ใช้เป็นคัสชีรถโดยสาร แต่ทั้งนี้ จะต้องประกอบด้วย

(ก) โครงคัสชี ทำด้วยโลหะแข็งแรงตลอดความยาวของตัวถังรถ เมื่อต่อตัวถังแล้วสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้ทุกสภาพการใช้งานของรถ

(ข) กันชน ทั้งกันชนหน้าและกันชนท้ายที่ติดตั้งเสถียรกับหน้ารถและท้ายรถ หรือยื่นจากหน้ารถและท้ายรถระยะห่างพอสมควร

(ค) ระบบบังคับเลี้ยวที่ทำงานได้คล่องตัว พวงมาลัยอยู่ในตำแหน่งที่ผู้ขับรถสามารถบังคับรถได้สะดวกและปลอดภัย กลไกบังคับต้องไม่สัมผัสกับส่วนอื่นใดของรถ อัตราส่วนระหว่างมุมหมุนของพวงมาลัยกับมุมเลี้ยวของล้อทั้งซ้ายและขวาต้องใกล้เคียงกัน แรงที่ใช้หมุนพวงมาลัยให้รถเลี้ยวซ้ายหรือขวาจะต้องใกล้เคียงกันและไม่มากเกินไปจนสมควร

(ง) กงล้อและยาง

กงล้อทำด้วยโลหะและยางเป็นชนิดกลวงรูปกลมที่มีขนาดสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย

(จ) เพลาล้อที่มีขนาดสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย

(ฉ) สปริงและเครื่องผ่อนคลายความสั่นสะเทือน

สปริงมีขนาดสามารถรับน้ำหนักและการสั่นสะเทือนของตัวรถเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย และมีเครื่องผ่อนคลายความสั่นสะเทือนที่ล้อทุกล้อ เพลาจะไม่น้อยกว่า ๒ ชุด ซึ่งสามารถผ่อนคลายความสั่นสะเทือนได้ตามสมควร

สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๓ (จ) มาตรฐาน ๓ (ฉ) และรถขนาดเล็ก จะมีเครื่องผ่อนคลายความสั่นสะเทือนเฉพาะเพลาหน้าก็ได้

(ช) แผ่นบังโคลนที่ล้อทุกล้อมีขนาดอย่างน้อยเต็มความกว้างของยางล้อ ทำด้วยโลหะหรือยาง หรือวัสดุอื่นใด ทั้งนี้ อาจใช้พื้นรถที่เป็นโลหะแทนแผ่นบังโคลนได้ แต่ด้านหลังล้อทุกล้อต้องมีแผ่นยางแขวนไว้เต็มความกว้างของยางล้อระยะห่างพอสมควร และสูงจากพื้นไม่เกิน ๒๕ เซนติเมตร

(ซ) ห้ามล้อมือที่มีประสิทธิภาพตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(ฅ) ห้ามล้อเท้าที่บังคับที่ล้อทุกล้อ ซึ่งจะเป็นระบบไฮดรอลิคหรือระบบลมก็ได้ ถ้าเป็นระบบลม ให้มีเครื่องวัดความดันของลมหรือสัญญาณเตือนติดไว้ในที่ซึ่งผู้ขับรถมองเห็นได้ง่าย ทั้งนี้ โดยมีประสิทธิภาพตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๖ จะต้องมียกห้ามล้อฉุกเฉินที่สามารถทำให้รถตอนท้ายหยุดได้โดยอัตโนมัติ ในกรณีที่รถพุ่งหลุดจากรถตอนหน้า

(ญ) เครื่องกำเนิดพลังงานที่สามารถขับเคลื่อนรถในขณะที่มีน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้ด้วยความเร็วเหมาะสมและในสภาพใช้งานตามปกติ ซึ่งต้องไม่เกินเกณฑ์กำลังที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด และเครื่องกำเนิดพลังงานจะต้องไม่ทำให้เกิดก๊าซ ผุน ควัน ละอองเคมี และเสียงเกินเกณฑ์ที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด ทั้งนี้ ให้มีฝาครอบเครื่องกำเนิดพลังงานขนาดปิดเครื่องได้สนิท และสามารถเก็บเสียงได้ตามความเหมาะสม

(ฎ) ระบบไอเสียที่มีเครื่องระบับเสียง และมีการบังหรือกันท่อไอเสียมิให้สัมผัสกับวัสดุติดไฟง่าย อันเป็นส่วนประกอบของรถ ส่วนปลายของท่อไอเสียต้องขนานกับผิวทางและตรงออกท้ายรถ

สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีทางขึ้น-ลงด้านท้ายรถ ส่วนปลายท่อไอเสียต้องขนานกับผิวทางและเบนออกตรงมุมท้ายรถด้านขวา

(ฏ) ระบบส่งกำลังงาน ประกอบด้วย คลัทช์ เฟืองส่งกำลัง เพลาส่งกำลัง ข้อต่อ และเฟืองท้ายสามารถส่งกำลังขับเคลื่อนรถในขณะที่มีน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย และให้มีหวงหรือโซ่รองรับเพลา ส่งกำลังที่ทำด้วยโลหะที่มีขนาดสามารถรองรับเพลาส่งกำลัง ในกรณีที่หลุดหรือขาดไม่ให้กระแทกผิวทางได้

(ฐ) ระบบสตาร์ทเครื่องกำเนิดพลังงานพร้อมสวิทช์ที่ผู้ขับสามารถสตาร์ทเครื่องได้จากที่นั่งผู้ขับรถ

(๓) ระบบไฟฟ้า

ให้ใช้สายไฟฟ้าที่มีฉนวนหุ้มสาย และมีขนาดเหมาะสมกับปริมาณกระแสไฟฟ้าที่ผ่านสายนั้น การเดินสายไฟภายในและภายนอกต้องเรียบร้อย และไม่เป็นเหตุให้เกิดการลัดวงจรหรือเกิดอันตรายได้ง่าย ส่วนตัวถังที่ทำด้วยวัสดุสื่อไฟฟ้าต้องต่อให้ร่วมกับแบตเตอรี่ของรถ และแบตเตอรี่ต้องยึดแน่นกับตัวรถในกรณีที่แบตเตอรี่อยู่ในช่องแคบของตัวถัง จะต้องมียึดหรือฉนวนกันตามความเหมาะสมด้วย

(ค) แตรสัญญาณชนิดไฟฟ้าเสียงเดียว ดังพอสสมควร ความดังของเสียงแตรจะต้องอยู่ในเกณฑ์ที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด แตรสัญญาณอย่างอื่น นอกจากแตรไฟฟ้า หากจะนำมาใช้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบก ห้ามนำแตรสัญญาณที่มีเสียงทำให้เกิดความรำคาญหรือรบกวนสาธารณชนมาใช้

(ง) ถังเชื้อเพลิงที่ใช้กับเครื่องกำเนิดพลังงาน ซึ่งมีสภาพไม่รั่วซึมมีฝาปิดอย่างดีและมีขนาดพอสสมควร ติดตั้งไว้ในที่ที่ปลอดภัยซึ่งป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ รวมทั้งท่อส่งเชื้อเพลิงต้องมีสภาพดีไม่รั่วซึมหรือเกิดอันตรายได้ง่าย

(ด) เครื่องวัดความเร็วสามารถอ่านความเร็วของรถเป็นกิโลเมตรต่อชั่วโมงคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละสิบ และจะต้องมีแสงสว่างให้สามารถอ่านความเร็วในเวลากลางคืนได้

(ต) เครื่องบันทึกความเร็ว ชนิดที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบก ซึ่งสามารถบันทึกระยะทาง เวลา และความเร็วของรถตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง บนกระดาษกราฟโดยอัตโนมัติ

ประเภทและลักษณะของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็กที่จะบังคับให้มีเครื่องบันทึกความเร็วตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(๒) ตัวถัง ยึดติดกับโครงสร้างอย่างมั่นคงแข็งแรง สามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้ทุกสภาพการใช้งานของรถ รูปร่างภายนอกต้องไม่มีส่วนยื่นที่แหลมหรือคมอันอาจก่อให้เกิดอันตราย แบบตัวถังของรถให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบแล้ว แต่ทั้งนี้ จะต้องประกอบด้วย

(๑) (ก) กระงะกันลมหน้าและส่วนประกอบของตัวถังที่เป็นกระงะ ต้องเป็นกระงะกันรัยตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

กระงะกันลมหน้าต้องมีขนาดที่ผู้ขับรถสามารถมองเห็นสภาพการจราจรได้ดี และห้ามมิให้นำวัสดุอื่นใดมาติดหรือบังส่วนใดส่วนหนึ่งของกระงะ เว้นแต่เป็นการติดเครื่องหมายหรือเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด หรือเป็นการติดวัสดุเพื่อบังหรือรองแสงแดดไว้ที่ด้านบนของกระงะตามขนาดที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด

(๒) กระงะกันลมหลังของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๒ (จ) ที่มีจำนวนที่นั่งไม่เกิน ๑๒ ที่นั่ง และมาตรฐาน ๓ (ข) ห้ามมิให้นำวัสดุอื่นใดมาติดหรือบังส่วนใดส่วนหนึ่งของกระงะ เว้นแต่เป็นการติดฟิล์มกรองแสง ซึ่งเมื่อวัดการผ่านของแสงแล้ว แสงต้องผ่านทั้งกระงะและฟิล์มกรองแสง ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐ (พ.ศ. ๒๕๓๕)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓)

(๓) (ข) กระจกเงาสำหรับมองหลังอย่างน้อย ๓ บาน ซึ่งทำให้ผู้ขับรถมองเห็นสภาพการจราจร ด้านข้าง ด้านหลัง และประตูทางขึ้น-ลงของผู้โดยสารได้ทุกขณะ

(ค) เครื่องปัดน้ำฝน มีใบปัดน้ำกระจกหน้ารถ และมีขนาดที่สามารถปัดน้ำได้เนื้อที่กว้างพอให้ผู้ขับรถมองเห็นสภาพการจราจรด้านหน้ารถได้อย่างชัดเจน

สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ ต้องมีใบปัดน้ำที่กระจกหน้ารถชั้นบนด้วย

(ง) สีภายนอกและภายในซึ่งมีลักษณะเรียบร้อย

(จ) ตัวอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายอื่นใดที่ด้านข้าง ด้านหน้า และด้านท้ายของตัวถังให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด หรือตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

(ฉ) หลังคา ทำด้วยวัสดุที่มั่นคงแข็งแรง สามารถกันแดดกันฝนได้

สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๓ (จ) และมาตรฐาน ๓ (ฉ) ในประเภทการขนส่งส่วนบุคคล หลังคาจะทำด้วยผ้าใบหรือวัสดุอื่นที่มีคุณภาพทัดเทียมกันก็ได้

(ช) พื้นรถ พื้นที่มั่นคงแข็งแรง สำหรับพื้นชั้นบนของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ ต้องมั่นคงแข็งแรง มีพื้นยางหรือวัสดุอื่นที่มีคุณภาพทัดเทียมกัน ปูเต็มความกว้างและความยาวของพื้นรถได้พื้นชั้นบนต้องมีฝ้ากรุโดยทั่วไป

(๔) (๗) หน้าต่างที่ด้านข้างรถ ซึ่งมีขนาดและจำนวนตามสมควร บานหน้าต่างเป็นชนิดปิด-เปิดได้ ทำด้วยวัสดุที่มั่นคงแข็งแรง สามารถกันแดดกันฝนได้ มีกลอน หรือสลักสำหรับยึด ถ้าบานหน้าต่างทำด้วยวัสดุโปร่งแสง ต้องมีวัสดุสำหรับบังหรือกรองแสงแดด ขนาดเต็มพื้นที่ของวัสดุโปร่งแสงนั้น

บานหน้าต่างของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๒ มาตรฐาน ๔ (ก) (ข) (ค) (ง) และมาตรฐาน ๖ (ก) จะเป็นชนิดปิด-เปิดไม่ได้ก็ได้ ถ้าเป็นชนิดปิด-เปิดไม่ได้ ตัวถังจะต้องให้มีระบบการถ่ายเทอากาศได้ดี ในกรณีที่เครื่องปรับอากาศขัดข้อง

บานหน้าต่างของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๓ (จ) (ฉ) และรถขนาดเล็ก จะใช้ผ้าใบหรือวัสดุอื่นที่มีคุณภาพทัดเทียมกันแทนบานหน้าต่างก็ได้ แต่ต้องมีที่สำหรับยึดติดกับตัวถัง

(๕) บานหน้าต่างของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๒ (จ) ที่มีจำนวนที่นั่งไม่เกิน ๑๒ ที่นั่ง และมาตรฐาน ๓ (ฉ) ถ้าทำด้วยวัสดุโปร่งแสง ห้ามมิให้นำวัสดุอื่นใดมาติดหรือบังส่วนหนึ่งส่วนของวัสดุโปร่งแสงนั้น เว้นแต่เป็นการติดฟิล์มกรองแสง ซึ่งเมื่อวัดการผ่านของแสงแล้ว แสงต้องผ่านทั้งวัสดุโปร่งแสงและฟิล์มกรองแสงได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐

(๓) และ (๔) แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐ (พ.ศ. ๒๕๓๕)

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓)

(ณ) ประตู่ทางขึ้น-ลงและประตูฉุกเฉิน

บานประตู่ทางขึ้น-ลง อยู่ทางด้านข้างหรือที่ด้านท้ายของรถ ในกรณีที่ประตู่ทางขึ้น-ลง อยู่ทางด้านข้าง บันไดทางขึ้น-ลงจะต้องไม่ยื่นออกนอกกรอบ ในกรณีที่ประตู่ทางขึ้น-ลงอยู่ทางด้านท้ายของรถบันได ทางขึ้น-ลงให้ยื่นออกนอกกรอบได้

ประตูฉุกเฉินอยู่ทางด้านข้างข้างขวาหรือที่ด้านท้ายของรถมีบานประตูเต็มส่วนกว้าง และส่วนสูง มีเครื่องหมายแสดงว่าเป็นประตูฉุกเฉิน พร้อมด้วยคำอธิบายวิธีเปิดเป็นภาษาไทย

ประเภทและลักษณะของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็กที่จะบังคับ ให้มีประตู่ทางขึ้น-ลงและประตูฉุกเฉิน จำนวน ขนาด และตำแหน่งประตู่ทางขึ้น-ลง และประตูฉุกเฉินให้เป็นไป ตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

(ญ) ที่นั่งผู้ขับรถ ซึ่งแยกต่างหากจากที่นั่งผู้โดยสาร สามารถปรับเลื่อนได้ตามความเหมาะสม ตรงแน่นกับพื้นรถอยู่ในตำแหน่งที่สามารถบังคับรถได้ดีและมองเห็นสภาพการจราจร ด้านหน้า-ด้านข้าง และด้านหลัง เมื่อใช้กระจกสำหรับมองหลังได้อย่างชัดเจน

(ฎ) ที่นั่งผู้โดยสาร ตรงแน่นกับพื้นรถ

แบบและการจัดวางที่นั่งของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารแต่ละมาตรฐานให้เป็นไปตาม ที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด หรือตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

(ฏ) ห้องผู้ขับรถหรือราวกันผู้ขับรถที่มั่นคงแข็งแรงสำหรับแยกผู้ขับรถให้อยู่คนละส่วนกับ ผู้โดยสาร

สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๒ (จ) มาตรฐาน ๓ (จ) มาตรฐาน ๓ (ข) และรถขนาดเล็ก จะมีราวกันผู้ขับรถหรือไม่ก็ได้

(ฐ) ราวยึดเหนี่ยวที่มั่นคงแข็งแรงและสะอาดเรียบร้อย ตรงแน่นกับเพดานภายใน โดยมี ความยาวและระยะห่างตามความเหมาะสม หรือมีที่ยึดเหนี่ยวอื่นใดที่ใช้การได้ทดแทนกัน และที่ประตู่ทาง ขึ้น-ลงต้องมีราวสำหรับยึดเหนี่ยวติดไว้ตามความเหมาะสมอย่างน้อยประตูละ ๑ ราว

(ฑ) กริ่งสัญญาณหยุดรถที่มีเสียงดังพอสมควร พร้อมด้วยที่กดกริ่งสัญญาณติดไว้ภายในรถ ประเภทและลักษณะของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็กที่จะบังคับให้มี กริ่งสัญญาณหยุดรถจำนวนและตำแหน่งที่ติดตั้งกริ่งสัญญาณหยุดรถให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบก ประกาศกำหนด หรือตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

^(๖) (ณ) แผ่นสะท้อนแสงสีแดง จำนวน ๒ แผ่น หรือ ๔ แผ่น มีลักษณะเป็นวงกลม สามเหลี่ยม ด้านเท่า สีเหลี่ยมจัตุรัส หรือสี่เหลี่ยมผืนผ้า อย่างใดอย่างหนึ่ง ในกรณีที่รถมีความกว้างเกิน ๒.๑๐ เมตร แผ่นสะท้อนแสงที่มีลักษณะเป็นวงกลมต้องมีเส้นผ่าศูนย์กลางยาวไม่น้อยกว่า ๕ เซนติเมตร หรือหากมี ลักษณะเป็นสามเหลี่ยมด้านเท่า สีเหลี่ยมจัตุรัส หรือสี่เหลี่ยมผืนผ้า ต้องมีความยาวด้านละไม่น้อยกว่า ๕ เซนติเมตร แล้วแต่กรณี ติดที่ด้านท้ายรถข้างซ้ายและข้างขวา มีจำนวนเท่ากันทั้งสองข้าง สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๑.๔๐ เมตร แผ่นริมสุดห่างจากด้านข้างริมสุดของท้ายรถไม่เกิน ๔๐ เซนติเมตร สามารถสะท้อนแสงเห็นได้ในเวลากลางคืนในระยะไม่น้อยกว่า ๑๕๐ เมตร

^(๖) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๙ (พ.ศ. ๒๕๓๗)

(๗) (ณ) เข็มขัดนิรภัย ตามประเภทของรถและตามแบบที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(๘) (๓) โคมไฟ ดังต่อไปนี้ ที่มีกำลังไฟและความส่องสว่างตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(ก) โคมไฟแสงพุ่งไกล แสงขาวหรือเหลืองอ่อน จำนวน ๒ ดวง ติดอยู่ในระดับเดียวกันที่ด้านหน้ารถข้างซ้ายและข้างขวา ห่างละ ๑ ดวง โคมไฟทุกดวงต้องให้แสงสีเดียวกันสูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๔๐ เซนติเมตร และไม่เกิน ๑.๓๕ เมตร

โคมไฟแสงพุ่งไกลจะให้แสงสว่างได้เฉพาะในขณะที่โคมไฟท้ายให้แสงสว่างด้วยเท่านั้น เว้นแต่เป็นการให้แสงสัญญาณชั่วคราว

(ข) โคมไฟแสงพุ่งต่ำ แสงขาวหรือเหลืองอ่อนที่ให้แสงสีเดียวกับโคมไฟแสงพุ่งไกล จำนวน ๒ ดวง ติดอยู่ในระดับเดียวกันที่ด้านหน้ารถข้างซ้ายและข้างขวา ห่างละ ๑ ดวง สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๔๐ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๑.๓๕ เมตร ห่างจากด้านข้างริมสุดของหน้ารถไม่เกิน ๔๐ เซนติเมตร

โคมไฟแสงพุ่งต่ำจะให้แสงสว่างได้เฉพาะในขณะที่โคมไฟท้ายให้แสงสว่างด้วยเท่านั้น

(ค) โคมไฟแสดงความกว้างของรถ แสงขาวหรือเหลือง จำนวน ๒ ดวง หรือ ๔ ดวง ติดอยู่ในระดับเดียวกันที่ด้านหน้ารถข้างซ้ายและข้างขวามีจำนวนเท่ากันทั้งสองข้าง โคมไฟทุกดวงต้องให้แสงสีเดียวกันสูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๓๕ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๒.๑๐ เมตร โคมไฟดวงริมสุดห่างจากด้านข้างริมสุดของหน้ารถไม่เกิน ๔๐ เซนติเมตร

โคมไฟแสดงความกว้างของรถจะให้แสงสว่างได้เฉพาะในขณะที่โคมไฟท้ายให้แสงสว่างด้วยเท่านั้น

(ง) โคมไฟเลี้ยว ชนิดใช้ไฟกระพริบ แสงเหลือง ติดที่ด้านหน้า จำนวน ๒ ดวง และแสงเหลืองแดง ติดที่ด้านหลัง จำนวน ๒ ดวง หรือ ๔ ดวง ในกรณีที่รถมีความกว้างเกิน ๒.๑๐ เมตร โคมไฟเลี้ยวด้านหลังจะมีจำนวน ๖ ดวงก็ได้ โดยให้ติดไว้ที่ข้างซ้ายและข้างขวามีจำนวนเท่ากันทั้งสองข้าง โคมไฟทุกดวงที่ติดที่ด้านหลังต้องให้แสงสีเดียวกัน โคมไฟดวงริมสุดห่างจากด้านข้างริมสุดของหน้ารถหรือท้ายรถไม่เกิน ๔๐ เซนติเมตร และดวงล่างสุดอยู่สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๓๕ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๒.๑๐ เมตร โคมไฟเลี้ยวทุกดวงที่อยู่ข้างเดียวกันต้องกระพริบพร้อมกันในขณะที่รถให้สัญญาณเลี้ยว

(จ) โคมไฟท้าย แสงแดง จำนวน ๒ ดวง หรือ ๔ ดวง ในกรณีที่รถมีความกว้างเกิน ๒.๑๐ เมตร จะมีจำนวน ๖ ดวงก็ได้ ติดอยู่ในระดับเดียวกันที่ด้านหลังท้ายรถข้างซ้ายและข้างขวามีจำนวนเท่ากันทั้งสองข้าง สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๓๕ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๒.๑๐ เมตร โคมไฟดวงริมสุดห่างจากด้านข้างริมสุดของท้ายรถไม่เกิน ๔๐ เซนติเมตร

(ฉ) โคมไฟหยุด แสงแดง จำนวน ๒ ดวง หรือ ๔ ดวง ติดอยู่ในระดับเดียวกันที่ด้านหลังท้ายรถข้างซ้ายและข้างขวามีจำนวนเท่ากันทั้งสองข้าง สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๓๕ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๒.๑๐ เมตร โคมไฟดวงริมสุดห่างจากด้านข้างริมสุดของท้ายรถไม่เกิน ๔๐ เซนติเมตร

โคมไฟหยุดจะให้แสงสว่างได้เฉพาะในกรณีที่ใช้ห้ามล้อเท่านั้น และแสงต้องสม่ำเสมอคงที่ไม่กระพริบ โคมไฟหยุดถ้ารวมอยู่ในโคมไฟท้ายจะต้องมีความสว่างมากกว่าความสว่างของโคมไฟท้ายนั้น

(๗) และ (๘) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๙ (พ.ศ. ๒๕๓๗)

(ซ) โคมไฟถอยหลัง แสงขาว จำนวนไม่เกิน ๒ ดวง ติดอยู่ท้ายรถ สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๒๕ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๒.๑๐ เมตร ในกรณีที่มี ๒ ดวง ต้องติดอยู่ในระดับเดียวกัน และห่างจากแนวกึ่งกลางท้ายรถเท่ากันทั้งสองข้าง

โคมไฟถอยหลังจะให้แสงสว่างได้เฉพาะในขณะที่เข้าเกียร์ถอยหลังเท่านั้น

(ซ) โคมไฟส่องป้ายทะเบียน แสงขาว อย่างน้อย ๑ ดวง แต่ไม่เกิน ๒ ดวง ติดอยู่ด้านบนด้านล่าง หรือด้านข้างของแผ่นป้ายทะเบียนท้ายรถมีความสว่างสามารถอ่านป้ายทะเบียนรถได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า ๒๐ เมตร จากท้ายรถ และต้องมีที่บังมิให้แสงพุ่งออกไปทางท้ายรถ

โคมไฟส่องป้ายทะเบียนต้องให้แสงสว่างพร้อมกับโคมไฟท้าย

(ฅ) โคมไฟแสดงส่วนสูงและประเภทของรถสำหรับรถที่มีความสูงไม่เกิน ๒.๕๐ เมตร จำนวน ๔ ดวง ติดไว้ที่ด้านหน้าตอนบนของหลังคารถ ดวงริมสุดอยู่ห่างจากด้านข้างริมสุดของหน้ารถไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ดวงในห่างจากดวงริมเป็นระยะประมาณ ๔๐ เซนติเมตร และให้มีโคมไฟแสงแดงด้านท้ายตอนบนของหลังคารถ จำนวน ๒ ดวง ติดไว้ริมสุดของท้ายรถข้างละ ๑ ดวง

โคมไฟแสดงส่วนสูงประเภทของรถที่ติดไว้ที่ด้านหน้าตอนบนของหลังคารถให้ใช้ ดังนี้

- ๑) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารในประเภทการขนส่งประจำทางใช้แสงน้ำเงิน
- ๒) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารในประเภทการขนส่งไม่ประจำทางใช้แสงเหลือง
- ๓) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารในประเภทการขนส่งส่วนบุคคลใช้แสงขาว
- ๔) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารในประเภทการขนส่งโดยรถขนาดเล็กใช้แสงม่วง

(ญ) โคมไฟภายในรถ แสงขาว ติดไว้ภายในรถให้แสงสว่างพอสมควร และจะมีโคมไฟสำหรับอ่านหนังสือประจำทุกที่นั่งด้วยก็ได้

ประเภทและลักษณะของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็กที่จะต้องมีโคมไฟภายในรถ รวมทั้งจำนวนและตำแหน่งของโคมไฟภายในรถ ให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(ฎ) โคมไฟส่องป้ายแสดงเส้นทาง แสงขาว ติดที่ด้านหน้ารถให้แสงสว่างพอสมควรที่ป้ายแสดงเส้นทาง

^(๙) ข้อ ๑ ทวิ รถตามข้อ ๑ อาจมีเครื่องอุปกรณ์อื่นสำหรับรถได้ภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) โคมไฟ ดังต่อไปนี้ ถ้านำมาใช้ต้องมีกำลังไฟและความส่องสว่างตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(ก) โคมไฟแสงพุ่งไกล จำนวน ๒ ดวง มีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ก)

(ข) โคมไฟข้างรถ แสงเหลือง แต่ถ้าแสงสว่างส่องออกไปทางท้ายรถหรือเป็นโคมไฟดวงท้ายและจะให้แสงแดงก็ได้ ติดอยู่สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๓๕ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๒.๑๐ เมตร ที่ข้างซ้ายและข้างขวาตอนหน้าแห่งละ ๑ ดวง หรือตอนท้ายแห่งละ ๑ ดวง ในกรณีที่รถมีความยาวเกิน ๗.๕๐ เมตร จะมีโคมไฟข้างรถที่กึ่งกลางระหว่างโคมไฟข้างรถดวงหน้าและดวงท้ายอีกแห่งละ ๑ ดวงก็ได้ โคมไฟข้างซ้ายและข้างขวา ต้องอยู่ในระดับและตำแหน่งเดียวกันและให้แสงสีเดียวกัน

โคมไฟข้างรถจะให้แสงสว่างได้เฉพาะในขณะที่โคมไฟท้ายให้แสงสว่างด้วยเท่านั้น

^(๙) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๙ (พ.ศ. ๒๕๓๗)

(ค) โคมไฟเลี้ยวข้างรถ ชนิดใช้ไฟกระพริบ แสงเหลือง ติดอยู่สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๓.๕ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๒.๑๐ เมตร ที่ข้างซ้ายและข้างขวารถตอนหน้าแต่ละ ๑ ดวง หรือตอนท้ายแต่ละ ๑ ดวง ในกรณีที่มีความยาวเกิน ๗.๕๐ เมตร จะมีโคมไฟเลี้ยวข้างรถที่กึ่งกลางระหว่างโคมไฟเลี้ยวข้างรถ ตอนหน้าและตอนท้ายอีกแห่งละ ๑ ดวงก็ได้ โคมไฟข้างซ้ายและข้างขวาต้องอยู่ในระดับและตำแหน่งเดียวกัน

โคมไฟเลี้ยวข้างรถทุกดวงต้องกระพริบพร้อมกับโคมไฟเลี้ยวที่ด้านหน้าและด้านหลัง ที่อยู่ข้างเดียวกัน

(ง) โคมไฟตัดหมอก แสงขาวหรือเหลืองอ่อน จำนวนไม่เกิน ๒ ดวง ติดที่หน้ารถสูงจาก ผิวทางไม่น้อยกว่า ๒๕ เซนติเมตร แต่อยู่สูงไม่เกินโคมไฟแสงพุ่งต่ำถ้ามี ๑ ดวง ให้ติดที่กึ่งกลางหน้ารถ แต่ถ้า มี ๒ ดวง ให้ติดในระดับเดียวกัน และห่างจากกึ่งกลางหน้ารถเท่ากันทั้งสองข้าง โคมไฟทุกดวงต้องให้แสง สีเดียวกัน

โคมไฟตัดหมอกจะให้แสงสว่างได้เฉพาะในกรณีที่โคมไฟแสดงความกว้างของรถ และ โคมไฟท้ายให้แสงสว่างด้วยเท่านั้น ศูนย์รวมแสงต้องอยู่ต่ำกว่าแนวขนานกับพื้นทางราบไม่น้อยกว่า ๒ องศา หรือ ๐.๒๐ เมตร ในระยะ ๗.๕๐ เมตร และไม่เฉไปทางขวา

(จ) โคมไฟหยุด แสงแดง จำนวนไม่เกิน ๒ ดวง ติดอยู่ในตำแหน่งที่ให้แสงสว่างออกไป ทางท้ายรถ สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๓.๕ เซนติเมตร ถ้ามี ๑ ดวง ต้องอยู่ในแนวกึ่งกลางท้ายรถ แต่ถ้ามี ๒ ดวง ต้องอยู่ในระดับเดียวกันห่างจากแนวกึ่งกลางท้ายรถเท่ากันทั้งสองข้าง

โคมไฟหยุดจะให้แสงสว่างได้เฉพาะในกรณีที่ใช้ห้ามล้อเท่านั้นและแสงต้องสม่ำเสมอ คงที่ไม่กระพริบ

(๒) โคมไฟอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในข้อนี้ และข้อ ๑ (๓) ถ้าจะนำมาใช้ต้องเป็นไปตาม ที่กรรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

^(๑๐) (๓) เครื่องอุปกรณ์สำหรับรถที่จะมีไว้ใช้อำนวยความสะดวกแก่คนพิการ ดังต่อไปนี้

(ก) ประตูรถ ทางลาด สะพาน หรือเครื่องอุปกรณ์ที่นำพาคนพิการหรือรถคนพิการ (wheel chair) ขึ้นและลงจากรถ ต้องมีสภาพมั่นคงแข็งแรง และปลอดภัยในการใช้งาน และต้องมีลักษณะขนาด และคุณสมบัติในการใช้งานตามที่กรรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ

(ข) พื้นหรือเครื่องอุปกรณ์สำหรับเก็บหรือจอดรถคนพิการ (wheel chair) ที่อยู่ภายใน ห้องโดยสาร ต้องมีอุปกรณ์ยึดตรึงที่มั่นคงแข็งแรง และไม่ก่อให้เกิดอันตรายใด ๆ แก่ผู้อื่น

(ค) เครื่องอุปกรณ์อื่น (ถ้ามี) ต้องเป็นไปตามที่กรรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือ ให้ความเห็นชอบ

ข้อ ๒ นอกจากจะต้องมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ แล้ว รถที่ใช้ ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๖ จะต้องมียุภัณฑ์ต่อพ่วงที่สามารถให้รถตอนท้ายเคลื่อนตัวขึ้น-ลง และเลี้ยวตามรถตอนหน้าได้โดยปลอดภัย และมีเครื่องบังคับที่ทำให้รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๖ ถอยหลังได้เสมือนเป็นรถตอนเดียวกันด้วย

^(๑๐) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๔๙)

ข้อ ๓ รถตามข้อ ๑ ที่กำหนดให้มีที่สำหรับผู้โดยสารยืนได้ ให้บริเวณพื้นที่สำหรับผู้โดยสารยืนต้องเป็นพื้นที่ราบ ซึ่งมีความกว้างและความยาวพอเหมาะที่จะให้ผู้โดยสารยืนได้โดยถือเกณฑ์พื้นที่ไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ ตารางเซนติเมตรต่อผู้โดยสารยืน ๑ คน

^(๑๑) **ข้อ ๔** รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๒ มาตรฐาน ๔ และมาตรฐาน ๖ ซึ่งมีที่เก็บสัมภาระได้ ให้มีที่เก็บสัมภาระไว้ที่ด้านล่างของรถหรือชั้นภายในรถ

รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๓ (ข) (ง) (จ) (ฉ) ซึ่งมีที่เก็บสัมภาระได้ ให้มีที่เก็บสัมภาระไว้ที่ด้านล่างของรถนั้นภายในรถหรือบนหลังคาก็ได้

รถขนาดเล็กให้มีที่เก็บสัมภาระไว้บนหลังคาหรือภายในรถ โดยจะมีไว้ที่ด้านล่างด้วยก็ได้

^(๑๒) **ข้อ ๕** รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๒ มาตรฐาน ๔ (ก) (ข) (ค) และ (ง) มาตรฐาน ๕ (ก) และมาตรฐาน ๖ (ก) ต้องมีเครื่องปรับอากาศที่มีประสิทธิภาพสามารถปรับอากาศภายในรถให้มีอุณหภูมิสม่ำเสมอพอเหมาะ และมีระบบระบายอากาศที่เหมาะสมเพียงพอ

เครื่องปรับอากาศและระบบระบายอากาศตามวรรคหนึ่ง ต้องมีระบบการทำงาน คุณลักษณะเฉพาะหรือขนาด ตามเงื่อนไขที่กรมการขนส่งทางบกกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ

^(๑๓) **ข้อ ๖** รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๔ (ก) (ข) และรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐานอื่นซึ่งมีห้องสุขภัณฑ์ได้ ให้มีห้องสุขภัณฑ์ภายในรถ ซึ่งมีขนาดความกว้างความยาวและความสูงพอสมควร สำหรับใช้ถ่ายอุจจาระและปัสสาวะได้ และมีอ่างสำหรับล้างมือด้วย ห้องสุขภัณฑ์จะต้องมีที่สำหรับเก็บอุจจาระและปัสสาวะอย่างดี ไม่รั่วซึม และป้องกันกลิ่นเหม็นได้

^(๑๔) **ข้อ ๗** รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๔ (ก) (ข) และรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐานอื่นซึ่งมีที่เตรียมอาหารและเครื่องดื่มได้ ให้มีที่เตรียมอาหารและเครื่องดื่มขนาดพอสมควรอยู่ตอนท้ายภายในรถ

^(๑๕) **ข้อ ๘** นอกจากจะต้องมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนครบตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ แล้วรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ และมาตรฐาน ๔ (ก) (ข) อย่างน้อยจะต้องมีอุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์ ดังนี้

(๑) เครื่องรับวิทยุ ๑ เครื่อง

(๒) เครื่องเล่นเทปบันทึกเสียง ๑ เครื่อง

(๓) เครื่องขยายเสียง ขนาดพอสมควร ๑ เครื่อง

อุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์ตาม (๑) (๒) และ (๓) อาจรวมอยู่ในเครื่องเดียวกันได้

^(๑๖) **ข้อ ๙** รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๒ และมาตรฐาน ๖ ต้องมีเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย ๒ เครื่อง

(๑๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐ (พ.ศ. ๒๕๓๕)

(๑๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๔๗)

(๑๓) (๑๔) (๑๕) และ (๑๖) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐ (พ.ศ. ๒๕๓๕)

รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ (ก) (ข) (ค) (ง) ต้องมีเครื่องดับเพลิงอย่างน้อยชั้นละ ๒ เครื่อง

เครื่องดับเพลิงตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามชนิด ประเภท และขนาดตามที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด โดยให้ติดตั้งไว้ในรถในที่เหมาะสมซึ่งพร้อมที่จะใช้การได้ทุกขณะ

ส่วนที่ ๒

เครื่องอุปกรณ์และส่วนควบของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๕

ข้อ ๑๐ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๕ จะต้องมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบดังต่อไปนี้

(๑) คัสชี ตามแบบที่กรมการขนส่งทางบกเห็นชอบให้ใช้เป็นคัสชีรถโดยสาร แต่ทั้งนี้ จะต้องประกอบด้วย

(ก) โครงคัสชี ทำด้วยโลหะแข็งแรงตลอดความยาวของตัวถังรถเมื่อต่อตัวถังแล้ว สามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้ทุกสภาพการใช้งานของรถ

(ข) กันชน

ให้มีกันชนท้ายที่ติดตั้งเสมอกับท้ายรถหรือยื่นจากท้ายรถในระยะห่างพอสมควร และจะมีกันชนหน้าหรือไม่ก็ได้

(ค) อุปกรณ์ต่อพ่วง ซึ่งได้แก่ แขนพ่วงทำด้วยโลหะขนาดพอสมควร สามารถลากจูงได้ในขณะบรรทุกเต็มอัตรา และสามารถเคลื่อนตัวขึ้นลงได้ พร้อมทั้งมีจานหมุนทำด้วยโลหะหรืออุปกรณ์ต่อพ่วงอื่นใดที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบกติดบนเพลาล้อหน้าทำให้ล้อคู่หน้าเลี้ยวตามรถลากจูงได้โดยปลอดภัย และมีเครื่องบังคับให้รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๕ ขณะต่อกับรถลากจูงสามารถถอยหลังได้ ความยาวของแขนพ่วงให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(ง) กงล้อและยาง

กงล้อทำด้วยโลหะและยางเป็นชนิดกลวงสุบลม ที่มีขนาดสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย

(จ) เพลาล้อที่มีขนาดสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย

(ฉ) สปริงและเครื่องผ่อนคลายความสั่นสะเทือน

สปริงมีขนาดสามารถรับน้ำหนักและการสั่นสะเทือนของตัวรถเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย และมีเครื่องผ่อนคลายความสั่นสะเทือนที่ล้อทุกล้อ เพลาล้อไม่น้อยกว่า ๒ ชุด ซึ่งสามารถผ่อนคลายความสั่นสะเทือนได้ตามสมควร

(ช) แผ่นบังโคลนที่ล้อทุกล้อ มีขนาดอย่างน้อยเต็มความกว้างของยางล้อ ทำด้วยโลหะหรือยาง หรือวัสดุอื่นใด ทั้งนี้ อาจใช้พื้นรถที่เป็นโลหะแทนแผ่นบังโคลนได้ แต่ด้านหลังล้อทุกล้อต้องมีแผ่นยางแขวนไว้เต็มความกว้างของยางล้อ ระยะห่างพอสมควร และสูงจากพื้นไม่เกิน ๒๕ เซนติเมตร

(ซ) ระบบห้ามล้อ จะต้องเป็นระบบที่สามารถห้ามล้อได้โดยใช้เครื่องห้ามล้อจากรถลากจูง และต้องมีระบบห้ามล้อฉุกเฉินที่สามารถทำให้รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๕ หยุดได้โดยอัตโนมัติในกรณีที่หลุดจากรถลากจูง

(ณ) ระบบไฟฟ้า

ให้ใช้สายไฟที่มีฉนวนหุ้มสาย และมีขนาดเหมาะสมกับปริมาณกระแสไฟฟ้าที่ผ่านในสายนั้น การเดินสายไฟภายในและภายนอกต้องเรียบร้อย และไม่เป็นเหตุให้เกิดการลัดวงจรหรือเกิดอันตรายได้ง่าย ส่วนตัวถังที่ทำด้วยวัสดุสื่อไฟฟ้าต้องต่อให้ร่วมกับแบตเตอรี่ของรถ ขั้วสายไฟ สวิตช์ที่อาจเกิดประกายไฟได้ ต้องใช้ฉนวนหุ้มปิด

(๒) ตัวถัง ยึดติดกับโครงสร้างอย่างมั่นคงแข็งแรง สามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้ ทุกสภาพการใช้งานของรถ รูปร่างภายนอกต้องไม่มีส่วนยื่นที่แหลมหรือคมอันอาจก่อให้เกิดอันตรายแบบตัวถังของรถให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด หรือตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ แต่ทั้งนี้ จะต้องประกอบด้วย

(ก) กระงะกันลมหน้า กระงะกันลมหลัง และส่วนประกอบของตัวถังที่เป็นกระงะ จะต้องเป็นกระงะนิรภัยตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

(ข) สีภายนอกและภายในซึ่งมีลักษณะเรียบร้อย

(ค) เครื่องหมายเป็นแผ่นโลหะสีเหลืองมุมฉาก ความยาวไม่น้อยกว่าด้านละ ๓๐ เซนติเมตร พื้นสีขาวหรือสีเหลือง ขอบสีแดง ความกว้างของขอบสีแดงไม่น้อยกว่า ๓ เซนติเมตรโดยรอบ สามารถสะท้อนแสงมองเห็นได้ชัดเจนในเวลากลางคืน ที่ระยะไม่น้อยกว่า ๑๕๐ เมตร ตรงกลางมีรูปรถพ่วงหรืออักษรไทยว่า “รถพ่วง” สีดำติดอยู่ทางด้านท้ายในระดับสูงไม่น้อยกว่า ๖๐ เซนติเมตร และไม่เกิน ๑.๕๐ เมตร

ตัวอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายอื่นใดที่ด้านข้าง ด้านหน้า และด้านหลังของตัวถัง ให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด หรือตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

(ง) หลังคา ทำด้วยวัสดุที่มั่นคงแข็งแรง สามารถกันแดดกันฝนได้

(จ) พื้นรถ พื้นที่มั่นคงแข็งแรง

(ฉ) หน้าต่างที่ด้านข้างรถ ซึ่งมีขนาดและจำนวนตามสมควร บานหน้าต่างเป็นชนิดปิด-เปิดได้ ทำด้วยวัสดุที่มั่นคงแข็งแรง สามารถกันแดดกันฝนได้ มีกลอนหรือสลักสำหรับยึด ถ้าบานหน้าต่างทำด้วยวัสดุโปร่งแสง ต้องมีวัสดุสำหรับบังหรือกรองแสงแดด ขนาดเต็มพื้นที่ของวัสดุโปร่งแสงนั้น

บานหน้าต่างของรถปรับอากาศจะเป็นชนิดปิด-เปิดไม่ได้ก็ได้ ถ้าเป็นชนิดปิด-เปิดไม่ได้ ตัวถังจะต้องให้มีการถ่ายเทอากาศได้ดีในกรณีที่เครื่องปรับอากาศขัดข้อง

(ช) ประตูทางขึ้น-ลง และประตูฉุกเฉิน

ประตูทางขึ้น-ลง อยู่ที่ด้านข้างของรถ บันไดทางขึ้น-ลงจะต้องไม่ยื่นออกนอกรถ

ประตูฉุกเฉิน อยู่ที่ด้านข้างข้างขวาหรือที่ด้านท้ายของรถ มีบานประตูเต็มส่วนกว้าง และส่วนสูง มีเครื่องหมายแสดงว่าเป็นประตูฉุกเฉินพร้อมด้วยคำอธิบายวิธีเปิดเป็นภาษาไทย

ประเภทของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๕ ที่จะบังคับให้มีประตูทางขึ้น-ลง และประตูฉุกเฉิน จำนวน ขนาด และตำแหน่งของประตูทางขึ้น-ลงและประตูฉุกเฉินให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด หรือตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

(ข) ที่นั่งผู้โดยสาร ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๒) (ฎ)

(ณ) ราวยัดเหนี่ยวที่มั่นคงแข็งแรงและสะอาดเรียบร้อย ตรึงแน่นกับเพดานภายใน โดยมี ความยาวและระยะห่างตามความเหมาะสม หรือมีที่ยึดเหนี่ยวอื่นใดที่ใช้การได้ทัดเทียมกัน และที่ประตู ทางขึ้น-ลงต้องมีราวสำหรับยึดเหนี่ยวติดไว้ตามความเหมาะสมอย่างน้อยประตูละ ๑ ราว

(ญ) กริ่งสัญญาณหยุดรถที่มีเสียงดังพอสมควร พร้อมด้วยที่กดกริ่งสัญญาณติดไว้ภายในรถ ประเภทของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๕ ที่จะบังคับให้มีกริ่งสัญญาณหยุดรถ ตามวรรคหนึ่ง จำนวน และตำแหน่งที่ติดตั้งกริ่งสัญญาณหยุดรถให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศ กำหนด หรือตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

^(๑๗) (ง) แผ่นสะท้อนแสง มีดังต่อไปนี้

(๑) สีแสง มีจำนวน ขนาด และลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๒) (ณ)

(๒) สีเหลือง มีขนาดและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๒) (ณ) ติดที่หน้ารถข้างซ้าย และข้างขวาแต่ละ ๑ แผ่น ห่างจากด้านข้างริมสุดของหน้ารถไม่เกิน ๑๕ เซนติเมตร สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๓๕ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๑.๕๐ เมตร สามารถสะท้อนแสงเห็นได้ในเวลากลางคืนในระยะไม่น้อยกว่า ๑๕๐ เมตร

^(๑๘) (ง) เข็มขัดนิรภัยตามประเภทของรถ และตามแบบที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

^(๑๙) (ก) โคมไฟ ดังต่อไปนี้ ที่ทำงานได้ร่วมกับรถที่ใช้ลากจูง และมีกำลังไฟ และความส่องสว่าง ตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(ก) โคมไฟเลี้ยว ติดที่ด้านท้ายรถข้างซ้ายและข้างขวา มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ ในข้อ ๑ (๓) (ง)

(ข) โคมไฟท้าย มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (จ)

(ค) โคมไฟหยุด มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ฉ)

(ง) โคมไฟถอยหลัง มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ช)

(จ) โคมไฟส่องป้ายทะเบียน มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ซ)

(ฉ) โคมไฟแสดงสวนสูงท้ายรถ แสงแดง ติดบนหลังคาท้ายรถห่างจากด้านข้างริมสุดไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ข้างละ ๑ ดวง

(ช) โคมไฟภายในรถ มีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ญ)

(ซ) โคมไฟข้างรถ แสงเหลือง แต่ถ้าแสงสว่างส่องออกไปทางท้ายรถหรือเป็นโคมไฟดวงท้าย จะให้แสงแดงก็ได้ ติดอยู่สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๓๕ เซนติเมตร แต่ไม่ถึง ๒.๑๐ เมตร ที่ข้างซ้าย และ ข้างขวารถในระดับเดียวกันตอนหน้าห่างจากหน้าสุดรถไม่เกิน ๘๐ เซนติเมตร (ไม่รวมแขนพวง) แห่งละ ๑ ดวง ตอนท้ายห่างจากท้ายสุดรถไม่เกิน ๓๐ เซนติเมตร แห่งละ ๑ ดวง ในกรณีที่รถมีความยาวเกิน ๖ เมตร ให้มีโคมไฟข้างรถที่กึ่งกลางระหว่างโคมไฟข้างรถดวงหน้าและดวงท้ายอีกแห่งละ ๑ ดวง ถ้ามีมากกว่า ๑ ดวง ระยะห่างระหว่างโคมไฟแต่ละดวงในข้างเดียวกันต้องเท่ากัน และห่างกันไม่น้อยกว่า ๓ เมตร

โคมไฟข้างรถจะให้แสงสว่างได้เฉพาะในขณะที่โคมไฟท้ายรถให้แสงสว่างด้วยเท่านั้น

^(๑๗) (๑๘) และ ^(๑๙) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๙ (พ.ศ. ๒๕๓๗)

(๒๐) ข้อ ๑๐ ทวิ รถตามข้อ ๑๐ อาจมีเครื่องอุปกรณ์อื่นสำหรับรถได้ภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) โคมไฟหยุด มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ ทวิ (๑) (จ) มีกำลังไฟและความส่องสว่างตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(๒) โคมไฟอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในข้อนี้และข้อ ๑๐ (๓) ถ้าจะนำมาใช้ต้องเป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

ข้อ ๑๑ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๕ ที่มีที่เก็บสัมภาระ ให้มีที่เก็บสัมภาระไว้ที่ด้านล่างของรถ

ข้อ ๑๒ ให้นำข้อ ๓ ข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๗ มาใช้บังคับแก่รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๕ โดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

ขนาดของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็ก

ข้อ ๑๓ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็ก ให้มีขนาดตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

(๑) ความกว้าง เมื่อวัดจากส่วนที่กว้างที่สุดของตัวถัง รวมส่วนประกอบที่ยื่นออกจากตัวถัง แต่ไม่รวมกระจกเงาสำหรับมองหลัง จะต้องไม่เกิน ๒.๕๐ เมตร แต่ทั้งนี้ ตัวถังด้านข้างจะยื่นเกินขอบทางด้านนอกของเพลาท้ายได้ไม่เกิน ๑๕ เซนติเมตร

(๒) ความสูง

ความสูงภายนอกของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๒ (ค) (ง) (จ) มาตรฐาน ๓ (ค) (ง) (จ) (ข) และรถขนาดเล็ก เมื่อวัดจากพื้นราบถึงส่วนที่สูงที่สุดของรถ จะต้องไม่เกิน ๓.๒๐ เมตร

ความสูงภายนอกของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๒ (ก) (ข) มาตรฐาน ๓ (ก) (ข) มาตรฐาน ๕ และมาตรฐาน ๖ เมื่อวัดจากพื้นราบถึงส่วนที่สูงที่สุดของรถ จะต้องไม่เกิน ๓.๘๐ เมตร

ความสูงภายนอกของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ และมาตรฐาน ๗ เมื่อวัดจากพื้นราบถึงส่วนที่สูงที่สุดของรถ จะต้องไม่เกิน ๔.๕๐ เมตร

ความสูงภายในของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็กให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ

ความสูงของรถต้องไม่ทำให้รถมีการทรงตัวได้น้อยกว่าเกณฑ์ที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ

(๒๐) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๙ (พ.ศ. ๒๕๓๗)

(๒๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐ (พ.ศ. ๒๕๓๕)

(๒๒) (๓) ความยาว

ความยาวของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๒ (ก) มาตรฐาน ๒ (ข) มาตรฐาน ๓ (ก) มาตรฐาน ๓ (ข) มาตรฐาน ๔ และมาตรฐาน ๗ เมื่อวัดจากกันชนหน้าถึงส่วนท้ายสุดของรถ จะต้องไม่เกิน ๑๒ เมตร

ความยาวของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๒ (ค) มาตรฐาน ๒ (ง) มาตรฐาน ๒ (จ) มาตรฐาน ๓ (ค) มาตรฐาน ๓ (ง) มาตรฐาน ๓ (จ) มาตรฐาน ๓ (ฉ) มาตรฐาน ๕ และรถขนาดเล็ก เมื่อวัดจากกันชนหน้าหรือส่วนท้ายสุดไม่รวมแขนพวงถึงส่วนท้ายสุดของรถ จะต้องไม่เกิน ๑๐ เมตร

ความยาวของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๖ เมื่อวัดจากกันชนหน้าถึงส่วนท้ายสุดของรถ จะต้องไม่เกิน ๑๘ เมตร

(๔) ส่วนยื่นหน้า เมื่อวัดจากส่วนหน้าสุดของตัวถังไม่รวมกันชนหรือแขนพวงถึงศูนย์กลางเพลาล้อหน้า จะต้องมีความยาวไม่เกินกึ่งหนึ่งของช่วงล้อ หรือไม่เกินกึ่งหนึ่งของช่วงล้อตอนหน้า ในกรณีที่รถนั้นเป็นรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๖

ช่วงล้อ หมายความว่า ระยะระหว่างศูนย์กลางเพลาล้อหน้าสุดถึงศูนย์กลางเพลาล้อท้ายหรือศูนย์กลางเพลาล้อคู่ท้าย ในกรณีเพลาล้อคู่ท้ายเป็นเพลาคู่

ช่วงล้อของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๖ หมายความว่า ระยะระหว่างศูนย์กลางเพลาล้อหน้าสุดถึงศูนย์กลางเพลาล้อท้าย หรือศูนย์กลางเพลาล้อคู่ท้ายของรถตอนหน้าและระยะระหว่างศูนย์กลางเพลาล้อท้ายหรือเพลาล้อคู่ท้ายของรถตอนหน้าถึงศูนย์กลางเพลาล้อ หรือศูนย์กลางระหว่างเพลาล้อคู่ท้ายของรถตอนท้าย

(๕) ส่วนยื่นท้ายเมื่อวัดจากส่วนท้ายสุดของตัวถังส่วนบรรทุกไม่รวมกันชนถึงศูนย์กลางเพลาล้อท้าย หรือถึงศูนย์กลางเพลาล้อคู่ท้าย ในกรณีเพลาล้อคู่ท้ายเป็นเพลาคู่จะต้องมีความยาวไม่เกินสองในสามของช่วงล้อ

รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีประตูทางขึ้น-ลงด้านท้าย และรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๖ นั้น ส่วนยื่นท้ายจะต้องมีความยาวไม่เกินกึ่งหนึ่งของช่วงล้อหรือไม่เกินกึ่งหนึ่งของช่วงล้อตอนท้าย

(๒๓) ส่วนที่ ๔

**ข้อยกเว้นเรื่องสภาพ เครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบ
ของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร และรถขนาดเล็ก**

ข้อ ๑๔ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๗ จะมีสภาพ เครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบของรถแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ได้ หากมีความจำเป็นตามลักษณะของการใช้งาน แต่ต้องเป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ

(๒๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๑ (พ.ศ. ๒๕๓๒)

(๒๓) เพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๔๙)

ข้อ ๑๔/๑ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่นำไปใช้สำหรับการขนส่งระหว่างประเทศ ต้องมีสภาพเครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบของรถตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ เว้นแต่จะมีอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการขนส่งกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น โดยต้องเป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ

หมวด ๒

สภาพ เครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ

ส่วนที่ ๑

รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๑ ลักษณะ ๒ และลักษณะ ๓

ลักษณะ ๔ ลักษณะ ๕ และลักษณะ ๙

ข้อ ๑๕ รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๑ ลักษณะ ๒ และลักษณะ ๓ ลักษณะ ๔ ลักษณะ ๕ และลักษณะ ๙ จะต้องมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ ดังต่อไปนี้

(๑) คัสชี ตามแบบที่ผู้ผลิตออกแบบ และกรมการขนส่งทางบกเห็นชอบให้ใช้เป็นคัสชีรถบรรทุก แต่ทั้งนี้ จะต้องประกอบด้วย

(ก) โครงคัสชี ทำด้วยโลหะแข็งแรงตลอดความยาวของตัวถังรถ เมื่อต่อตัวถังแล้วสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้ทุกสภาพการใช้งานของรถ

(ข) กันชน

ให้มีกันชนหน้ายื่นจากหน้ากระยะห่างพอสมควร

สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๔ จะต้องมีการกันชนท้ายยื่นจากท้ายกระยะห่างพอสมควร

(ค) ระบบบังคับเลี้ยวที่ทำงานได้คล่องตัว พวงมาลัยอยู่ในตำแหน่งที่ผู้ขับรถสามารถบังคับรถได้สะดวกและปลอดภัย กลไกบังคับต้องไม่สัมผัสกับส่วนอื่นใดของรถ อัตราส่วนระหว่างมุมหมุนของพวงมาลัยกับมุมเลี้ยวของล้อทั้งซ้ายและขวาต้องใกล้เคียงกัน แรงที่ใช้หมุนพวงมาลัยให้รถเลี้ยวซ้าย หรือขวาจะต้องใกล้เคียงกันและไม่มากเกินไปจนสมควร

(ง) กงล้อและยาง

กงล้อทำด้วยโลหะและยางเป็นชนิดกลวงสูบลม ที่มีขนาดสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย

(จ) เพลาล้อที่มีขนาดสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย

(ฉ) สปริงและเครื่องผ่อนคลายความสั่นสะเทือน

สปริงมีขนาดสามารถรับน้ำหนักและการสั่นสะเทือนของตัวรถขณะบรรทุกเต็มอัตราได้โดยปลอดภัย และมีเครื่องผ่อนคลายความสั่นสะเทือนที่เพลาล้อหน้าไม่น้อยกว่า ๒ ชุด ซึ่งสามารถผ่อนคลายความสั่นสะเทือนได้ตามสมควร

(ข) แผ่นบังโคลนที่ล้อทุกล้อ มีขนาดอย่างน้อยเต็มความกว้างของยางล้อ ทำด้วยโลหะหรือยาง หรือวัสดุอื่นใด สำหรับล้อหลังสุดของรถ ส่วนล่างสุดของแผ่นบังโคลน ต้องสูงจากพื้นราบไม่เกิน ๒๕ เซนติเมตร

(ค) ห้ามล้อมือที่มีประสิทธิภาพตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(ง) ห้ามล้อเท้าที่บังคับที่ล้อทุกล้อ ซึ่งจะเป็นระบบไฮดรอลิค หรือระบบลมก็ได้ ถ้าเป็นระบบลมให้มีเครื่องวัดความดันของลม หรือสัญญาณเตือนไว้ในที่ซึ่งผู้ขับรถมองเห็นได้ง่าย ทั้งนี้ โดยมีประสิทธิภาพตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(ฉ) เครื่องกำหนดพลังงานที่สามารถขับเคลื่อนรถด้วยความเร็วที่เหมาะสมและในสภาพใช้งานตามปกติ ซึ่งต้องไม่เกินเกณฑ์กำลังที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด และเครื่องกำเนิดพลังงานจะต้องไม่ทำให้เกิดก๊าซ ฝุ่น ควัน ละอองเคมี และเสียงเกินเกณฑ์ที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด ทั้งนี้ ให้มีฝาครอบเครื่องกำเนิดพลังงานขนาดปิดเครื่องได้สนิทและสามารถเก็บเสียงได้ตามความเหมาะสม

(ช) ระบบไอเสียที่มีเครื่องระบับเสียงมีการบังหรือกันท่อไอเสียมิให้สัมผัสกับวัสดุติดไฟง่าย อันเป็นส่วนประกอบของรถ ส่วนปลายของท่อไอเสียต้องขนานกับผิวทางและตรงไปตามความยาวของรถ

สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๔ นั้น ส่วนใดส่วนหนึ่งของท่อไอเสียจะต้องไม่อยู่ใต้ถังสำหรับบรรทุก

สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๙ ที่ใช้ลากจูงรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๗ หรือลักษณะ ๘ ท่อไอเสียจะตั้งขึ้นในแนวดิ่งและไม่ต่ำกว่าส่วนสูงของรถนั้นก็ได้

(ซ) ระบบส่งกำลังงาน ประกอบด้วยคลัทช์ เพื่องส่งกำลัง เพลาส่งกำลัง ข้อต่อต่าง ๆ และเพื่องท้าย สามารถส่งกำลังขับเคลื่อนรถในขณะที่มีน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัยและให้มีหัวงหรือโซ่รองรับเพลาส่งกำลังที่ทำด้วยโลหะที่มีขนาดสามารถรองรับเพลาส่งกำลัง ในกรณีที่หลุดหรือขาดไม่ให้กระแทกผิวทางได้

(ฌ) ระบบสตาร์ทเครื่องกำเนิดพลังงาน พร้อมสวิตช์ใช้การได้ดีที่ผู้ขับรถสามารถสตาร์ทเครื่องได้จากที่นั่งผู้ขับรถ

(จ) ระบบไฟฟ้า

ให้ใช้สายไฟที่ฉนวนหุ้มสาย และมีขนาดเหมาะสมกับปริมาณกระแสไฟฟ้าที่ผ่านในสายนั้น การเดินสายไฟภายในและภายนอกต้องเรียบร้อย และไม่เป็นที่เกิดการลัดวงจร หรือเกิดอันตรายได้ง่าย ส่วนตัวถังที่ทำด้วยวัสดุสื่อไฟฟ้าต้องต่อให้ร่วมกับแบตเตอรี่ ต้องยึดแน่นกับตัวรถในกรณีที่แบตเตอรี่อยู่ในช่องแคบของตัวถัง จะต้องมียึดหรือฉนวนกันตามความเหมาะสมด้วย

(ฉ) แตรสัญญาณชนิดไฟฟ้าเสียงเดียว ดังพอสมควร ความดังของเสียงแตรจะต้องอยู่ในเกณฑ์ที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด แตรสัญญาณอย่างอื่น นอกจากแตรไฟฟ้า หากจะนำมาใช้ต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบก ห้ามนำแตรสัญญาณที่มีเสียงทำให้เกิดความรำคาญหรือรบกวนสาธารณชนมาใช้

(ค) ถังเชื้อเพลิงที่ใช้กับเครื่องกำเนิดพลังงานซึ่งมีสภาพไม่รั่วซึม มีฝาปิดอย่างดีและมีขนาดพอสมควร ติดตั้งไว้ในที่ปลอดภัย ซึ่งป้องกันการเกิดเพลิงไหม้ รวมทั้งท่อส่งเชื้อเพลิงต้องมีสภาพดี ไม่รั่วซึมหรือเกิดอันตรายได้ง่าย

(ด) เครื่องวัดความเร็วสามารถอ่านความเร็วของรถเป็นกิโลเมตรต่อชั่วโมง คลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละสิบ และจะต้องมีแสงสว่างให้สามารถอ่านความเร็วในเวลากลางคืนได้

(ต) เครื่องบันทึกความเร็วชนิดที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบก ซึ่งสามารถบันทึกระยะทาง เวลา และความเร็วของรถตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมง บนกระดาษกราฟโดยอัตโนมัติ

ประเภทและลักษณะของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของที่จะบังคับให้มีเครื่องบันทึกความเร็วตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(๒) ตัวถังยึดติดกับโครงสร้างอย่างมั่นคงแข็งแรง สามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้ทุกสภาพการใช้งานของรถ รูปร่างภายนอกต้องไม่มีส่วนยื่นที่แหลมหรือคมอันอาจก่อให้เกิดอันตรายแบบตัวถังของรถ ให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ แต่ทั้งนี้จะต้องประกอบด้วย

(ก) ห้องผู้ขับรถทำด้วยโลหะแข็งแรง มีประตูทั้งสองข้าง มีที่นั่งผู้ขับรถตั้งอยู่ในตำแหน่งเหมาะสมที่สามารถบังคับรถได้ดี และสามารถมองเห็นสภาพการจราจรด้านหน้า ด้านข้าง และด้านหลัง เมื่อใช้กระจกเงาสำหรับมองหลังได้อย่างชัดเจน

ประเภทและลักษณะของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของที่จะบังคับให้มีห้องผู้ขับรถตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(๒๔) (ข) กระจกกันลมและส่วนประกอบของตัวถังที่เป็นกระจก ต้องเป็นกระจกนิรภัยตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

กระจกกันลมหน้า ต้องมีขนาดที่ผู้ขับรถสามารถมองเห็นสภาพการจราจรได้ดี และห้ามมิให้นำวัสดุอื่นใดมาติดหรือบังส่วนใดส่วนหนึ่งของกระจก เว้นแต่เป็นการติดเครื่องหมายหรือเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด หรือเป็นการติดวัสดุเพื่อบังหรือกรองแสงแดดไว้ที่ด้านบนของกระจกตามขนาดที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด

(ค) กระจกเงาสำหรับมองหลังอย่างน้อย ๑ บาน ซึ่งทำให้ผู้ขับรถมองเห็นสภาพการจราจรด้านข้าง ด้านหลัง และภายในรถได้ทุกขณะ

(ง) เครื่องปัดน้ำฝน มีใบปัดน้ำที่กระจกหน้ารถ และมีขนาดที่สามารถปัดน้ำได้เนื้อที่กว้างพอที่ผู้ขับรถมองเห็นสภาพการจราจรด้านหน้ารถได้อย่างชัดเจน

(จ) ตัวถังส่วนที่บรรทุก ให้มีลักษณะและมาตรฐานตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด แต่ความสูงของตัวถังส่วนที่บรรทุกที่มีลักษณะเป็นกระบะที่สำหรับรถที่มีน้ำหนักบรรทุกและน้ำหนักบรรทุกรวมกันเกิน ๔,๐๐๐ กิโลกรัม แต่ไม่เกิน ๑๔,๐๐๐ กิโลกรัม เมื่อวัดจากพื้นกระบะจะต้องไม่เกิน ๖๐ เซนติเมตร และสำหรับรถที่มีน้ำหนักบรรทุกและน้ำหนักบรรทุกรวมกันเกิน ๑๔,๐๐๐ กิโลกรัม เมื่อวัดจากพื้นกระบะจะต้องไม่เกิน ๘๐ เซนติเมตร

(๒๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐ (พ.ศ. ๒๕๓๕)

(ฉ) ตัวอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายอื่นใดที่ด้านข้าง ด้านหน้า และด้านท้ายของตัวถัง ให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด หรือตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

(ช) สีภายนอกซึ่งมีลักษณะเรียบร้อย

(๒๕) (๓) แผ่นสะท้อนแสงสีแดง มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๒) (ค) ในกรณีที่เป็นรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของที่ส่วนบรรทุกเป็นผู้ที่รับผิดชอบให้ติดแผ่นสะท้อนแสงสีเหลืองที่มุมบนของตัวถังด้านท้ายแห่งละ ๑ แผ่นด้วย

(๒๖) (ง) เพิ่มขีดนิรภัยตามประเภทของรถและตามแบบที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(๒๗) (๓) โคมไฟ ดังต่อไปนี้ ที่มีกำลังไฟและความส่องสว่างตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(ก) โคมไฟแสงพุ่งไกล มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ก)

(ข) โคมไฟแสงพุ่งต่ำ มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ข)

(ค) โคมไฟแสดงความกว้างของรถ มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ค)

(ง) โคมไฟเลี้ยว มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ง)

(จ) โคมไฟท้าย มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (จ)

(ฉ) โคมไฟหยุด มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ฉ)

(ช) โคมไฟถอยหลัง มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ช)

(๓) โคมไฟส่องป้ายทะเบียน มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (๓)

(ง) โคมไฟแสดงส่วนสูงและประเภทของรถ แสงเขียว มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ง) สำหรับรถที่มีตัวถังส่วนบรรทุกเป็นผู้ที่รับผิดชอบหรือเป็นกระเบที่มีหลังคาถาวรให้มีโคมไฟแสดงส่วนสูงแสงแดง ติดอยู่ในระดับเดียวกันที่ด้านท้ายรถตอนบนหลังคา จำนวน ๒ ดวง แต่ละดวงห่างจากด้านข้างริมสุดของรถไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร

(ญ) โคมไฟภายในรถ แสงขาว ติดไว้ภายในห้องผู้ขับรถให้แสงสว่างพอสมควร

ข้อ ๑๖ นอกจากจะต้องมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๕ แล้ว

(๑) รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๙ ที่ใช้ลากจูงรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๖ จะต้องมีการต่อพ่วงทำด้วยโลหะแข็งแรงสำหรับยึดแขนพ่วงของรถพ่วง

(๒) รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๙ ที่ใช้ลากจูงรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๗ หรือลักษณะ ๘ จะต้องมีการพ่วงหรืออุปกรณ์ต่อพ่วงอื่นใดที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบก ทำด้วยโลหะ พร้อมด้วยเครื่องมือสำหรับล็อกสลักพ่วงของรถกึ่งพ่วง หรือรถกึ่งพ่วงบรรทุกวัสดุยาว เพื่อมิให้หลุดจากกันในขณะที่ใช้งาน

ข้อ ๑๗ นอกจากจะต้องมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๕ แล้ว รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๔ จะต้องมีการติดตั้งในที่เหมาะสม พร้อมทั้งจะใช้งานได้ทุกขณะ ขนาด จำนวน และคุณภาพของเครื่องดับเพลิงให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(๒๘) **ข้อ ๑๗ ทวิ** รถตามข้อ ๑๕ อาจมีเครื่องอุปกรณ์อื่นสำหรับรถได้ภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๒๕) (๒๖) (๒๗) และ (๒๘) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๙ (พ.ศ. ๒๕๓๗)

(๑) โคมไฟ ดังต่อไปนี้ ถ้าจะนำมาใช้ต้องมีกำลังไฟและความส่องสว่างตามที่กรมการขนส่งทางบก ประกาศกำหนด

(ก) โคมไฟแสงพุ่งไกล จำนวน ๒ ดวง มีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ก)

(ข) โคมไฟข้างรถ มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ ทวิ (๑) (ข)

(ค) โคมไฟเลี้ยวข้างรถ มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ ทวิ (๑) (ค)

(ง) โคมไฟตัดหมอก มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ ทวิ (๑) (ง)

(จ) โคมไฟหยุด มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ ทวิ (๑) (จ)

(๒) โคมไฟอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในข้อนี้และข้อ ๑๕ (๓) ถ้าจะนำมาใช้ต้องเป็นไปตาม ที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

(๒๙) (๓) เครื่องปรับอากาศ ต้องมีประสิทธิภาพสามารถปรับอากาศภายในรถให้มีอุณหภูมิสม่ำเสมอพอเหมาะ และมีระบบการทำงาน คุณลักษณะเฉพาะหรือขนาด ตามเงื่อนไขที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด หรือให้ความเห็นชอบ

ส่วนที่ ๒

เครื่องอุปกรณ์และส่วนควบของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ

ลักษณะ ๖ ลักษณะ ๗ และลักษณะ ๘

ข้อ ๑๘ รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๖ ลักษณะ ๗ และลักษณะ ๘ จะต้องมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ ดังต่อไปนี้

(๑) คัสชี ตามแบบที่กรมการขนส่งทางบกเห็นชอบให้ใช้เป็นคัสชีบรรทุก แต่ทั้งนี้ จะต้องประกอบด้วย

(ก) โครงคัสชี ทำด้วยโลหะแข็งแรงตลอดความยาวของตัวรถ เมื่อต่อตัวถังแล้วสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้ทุกสภาพการใช้งานของรถ

สำหรับโครงคัสชีของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๘ ต้องสามารถปรับขนาดความยาวได้

โครงคัสชีส่วนหน้าของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๗ และลักษณะ ๘ ให้มีสลักพวงทำด้วยโลหะขนาดพอสมควรสำหรับต่อกับจานพวงของรถลากจูงได้โดยเฉพาะ

(ข) กงล้อและยาง

กงล้อทำด้วยโลหะและยางเป็นชนิดกลวงสูบลมที่มีขนาดสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย

(ค) เพลาล้อที่มีขนาดสามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้โดยปลอดภัย

(๒๙) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๕ (พ.ศ. ๒๕๔๗)

(ง) สปริงที่มีขนาดสามารถรับน้ำหนักและการสั่นสะเทือนของตัวรถขณะบรรทุกเต็มอัตราได้โดยปลอดภัย

(จ) แผ่นบังโคลนที่ล้อทุกล้อ มีขนาดอย่างน้อยเต็มความกว้างของยางล้อ ทำด้วยโลหะหรือยางหรือวัสดุอื่นใด สำหรับล้อหลังสุดของรถ ส่วนล่างสุดของแผ่นบังโคลนต้องสูงจากพื้นราบไม่เกิน ๒๕ เซนติเมตร

(ฉ) ระบบห้ามล้อจะต้องเป็นระบบที่สามารถห้ามล้อได้โดยใช้เครื่องห้ามล้อจากรถลากจูง และต้องมีระบบห้ามล้อฉุกเฉิน ที่สามารถทำให้รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๖ ลักษณะ ๗ และลักษณะ ๘ หยุดได้โดยอัตโนมัติในกรณีที่รถดังกล่าวหลุดจากรถลากจูง

(ช) ระบบไฟฟ้า ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๐ (๑) (ณ)

(๒) ตัวถัง ยึดติดกับโครงสร้างอย่างมั่นคงแข็งแรง สามารถรับน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกได้ทุกสภาพการใช้งานของรถ รูปร่างภายนอกต้องไม่มีส่วนยื่นที่แหลมหรือคมอันอาจก่อให้เกิดอันตรายแบบตัวถังของรถให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด หรือตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ แต่ทั้งนี้จะต้องประกอบด้วย

(ก) ส่วนประกอบของตัวถังที่เป็นกระจก ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๕

(๒) (ข)

(ข) ตัวถังส่วนที่บรรทุก ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๕ (๒) (จ)

(ค) สีภายนอก ซึ่งมีลักษณะเรียบร้อย

^(๓๐) (ง) แผ่นสะท้อนแสง ให้มีแผ่นสะท้อนแสง ดังนี้

๑) สีแดง มีจำนวน ขนาด และลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๒) (ณ)

๒) สีเหลือง มีขนาดและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๒) (ณ) ติดที่หน้ารถข้างซ้ายและข้างขวาแต่ละ ๑ แผ่น ห่างจากด้านข้างริมสุดของหน้ารถไม่เกิน ๑๕ เซนติเมตร สูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๓๕ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๑.๕๐ เมตร สามารถสะท้อนแสงเห็นได้ในเวลากลางคืนในระยะไม่น้อยกว่า ๑๕๐ เมตร ในกรณีของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๖ หรือลักษณะ ๗ ที่ตัวถังส่วนบรรทุกเป็นตู้ทึบหรือเป็นกระบะที่มีหลังคาถาวรให้ติดที่มุมส่วนบนของตัวถังด้านท้ายมุมละ ๑ แผ่นด้วย

^(๓๑) (๓) โคมไฟ ดังต่อไปนี้ ที่ทำงานได้ร่วมกับรถที่ใช้ลากจูงและมีกำลังไฟและความส่องสว่างตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(ก) โคมไฟเลี้ยว ติดที่ด้านท้ายรถข้างซ้ายและข้างขวา มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ง)

(ข) โคมไฟท้าย มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (จ)

(ค) โคมไฟหยุด มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ฉ)

(ง) โคมไฟถอยหลัง มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ช)

(จ) โคมไฟส่องป้ายทะเบียน มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ (๓) (ช)

^(๓๐) และ ^(๓๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๙ (พ.ศ. ๒๕๓๗)

(ค) โคมไฟแสดงส่วนสูงท้ายรถ แสงแดง สำหรับรถที่มีตัวถังส่วนบรรทุกเป็นตู้ทึบ หรือเป็น กระบะที่มีหลังคาถาวร ติดอยู่ในระดับเดียวกันที่ด้านท้ายรถตอนบนหลังคา จำนวน ๒ ดวง แต่ละดวงห่างจาก ด้านข้างริมสุดไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร

(ข) โคมไฟข้างรถ แสงเหลือง มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๐ (๓) (ข)

(๓๒) ข้อ ๑๘ ทวิ รถตามข้อ ๑๘ อาจมีเครื่องอุปกรณ์อื่นสำหรับรถได้ภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) โคมไฟหยุด มีจำนวนและลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑ ทวิ (๑) (๑) ที่มีกำลังไฟและความส่องสว่างตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(๒) โคมไฟอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในข้อนี้และข้อ ๑๘ (๓) ถ้าจะนำมาใช้ต้องเป็นไปตาม ที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ

ข้อ ๑๙ นอกจากจะต้องมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๘ แล้ว รถที่ใช้ ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๖ จะต้องมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ ดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) อุปกรณ์ต่อพ่วง ซึ่งได้แก่ แขนพ่วง ทำด้วยโลหะขนาดพอสมควรสามารถลากจูงได้ในขณะ บรรทุกเต็มอัตรา และสามารถเคลื่อนตัวขึ้น-ลงได้ พร้อมทั้งมีจานหมุนทำด้วยโลหะ หรืออุปกรณ์ต่อพ่วงอื่นใด ที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบกติดบนเพลาล้อหน้า ทำให้ล้อคู่หน้าเลี้ยวตามรถลากจูงได้โดย พลอดภัย และให้มีเครื่องบังคับให้รถพ่วงขณะต่อกับรถลากจูงสามารถถอยหลังได้ ความยาวของแขนพ่วง ให้เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด

(๒) แผ่นโลหะรูปสี่เหลี่ยมมุมฉาก ความยาวไม่น้อยกว่าด้านละ ๓๐ เซนติเมตร พื้นสีขาวหรือ สีเหลือง ขอบสีแดง ความกว้างของขอบสีแดงกว้างไม่น้อยกว่า ๓ เซนติเมตร โดยรอบสามารถสะท้อนแสง มองเห็นได้ชัดเจนในเวลากลางคืนระยะไม่น้อยกว่า ๑๕๐ เมตร ตรงกลางมีรูปรถพ่วงหรืออักษรไทยว่า “รถพ่วง” สีดำ ติดอยู่ที่ด้านท้ายในระดับสูงไม่น้อยกว่า ๖๐ เซนติเมตร และไม่เกิน ๑.๕๐ เมตร

ส่วนที่ ๓

ขนาดของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ

ข้อ ๒๐ รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ให้มีขนาดตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

(๑) ความกว้างเมื่อวัดจากส่วนที่กว้างที่สุดของตัวถังรวมส่วนประกอบข้างตัวถังที่ยื่นออกจาก ตัวถัง แต่ไม่รวมกระจกเงาสำหรับมองหลังด้านข้าง จะต้องไม่เกิน ๒.๕๐ เมตร และตัวถังหรือส่วนประกอบของ ตัวถังจะยื่นเกินขอบทางด้านนอกของเพลาท้ายได้ไม่เกิน ๑๕ เซนติเมตร

(๒) ความสูง เมื่อวัดจากพื้นราบถึงส่วนที่สูงที่สุดของรถ จะต้องไม่เกิน ๓.๘๐ เมตร เว้นแต่ รถกระบะบรรทุกหรือรถตู้บรรทุกที่มีความกว้างไม่เกิน ๒.๓๐ เมตร ให้มีความสูงได้ไม่เกิน ๓ เมตร

(๓) ความยาว

ความยาวของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๑ ลักษณะ ๒ ลักษณะ ๓ ลักษณะ ๔ ลักษณะ ๕ และลักษณะ ๙ เมื่อวัดจากกันชนหน้าถึงส่วนท้ายสุดของรถจะต้องไม่เกิน ๑๐ เมตร

(๓๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๙ (พ.ศ. ๒๕๓๗)

ความยาวของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๖ เมื่อวัดจากส่วนหน้าสุดไม่รวม
แขนพ่วงถึงส่วนท้ายสุดของรถ จะต้องไม่เกิน ๘ เมตร

ความยาวของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๗ และลักษณะ ๘ เมื่อวัดจาก
ส่วนหน้าสุดถึงส่วนท้ายสุดของรถ จะต้องไม่เกิน ๑๒.๕๐ เมตร

(๔) ส่วนยื่นหน้า

ส่วนยื่นหน้าของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๑ ลักษณะ ๒ ลักษณะ ๓
ลักษณะ ๔ ลักษณะ ๕ ลักษณะ ๖ และลักษณะ ๙ เมื่อวัดจากส่วนหน้าสุดของรถไม่รวมกันจนถึงศูนย์กลาง
เพลาล้อหน้า จะต้องไม่เกินกึ่งหนึ่งของช่วงล้อ

ส่วนยื่นหน้าของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๗ และลักษณะ ๘ เมื่อวัดจาก
ส่วนหน้าสุดของรถไม่รวมกันจนถึงศูนย์กลางสลักพ่วง จะต้องไม่เกินกึ่งหนึ่งของช่วงล้อ

ช่วงล้อ หมายความว่า ระยะระหว่างศูนย์กลางเพลาล้อหน้าสุดของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์
หรือสิ่งของลักษณะ ๑ ลักษณะ ๒ ลักษณะ ๓ ลักษณะ ๔ ลักษณะ ๕ ลักษณะ ๖ และลักษณะ ๙ หรือ
ศูนย์กลางสลักพ่วงของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๗ และลักษณะ ๘ ถึงศูนย์กลางเพลาท้าย
หรือถึงศูนย์กลางระหว่างเพลาคู่ท้ายในกรณีเป็นเพลาคู่

(๕) ส่วนยื่นท้าย

ส่วนยื่นท้ายของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๑ ลักษณะ ๒ ลักษณะ ๓
ลักษณะ ๔ ลักษณะ ๕ ลักษณะ ๖ และลักษณะ ๙ เมื่อวัดจากส่วนท้ายของตัวถึงส่วนบรรทุกไม่รวมกันจนถึง
ศูนย์กลางเพลาล้อท้าย หรือศูนย์กลางระหว่างเพลาคู่ท้าย ในกรณีที่เพลาท้ายเป็นเพลาคู่ จะต้องมีความยาว
ไม่เกินกึ่งหนึ่งของช่วงล้อ เว้นแต่รถที่มีส่วนบรรทุกสัตว์หรือสิ่งของเป็นตู้ทึบ และรถที่มีทางขึ้น-ลง หรือติดตั้ง
อุปกรณ์ในการขนถ่ายสัตว์หรือสิ่งของที่ด้านท้ายส่วนบรรทุก ให้มีความยาวไม่เกินสองในสามของช่วงล้อ

ส่วนยื่นท้ายของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๗ หรือลักษณะ ๘ เมื่อวัดจาก
ส่วนท้ายสุดของตัวถึงส่วนบรรทุกไม่รวมกันจนถึงศูนย์กลางระหว่างเพลาคู่ท้าย ในกรณีที่เพลาท้ายเป็นเพลาคู่
จะต้องมีความยาวไม่เกินสองในห้าของช่วงล้อ

(๓๓) ส่วนที่ ๔

**ข้อยกเว้นเรื่องสภาพ เครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบ
ของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ**

ข้อ ๒๑ ในกรณีที่มีความจำเป็นตามลักษณะของการใช้งาน รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ
จะมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ หรือขนาดของรถแตกต่างไปจากกฎกระทรวงนี้ได้ ตามที่กรมการขนส่งทางบก
ประกาศกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ

(๓๓) เพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๗ (พ.ศ. ๒๕๔๙)

ข้อ ๒๒ รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของที่นำไปใช้สำหรับการขนส่งระหว่างประเทศต้องมีสภาพเครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบของรถตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ เว้นแต่จะมีอนุสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการขนส่งกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๔

ร้อยตำรวจโท ชาญ มนุธรรม

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

ปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๙๙ ตอนที่ ๑๙ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากมาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ บัญญัติว่า รถที่ใช้ในการขนส่งต้องมีสภาพมั่นคงแข็งแรง มีเครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง
ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๒๔)
ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก
พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ และมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้
เครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถ ดังต่อไปนี้ จะแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน คือ

- (๑) โครงค้ำซี่
- (๒) ระบบบังคับเลี้ยว
- (๓) จำนวนกงล้อและยาง
- (๔) จำนวนเพลาล้อ
- (๕) เครื่องกำเนิดพลังงาน
- (๖) ตัวถัง
- (๗) สีภายนอกตัวรถ
- (๘) จำนวนที่นั่งผู้โดยสาร
- (๙) จำนวนดวงโคมไฟแสงพุ่งไกล แสงพุ่งต่ำ
- (๑๐) ช่างล้อ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๔

ร้อยตำรวจโท ชลาภ มนุธรรม

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

ปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๙๙ ตอนที่ ๑๙ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ บัญญัติว่า ห้ามมิให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง
ฉบับที่ ๒๐ (พ.ศ. ๒๕๖๕)
ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก
พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ และมาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๖๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“ก๊าซ” หมายความว่า ก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่ใช้เป็นเชื้อเพลิง

“น้ำมัน” หมายความว่า น้ำมันเชื้อเพลิง

“ถัง” หมายความว่า ภาชนะบรรจุก๊าซสำหรับรถ

“เมกาปาสกาลมาตร” หมายความว่า หน่วยวัดความดันตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หลักเกณฑ์การใช้หน่วยต่าง ๆ ของระบบหน่วยเอสไอ และการเลือกใช้หน่วยเอสไอ ซึ่งทำให้ใหญ่ขึ้นหรือเล็กลงโดยทศนิยม ออกตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ข้อ ๓ รถที่ใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิงต้องมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับการใช้ก๊าซอย่างน้อย ดังนี้

(๑) ถังตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมถังก๊าซปิโตรเลียมเหลวสำหรับเครื่องยนต์สันดาปภายในที่กระทรวงอุตสาหกรรมประกาศกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

(๒) ลิ้นบรรจุ ๒ จังหวะ

(๓) กลอุปกรณ์นิรภัยแบบระบาย

(๔) เครื่องวัดปริมาณก๊าซ

(๕) ลิ้นควบคุมการบรรจุเกิน หรือเครื่องวัดระดับของเหลวคงที่ หรือช่องกระจกตรวจระดับก๊าซ

- (๖) ลื่นจ่ายและลื่นควบคุมการไหล
- (๗) ท่อก๊าซ
- (๘) ตัวกรองก๊าซ
- (๙) ลื่นควบคุมการปิด-เปิดก๊าซ
- (๑๐) เครื่องทำและปรับความดันไอก๊าซ
- (๑๑) ท่อไอก๊าซ
- (๑๒) ท่อสูญญากาศ
- (๑๓) เครื่องผสมอากาศกับก๊าซ
- (๑๔) ลื่นควบคุมการปิด-เปิดน้ำมัน ในกรณีที่เป็รทที่ใช้ทั้งก๊าซและน้ำมันเบนซินเป็นเชื้อเพลิง

เครื่องอุปกรณ์และส่วนควบคุมตาม (๒) ถึง (๑๔) ให้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นไปตามมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับกันว่ามีความปลอดภัยเพียงพอ

ข้อ ๔ ที่ถังต้องติดตั้งเครื่องอุปกรณ์ ดังนี้

- (๑) ลื่นบรรจุ ๒ จังหวะ
- (๒) กลอุปกรณ์นิรภัยแบบระบาย
- (๓) เครื่องวัดปริมาณก๊าซ
- (๔) ลื่นควบคุมการบรรจุเกิน หรือเครื่องวัดระดับของเหลวคงที่ หรือช่องกระจกตรวจระดับก๊าซ
- (๕) ลื่นจ่ายและลื่นควบคุมการไหลเครื่องวัดระดับก๊าซตาม (๓) ต้องมีที่หน้าปิดห้องผู้ขับรดด้วย

และต้องเป็นชนิดที่ใช้ระบบไฟฟ้า

ข้อ ๕ การติดตั้งถังให้เล็อกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

- (๑) ติดตั้งไ้รถ
- (๒) ติดตั้งภายในตัวถังรถ

ข้อ ๖ การติดตั้งถังต้องปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ถังต้องอยู่ห่างจากท้ายสุดของตัวถังรถไม่น้อยกว่า ๓๕ เซนติเมตร ห้ามติดตั้งถังไว้ในห้องเครื่องกำเนิดพลังงาน หรือติดตั้งไว้ส่วนหน้าของตัวถังรถ หรือติดตั้งไว้ด้านหน้าของเพลาล้อหน้า

(๒) ถังต้องอยู่ในที่ที่อากาศถ่ายเทได้สะดวก เว้นแต่กรณีการติดตั้งตามข้อ ๑๐

(๓) วางถังในลักษณะที่สามารถมองเห็นแผ่นป้ายบอกรายละเอียดเกี่ยวกับถัง โดยไม่ต้องรื้อถอนส่วนประกอบใด ๆ ออก

(๔) ยึดถังหรือขาถังให้ติดแน่นกับตัวรถ ในกรณีที่ใช้แถบโลหะรัดถัง ต้องมีวัสดุที่ยึดหยุ่นได้ เช่น สลักพลาสติก เป็นต้น ห้ามหรือคั่นกลางสำหรับป้องกันมิให้โลหะเสียดสีกัน และเมื่อรถสั่นสะเทือนถังต้องไม่ขยับเขยื้อน

(๕) อุปกรณ์ยึดถังต้องทนต่อแรงกระชากที่เกิดจากความเร่งหรือความหน่วงของรถ

(๖) ห้ามเชื่อมหรือต่อเติมถังกับสิ่งอื่นใด เว้นแต่เป็นการเชื่อมมาจากโรงงานผู้ผลิต

ข้อ ๗ เครื่องอุปกรณ์ที่ติดตั้งบนถังต้องมีฝาครอบ และที่ฝาครอบต้องมีท่อที่มีลักษณะและขนาดเหมาะสมสำหรับระบายก๊าซที่รั่วซึมจากเครื่องอุปกรณ์ดังกล่าวออกนอกรถได้ดี โดยให้ปลายท่ออยู่ห่างจากท่อไอเสียไม่น้อยกว่า ๒๕ เซนติเมตร

ในกรณีที่ไม่มีฝาครอบเครื่องอุปกรณ์ที่ติดตั้งบนถัง ต้องติดตั้งถังในกล่องบรรจุถังและป้องกันมิให้ก๊าซรั่วเข้าไปในส่วนที่ใช้บรรจุทุกคน ดังนี้

- (๑) กล่องบรรจุถังต้องทำด้วยวัสดุไม่ติดไฟ มีฝาปิดแน่น
- (๒) ที่กล่องบรรจุถังต้องมีช่องปิดด้วยวัสดุใสให้สามารถมองเห็นเครื่องอุปกรณ์ที่ติดตั้งบนถัง
- (๓) วางกล่องบรรจุถังบนที่รองรับที่เหมาะสมซึ่งสามารถบรรจุก๊าซได้สะดวกและยึดกล่องบรรจุถังให้ติดแน่นกับพื้นรถ

(๔) ยึดถังหรือขาถังให้ติดแน่นกับกล่องบรรจุถัง ห้ามยึดด้วยการเชื่อม และให้นำข้อ ๖ (๔) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๕) ที่จุดต่ำสุดของกล่องบรรจุถัง ต้องมีท่อที่มีลักษณะและขนาดเหมาะสมสำหรับระบายก๊าซที่รั่วซึมตามวอร์คหนึ่ง

ข้อ ๘ ภายใต้บังคับข้อ ๔ ในกรณีที่มีการติดตั้งถังหลายถังในรถคันเดียวกัน ถ้าจะใช้ท่อก๊าซร่วมสำหรับบรรจุก๊าซ ถังแต่ละถังต้องมีลิ้นควบคุมการปิด-เปิดก๊าซให้บรรจุก๊าซได้คราวละถัง และถ้าใช้ท่อก๊าซร่วมที่ต่อจากถังไปยังเครื่องกำเนิดพลังงาน ถังแต่ละถังต้องมีลิ้นควบคุมการปิด-เปิดก๊าซให้จ่ายก๊าซได้คราวละถังด้วย

ข้อ ๙ ในกรณีที่ติดตั้งถังได้รุดต้องปฏิบัติ ดังนี้

- (๑) ถังที่ใช้จะมีฝาครอบเครื่องอุปกรณ์ที่ติดตั้งบนถังหรือไม่ก็ได้
- (๒) ติดตั้งถังให้ส่วนล่างสุดของถังและเครื่องอุปกรณ์ที่ติดกับถังอยู่สูงกว่าระยะต่ำสุดของรถไม่น้อยกว่า ๕ เซนติเมตร ในกรณีที่ติดตั้งถังด้านหลังเพลาล้อท้ายสุดของรถส่วนล่างสุดของถัง รวมทั้งเครื่องอุปกรณ์ที่ติดกับถังต้องอยู่สูงกว่าระยะต่ำสุดของรถไม่น้อยกว่า ๕ เซนติเมตร และต้องอยู่สูงจากพื้นถนนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๖ ของระยะห่างระหว่างแกนของถังกับแกนของเพลาล้อท้ายสุด ทั้งนี้ ต้องอยู่ห่างจากท่อไอเสียไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตร

(๓) เครื่องอุปกรณ์ที่ติดกับถังต้องอยู่ห่างจากตัวรถเพื่อมิให้เกิดการเสียดสีกัน

(๔) ติดแผ่นโลหะหนาพอสมควรหน้าถังสำหรับป้องกันเศษหินที่กระเด็นมาจากการหมุนของล้อรถ

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ติดตั้งถังภายในตัวถังรถต้องปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ในกรณีที่ไม่มีห้องเก็บของแยกต่างหากจากส่วนที่ใช้บรรจุทุกคนให้ติดตั้งถังไว้ในห้องเก็บของและต้องป้องกันมิให้ก๊าซรั่วเข้าไปในส่วนที่ใช้บรรจุทุกคน ถ้าใช้ถังที่ไม่มีฝาครอบเครื่องอุปกรณ์ที่ติดตั้งบนถังและไม่ได้ติดตั้งถังในกล่องบรรจุถัง ที่จุดต่ำสุดของห้องเก็บของต้องมีท่อสำหรับระบายก๊าซตามข้อ ๗ วอร์คหนึ่ง

(๒) ในกรณีที่รถไม่มีห้องเก็บของแยกต่างหากจากส่วนที่ใช้บรรจุทุกคน ให้ใช้ถังที่มีฝาครอบเครื่องอุปกรณ์ที่ติดตั้งบนถัง หรือติดตั้งถังในกล่องบรรจุถัง

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องติดตั้งถังที่อื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๕ จะกระทำได้เมื่อกรรมการขนส่งทางบกพิจารณาเห็นว่ามีความปลอดภัย มั่นคงแข็งแรง เหมาะสมในการใช้งาน และให้ความเห็นชอบแล้ว

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ติดตั้งถังภายในตัวถังรถ ต้องติดตั้งท่อบรรจุก๊าซ ดังนี้

(๑) ท่อบรรจุก๊าซต้องเป็นท่ออ่อนชนิดที่ใช้กับก๊าซ มีขนาดที่เหมาะสม และสามารถทนความดันได้โดยปลอดภัย

(๒) ต่อท่อบรรจุก๊าซติดกับลิ้นบรรจุก๊าซที่ถังออกไปยังตัวถังรถด้านใดด้านหนึ่ง แต่ต้องไม่ยื่นออกนอกตัวถังรถ

(๓) ปลายท่อบรรจุก๊าซต้องยึดติดกับแผ่นโลหะหนาและอยู่ห่างจากประตูทางขึ้น-ลงพอสวมควรและติดตั้งลิ้นบรรจุก๊าซที่ปลายท่อบรรจุก๊าซ

ข้อ ๑๓ การติดตั้งท่อก๊าซต้องปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ติดตั้งท่อก๊าซให้ส่วนล่างสุดของท่ออยู่สูงกว่าระยะต่ำสุดของรถไม่น้อยกว่า ๕ เซนติเมตร ในกรณีที่ติดตั้งถังด้านหลังเพลาล้อท้ายสุดของรถ ส่วนล่างสุดของท่อก๊าซที่ต่อจากถังต้องอยู่สูงกว่าระยะต่ำสุดของรถไม่น้อยกว่า ๕ เซนติเมตร และต้องอยู่สูงจากพื้นถนนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๖ ของระยะห่างระหว่างแกนของถังกับแกนของเพลาล้อท้ายสุด

(๒) ท่อก๊าซต้องเป็นท่อทองแดง ไม่มีตะเข็บ มีความหนา และขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางภายในที่เหมาะสมกับการทำงานของลิ้นควบคุมการไหลและอัตราการไหลเชื้อเพลิงของเครื่องกำเนิดพลังงานสามารถทนความดันได้โดยปลอดภัย

(๓) ท่อก๊าซที่ต่อจากถังไปยังเครื่องกำเนิดพลังงานต้องไม่ถูกกระทบกระเทือนหรือเสียดสีกับสิ่งอื่นใด

(๔) ท่อก๊าซส่วนที่อยู่ภายในตัวถังรถต้องเป็นชิ้นส่วนเดียวกันโดยไม่มีการเชื่อมหรือต่อ

(๕) หุ้มท่อก๊าซด้วยท่อพลาสติกหรือท่อที่มีคุณภาพทัดเทียมกัน

(๖) ท่อก๊าซส่วนที่อยู่ใต้รถต้องต่อเข้าไปในโครงสร้างหรือส่วนของตัวถังที่สามารถป้องกันการกระทบกระแทกจากภายนอกได้

(๗) ท่อก๊าซต้องอยู่ห่างจากท่อไอเสียไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตร เว้นแต่จะมีการป้องกันความร้อนจากท่อไอเสียอย่างมีประสิทธิภาพ

(๘) ท่อก๊าซต้องยึดแน่นกับโครงสร้างหรือส่วนของตัวถังรถด้วยตัวยึด โดยมีระยะห่างกันไม่เกินช่วงละ ๕๐ เซนติเมตร

(๙) ท่อก๊าซส่วนที่ผ่านเข้าไปในตัวถังรถ ส่วนที่ใช้บรรทุกคนต้องเดินในท่อโลหะอีกชั้นหนึ่งสำหรับให้ก๊าซระบายออกนอกตัวถังรถได้เมื่อมีก๊าซรั่ว

(๑๐) ข้อต่อต่าง ๆ ต้องเป็นข้อต่อแบบเกลียว หรือใช้ปลอกหรือกล่องหุ้มแล้วบัดกรีด้วยเงินหรือทองแดง

ข้อ ๑๔ การติดตั้งระบบควบคุมการปิด-เปิดก๊าซต้องปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ติดตั้งลิ้นควบคุมการปิด-เปิดก๊าซที่ตัวถังรถในที่ที่ก๊าซจะไม่พุ่งเข้ารถในกรณีที่ก๊าซรั่วจากลิ้นควบคุมการปิด-เปิดก๊าซ ไม่ว่าจะรั่วจากท่อทางเข้าหรือท่อทางออก

(๒) ลิ้นควบคุมการปิด-เปิดก๊าซต้องอยู่ห่างจากท่อไอเสียไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตร

(๓) ลิ้นควบคุมการปิด-เปิดก๊าซต้องปิดโดยอัตโนมัติเมื่อเปิดใช้น้ำมันเบนซิน

(๔) ระบบไฟฟ้าที่ควบคุมการปิด-เปิดก๊าซไปยังเครื่องกำเนิดพลังงานต้องมีฟิวส์ป้องกันในกรณีที่เกิดการลัดวงจรในระบบไฟฟ้า และต้องต่อแยกออกจากระบบไฟฟ้าอื่น ๆ ในรถ

ข้อ ๑๕ การติดตั้งเครื่องทำและปรับความดันไอก๊าซต้องปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ติดตั้งเครื่องทำและปรับความดันไอก๊าซที่ตัวถังรถ โดยให้อยู่ห่างจากท่อไอเสียไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตร เว้นแต่จะมีการป้องกันความร้อนจากท่อไอเสียอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) ท่อไอก๊าซที่ต่อจากเครื่องปรับความดันไอก๊าซไปยังเครื่องผสมอากาศกับก๊าซต้องเป็นท่ออ่อนที่ทนความดันได้ไม่น้อยกว่า ๑๐๐.๐ กิโลปาสกาลเมตร และทนความดันแตกได้ไม่น้อยกว่า ๘๗๕.๐ กิโลปาสกาลเมตร และหุ้มด้วยวัสดุที่ป้องกันการรั่วที่อาจเกิดจากการเสียดสีด้วย

(๓) ห้ามต่อท่อจากท่อไอเสียไปยังเครื่องทำและปรับความดันไอก๊าซ

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่เป็นรถที่ใช้ทั้งก๊าซและน้ำมันเบนซินเป็นเชื้อเพลิง ต้องติดตั้งระบบควบคุมการปิด-เปิดน้ำมัน ดังนี้

(๑) ติดตั้งลิ้นควบคุมการปิด-เปิดน้ำมันที่ตัวถังรถ เว้นแต่เป็นชนิดที่ได้ออกแบบไว้สำหรับติดตั้งกับเครื่องกำเนิดพลังงาน

(๒) ท่อน้ำมันที่เชื่อมระหว่างจุดสองจุดที่เป็นจุดรวมของระบบน้ำมันต้องเป็นโลหะหรือวัสดุสังเคราะห์ที่มีความทนทานต่อน้ำมัน ในกรณีที่ใช้ท่อซึ่งสามารถบิดงอได้จะต้องยึดแน่นไว้โดยใช้แถบรัด

(๓) ลิ้นควบคุมการปิด-เปิดน้ำมันต้องปิดโดยอัตโนมัติเมื่อเปิดใช้ก๊าซ

(๔) ระบบไฟฟ้าที่ควบคุมการปิด-เปิดน้ำมันไปยังเครื่องกำเนิดพลังงาน ต้องมีฟิวส์ป้องกันในกรณีที่เกิดการลัดวงจรในระบบไฟฟ้า และต้องต่อแยกออกจากระบบไฟฟ้าอื่น ๆ ในรถ

ข้อ ๑๗ เมื่อติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบตามกฎกระทรวงนี้แล้วให้ดำเนินการทดสอบ ดังนี้

(๑) ทดสอบระบบท่อก่อนการบรรจุก๊าซด้วยอากาศภายใต้ความดันไม่น้อยกว่า ๗๐๐ กิโลปาสกาลเมตร เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๐ นาที ซึ่งความดันต้องไม่ลดลง

(๒) ทดสอบระบบท่อเมื่อบรรจุก๊าซแล้ว ซึ่งต้องไม่ปรากฏการรั่วซึม

(๓) ทดสอบลิ้นควบคุมการไหล ซึ่งต้องปฏิบัติงานได้ดี

ข้อ ๑๘ ดังที่เป็นไปตามข้อ ๓ (๑) เมื่อใช้แล้วและมีอายุครบสิบปีนับแต่วันผลิตให้ดำเนินการทดสอบใหม่ และห้ามมิให้ใช้ถึงนั้น เมื่อ

(๑) ตรวจพินิจภายนอกถังแล้วปรากฏข้อบกพร่องอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(ก) เมื่อถังถูกไฟไหม้หรือถังเปล่ามีน้ำหนักน้อยกว่าร้อยละ ๙๕ ของน้ำหนักถังเดิม

(ข) มีหลุมบ่อใดใดเดียวลึกเกินร้อยละ ๕๐ ของความหนาผนังถังเดิม

(ค) มีรอยผุกร่อนเป็นแนวยาวตั้งแต่ ๗๕ มิลลิเมตรขึ้นไป และลึกเกินร้อยละ ๒๕ ของความหนาผนังถังเดิม หรือมีรอยผุกร่อนเป็นแนวยาวน้อยกว่า ๗๕ มิลลิเมตร และลึกเกินร้อยละ ๕๐ ของความหนาผนังถังเดิม

(ง) มีรอยผุกร่อนทั่วไปลึกเกินร้อยละ ๕๐ ของความหนาผนังถังเดิม

(จ) มีรอยบุบงั่วที่รอยเชื่อมลึกเกิน ๖ มิลลิเมตร

(ฉ) มีรอยบุบงั่วที่บริเวณอื่นลึกเกินร้อยละ ๑๐ ของความกว้างเฉลี่ยของรอยบุบงั่ว

(ช) มีรอยชำรุดที่เกิดจากการขีดหรือทิ่มแทงลึกเกินร้อยละ ๕๐ ของความหนาผนังถังเดิม หรือมีรอยชำรุดเช่นนี้ยาวเกิน ๗๕ มิลลิเมตร และลึกเกินร้อยละ ๒๕ ของความหนาผนังถังเดิม

- (ซ) มีรอยร้าว รอยร้าว รอยหักพับ หรือบวม
- (ณ) จำนวนเกลียวของลึ้นถึงที่กินกันลดลงจากที่ระบุไว้ หรือเมื่อขันเกลียวแน่นแล้ว
ก๊าชยังร้าวอยู่
- (ญ) ลึ้นเอียงจนเห็นได้ชัด
- (ฏ) โกร่งกำบังหรือฝาครอบเครื่องอุปกรณ์ที่ติดตั้งบนถังเสียรูป หลวม หรือมีรอยเชื่อมชำรุด
หรือเมื่อฐานถังชำรุดทำให้เอียงจนเห็นได้ชัด หรือ

(๒) ทดสอบถังด้วยความดันของของเหลวไม่น้อยกว่าสองเท่าของความดันใช้งานแล้ว ทำให้ถังบวม
บิดเบี้ยว ชีบหรือร้าว หรือทดสอบถังโดยใช้ถังน้ำ (Water Jacket) แล้วได้ค่าการขยายตัวอย่างถาวรของถัง
เกินร้อยละ ๑๐ ของการขยายตัวอย่างสมบูรณ์โดยปริมาตร

ข้อ ๑๙ ถังที่ไม่เป็นไปตามข้อ ๓ (๑) ต้องผ่านการตรวจและทดสอบตามข้อ ๑๘ ก่อนจึงจะใช้
ถังนั้นได้

ข้อ ๒๐ ถังที่ผ่านการตรวจและทดสอบตามข้อ ๑๘ หรือข้อ ๑๙ แล้ว ให้ดำเนินการตรวจและ
ทดสอบตามข้อ ๑๘ ทุกห้าปี เมื่อผ่านการตรวจและทดสอบแล้วจึงจะใช้ถังนั้นต่อไปได้

ข้อ ๒๑ เครื่องอุปกรณ์และส่วนควบที่ต้องมี รวมทั้งการติดตั้งตามกฎหมายกระทรวงนี้ต้องได้รับ
การตรวจและทดสอบจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ นิติบุคคล สามัญวิศวกร หรือวุฒิวิศวกร ตามกฎหมาย
ว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรมที่มีคุณสมบัติตามที่กรมการขนส่งทางบกเห็นชอบ และเมื่อผู้ตรวจและทดสอบเห็นว่า
เครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ รวมทั้งการติดตั้งถูกต้องตามกฎหมายกระทรวงนี้ ให้ผู้ตรวจและทดสอบออกหนังสือ
รับรองการตรวจและทดสอบและทำหรือปิดเครื่องหมายการรับรองไว้ที่รถตามแบบที่กรมการขนส่งทางบก
กำหนด

ข้อ ๒๒ เครื่องอุปกรณ์และส่วนควบที่ต้องมี รวมทั้งการติดตั้งตามกฎหมายกระทรวงนี้ ถ้าได้ติดตั้ง
ก่อนวันที่กฎหมายนี้ใช้บังคับ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองรถนำรถไปตรวจและทดสอบ และดำเนินการปรับปรุง
แก้ไขให้เป็นไปตามกฎหมายนี้ก่อนวันที่ต้องชำระภาษีหลังจากวันที่กฎหมายนี้ใช้บังคับ และให้ปิดป้ายไว้ที่
ท้ายรถ มีข้อความว่า “รถใช้ก๊าช ยังไม่ได้ตรวจและทดสอบ” ตัวอักษรสีแดง สูงไม่น้อยกว่า ๑.๕ เซนติเมตร
บนพื้นสีขาวกรอบสีแดงกว้าง ๑ เซนติเมตร จนกว่าจะได้รับหนังสือรับรองการตรวจและทดสอบแล้ว

ในกรณีที่เจ้าของรถหรือผู้ครอบครองรถตามวรรคหนึ่ง ต้องชำระภาษีภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม
พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้ได้รับการผ่อนผันเฉพาะการตรวจและทดสอบเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบตามกฎหมายกระทรวงนี้
ไม่เกินกำหนดเวลา ดังนี้

รถที่ต้องชำระภาษีภายในวันที่

๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ให้ได้รับการผ่อนผันการตรวจและทดสอบจนถึงวันที่

๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖

ข้อ ๒๓ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

วีระ มุสิกพงศ์

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

ปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๙๙ ตอนที่ ๑๙๒ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๕)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ ตามที่ได้กำหนดเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบของรถที่ใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิง เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ใช้รถตามกฎหมายว่าด้วยรถจักรยานยนต์ พ.ศ. ๒๕๖๔ (พ.ศ. ๒๕๖๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎหมายว่าด้วยรถจักรยานยนต์ พ.ศ. ๒๕๖๔ (พ.ศ. ๒๕๖๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ ไปแล้วนั้น ปรากฏว่า มีข้อขัดข้องในทางปฏิบัติหลายประการ ทำให้เจ้าของรถไม่สามารถติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบได้ถูกต้อง ประกอบกับได้มีการพัฒนาเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบดังกล่าวบางรายการดีขึ้น ในการนี้สมควรปรับปรุงข้อกำหนดเกี่ยวกับเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ รวมทั้งวิธีการติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบดังกล่าวให้เหมาะสมและมีความปลอดภัยยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง
ฉบับที่ ๒๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖)
ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก
พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๑๐๒ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“รถโรงเรียน” หมายความว่า รถที่โรงเรียนใช้รับ-ส่งนักเรียน และให้หมายความรวมถึงรถที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งนำไปใช้ในการรับ-ส่งนักเรียนเพื่อการศึกษาตามปกติ

“นักเรียน” หมายความว่า บุคคลซึ่งกำลังรับการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ

“ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดา มารดา หรือบิดาหรือมารดาซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้หมายความรวมถึงบุคคลที่นักเรียนอยู่ด้วยเป็นประจำ หรือที่นักเรียนอยู่รับใช้การงาน

ข้อ ๒ รถโรงเรียนต้องเป็นรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๒ หรือมาตรฐาน ๓ ที่ต่อตัวถังให้มีทางขึ้น-ลงของผู้โดยสารข้าง โดยมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งออกตามความในมาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ และต้องจัดให้มี

(๑) เครื่องหมายหรือแผ่นป้ายพื้นสีส้มสะท้อนแสง ขนาดกว้างอย่างน้อย ๓๕ เซนติเมตร ยาวอย่างน้อย ๘๕ เซนติเมตร มีข้อความว่า “รถโรงเรียน” เป็นตัวอักษรสีดำ ความสูงไม่น้อยกว่า ๑๕ เซนติเมตร ติดอยู่ที่ด้านหน้าและด้านท้ายของตัวรถให้สามารถมองเห็นข้อความได้โดยชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า ๕๐ เมตร

(๒) ไฟสัญญาณสีเหลืองอำพันปิด-เปิดเป็นระยะ ติดไว้ที่ด้านหน้าและด้านท้ายของตัวรถ เพื่อให้ผู้ขับรถที่สวนมาหรือตามหลังมาเห็นได้โดยชัดเจนในระยะห่างไม่น้อยกว่า ๑๕๐ เมตร

เมื่อมิได้ใช้รถนั้นเป็นรถโรงเรียนให้ติดไฟสัญญาณสีเหลืองอำพันดังกล่าว

^(๑)วรรคสองของข้อ ๒ (๑) ถูกยกเลิกโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๖๓) โดยมีความว่า “เมื่อมิได้ใช้รถนั้นเป็นรถโรงเรียน ให้ถอดแผ่นป้ายหรือปิดคลุมข้อความดังกล่าว”

(ก) เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นเพื่อช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีอุบัติเหตุหรือเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นดังต่อไปนี้

(ก) เครื่องดับเพลิง

รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งไม่เกิน ๒๐ ที่นั่ง ต้องมีเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย ๑ เครื่อง รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งเกิน ๒๐ ที่นั่ง ต้องมีเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย ๒ เครื่อง

เครื่องดับเพลิงต้องมีขนาดพอสมควรและติดตั้งไว้ภายในรถในที่ที่เหมาะสม พร้อมทั้งจะให้การได้ทุกขณะ

(ข) หม้อนทูปกระจก ๑ อัน

(ค) เหล็กชะแลง ๑ อัน

หม้อนทูปกระจกและเหล็กชะแลงต้องเก็บไว้ในที่ปลอดภัยและสามารถนำมาใช้งานได้โดยสะดวก

(๔) แผ่นป้ายแสดงข้อความเตือนเรื่องความปลอดภัยในการโดยสารตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด หรือตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบติดไว้ภายในตัวรถ ตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้ง่าย

(๒) ข้อ ๒ ทวิ รถโรงเรียนต้องใช้สีเหลืองเป็นสีของตัวถังรถ และให้มีสีดำคาดตลอดรอบตัวถังรถ ยกเว้นด้านหน้ารถ จำนวนหนึ่งเส้น ขนาดกว้างไม่น้อยกว่าสิบเซนติเมตร แต่ไม่เกินยี่สิบเซนติเมตร โดยเริ่มตั้งแต่แนวขอบหน้าต่างด้านข้างรถลงมาสิบเซนติเมตร

(๓) ข้อ ๒ ตรี กระจกโรงเรียนต้องเป็นกระจกที่โปร่งใส สามารถมองเห็นสภาพภายในรถและสภาพการจราจรภายนอกได้ชัดเจน และห้ามมิให้นำวัตถุอื่นใดมาติดหรือบังส่วนหนึ่งส่วนใดของกระจก เว้นแต่เป็นการติดเครื่องหมายหรือเอกสารตามที่กฎหมายกำหนด หรือการติดวัสดุสำหรับบังหรือกรองแสงแดดไว้ที่ด้านบนของกระจกกันลมด้านหน้าตามขนาดที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด

ข้อ ๓ ห้ามผู้ขับรถโรงเรียนบรรทุกนักเรียนเกินจำนวนที่นั่ง หรือบรรทุกผู้โดยสารอื่นปะปนไปกับนักเรียน เว้นแต่เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนหรือผู้ปกครอง

ข้อ ๔ รถโรงเรียนต้องมีผู้ขับรถและผู้ควบคุมดูแลนักเรียน ดังนี้

(๑) ผู้ขับรถซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี และต้องเป็นผู้ไม่มีประวัติเสียหายอันเกิดจากการขับรถมาก่อน

(๒) ผู้ควบคุมดูแลนักเรียนซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี ประจำอยู่ในรถตลอดเวลาที่ใช้รับ-ส่งนักเรียน เพื่อควบคุมดูแลและช่วยเหลือนักเรียน

(๒) และ (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๗ (พ.ศ. ๒๕๓๗)

ข้อ ๕ รถโรงเรียนต้องส่งนักเรียนให้ถึงที่อยู่อาศัย หรือส่งมอบให้แก่ผู้ปกครองโดยตรง หรือส่ง ณ สถานที่ที่ตกลง

ข้อ ๖ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ประชุม รัตนเพียร

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๑๐๐ ตอนที่ ๑๖๔ วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๖)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยของผู้โดยสารในรถซึ่งใช้รับ-ส่งนักเรียน และเนื่องจากมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติว่าผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยของผู้โดยสารตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา ๑๐๒ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติว่า ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยในการขนส่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

(สำเนา)

กฎกระทรวง
กำหนดเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบของรถที่ใช้ในการขนส่ง
ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง
พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ และมาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๑ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๓ ในกฎกระทรวงนี้

“ก๊าซธรรมชาติอัด” (Compressed Natural Gas (CNG)) หมายความว่า ก๊าซธรรมชาติที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงในสภาพที่ถูกอัดจนมีความดันสูง มีส่วนประกอบส่วนใหญ่เป็นก๊าซมีเทน และมีสถานะเป็นก๊าซ

“เครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ” หมายความว่า เครื่องอุปกรณ์และส่วนควบที่ใช้ติดตั้งในรถที่ใช้ในการขนส่งที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง

“ผู้ติดตั้ง” หมายความว่า ผู้ติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ

“ผู้ตรวจและทดสอบ” หมายความว่า ผู้ตรวจและทดสอบเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบและการติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ

ข้อ ๔ รถที่ใช้ในการขนส่งที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง ต้องมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ ดังต่อไปนี้

(๑) ถังหรือภาชนะบรรจุก๊าซธรรมชาติอัด (cylinder or container) ชนิดทนความดันในการใช้งาน สูงสุดไม่น้อยกว่า ๒๐ เมกาปาสกาล (MPa)

(๒) อุปกรณ์ปรับความดันก๊าซ (pressure regulator)

(๓) อุปกรณ์แสดงค่าความดันก๊าซ (pressure indicator)

(๔) อุปกรณ์ระบายความดัน (pressure relief device)

(๕) ลิ้นหัวถังที่เปิด-ปิดด้วยมือ (manual cylinder valve)

(๖) ลิ้นเปิด-ปิดอัตโนมัติ (automatic valve)

(๗) ลิ้นเปิด-ปิดด้วยมือ (manual valve) สำหรับกรณีที่มีการติดตั้งถังหรือภาชนะบรรจุก๊าซ มากกว่าหนึ่งใบ

- (๙) ลิ้นป้องกันการไหลเกิน (excess flow valve)
 - (๙) อุปกรณ์รับเติมก๊าซ (filling unit or receptacle)
 - (๑๐) ลิ้นกันกลับ (check valve or non return valve)
 - (๑๑) ท่อนำก๊าซ (fuel line)
 - (๑๒) ข้อต่อ (fitting)
 - (๑๓) ตัวกรองก๊าซ (filter)
 - (๑๔) อุปกรณ์ผสมก๊าซกับอากาศ (gas/air mixer) หรืออุปกรณ์จ่ายก๊าซเข้าไปยังท่อร่วมไอดีหรือห้องเผาไหม้ของเครื่องยนต์ (gas injector)
 - (๑๕) เรือนกักก๊าซ (gas tight housing) สำหรับกรณีที่มีการติดตั้งถังหรือภาชนะบรรจุก๊าซในห้องผู้โดยสาร ห้องผู้ขับรถ หรือที่ซึ่งอากาศถ่ายเทไม่สะดวก
 - (๑๖) ท่อระบายก๊าซ (ventilation hose) สำหรับกรณีที่มีการติดตั้งเรือนกักก๊าซ หรือข้อต่อสำหรับท่อนำก๊าซในห้องผู้โดยสาร ห้องผู้ขับรถ หรือที่ซึ่งอากาศถ่ายเทไม่สะดวก
- เครื่องอุปกรณ์และส่วนควบตามวรรคหนึ่งต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่อธิบดีประกาศกำหนด
- ข้อ ๕** ในกรณีที่มีการติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบดังต่อไปนี้เพิ่มเติมจากที่กำหนดตามข้อ ๔ เครื่องอุปกรณ์และส่วนควบนั้นต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่อธิบดีประกาศกำหนด
- (๑) อุปกรณ์ตรวจวัดความดันหรืออุณหภูมิ (pressure or temperature sensor/indicator)
 - (๒) อุปกรณ์ควบคุมอิเล็กทรอนิกส์ (electronic control unit)
 - (๓) ลิ้นระบายความดัน (pressure relief valve or discharge valve)
 - (๔) ลิ้นเปิด-ปิดด้วยมือ (manual valve) สำหรับกรณีที่มีการติดตั้งถังหรือภาชนะบรรจุก๊าซหนึ่งใบ
 - (๕) อุปกรณ์ปรับการไหลของก๊าซ (gas flow adjuster)
- ข้อ ๖** การติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบตามข้อ ๔ และข้อ ๕ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด และต้องติดตั้งโดยผู้ติดตั้งที่ได้รับความเห็นชอบตามข้อ ๑๐
- ข้อ ๗** เมื่อผู้ติดตั้งได้ติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบตามข้อ ๔ หรือข้อ ๕ ครบถ้วนถูกต้องให้ผู้ติดตั้งออกหนังสือรับรองการติดตั้งตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนดแก่รถที่ผ่านการติดตั้งแล้ว
- ข้อ ๘** การตรวจและทดสอบเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบตามข้อ ๔ และข้อ ๕ รวมทั้งการตรวจและทดสอบการติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบตามข้อ ๖ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด และต้องกระทำโดยผู้ตรวจและทดสอบที่ได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีตามข้อ ๑๐
- ข้อ ๙** เมื่อผู้ตรวจและทดสอบได้ตรวจและทดสอบเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ รวมทั้งการติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบแล้วเห็นว่า เครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ รวมทั้งการติดตั้งถูกต้องและเป็นไปตามมาตรฐาน ให้ผู้ตรวจและทดสอบออกหนังสือรับรองการตรวจและทดสอบตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนดแก่รถที่ผ่านการตรวจและทดสอบ

ข้อ ๑๐ ผู้ติดตั้งและผู้ตรวจและทดสอบต้องได้รับความเห็นชอบเป็นหนังสือจากอธิบดี
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้ความเห็นชอบและการยกเลิกการให้ความเห็นชอบ
การเป็นผู้ติดตั้งหรือผู้ตรวจและทดสอบ ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

หนังสือให้ความเห็นชอบการเป็นผู้ติดตั้งหรือผู้ตรวจและทดสอบตามวรรคหนึ่ง ให้มีอายุสามปี
นับแต่วันที่ออกหนังสือ

ข้อ ๑๑ เจ้าของรถหรือผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งต้องติดหรือแสดงเครื่องหมาย
แสดงการใช้ก๊าซธรรมชาติอัดที่รถที่ผ่านการตรวจและทดสอบตามข้อ ๙

ลักษณะของเครื่องหมายแสดงการใช้ก๊าซธรรมชาติอัดและวิธีการติดหรือแสดงเครื่องหมายแสดง
การใช้ก๊าซธรรมชาติอัดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๑๒ ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ผู้ติดตั้ง
ที่ยังไม่ได้รับความเห็นชอบตามข้อ ๑๐ ยังคงติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบต่อไปได้ เท่าที่ไม่ขัดหรือ
แย้งกับกฎกระทรวงนี้ และมีให้นำความในข้อ ๙ มาใช้บังคับ

ข้อ ๑๓ ผู้ตรวจและทดสอบที่ได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ
ให้ถือว่าเป็นผู้ตรวจและทดสอบที่ได้รับความเห็นชอบตามกฎหมายต่อไปจนครบสามปีนับแต่วันที่ได้รับความ
เห็นชอบ

ข้อ ๑๔ รถที่ได้ติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบตามข้อกำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๑
(พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้
ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นรถที่ติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบถูกต้องตามกฎหมายนี้ และให้ใช้รถนั้นได้ต่อไป
แต่ต้องนำรถเข้าตรวจและทดสอบตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาที่อธิบดีประกาศกำหนด

ข้อ ๑๕ บรรดาประกาศหรือระเบียบที่ออกตามกฎหมายนี้ ฉบับที่ ๔๑ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตาม
ความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ
กฎหมายนี้ จนกว่าจะมีประกาศหรือระเบียบตามกฎหมายนี้ใช้บังคับ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐

(ลงชื่อ) **สรรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม**

(นายสรรเสริญ วงศ์ชะอุ่ม)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๒๗ ก วันที่ ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐)

รับรองสำเนาถูกต้อง

(ลงชื่อ) **นริศรา สิริทวีพร**

(นางสาวนริศรา สิริทวีพร)

นิติกร ๕

ระเบียบกรมการขนส่งทางบก ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการตรวจและวินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถ พ.ศ. ๒๕๓๗

เพื่อให้การตรวจสภาพและการวินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายและถูกต้องเหมาะสมและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กรมการขนส่งทางบกจึงเห็นสมควรวางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการตรวจและวินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถดังกล่าวไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการตรวจและวินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถ พ.ศ. ๒๕๓๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานการวินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถ พ.ศ. ๒๕๒๖

ข้อ ๔ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๕ การวินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถ มี ๒ กรณี คือ

(๑) ผ่านการตรวจสภาพ

(๒) ไม่ผ่านการตรวจสภาพ

ข้อ ๖ รถที่ผ่านการตรวจสภาพต้องอยู่ในเกณฑ์ ดังนี้

(๑) หมายเลขเครื่องยนต์และหมายเลขตัวถัง หรือหมายเลขคัสซีต้องและตรงตามเอกสารหลักฐาน เช่น ใบคู่มือการจดทะเบียนรถหรือหนังสือแสดงการจดทะเบียนรถ แล้วแต่กรณี ประวัติรถ หนังสือรับรองการส่งบัญชีรับและจำหน่ายเครื่องยนต์หรือรถ หรือหลักฐานการได้มาซึ่งเครื่องยนต์หรือรถ เป็นต้น

(๒) มีลักษณะ ขนาด สัดส่วน เครื่องอุปกรณ์และส่วนควบถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ หรือกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก แล้วแต่กรณี หรือประกาศหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องและไม่มีข้อบกพร่องในรายการใดรายการหนึ่ง ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๗ วิธีการตรวจและวินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถยนต์ และจักรยานยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ และรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๘ รถที่ไม่ผ่านการตรวจสภาพ หมายถึง รถที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๖ (๑) หรือ ๖ (๒)

ข้อ ๙ ให้รองอธิบดี (ฝ่ายวิชาการ) กรมการขนส่งทางบก รักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๗

(ลงชื่อ) ประดัง ปรีชญางกูร
(นายประดัง ปรีชญางกูร)
อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

การตรวจสอบและข้อบกพร่องของเครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบของรถ

ตามความในข้อ ๖ แห่งระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์

วิธีการตรวจและวินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถ พ.ศ. ๒๕๓๗

(สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก)

รายการตรวจสอบ	ข้อบกพร่อง	หมายเหตุ
ตัวถัง		
โครงค้ำซีและโครงขวาง	- ชำรุด เสียรูป ผุกร่อนมาก หรือมีรอยแตกร้าว	
ตัวถัง	- ไม่มั่นคงแข็งแรง - ผุกร่อนมาก - มีส่วนแหลมคม หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของตัวถังที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายต่อรถอื่นหรือผู้ใช้นร่วม	
หลังคา	- ไม่มั่นคงแข็งแรง - รั่ว	สำหรับรถโดยสารและรถตู้บรรทุก
สีรถ	- ไม่ถูกต้องตามเอกสารหลักฐาน หรือหนังสือแสดงการจดทะเบียน - สภาพสีไม่เรียบร้อย หรืออยู่ในระหว่างการซ่อมสี	
เครื่องหมาย หรือตัวอักษร	- ลบเลือน	
ข้างรถ	- ไม่ถูกต้อง	
ยางกันโคลน	- ไม่มี, สูญหาย หรือฉีกขาด - ขนาดหรือตำแหน่งการติดตั้งไม่เหมาะสม	
ประตู บานประตู และบันไดทางขึ้น-ลง	- ไม่มั่นคงแข็งแรง - ชำรุดมาก	เฉพาะรถที่กำหนดให้มีบานประตู
ประตูฉุกเฉิน	- ไม่มี, ชำรุด - ขนาดไม่เหมาะสม, ตำแหน่งไม่ถูกต้องตามที่ทางราชการกำหนด	สำหรับรถโดยสารที่กำหนดให้มีประตูฉุกเฉิน
กันชน	- ติดตั้งไม่มั่นคงแข็งแรง, ชำรุดมาก, ไม่มี - มีส่วนต่อเติมที่ไม่เหมาะสม	
กระจกกันลม	- ชำรุดมาก หรือมีรอยแตกร้าวมาก - ไม่ใช่กระจกนิรภัยตามที่ทางราชการกำหนด	
หน้าต่าง	- ขนาดและจำนวนไม่เหมาะสม - ไม่มั่นคงแข็งแรง - เปิด-ปิดไม่สะดวก กลอน หรือสลักชำรุด - ไม่ใช่กระจกนิรภัยตามที่ทางราชการกำหนด - ไม่มีวัสดุบัง หรือกรองแสงแดดหรือมีแต่ขนาดไม่เหมาะสม	สำหรับรถโดยสาร - กรณีเป็นแบบเปิด-ปิดได้ - กรณีหน้าต่างเป็นกระจก - กรณีหน้าต่างเป็นวัสดุโปร่งใส

รายการตรวจสอบ	ข้อบกพร่อง	หมายเหตุ
พัดลมระบายอากาศ	- ไม่มี หรือมีแต่ไม่ครบถ้วน	สำหรับรถที่กำหนดให้ต้องมีพัดลมระบายอากาศ
ห้องผู้ขับรถ	- ห้องผู้ขับรถ หรือราวกันผู้ขับรถไม่มั่นคงแข็งแรง - อุปกรณ์ล็อกการยกห้องผู้ขับรถไม่มั่นคงแข็งแรง	- กรณีที่มีห้องผู้ขับรถเป็นแบบยกกระดกได้
พื้นรถ	- ผุกร่อนมาก, แตก, ฉีกขาด, มีส่วนแหลมคม - ลื่น, มีสิ่งกีดขวางทางเดินที่ทำให้สะดุดได้	สำหรับรถโดยสาร
ตัวถังส่วนที่เป็นพื้นที่บรรทุก	- ลักษณะไม่เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ	สำหรับบรรทุก
ที่นั่งคนขับ	- ชำรุด, เสียหายมาก - ยึดไม่มั่นคงแข็งแรงหรือหลวม	
ที่นั่งผู้โดยสาร	- ชำรุด, เสียหายมาก - ยึดไม่มั่นคงแข็งแรง - ขนาด ลักษณะ และการจัดวางที่นั่งไม่เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ	สำหรับรถโดยสาร
ราวยึดเหนี่ยวหรือที่ยึดเหนี่ยว	- ไม่มี หรือมีไม่ครบถ้วน - ความยาวหรือระยะห่างไม่เหมาะสม - ยึดไม่มั่นคงแข็งแรง - ชำรุด มีส่วนแหลมคม	สำหรับรถโดยสาร
เครื่องยนต์และระบบส่งกำลัง		
แท่นเครื่องและยางแท่นเครื่อง*	- ชำรุดมาก	ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘
ระบบสตาร์ทเครื่องยนต์*	- ผู้ขับรถไม่สามารถสตาร์ทเครื่องได้จากที่นั่งผู้ขับรถ - ระบบสตาร์ทเครื่องยนต์ไม่ทำงาน	ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘
ท่อไอเสีย	- ชำรุดมาก - ตำแหน่งปลายท่อไอเสียไม่ถูกต้อง - การติดตั้งท่อไอเสียอยู่ในตำแหน่งที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้	ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘

หมายเหตุ

* หมายถึง รายการตรวจสอบสภาพที่ยังไม่ต้องตรวจ

รายการตรวจสอบ	ข้อบกพร่อง	หมายเหตุ
เครื่องรับเสียง	- ไม่มี หรือซ้ำมากเกินไป - ระดับเสียงดังสูงกว่าเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด	ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘
ก๊าซไอเสีย	- ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด	สำหรับรถที่ใช้น้ำมันเบนซินหรือ ก๊าซเป็นเชื้อเพลิง
ควันดำ	- ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด	สำหรับรถที่ใช้น้ำมันดีเซล เป็นเชื้อเพลิง
คลัทช์และเกียร์ส่งกำลัง*	- เข้าเกียร์ยาก, ซ้ำเร็ว	ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘
เพลากลาง	- เพลากลางชำรุดเสียหาย - ข้อต่อเพลากลางชำรุดเสียหาย หรือไม่มั่นคงแข็งแรง - ไม่มีโช้ หรือห่วงรองรับเพลากลาง	ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘
ระบบรองรับน้ำหนัก ชิ้นส่วนอุปกรณ์ ระบบรองรับน้ำหนัก (เพลาล้อและอุปกรณ์)	- ไม่มั่นคงแข็งแรง - มีรอยแตกร้าว - หลวมคลอน - บิดเบี้ยวผิดรูป	
สปริงรองรับน้ำหนัก*	- ซ้ำเร็วมาก	
เครื่องผ่อนคลายน ความสะเทือน*	- ซ้ำเร็วมาก, มีไม่ครบ	
กงล้อและยาง กงล้อ	- จำนวนกงล้อไม่ครบถ้วนถูกต้อง - ซ้ำเร็วมาก	
ยาง	- ซ้ำเร็วมาก, ไม่ครบถ้วน - ขนาดไม่เหมาะสม	
ศูนย์ล้อหน้า* (Side Slip)	- พวงมาลัยมีอาการดึงไปทางซ้ายหรือทางขวาเกินควร - มี Side Slip มากกว่า ๕ ม./กม.	ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘ - เฉพาะกรณีที่กำหนดให้ใช้เครื่อง ทดสอบศูนย์ล้อ (Side Slip Tester)
ระบบบังคับเลี้ยว กลไกระบบบังคับเลี้ยว*	- ซ้ำเร็วมาก, ไม่มั่นคงแข็งแรง - มีระยะ free play มาก	ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘

หมายเหตุ

* หมายถึง รายการตรวจสอบสภาพที่ยังไม่ต้องตรวจ

รายการตรวจสอบ	ข้อบกพร่อง	หมายเหตุ
ระบบห้ามล้อ กลไกห้ามล้อเท้า	- ชำรุดมาก - เครื่องวัดความดันลมหรือสัญญาณเตือนไม่ทำงาน	ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘ - สำหรับรถที่ใช้ระบบห้ามล้อแบบทำงานด้วยความดันลม หรือแบบทำงานด้วยน้ำมันแต่มีลมช่วย
กลไกห้ามล้อมือ	- ชำรุดมาก, ใช้การไม่ได้	
ประสิทธิภาพห้ามล้อ	- ไม่สามารถหยุดรถได้ตามสมควรหรือประสิทธิภาพห้ามล้อเท้าและ/หรือมือไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด	
ห้ามล้อฉุกเฉิน	- ไม่ทำงาน	สำหรับรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘
อื่น ๆ เครื่องวัดความเร็วรถ*	- ชำรุด, เสียหาย - ไม่มีแสงสว่างช่วยให้สามารถอ่านค่าได้ในตอนกลางคืน - ค่าที่อ่านได้คลาดเคลื่อนเกินเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด	ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘
ระบบไฟฟ้า*	- สายไฟชำรุด - การเดินสายไฟไม่เรียบร้อย - แบตเตอรี่ดีไม่มั่นคงแข็งแรง	
โคมไฟและไฟสัญญาณ	- จำนวน สี ตำแหน่งการติดตั้งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด - โคมไฟแตก หรือชำรุด - ลำแสงของโคมไฟ แสงพุ่งไกล และโคมไฟแสงพุ่งต่ำ เบี่ยงเบนไม่ถูกต้องตามเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด	
แผ่นสะท้อนแสง	- ชำรุดมาก ไม่มี - จำนวน ขนาด ลักษณะ สี และตำแหน่งการติดตั้ง ไม่ถูกต้องตามที่ทางราชการกำหนด	
ป้ายทะเบียน*	- ชำรุด ลบเลือน - ไม่ใช่ป้ายทะเบียนที่ทางราชการออกให้ - มีสิ่งปิดบังไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน	
เครื่องปัดน้ำฝน	- ชำรุด, ใช้การไม่ได้, ไม่มี - ขนาดไม่เหมาะสม	ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘

หมายเหตุ

* หมายถึง รายการตรวจสอบสภาพที่ยังไม่ต้องตรวจ

รายการตรวจสอบ	ข้อบกพร่อง	หมายเหตุ
กระจกเงาสำหรับมองหลัง	- ขำรุคมาก - ไม่มี หรือมีไม่ครบถ้วน	ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘
ถังน้ำมันและท่อน้ำมัน*	- ยึดไม่มั่นคงแข็งแรง - รั่วซึม - ฝาถังไม่เหมาะสม หรือไม่มี	ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘
แตรสัญญาณ	- ไม่มี, ขำรุค - ชนิดและระดับเสียงดังไม่ถูกต้องตามเกณฑ์ ที่ทางราชการกำหนด	ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘
กิ่งสัญญาณหยุดรถ*	- ขำรุค หรือไม่มี - จำนวนและตำแหน่งการติดตั้งไม่ถูกต้อง ตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือให้ ความเห็นชอบ	สำหรับรถที่กำหนดให้มีกิ่ง สัญญาณหยุดรถ
เครื่องอุปกรณ์และ ส่วนควบเกี่ยวกับการใช้ก๊าซ	- ไม่ถูกต้องครบถ้วนตามที่ทางราชการกำหนด - ไม่มีหนังสือรับรองหรือหนังสือรับรองหมดอายุ - ไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้ก๊าซ	สำหรับรถที่ใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิง
การรั่วของก๊าซเชื้อเพลิง	- มีก๊าซเชื้อเพลิงรั่วออกจากระบบ	
เครื่องหมายรถพ่วง	- ไม่มี, ลบเลือน, ขำรุค - มีวัสดุอื่นปิดบัง	สำหรับรถโดยสารมาตรฐาน ๕ และ ๖ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗, และ ๘
สลักพ่วง	- ขำรุค, สลักหромมาก	สำหรับรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘
เท้าค้ำยัน	- ขำรุคมาก	สำหรับรถบรรทุกทุกลักษณะ ๗ และ ๘
แขนพ่วง	- ไม่มั่นคงแข็งแรง, ขำรุค - ห่วงลากจูง สลักหромมาก	สำหรับรถโดยสารมาตรฐาน ๕ และ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖
จานหมุน (turntable)	- ขำรุค - มีรอยแตกร้าว	สำหรับรถบรรทุกทุกลักษณะ ๖
ข้อต่อพ่วง (clupling)	- ขำรุค มีรอยแตกร้าว - สลักสลักหромมาก - การล็อกไม่ถูกต้อง	สำหรับรถที่ใช้ลากรถโดยสาร มาตรฐาน ๖ และรถบรรทุก ลักษณะ ๖
จานพ่วง (fifth wheel)	- ขำรุค, มีรอยแตกร้าวมาก - อุปกรณ์ล็อกสลักพ่วงขำรุค - ขนาดไม่เหมาะสม	สำหรับรถบรรทุกทุกลักษณะ ๙

หมายเหตุ

* หมายถึง รายการตรวจสอบสภาพที่ยังไม่ต้องตรวจ

รายการตรวจสอบ	ข้อบกพร่อง	หมายเหตุ
เครื่องปรับอากาศ	- ไม่มี - ไม่ทำงาน หรือประสิทธิภาพไม่เพียงพอ	สำหรับรถที่กำหนดให้ต้องมีเครื่องปรับอากาศ
ห้องสุขภัณฑ์	- ขนาดไม่เหมาะสม หรือชำรุด - เครื่องสุขภัณฑ์ชำรุด	สำหรับรถโดยสารที่กำหนดให้มีห้องสุขภัณฑ์
ที่เตรียมอาหารและเครื่องดื่ม	- ไม่มี - ขนาดไม่เหมาะสม	สำหรับรถโดยสารที่กำหนดให้มีที่เตรียมอาหารและเครื่องดื่ม
อุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์	- ไม่มี - ชำรุด	สำหรับรถโดยสารที่กำหนดให้ต้องมีอุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์
เครื่องดับเพลิง	- ไม่มี หรือมีไม่ครบถ้วน - ชนิด ประเภท และขนาดไม่ถูกต้องตามที่ทางราชการกำหนด - ติดตั้งไม่ถูกต้องตามที่ทางราชการกำหนด	สำหรับรถที่กำหนดให้ต้องมีเครื่องดับเพลิง
ที่เก็บสัมภาระ	- ไม่มี หรือชำรุด	สำหรับรถโดยสารที่กำหนดให้ต้องมีที่เก็บสัมภาระ

หมายเหตุ

* หมายถึง รายการตรวจสอบสภาพที่ยังไม่ต้องตรวจ

วิธีการตรวจและวินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถ

ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก
ตามความในข้อ ๗ แห่งระเบียบกรมการขนส่งทางบก
ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการตรวจและวินิจฉัยผล

การตรวจสภาพรถ พ.ศ. ๒๕๓๗

ตัวถึง (BODY)

วิธีตรวจ	เหตุผลที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ	หมายเหตุ
โครงสร้างและโครงขา นำรถเข้าคร่อมแปะตรวจสอบโครงสร้างหรือยกขึ้นด้วยแท่นยกรถ (hoist) แล้วตรวจพินิจโครงสร้างและโครงขาของรถ	- โครงสร้างหรือโครงขาของรถมีรอยแตกร้าว ผุกร่อนมาก หรือบิดเบี้ยวผิดปกติมาก อันมีผลกระทบต่อความมั่นคงแข็งแรงของรถ - โครงสร้างส่วนที่ต้องรับแรงในระย ๓๐ ซม. โดยรอบจุดที่มีการติดตั้งชิ้นส่วนอุปกรณ์ของระบบห้ามล้อ ระบบบังคับเบรก ระบบส่งกำลัง และระบบรองรับน้ำหนัก มีรอยแตกร้าว ผุกร่อนมาก	(ดูหมายเหตุท้ายเล่ม)
ตัวถัง ๑. ในขณะที่ยกคร่อมแปะตรวจสอบโครงสร้างหรือยกขึ้นด้วยแท่นยกรถ (hoist) ตรวจพินิจการติดตั้งถังกับโครงสร้าง ๒. ตรวจพินิจสภาพตัวถังภายนอก	- ตัวถังไม่มั่นคงแข็งแรง - ตัวถังบริเวณที่ยึดกับโครงสร้างมีรอยแตกร้าวหรือฉีกขาด - ตัวถังผุกร่อนมาก หรือฉีกขาดมาก - มีส่วนแหลมคม หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของตัวถังที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อรถอื่นหรือผู้ใช้นร่วม	(ดูหมายเหตุท้ายเล่ม)
หลังคา ๑. ตรวจสอบโดยการตรวจพินิจสภาพหลังคา ๒. ตรวจสอบรอยรั่วของหลังคาโดยใช้น้ำฉีด หรือโดยการตรวจพินิจ	- หลังคาฉีกขาดมาก ผุกร่อนมาก หรือชำรุดมาก - หลังคามีรอยรั่ว	สำหรับโดยสารและรถตู้บรรทุก
สีรถ ตรวจสอบโดยการตรวจพินิจสีรถเทียบกับเอกสารหลักฐานหรือคู่มือการจดทะเบียนรถ รวมถึงตัวเลข ตัวอักษร หรือเครื่องหมายที่ติดอยู่บนตัวถังที่พินิจอยู่ตามเงื่อนไขที่ทางราชการกำหนด	- สีรถไม่ถูกต้องตามเอกสารหลักฐานหรือคู่มือการจดทะเบียนรถ - ตัวเลข ตัวอักษร หรือเครื่องหมายที่พินิจอยู่บนตัวถังลบเลือนหรือไม่ถูกต้องตามเงื่อนไขที่ทางราชการกำหนด - สภาพของสีรถไม่เรียบร้อยหรืออยู่ในระหว่างการซ่อมสี	

วิธีตรวจ	เหตุผลที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ	หมายเหตุ
<u>แผ่นบัญชี</u> ตรวจสอบโดยการตรวจบัญชีแผ่นดินที่ต่อเนื่องกัน	- ไม่มีหรือมีไม่ครบ - ขำรุค, ฉีกขาดมาก - ความกว้างไม่เต็ม ความกว้างหน้ายาง หรือปลายข้างที่ห้อยลงอยู่สูงจากพื้นเกิน ๒๕ ซม.	
<u>ประตู บานประตู และบันไดทางขึ้น-ลง</u> ๑. ตรวจสอบโดยการตรวจพิจารณาของประตู บานประตู และบันไดทางขึ้น-ลง	- ขำรุคมาก หรือไม่มั่นคงแข็งแรง - ไม่มีบานประตู - ขนาดไม่ถูกต้อง - ประตูเปิด-ปิดไม่ได้หรือไม่สะดวก	- เฉพาะรถประเภทที่กำหนดให้มีบานประตู
<u>ประตูฉุกเฉิน</u> ๑. ตรวจสอบโดยการพิจารณาของประตูฉุกเฉิน	- ไม่มี - ขำรุคมาก หรือไม่มั่นคงแข็งแรง - ไม่มีบานประตู - ขนาดไม่ถูกต้อง หรือมีสิ่งกีดขวางทางออกฉุกเฉิน - ประตูฉุกเฉินเปิดจากทางด้านในไม่ได้ - ประตูฉุกเฉินเปิด-ปิดไม่ได้หรือไม่สะดวก	- สำหรับรถที่กำหนดให้ต้องมีประตูฉุกเฉิน
<u>บันได</u> ตรวจสอบสภาพกันชนโดยการตรวจพิจารณา	- ขำรุค ผุกร่อนมาก หรือฉีกขาดมาก - กันชนติดตั้งไม่มั่นคงแข็งแรง - กันชนมีลักษณะแหลมคม หรือมีส่วนต่อเติมกันชนที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรือผู้ใช้ถนนร่วม	
<u>กระจกกันลม</u> ตรวจสอบโดยการตรวจพิจารณา	- มีรอยแตกร้าว หรือรอยขีดข่วนมาก จนมีผลต่อทัศนวิสัยของผู้ขับขี่ - ไม่ใส่กระจกนิรภัยตามที่ทางราชการกำหนด	

วิธีตรวจ	เหตุผลที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ	หมายเหตุ
หน้าต่าง ๑. ตรวจสอบโดยการตรวจพินิจ ๒. ทดลองเปิด-ปิดหน้าต่าง	- หน้าต่างชำรุดมาก หรือไม่มั่นคงแข็งแรง - ไม่ใช้กระจกนิรภัยตามที่ทางราชการกำหนด - ไม่มีวัสดุบังหรือกรองแสงแดดหรือมีแต่ไม่เต็มพื้นที่ของวัสดุโปร่งแสง - หน้าต่างเปิด-ปิดไม่ได้หรือไม่สะดวก กลอนหรือสลักชำรุด	- กรณีหน้าต่างเป็นกระจก - กรณีหน้าต่างทำด้วยวัสดุโปร่งแสง - กรณีรถที่มีบานหน้าต่างเปิด-ปิดได้
พัดลมระบายอากาศ ๑. ตรวจสอบโดยการตรวจพินิจ ๒. ทดลองเปิดสวิตช์ใช้พัดลมทำงาน	- ไม่มี หรือมีไม่ครบถ้วน - ชำรุด - ไม่ทำงาน หรือทำงานไม่ถูกต้องเหมาะสม	สำหรับรถที่กำหนดให้ต้องมีพัดลมระบายอากาศ
ห้องผู้ขับรถ ๑. ตรวจสอบโดยการตรวจพินิจ ๒. ทดลองยกห้องผู้ขับรถแล้วตรวจพินิจสภาพกลไกล็อก และนำห้องผู้ขับรถลงกลไกที่เดิมแล้วตรวจสอบการล็อก	- ห้องผู้ขับรถไม่มั่นคงแข็งแรง - กลไกการล็อกห้องผู้ขับรถชำรุด หรือผู้กร่อนมาก - กลไกการล็อกทำงานไม่ถูกต้อง	- กรณีรถที่มีห้องผู้ขับรถเป็นแบบยกกระดกได้
พื้นรถ ตรวจสอบสภาพพื้นรถโดยการตรวจพินิจ	- ผู้กร่อนมาก มีรอยแตก ฉีกขาด หรือมีส่วนแหลมคม อันอาจเป็นอันตรายต่อผู้โดยสาร - สันหรือมีสิ่งกีดขวางทางเดินที่อาจทำให้ผู้โดยสารเดินสะดุดได้	สำหรับรถโดยสาร
ตัวถังส่วนที่เป็นพื้นที่บรรทุก ตรวจสอบโดยการตรวจพินิจ	- ลักษณะไม่เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด - ชำรุด เสียหาย หรือไม่มั่นคงแข็งแรง	สำหรับรถบรรทุก

วิธีตรวจ	เหตุผลที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ	หมายเหตุ
ที่นั่งผู้ขับ ตรวจสอบโดยการตรวจจพินิจ	- โครงสร้างที่นั่งชำรุด เสียหาย วัสดุหุ้มที่นั่งฉีกขาดมาก - ที่นั่งยึดติดกับตัวถังไม่มั่นคงแข็งแรง	สำหรับรถโดยสาร
ที่นั่งผู้โดยสาร ตรวจสอบโดยการตรวจจพินิจ	- โครงสร้างที่นั่งชำรุด เสียหาย วัสดุหุ้มที่นั่งฉีกขาดมาก - ที่นั่งยึดติดกับตัวถังไม่มั่นคงแข็งแรง - ขนาดและลักษณะไม่เป็นที่กรรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด หรือที่กรรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ - การจัดวางที่นั่งไม่เป็นที่กรรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด หรือที่กรรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ	สำหรับรถโดยสาร
ราวยึดเหนี่ยวหรือที่ยึดเหนี่ยว ๑. ตรวจสอบโดยการตรวจพินิจสภาพของราวยึดเหนี่ยว ๒. จับราวยึดเหนี่ยวแล้วดึงด้วยแรงพอสมควร	- ไม่มี หรือมีไม่ครบถ้วนตามข้อกำหนด - ความยาว หรือระยะห่างไม่เหมาะสม - ผุกร่อนมาก หรือมีส่วนแหลมคมอันอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้โดยสารได้ - ราวยึดเหนี่ยว ยึดไม่แน่น	สำหรับรถโดยสาร

เครื่องยนต์และระบบส่งกำลัง (ENGINE AND TRANSMISSION)

วิธีตรวจ	เหตุผลที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ	หมายเหตุ
แทนเครื่องและยางแทนเครื่อง ตรวจสอบโดยการตรวจพินิจ	- แทนเครื่องชำรุด หรืออุปกรณ์มาก - ยางแทนเครื่องเสื่อมสภาพ หรือฉีกขาดมาก	ยกเว้นกรณีโดยสามารถมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘
ระบบสตาร์ทเครื่องยนต์ ตรวจสอบโดยการตรวจพินิจและทดสอบสตาร์ทเครื่องยนต์	- ผู้ขับรถไม่สามารถสตาร์ทเครื่องยนต์ได้จากที่นั่งผู้ขับรถ - ระบบสตาร์ทเครื่องยนต์ไม่ทำงาน	ยกเว้นกรณีโดยสามารถมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘
ท่อไอเสีย และเครื่องรับเสียง ๑. นำรถเข้าคร่อมท่อตรวจสภาพหรือยกขึ้นด้วยแพนยกกรด แล้วตรวจพินิจสภาพของท่อไอเสีย และเครื่องรับเสียง	- ชำรุด อุปกรณ์มาก มีรอยแตกหรือรั่วซึ่งก๊าซไอเสียสามารถรั่วออกมาได้ - ตำแหน่งปลายท่อไอเสียไม่ถูกต้องตามที่ทางราชการกำหนด - การติดตั้งท่อไอเสียอยู่ในตำแหน่งที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้ เช่น อยู่ใกล้กับวัสดุที่สามารถติดไฟได้ง่าย - ไม่มีเครื่องรับเสียง - ระดับเสียงสูงกว่าเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด	ยกเว้นกรณีโดยสามารถมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘ (ดูหมายเหตุท้ายเล่ม)
๒. ตรวจสอบระดับเสียงตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ทางราชการกำหนด		
ก๊าซไอเสีย ตรวจสอบก๊าซไอเสียตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ทางราชการกำหนด	- ระดับก๊าซไอเสียไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด	สำหรับรถที่ใช้น้ำมันเบนซินหรือก๊าซเป็นเชื้อเพลิง
ควันดำ ตรวจสอบควันดำตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ทางราชการกำหนด	- ระดับควันดำไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด	สำหรับที่ใช้ น้ำมันดีเซลเป็นเชื้อเพลิง
คลัทช์และเกียร์ส่งกำลัง สตาร์ทเครื่องยนต์ เหยียบคลัทช์แล้วทดลองเข้าเกียร์ต่างๆ	- เข้าเกียร์ยาก	ยกเว้นกรณีโดยสามารถมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘

วิธีตรวจ	เหตุผลที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ	หมายเหตุ
เพลากลาง นำรถเข้าคร่อมบ่อตรวจสอบสภาพหรือยกรถขึ้นด้วยแท่นยกรถ แล้วตรวจพินิจสภาพของเพลากลาง	- เพลากลางชำรุด ผุกร่อนมาก	สำหรับรถที่มีเพลากลาง (ดูหมายเหตุท้ายเล่ม)
ชิ้นส่วนอุปกรณ์ระบบรองรับน้ำหนัก นำรถเข้าคร่อมบ่อตรวจสอบสภาพหรือยกรถขึ้นด้วยแท่นยกรถ (hoist) แล้วตรวจพินิจสภาพของชิ้นส่วนอุปกรณ์ของระบบรองรับน้ำหนัก เช่น เพลาล้อ ปีกนก	- ชิ้นส่วนอุปกรณ์ของระบบรองรับน้ำหนัก เช่น เพลาล้อ หรือ ปีกนกชำรุด ผุกร่อนมาก มีรอยแตกกร้าว ปิดเบี้ยวผิดปกติ หลวมคลอนมาก หรือไม่มั่นคงแข็งแรง	(ดูหมายเหตุท้ายเล่ม)
สปริงรองรับน้ำหนัก ๑. ตรวจสอบโดยการตรวจพินิจว่ามีสปริงรองรับน้ำหนักตัวหนึ่ง ตัวใดเสื่อมสภาพหรืออ่อนดัดจนไม่อาจรับน้ำหนักของรถได้ ๒. นำรถเข้าคร่อมบ่อตรวจสอบสภาพหรือยกรถขึ้นด้วยแท่นยกรถ (hoist) แล้วตรวจสอบโดยการตรวจพินิจสภาพของสปริงรองรับน้ำหนัก	- มีสปริงตัวหนึ่งตัวใดเสื่อมสภาพหรืออ่อนดัดจนตัวถึงเอียง หดลงชิดกับถังรถ - สปริงรองรับน้ำหนัก เช่น แหนบหรือลูกลม แตกหักหรือ ไม่มั่นคงแข็งแรง	- กรณีรถใช้สปริงรองรับน้ำหนักเป็นแบบถุง ให้ตรวจสอบขณะสตาร์ทเครื่องยนต์และยกรถ ให้อยู่ในตำแหน่งใช้งานปกติ (ดูหมายเหตุท้ายเล่ม)
เครื่องผ่อนคลายความสะเทือน นำรถเข้าคร่อมบ่อตรวจสอบสภาพหรือยกรถขึ้นด้วยแท่นยกรถ (hoist) แล้วตรวจสอบเครื่องผ่อนคลายความสะเทือนโดยการตรวจพินิจ	- ไม่มี หรือมีไม่ครบถ้วน - ชำรุด โดยมีน้ำมันรั่วซึมออกมา - มีรอยแตกกร้าว ผุกร่อนมาก - การติดตั้งไม่มั่นคงแข็งแรง	(ดูหมายเหตุท้ายเล่ม)

กงล้อและยาง (ROAD WHEEL AND TYRE)

วิธีตรวจ	เหตุผลที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ	หมายเหตุ
กงล้อ นำรถเข้าคร่อมบ่อตรวจสอบสภาพหรือยกกรดย้ายแท่นยกรถ (hoist) แล้วตรวจพินิจสภาพของกงล้อทั้งด้านนอกและด้านใน รวมทั้งงนอตล้อ	- กงล้อมีรอยแตกกร้าว - กงล้อเสียหาย หรือบิดเบี้ยว - เหล็กรัดขอบยางไม่สนิทกับกงล้อ - นอตล้อหลวม หรือสูญหาย - กงล้อไม่ครบถ้วน	- ยางอะไหล่ไม่ต้องตรวจ (ดูหมายเหตุท้ายเล่ม)
ยาง ๑. ตรวจสอบโดยการตรวจพินิจขนาด รวมทั้งตรวจสอบรอยฉีกขาด บวมบวมของยางและความเรียบรอยของการใส่ยางกับกงล้อ	- ยางที่ใช้มีขนาดไม่เหมาะสม หรือมีขนาดไม่ถูกต้องตามที่ได้รับความเห็นชอบ - ยางมีรอยฉีกขาดลึกจนถึงชั้นผ้าใบ ยาวมากกว่า ๒๐ มม. กว่า ๒๕ มม. - ยางมีรอยบวมบวม หรือเสื่อมสภาพ - มีไม่ครบถ้วน - ดอกยางส่วนที่สึกหรอมากที่สุดมีความลึกดอกยางน้อยกว่า ๑ มม.	- ยางอะไหล่ไม่ต้องตรวจ - รอยชูดหรือฉีกไม่ลึกถึงชั้นผ้าใบ ไม่ถือเป็นข้อบกพร่อง
๒. ตรวจสอบความลึกของดอกยางด้วยเกจวัดความลึกดอกยาง (tyre tread depth gauge)		
ศูนย์ล้อหน้า (Side Slip) ๑. ขับรถช้า ๆ สังเกตแรงดึงที่พวงมาลัย ๒. ขับรถด้วยความเร็วประมาณ ๓-๕ กม./ชม. ให้ผ่านเครื่องทดสอบ Side Slip	- พวงมาลัยมีอาการดึงไปทางซ้ายหรือทางขวาเกินควร - มี Side Slip มากกว่า ๕ เมตรกิโลเมตร	- ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ - รถบรรทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘

ระบบบังคับเลี้ยว (STEERING SYSTEM)

วิธีตรวจ	เหตุผลที่ไม่ผ่านการตรวจสอบสภาพ	หมายเหตุ
กลไกระบบบังคับเลี้ยว ๑. หมุนพวงมาลัยไปทางซ้าย-ขวาเบา ๆ เพื่อตรวจสอบระยะ free play ๒. ตรวจพิจารณาความเสียหายของพวงมาลัย ๓. จับพวงมาลัยด้วยมือทั้ง ๒ ข้าง แล้วออกแรงโยกไปทางซ้าย-ขวา ขึ้นบน-ลงล่าง ดึงเข้า-ดันออก ๔. นำรถเข้าคร่อมบ่อตรวจสอบสภาพหรือยกขึ้นด้วยแท่นยกรถ แล้วหมุนพวงมาลัยไปทางซ้าย-ขวาแรง ๆ แล้วตรวจพิจารณาส่วนกลไกของระบบบังคับเลี้ยว ๕. เกียร์อยู่ในตำแหน่งว่าง ดึงห้ามล้อมือ ขณะที่ยังติดอยู่ หมุนพวงมาลัยไปทางซ้าย-ขวาเบา ๆ ตรวจพิจารณาส่วนกลไกการบังคับเลี้ยวส่วนที่ทำงานร่วมกับกลไกกำลัง (power mechanism) การรั่วของน้ำมันไฮดรอลิกจากสายอ่อนและข้อต่อ ตลอดจนอุปกรณ์รับน้ำมันไฮดรอลิก และความมั่นคงแข็งแรงของการยึดปั๊ม	- พวงมาลัยมีระยะ free play มากกว่า ๒๒.๕ องศา หรือ ๑ ใน ๕ ของเส้นผ่านศูนย์กลางของพวงมาลัย - พวงมาลัยมีรอยแตกหัก หรือชำรุดมาก - มีระยะคลอน หรือระยะร่นมาก เนื่องจากชิ้นส่วนอุปกรณ์สึกหรอหรือหลวม - ชิ้นส่วนกลไกระบบบังคับเลี้ยว เช่น ขาไก่ (pitman arm) คันชักคันส่งมีรอยแตกร้าว ผุกร่อนมาก หรือหลวมมาก - ระบบกำลังของพวงมาลัยเพาเวอร์ไม่ทำงาน - สายน้ำมันไฮดรอลิก หรือข้อต่อชำรุด หรือมีน้ำมันรั่วซึมออกมา - อุปกรณ์รับปั๊มน้ำมันไฮดรอลิกชำรุด - ปั๊มน้ำมันไฮดรอลิกชำรุด แตกร้าว หรือยึดไม่มั่นคงแข็งแรง	ยกเว้นกรณีโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘ - รอยแตก หรือหลุดลอกของวัสดุหุ้มพวงมาลัยไม่ให้ข้อบกพร่อง - ข้อควรระวัง ต้องจำแนกความแตกต่างของการเคลื่อนที่สัมพัทธ์ที่เกิดจากการสึกหรอกับการเคลื่อนที่สัมพัทธ์ที่เกิดจากช่องว่างหรือระยะที่ถูกต้องขึ้นไว้ หรือการยุบตัวของสปริงในลูกหมาก (ดูหมายเหตุท้ายเล่ม) - สำหรับรถที่ใช้พวงมาลัยเพาเวอร์ (power steering)

ระบบห้ามล้อ (BRAKING SYSTEM)

วิธีตรวจ	เหตุผลที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ	หมายเหตุ
กลไกห้ามล้อเท้า ๑. ตรวจพินิจระบบและกลไกของระบบห้ามล้อ ๒. สตาร์ทเครื่องยนต์แล้วตรวจพินิจเครื่องวัดความดันลม หรือสัญญาณเตือนว่าทำงานหรือไม่ ๓. นำรถเข้าคร่อมเบรคตรวจสภาพหรือยกขึ้นด้วยแท่นยก (hoist) แล้วตรวจพินิจร่องรอยของความเสียหายของระบบห้ามล้อ เช่น แม่ปั๊มเบรค ท่อทางข้อต่อ หม้อลม	- เป็นเหยียบห้ามล้อชำรุด หรือมีรอยแตกร้าว หรือมีสิ่งกีดขวางเท้าให้กลไกเคลื่อนที่ไม่สะดวก - เครื่องวัดความดันลมหรือสัญญาณเตือนไม่ทำงาน ซึ่งอาจหมายถึงเครื่องวัดความดันลมชำรุด หรือระบบลมบกพร่อง - ระบบห้ามล้อ มีรอยชำรุด แตกร้าว หรืออุปกรณ์ หรือยึดไม่มั่นคงแข็งแรง - มีรอยน้ำมันเบรกรั่วซึมออกมาจากระบบ - มีเสียงลมรั่วออกมาจากระบบ - ห้ามล้อมีไม่ครบทุกล้อ	ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘ - สำหรับรถที่ใช้ระบบห้ามล้อแบบทำงานด้วยความดันลม หรือแบบทำงานด้วยน้ำมันแต่มีลมช่วย (ดูหมายเหตุท้ายเล่ม) - สำหรับรถที่ใช้ระบบห้ามล้อแบบทำงานด้วยความดันลมหรือแบบทำงานด้วยน้ำมันแต่มีลมช่วย
กลไกห้ามล้อมือ ๑. ทดลองดึงห้ามล้อมือเพื่อตรวจสอบการทำงานของกลไก ๒. ตรวจสอบการล็อกของกลไกห้ามล้อมือ โดยออกแรง กระแทกคันห้ามล้อมือจากด้านข้าง ๓. ตรวจพินิจความมั่นคงแข็งแรงของกลไกห้ามล้อมือ ๔. นำรถเข้าคร่อมเบรคตรวจสภาพหรือยกขึ้นด้วยแท่นยก (hoist) แล้วตรวจพินิจสภาพของกลไกห้ามล้อมือ ขณะทำการดึงคันห้ามล้อมือขึ้นสุดแล้วปล่อยลงจนสุด	- ไม่สามารถดึงห้ามล้อมือให้ขึ้นมาถึงตำแหน่งที่ทำงานได้ เมื่อใช้แรงพอสมควร หรือมีสิ่งกีดขวางการเคลื่อนที่ของกลไก - การล็อกคันห้ามล้อมือหลุดโดยง่าย เมื่อมีการกระแทกจากด้านข้าง - กลไกห้ามล้อมือยึดติดกับโครงสร้างไม่มั่นคงแข็งแรง - มีสภาพอุปกรณ์ ลึกหรอ หรือมีการครูด หรือบิดเบี้ยวของกลไกห้ามล้อมืออันมีผลทำให้ความแข็งแรงของกลไกลดลง - ปลดล็อก หรือสายเคเบิล หรือกลไกห้ามล้อมือชำรุด	ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘ (ดูหมายเหตุท้ายเล่ม)

วิธีตรวจ	เหตุผลที่ไม่ผ่านการตรวจสภาพ	หมายเหตุ
ห้ามล้อฉุกเฉิน ปลดสายลมเบรก สายไฟ และสายต่าง ๆ ที่ต่อระหว่างรถลากจูงกับรถพ่วง หรือรถกึ่งพ่วงออก แล้วให้รถลากจูงเคลื่อนที่ลากรถพ่วงหรือรถกึ่งพ่วง ประสิทธิภาพห้ามล้อ นำรถเข้าทำการทดสอบประสิทธิภาพห้ามล้อ และห้ามล้อมือ โดยทำการทดสอบตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ทางราชการกำหนด	- เมื่อปลดสายลมเบรกออกกลไกห้ามล้อไม่ทำงาน - รถพ่วงหรือรถกึ่งพ่วงเคลื่อนที่ตามรถลากจูงได้ โดยที่ล้อไม่ถูกล็อก - ประสิทธิภาพห้ามล้อ และ/หรือประสิทธิภาพห้ามล้อมือ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด	สำหรับรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘

อื่น ๆ (GENERAL ITEMS)

วิธีตรวจ	เหตุผลที่ผ่านการตรวจสอบ	หมายเหตุ
เครื่องวัดความเร็ว ๑. ตรวจประสิทธิภาพของเครื่องวัดความเร็ว ๒. เบ็ดเสร็จชีพ ดูว่ามีไฟแสงสว่างช่วยสำหรับอ่านค่าในตอนกลางคืนหรือไม่ ๓. ตรวจสอบการทำงานและความคลาดเคลื่อนของเครื่องวัดความเร็วด้วยเครื่องทดสอบ	- เครื่องวัดความเร็วชำรุด เสียหาย - ไม่มีไฟแสงสว่างช่วยสำหรับอ่านค่าในตอนกลางคืน - ค่าที่อ่านได้คลาดเคลื่อนมากกว่าเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด	ยกเว้นกรณีโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘ - ในกรณีที่ไม่มีเครื่องทดสอบไม่ต้องตรวจ
โคมไฟและไฟสัญญาณ ๑. ตรวจสอบสภาพ จำนวน สี ตำแหน่งการติดตั้งของโคมไฟและไฟสัญญาณโดยการตรวจ ๒. เบ็ดเสร็จชีพแล้วตรวจพิจารณาโคมไฟ และไฟสัญญาณ มีแสงสว่างครบถ้วนหรือไม่ ๓. ตรวจสอบความเบี่ยงเบนจากแนวศูนย์กลางของโคมไฟแสงพุ่งไกล และโคมไฟแสงพุ่งต่ำ โดยตรวจสอบตามวิธีการและหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด	- มีจำนวน สี ตำแหน่งการติดตั้งไม่ถูกต้องตามเกณฑ์กำหนด หรือที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ - โคมไฟดวงใดดวงหนึ่งไม่ทำงาน (ไฟไม่ติด) หรือทำงานไม่ถูกต้อง - ลำแสงของโคมไฟ แสงพุ่งไกล หรือโคมไฟแสงพุ่งต่ำ เบี่ยงเบนจากแนวศูนย์กลางไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด	- ศูนย์รวมแสงของโคมไฟ แสงพุ่งไกลจะต้องไม่สูงกว่าแนวขนานกับพื้นทางราบ และไม่ไปทางขวา - โคมไฟแสงพุ่งต่ำต้องมีมุมตกไม่น้อยกว่า ๒ องศา (หรือไม่น้อยกว่า ๒๐ เซนติเมตร ต่าระยะ ๗.๕๐ เมตร) และไม่เบนไปทางขวา
ระบบไฟฟ้า ตรวจสอบสายไฟ การเดินสายไฟ และแบบเต็รด้วยวิธีการตรวจดังนี้	- สายไฟชำรุด การเดินสายไฟไม่เรียบร้อย รอยต่อสายไฟ - ไม่มีการพันฉนวนอันอาจก่อให้เกิดการลัดวงจรได้ง่าย - แบบเต็รยัดไม่มั่นคงแข็งแรง หรืออยู่ในสภาพที่อาจก่อให้เกิดการลัดวงจรได้ง่าย	

วิธีตรวจ	เหตุผลที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ	หมายเหตุ
แผ่นสะท้อนแสง ตรวจพินิจสภาพ จำนวน ขนาด ลักษณะ สี และตำแหน่ง การติดตั้งของแผ่นสะท้อนแสง ป้ายทะเบียน ตรวจสอบโดยการตรวจพินิจ	- แผ่นสะท้อนแสงแตก ขรุขระมาก หรือไม่มี - มีจำนวน ขนาด ลักษณะ สี และตำแหน่งการติดตั้ง ไม่ถูกต้องตามที่ทางราชการกำหนด	
เครื่องปัดน้ำฝน ๑. ตรวจสอบสภาพของเครื่องปัดน้ำฝนโดยการตรวจพินิจ ๒. ตรวจสอบการทำงานโดยการเปิดสวิทช์ให้เครื่องปัดน้ำฝนทำงาน	- ไม่มีเครื่องปัดน้ำฝน หรือชำรุด - ขนาดไม่เหมาะสม - ไม่ทำงาน	ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘
กระจกเงาสำหรับมองหลัง ตรวจสอบโดยการตรวจพินิจ	- ไม่มี หรือมีไม่ครบถ้วน - ขำรุขระ แตกกร้าว หรือหลวมคลอนมาก	ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘
ถึงน้ำมันและท่อน้ำมัน ตรวจสอบสภาพของถึงน้ำมัน ฝาลัง และท่อท่อน้ำมัน โดยการตรวจพินิจ	- ถึงน้ำมัน หรือท่อท่อน้ำมันยึดติดกับโครงสร้างรถ ไม่มั่นคงแข็งแรง - ถึงน้ำมันหรือท่อท่อน้ำมันชำรุด หรือมีรอยรั่วซึม - ถึงน้ำมันหรือท่อท่อน้ำมันติดตั้งในตำแหน่งที่ไม่ปลอดภัย - ฝาลังน้ำมันไม่มี หรือมีแต่ไม่เหมาะสม (ปิดไม่สนิท)	ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุกทุกลักษณะ ๖, ๗ และ ๘

วิธีตรวจ	เหตุผลที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ	หมายเหตุ
แดรสต์สัญญาณ ทดลองกดแดรสต์สัญญาณและฟังเสียงแดรสต์ หากเสียงแดรสต์ผิดปกติ ให้ตรวจสอบระดับเสียงของแดรสต์ตามวิธีการและหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด	- ใช้การไม่ได้ (แดรสต์ไม่ดัง) - ไม่ใช้แดรสต์ชนิดไฟฟ้าเสียงเดียว - ระดับเสียงของแดรสต์ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด - มีการติดตั้งแดรสต์	ยกเว้นรถโดยสารมาตรฐาน ๕ รถบรรทุก ลักษณะ ๖, ๗ และ ๘ - เว้นแต่เป็นแดรสต์สัญญาณที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ
กริ่งสัญญาณหยุดรถ ทดลองกดกริ่งสัญญาณหยุดรถ	- ไม่มี หรือชำรุด - ไม่ทำงาน (กริ่งไม่ดัง) - จำนวนและตำแหน่งการติดตั้งไม่เป็นไปตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดหรือให้ความเห็นชอบ	สำหรับรถที่กำหนดให้มีกริ่งสัญญาณหยุดรถ
เครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับการใช้ก๊าซ ๑. ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนและสภาพของเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับการใช้ก๊าซตามที่ทางราชการกำหนด โดยการตรวจจพินิจ ๒. ตรวจสอบเอกสารการอนุญาตให้ใช้ก๊าซ ๓. ตรวจสอบการรั่วของก๊าซเชื้อเพลิงด้วยเครื่องมือและวิธีการที่ทางราชการกำหนด	- ไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือชำรุด เสียหาย - ไม่มี หรือหมดอายุ หรือชำรุด หมดอายุ หรือไม่ได้ติดตั้งตามที่ทางราชการกำหนด - มีก๊าซเชื้อเพลิงรั่วออกจากระบบ	สำหรับรถที่ใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิง
เครื่องหมายรถพ่วง ตรวจสอบโดยการตรวจจพินิจ	- ไม่มี, หมดอายุ, ชำรุด - ไม่มีวัสดุอื่นปิดบัง	สำหรับรถโดยสารมาตรฐาน ๕ และ ๖ รถบรรทุก ลักษณะ ๖, ๗ และ ๘
สลักพ่วง (king pin) ตรวจสอบสภาพของสลักพ่วงโดยการตรวจจพินิจ	- มีรอยแตกหัก หรือสึกหรอมากจนเห็นได้ชัด - มีรอยเชื่อมพอก	สำหรับรถบรรทุกทุกลักษณะ ๗ และ ๘

วิธีตรวจ	เหตุผลที่ไม่ผ่านการตรวจสภาพ	หมายเหตุ
		- <u>ข้อแนะนำ</u> ปกติสลักฟองมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๕๐ มม. หากสลักฟองสึกหรือจนมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางน้อยกว่า ๔๘ มม. แนะนำเจ้าของรถให้เปลี่ยนใหม่
<u>เท้าค้ำยัน</u>		
๑. ตรวจสอปปโดยการตรวจพิพินิจ ๒. ทดลองหุ้มน้ปรับความสูงของเท้าค้ำยัน	- ชำรุด เช่น มีรอยแตกกร้าว หรือผุกร่อนมาก - ปรับไม่ได้, อุปกรณ์ปรับความสูงของเท้าค้ำยันชำรุด	สำหรับรถบรรทุกทุกลักษณะ ๗ และ ๘ - กรณีเท้าค้ำยันเป็นแบบปรับความสูงได้ (gear type)
<u>แขนพวง</u>		
ตรวจสอปปแขนพวง (drawbar) และหวั่งแขนพวง (drawbareve) โดยการตรวจพิพินิจ	- แขนพวงยึดไม่มั่นคงแข็งแรง - แขนพวงมีรอยแตกกร้าว ผุกร่อนมาก - หวั่งแขนพวงมีรอยแตกกร้าว หรือมีรอยเชื่อมต่อหลวม - บุชหวั่งแขนพวงสึกหรอมาก	สำหรับรถโดยสารมาตรฐาน ๕ และรถบรรทุกทุกลักษณะ ๖
<u>ข้อต่อพวงหรือลำโพง (coupling)</u>		
๑. ตรวจสอปปสภาพของข้อต่อพวงและสลักข้อต่อพวง ๒. ตรวจสอปปการทำงาน (การล็อก) ของข้อต่อพวงโดยการยกสลักข้อต่อพวงขึ้นแล้วกดลงแล้วตรวจพิพินิจไม่ล็อกกว่าอยู่ในตำแหน่งการล็อกที่ถูกต้องหรือไม่	- ข้อต่อพวง (ลำโพง) มีรอยแตกกร้าว - ยึดไม่มั่นคงแข็งแรง - สลักข้อต่อพวงสึกหรอมาก มีรอยแตกกร้าว หรือมีรอยเชื่อมต่อหลวม - การล็อกไม่ถูกต้อง หรือล็อกไม่สนิท	สำหรับรถที่ใช้ลากรถโดยสารมาตรฐาน ๕ และรถที่ใช้ลากรถบรรทุกทุกลักษณะ ๖
<u>จานหมุน (turntable)</u>		
ตรวจสอปปสภาพของจานหมุนโดยการตรวจพิพินิจ	- มีรอยแตกกร้าว, นอตยึดหลวมคลาย	สำหรับรถบรรทุกทุกลักษณะ ๖
<u>จานพวง (fifth wheel)</u>		
๑. ตรวจสอปปสภาพของจานพวงโดยการตรวจพิพินิจ ๒. ทดลองดึงล็อกของจานพวงแล้วปล่อย	- จานพวงมีรอยแตกกร้าว หรือผุกร่อนมาก - จานพวงมีขนาดและสมรรถนะไม่เหมาะสม - อุปกรณ์ล็อกของจานพวงไม่ทำงาน	สำหรับรถบรรทุกทุกลักษณะ ๗ - เช่น นำจานพวงสำหรับรถ ๖ ล้อ มาติดตั้งบนรถสี่ล้อ ๑๐ ล้อ

วิธีตรวจ	เหตุผลที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ	หมายเหตุ
เครื่องปรับอากาศ ตรวจสอบโดยการตรวจพินิจและทดสอบเปิดเครื่องปรับอากาศ	- ไม่มี - เครื่องปรับอากาศไม่ทำงาน - เครื่องปรับอากาศทำงานแต่มีประสิทธิภาพไม่เพียงพอหรือไม่สามารถปรับอากาศภายในรถได้อย่างเหมาะสม	สำหรับรถที่กำหนดให้ต้องมีเครื่องปรับอากาศ
ห้องสุขา ตรวจสอบโดยการตรวจพินิจ	- ขนาดของห้องสุขาไม่เหมาะสม - เครื่องสุขาไม่ทำงาน	สำหรับรถที่กำหนดให้ต้องมีห้องสุขา
ที่เตรียมอาหารและเครื่องดื่ม ตรวจสอบโดยการตรวจพินิจ	- ไม่มี - ขนาดไม่เหมาะสม	สำหรับรถที่กำหนดให้ต้องมีเตรียมอาหารและเครื่องดื่ม
อุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์ ตรวจสอบโดยการตรวจพินิจและทดสอบเปิดเครื่อง	- ไม่มี - อุปกรณ์ชำรุดใช้การไม่ได้	สำหรับรถที่กำหนดให้ต้องมีอุปกรณ์ให้เสียงและประชาสัมพันธ์
เครื่องดับเพลิง ตรวจสอบโดยการตรวจพินิจ	- ไม่มี หรือมีไม่ครบถ้วนตามที่กำหนด - ชนิด ประเภท ขนาด ไม่ถูกต้องตามที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด - ติดตั้งไม่ถูกต้อง หรืออยู่ในสภาพไม่พร้อมที่จะใช้ได้ทุกขณะ	สำหรับรถที่กำหนดให้ต้องมีเครื่องดับเพลิง
ที่เก็บสัมภาระ ตรวจสอบโดยการตรวจพินิจ	- ไม่มี	สำหรับรถที่กำหนดให้ต้องมีที่เก็บสัมภาระ

หมายเหตุ :- ในกรณีที่สถานตรวจสอบสภาพรถแห่งใดยังไม่ปฏิบัติตามตรวจสอบสภาพหรือแท่นยก (hoist) ให้ดำเนินการตรวจสอบสภาพตามสภาพการเกณฑ์ที่สามารถทำได้

**ระเบียบกรรมการขนส่งทางบก
ว่าด้วยการตรวจสภาพรถของพนักงานตรวจสภาพ
พ.ศ. ๒๕๔๗**

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปรับปรุงระเบียบกรรมการขนส่งทางบกว่าด้วยการตรวจสภาพรถของพนักงานตรวจสภาพเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และเพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กรรมการขนส่งทางบกจึงวางระเบียบเกี่ยวกับการตรวจสภาพรถไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรรมการขนส่งทางบกว่าด้วยการตรวจสภาพรถของพนักงานตรวจสภาพ พ.ศ. ๒๕๔๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกรรมการขนส่งทางบกว่าด้วยการตรวจสภาพรถของพนักงานตรวจสภาพ พ.ศ. ๒๕๓๗

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ให้รองอธิบดี (ฝ่ายปฏิบัติการ) กรรมการขนส่งทางบกรักษาการตามระเบียบนี้

**หมวด ๑
การตรวจสภาพรถ**

ข้อ ๕ ให้พนักงานตรวจสภาพประจำส่วนทะเบียนรถขนส่ง สำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ สำนักงานขนส่งจังหวัด สำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตรวจสภาพรถในเขตท้องที่ความรับผิดชอบ ในกรณีที่พนักงานตรวจสภาพจะดำเนินการตรวจสภาพรถนอกเขตท้องที่ความรับผิดชอบของรถนั้นต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการส่วนทะเบียนรถขนส่ง ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ ขนส่งจังหวัด หัวหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา หรือผู้ได้รับมอบหมายที่รถนั้นจะจดทะเบียนหรือได้จดทะเบียนไว้แล้วแล้วแต่กรณี ก่อน

ข้อ ๖ การตรวจสภาพรถแต่ละคันจะดำเนินการโดยพนักงานตรวจสภาพคนเดียว หรือหลายคนก็ได้

ในการตรวจสภาพรถให้พนักงานตรวจสภาพผู้รับผิดชอบบันทึกผลการตรวจ พร้อมทั้งลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วย

ในกรณีที่ตรวจสภาพรถคันเดียวโดยพนักงานตรวจสภาพหลายคน ให้แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบออกเป็นสัดส่วน โดยให้แต่ละคนตรวจสภาพรถตามกลุ่มของรายการที่กำหนดไว้ในแบบบันทึกการตรวจสภาพ พนักงานตรวจสภาพผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ตรวจสภาพรถตามรายการในกลุ่มใดให้บันทึกผลการตรวจ และลงลายมือชื่อกำกับไว้

การมอบหมายและจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการตรวจสภาพรถตามวรรคสามให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการส่วนทะเบียนรถขนส่ง ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ขนส่งจังหวัด หัวหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี

ข้อ ๗ เมื่อพนักงานตรวจสภาพได้รับเรื่องขอให้ตรวจสภาพแล้ว ให้ดำเนินการโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่มิเหตุขัดข้องใด ๆ ที่ไม่อาจจะดำเนินการได้ให้แจ้งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง เจ้าของรถ หรือผู้ควบคุมรถทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ ๘ หากรถที่นำมารับการตรวจสภาพจะต้องกำหนดรหัสตรวจสภาพรถ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ กำหนดตามหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการกำหนดรหัสตรวจสภาพรถ

ข้อ ๙ การตรวจสภาพรถต้องตรวจตามรายการในแบบบันทึกการตรวจรับรองสภาพรถ ทุกรายการ

ในกรณีที่ตรวจสภาพเพื่อจดทะเบียนใหม่ ให้ชั่งน้ำหนักรถทุกคัน ในกรณีที่ตรวจสภาพเพื่อต่ออายุทะเบียน ไม่ต้องชั่งน้ำหนักรถ เว้นแต่เป็นรถที่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมสภาพเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบของรถนั้น ให้มีติดแตกต่างในสาระสำคัญที่เคยจดทะเบียนไว้ หรือในกรณีที่สงสัยว่าจะมีการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมสภาพเครื่องอุปกรณ์ และส่วนควบอันเป็นเหตุให้รถมีน้ำหนักเพิ่มขึ้นจากเดิม

หมวด ๒

การวินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถ

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ตรวจสภาพรถคันเดียวโดยพนักงานตรวจสภาพคนเดียวให้พนักงานตรวจสภาพนั้น เป็นผู้วินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถ

ในกรณีที่ตรวจสภาพรถคันเดียวโดยพนักงานตรวจสภาพหลายคน ให้บุคคลต่อไปนี้เป็นผู้วินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถ

(๑) พนักงานตรวจสภาพซึ่งผู้อำนวยการส่วนทะเบียนรถขนส่ง หรือผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่มอบหมาย สำหรับรถที่ตรวจสภาพในท้องที่ความรับผิดชอบ

(๒) พนักงานตรวจสภาพซึ่งขนส่งจังหวัด หรือหัวหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขามอบหมาย สำหรับรถที่ตรวจสภาพในเขตท้องที่ความรับผิดชอบ

การวินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถให้เป็นไปตามระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานการวินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถ

หมวด ๓

การทำเครื่องหมาย

ข้อ ๑๑ รถที่ผ่านการตรวจสภาพให้จัดทำเครื่องหมายไว้ที่ตัวถังด้านนอกข้างซ้าย ตอนท้ายของรถโดยพ่นสีขาว หรือสีน้ำเงินให้ติดกับสีตัวรถ ดังนี้

- (๑) รหัสตรวจสภาพรถ
- (๒) น้ำหนักรถ (นร.) น้ำหนักบรรทุก (นบ.) น้ำหนักลงเพล (นพ.) น้ำหนักรวม (รวม) จำนวนที่นั่ง (นั่ง) และจำนวนที่ยืน (ยืน) แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ไม้อาจจัดทำเครื่องหมายตาม (๑) และ (๒) ในตำแหน่งดังกล่าวข้างต้น ให้จัดทำเครื่องหมายนี้ไว้ที่ตัวถังด้านนอกข้างซ้ายของรถในตำแหน่งอื่นที่เหมาะสมได้

ข้อ ๑๒ สำหรับเครื่องหมายที่ต้องจัดทำตามข้อ ๑๑ (๒) ให้มีข้อความ ดังนี้

- (๑) รถบรรทุกทุกลักษณะยกเว้นรถกึ่งพ่วงและรถกึ่งพ่วงบรรทุกวัสดุยาว

นร. กก.

นบ. กก.

รวม กก.

- (๒) รถกึ่งพ่วงหรือรถกึ่งพ่วงบรรทุกวัสดุยาว

นร. กก.

นพ. กก.

- (๓) รถโดยสารทุกมาตรฐาน

นร. กก.

นั่ง คน

ยืน คน

- (๔) รถขนาดเล็ก

นร. กก.

นบ. กก.

รวม กก.

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องตอกหมายเลขเครื่องยนต์ หรือหมายเลขตัวถัง หรือโครงคัสซี ให้ดำเนินการตามระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกหมายเลขเครื่องยนต์และหมายเลขตัวถังหรือโครงคัสซี

หมวด ๔

การออกใบรับรองการตรวจสภาพรถและเครื่องหมายรับรองการตรวจสภาพรถ

ข้อ ๑๔ รถที่ผ่านการตรวจสภาพและได้จัดทำเครื่องหมายตามข้อ ๑๑ แล้วให้พนักงานตรวจสภาพผู้วินิจฉัยผลการตรวจสภาพออกใบรับรองการตรวจสภาพรถให้

ในกรณีการตรวจสภาพรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง และการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก รถที่ผ่านการตรวจสภาพ และจัดทำเครื่องหมายตามข้อ ๑๑ แล้วให้พนักงานตรวจสภาพผู้วินิจฉัยผลการตรวจสภาพออกใบรับรองการตรวจสภาพรถ และเครื่องหมายรับรองการตรวจสภาพรถให้

ในกรณีการตรวจสภาพรถตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งให้พนักงานตรวจสภาพผู้วินิจฉัยผลการตรวจสภาพออกเฉพาะเครื่องหมายรับรองการตรวจสภาพรถให้

ในกรณีการตรวจสภาพรถใหม่ รถที่แจ้งเลิกใช้ตามมาตรา ๗๙ และนำมาแจ้งใช้ หรือรถที่เปลี่ยนประเภท ให้ออกเครื่องหมายรับรองการตรวจสภาพรถ ภายหลังจากที่ได้มีการจดทะเบียนรถหรือเปลี่ยนประเภทรถและได้หมายเลขทะเบียนรถแล้ว

ใบรับรองการตรวจสภาพและเครื่องหมายรับรองการตรวจสภาพรถต้องไม่มีการขูดลบ หากมีการลงรายการในใบรับรองและเครื่องหมายรับรองดังกล่าวผิดพลาดให้ขีดฆ่า แล้วให้พนักงานตรวจสภาพ ผู้ออกใบรับรองและเครื่องหมายรับรองนั้นลงลายมือชื่อกำกับไว้

เครื่องหมายรับรองการตรวจสภาพรถ ให้เป็นไปตามประกาศกรมการขนส่งทางบก และให้พนักงานตรวจสภาพจัดทำสมุดคู่มือเครื่องหมายรับรองการตรวจสภาพรถไว้ด้วย

ข้อ ๑๕ รถคันใดที่ไม่ผ่านการตรวจสภาพ ให้พนักงานตรวจสภาพผู้วินิจฉัยผลบันทึกข้อบกพร่องที่ไม่ผ่านการตรวจสภาพ และแจ้งข้อบกพร่องนั้นให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่ง หรือเจ้าของรถ หรือผู้ควบคุมรถนั้นทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ ๑๖ รถคันใดที่ไม่ผ่านการตรวจสภาพ หากผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่ง หรือเจ้าของรถได้ทำการแก้ไขข้อบกพร่อง และนำมาขอรับการตรวจสภาพใหม่ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ในกรณีที่นำรถมาขอรับการตรวจสภาพใหม่ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ผ่านการตรวจสภาพ ให้ตรวจสภาพเฉพาะรายการที่ต้องทำการแก้ไขเท่านั้น เว้นแต่กรณีมีเหตุอันควรสงสัยหรือเป็นที่ปรากฏว่า ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถในรายการหนึ่งรายการใดที่ได้ผ่านการตรวจสภาพไปแล้วในการตรวจครั้งแรก ก็ให้ตรวจสภาพใหม่ทุกรายการ

(๒) ในกรณีที่นำรถมาขอรับการตรวจสภาพใหม่เกินกว่า ๑๕ วัน นับแต่วันที่ผ่านการตรวจสภาพ ให้ทำการตรวจสภาพใหม่ทุกรายการ

การตรวจสภาพรถตาม (๑) และ (๒) ให้ใช้แบบบันทึกการตรวจรับรองสภาพรถฉบับใหม่ โดยให้แนบบันทึกการตรวจรับรองสภาพรถฉบับเดิมไว้กับเรื่องเดิมด้วย

หมวด ๕

การจัดทำประวัติรถและการรายงานผลการปฏิบัติงาน

ข้อ ๑๗ รถที่ได้ผ่านการตรวจสภาพแล้ว ให้จัดทำประวัติรถทุกคัน

ประวัติรถตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้เขียนและพนักงานตรวจสภาพผู้วินิจฉัยผลการตรวจสภาพรถลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วย

ในกรณีที่มีการลงรายการในประวัติรถผิดพลาด ให้ขีดฆ่าแล้วให้พนักงานตรวจสภาพรถ ผู้วินิจฉัยผลนั้นลงลายมือชื่อกำกับไว้ หรือจัดทำขึ้นใหม่ทั้งฉบับ

ข้อ ๑๘ ในการจัดทำประวัติรถตามข้อ ๑๗ ให้ถ่ายภาพตัวรถด้านนอกที่เห็นทั้งด้านหน้าและด้านข้างซ้ายของรถติดไว้ด้วย

ในกรณีที่ประวัติรถมีสภาพถ่ายแล้ว แต่รถนั้นมีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบเกี่ยวกับรูปร่างหรือตัวถังภายนอก ให้ถ่ายภาพรถนั้นติดไว้เป็นการเพิ่มเติมด้วย

ข้อ ๑๙ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตรวจสอบสภาพรถตามแบบรายงานสถิติการตรวจสอบสภาพรถเป็นประจำทุกวันตามแบบที่แนบท้ายระเบียบนี้

การรายงานตามวรรคหนึ่ง สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร ให้เสนอผู้อำนวยการส่วนทะเบียนรถขนส่งหรือผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ แล้วแต่กรณี และสำหรับในเขตจังหวัดอื่น ให้เสนอขนส่งจังหวัดหรือหัวหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา แล้วแต่กรณี

หมวด ๖

การขอตรวจสอบสภาพรถในเขตท้องที่อื่น

ข้อ ๒๐ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งหรือเจ้าของรถ ซึ่งมีความจำเป็นและไม่สามารถนำรถมาตรวจสอบสภาพในท้องที่ที่รถนั้นจะจดทะเบียน หรือได้จดทะเบียนไว้ อาจยื่นคำขออนุญาตนำรถไปตรวจสอบสภาพในเขตท้องที่อื่นก็ได้

ข้อ ๒๑ ในการยื่นคำขออนุญาตตามข้อ ๒๐ ผู้ยื่นคำขอต้องชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นประกอบด้วย และให้ยื่นคำขอต่อบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) รถที่จะจดทะเบียนใหม่ ให้ยื่นคำขอต่อผู้อำนวยการส่วนทะเบียนรถขนส่ง ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ ขนส่งจังหวัดสาขา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายที่รถนั้นจะจดทะเบียน แล้วแต่กรณี

(๒) รถที่จะต่ออายุทะเบียนและเสียภาษีประจำปี หรือรถที่ตรวจสอบสภาพตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ให้ยื่นคำขอต่อผู้อำนวยการส่วนทะเบียนรถขนส่ง ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ ขนส่งจังหวัด หัวหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ที่รถนั้นจดทะเบียนไว้ หรือ ณ ท้องที่ที่รถนั้นใช้งานอยู่ก็ได้

ข้อ ๒๒ การดำเนินการตามข้อ ๒๑ (๒) ถ้าเป็นกรณีที่ยื่นคำขอ ณ ท้องที่ที่รถนั้นใช้งานอยู่ เมื่อผู้อำนวยการส่วนทะเบียนรถขนส่ง ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ ขนส่งจังหวัด หัวหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี ได้อนุญาตแล้วให้มีบันทึกแจ้งขอสำเนาประวัติรถไปยังท้องที่ที่รถนั้นจดทะเบียนอยู่ มาเพื่อประกอบการดำเนินการตรวจสอบสภาพรถต่อไป

เมื่อท้องที่ที่รถนั้นจดทะเบียนอยู่ ได้รับบันทึกขอสำเนาประวัติรถตามวรรคหนึ่งแล้วให้ดำเนินการจัดส่งสำเนาประวัติรถไปให้โดยไม่ชักช้า

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๗

(ลงชื่อ) ปิยะพันธ์ จัมปาสุต

(นายปิยะพันธ์ จัมปาสุต)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ระเบียบกรมการขนส่งทางบก ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์ สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๔๘

ตามที่ได้มีระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๘ ไว้แล้ว นั้น

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปรับปรุงระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกเสียใหม่ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๔๘”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดและตอกเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๔๘

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๓ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นไป

ข้อ ๔ ให้รองอธิบดี (ฝ่ายปฏิบัติการ) กรมการขนส่งทางบก รักษาการตามระเบียบนี้

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“เลขตัวรถ” หมายถึง เลขคัสซีสำหรับรถที่มีโครงคัสซีหรือเลขตัวถังสำหรับรถที่ไม่มีโครงคัสซี

“เจ้าของรถ” หมายถึง ผู้ที่มีชื่อเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์รถ และให้หมายความรวมถึงผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งซึ่งเป็นผู้ครอบครองรถนั้นด้วย

หมวด ๑ การกำหนดและตอกเลขตัวรถ

ข้อ ๖ รถดังต่อไปนี้ต้องกำหนดและตอกเลขตัวรถ

(๑) ไม่มีเลขตัวรถจากผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งเจ้าของรถมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง และมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน ทั้งนี้ ถ้าพบร่องรอยการเจียรไส เชื่อมทับ หรือโดยวิธีอื่น ที่ผิวโลหะบริเวณตำแหน่งที่เป็นเลขตัวรถ โดยน่าเชื่อว่ามีการทำลายเลขเดิมให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการเขต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๒) มีเลขตัวรถตอกไว้บนแผ่นโลหะ (plate) แต่ได้ชำรุด ลบเลือน หรือสูญหาย และเจ้าของรถมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

(๓) มีเลขตัวรถแต่ชำรุด ลบเลือน หรือถูกทำลายเนื่องจากสนิมกัดกร่อน หรืออุบัติเหตุ หรือด้วยเหตุอื่นใดโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และเจ้าของรถมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยเกี่ยวกับความถูกต้องของรถได้ว่าเป็นรถคันเดิมให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการเขต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๔) มีเลขตัวรถแต่ถูกทำลายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทั้งหมดหรือบางส่วนเพราะเหตุโจรกรรม โดยเจ้าของรถมีหลักฐานการรับรถคืนจากพนักงานสอบสวนหรือศาล พร้อมทั้งมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐานว่าเป็นรถคันเดิมที่ถูกโจรกรรมไป

ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นรถคันเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการเขต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๕) มีเลขตัวรถแต่ถูกทำลายหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งเป็นรถที่ได้มาจากการจำหน่ายของส่วนราชการ หรือการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย เช่น กรมศุลกากร หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น โดยมีหลักฐานการได้มาจากส่วนราชการนั้นถูกต้อง พร้อมทั้งมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับความถูกต้องของรถ อาจขอให้ส่วนราชการที่จำหน่ายหรือขายทอดตลาดจัดส่งเอกสารรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

(๖) มีเลขตัวรถแต่ซ้ำซ้อนกับรถคันอื่นที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก หรือจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ทั้งนี้ การซ้ำซ้อนนั้นต้องปรากฏหลักฐานการจดทะเบียนรถ หรือมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง ให้พิจารณากำหนดและตอกเลขตัวรถให้กับรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับหลัง เว้นแต่ไม่สามารถติดตามรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับหลังได้ และเจ้าของรถที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับก่อนยินยอมให้กำหนดและตอกเลขตัวรถให้กับรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนลำดับก่อนได้

ในกรณีไม่สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ เนื่องจากมีเหตุขัดข้องอื่น ๆ เช่น มีวันจดทะเบียนวันเดียวกัน เป็นต้น ให้นายทะเบียนพิจารณากำหนดและตอกเลขตัวรถให้กับรถคันใดคันหนึ่งที่เห็นสมควรตามความเหมาะสม

ข้อ ๗ หลักเกณฑ์การกำหนดเลขตัวรถ ประกอบด้วยตัวเลข ๓ กลุ่ม ดังนี้

(๑) กลุ่มที่หนึ่ง มี ๒ หลัก เป็นรหัสจังหวัดที่รถจดทะเบียนหรือจะจดทะเบียน (ยกเว้นจังหวัดหนองบัวลำภู มี ๓ หลัก) กรณีเป็นสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา ให้กำหนดเป็น ๓ หลัก โดยเลข ๒ หลักแรกเป็นรหัสจังหวัด และเลขหลักที่ ๓ เป็นเลขลำดับที่จัดตั้งสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาก่อนหลัง แล้วแต่กรณี

(๒) กลุ่มที่สอง มี ๓ หลัก เป็นเลขลำดับก่อนหลังที่ทำการตอกในแต่ละปี

ถ้าปีใดมีจำนวนรถที่ต้องตอกเกินกว่า ๓ หลัก ลำดับที่เกิน ๓ หลักให้ตอกเป็นเลข ๕ หลัก

(๓) กลุ่มที่สาม มี ๒ หลัก เป็นเลขสองตัวสุดท้ายของปี พ.ศ. ที่ทำการตอกเลข

การกำหนดเลขรหัสจังหวัดต่าง ๆ ในการตอกเลขตัวรถ ให้กำหนดตามเลขรหัสประจำจังหวัดท้ายทะเบียนนี้

ข้อ ๘ ตำแหน่งและลักษณะการตอกเลขตัวรถ

(๑) ให้ใช้ตัวเลขอารบิกที่มีขนาด ๘ มิลลิเมตร หรือขนาดใกล้เคียง และให้ตอกที่โครงสร้างบริเวณหน้าล้อหน้าด้านซ้าย หรือบริเวณอื่นที่เหมาะสม ในกรณีเป็นรถที่ไม่มีโครงสร้างให้ตอกที่บริเวณบ่าใช้ค้ำพหน้าด้านซ้ายของตัวถังรถ หรือตำแหน่งอื่นที่เหมาะสม

(๒) ให้ตอกหมายเลขเรียงลำดับกลุ่มตามแนวนอน เว้นแต่ในกรณีมีเหตุจำเป็นให้ตอกตามแนวตั้ง หรือตามความเหมาะสม

ข้อ ๙ เมื่อทำการตอกเลขแล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดทำทะเบียนคุมเลขตัวรถที่ตอกโดยให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับหมายเลขทะเบียนรถ ชื่อผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง หรือเจ้าของรถ ชนิดของรถ ตำแหน่ง วัน เดือน ปีที่ตอก สาเหตุความจำเป็นในการตอกเลข และลายมือชื่อผู้ตอกเลข รวมทั้งให้ลอกลายเลขที่ตอกติดไว้ในทะเบียนคุม และให้ผู้ตอกเลขลายมือชื่อกำกับไว้ที่ลายด้วย

(๒) ลอกลายเลขที่ตอกติดไว้ในประวัติรถ และให้ผู้ตอกเลขลงลายมือชื่อกำกับไว้ที่ลาย พร้อมทั้งให้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับวัน เดือน ปี ตำแหน่งที่ตอก และสาเหตุความจำเป็นในการตอกเลขไว้ในประวัติรถด้วย

หมวด ๒

การกำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์

ข้อ ๑๐ กรณีดังต่อไปนี้ ต้องกำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์

(๑) เครื่องยนต์สำหรับรถที่ไม่มีหมายเลขจากผู้ผลิต ซึ่งเจ้าของมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง และได้มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์เดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน ทั้งนี้ ถ้าพบร่องรอยการเจียรไส เชื่อมทับ หรือโดยวิธีอื่น ที่ผิดวิธะบริเวณตำแหน่งที่เป็นเลขเครื่องยนต์โดยนាំเชื่อว่ามีการทำลายเลขเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการเขต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๒) รถที่เครื่องยนต์มีหมายเลขกำหนดไว้บนแผ่นโลหะ (plate) แต่ชำรุด ลบเลือน หรือสูญหาย และเจ้าของรถได้มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์เดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

(๓) รถที่เลขเครื่องยนต์ชำรุด ลบเลือน หรือถูกทำลายเนื่องจากสนิมกัดกร่อน หรืออุบัติเหตุ หรือด้วยเหตุอื่นใดโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และได้มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์เดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นเครื่องยนต์เดิมของรถตามหลักฐาน ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการเขต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๔) รถที่เจ้าของได้เปลี่ยนชิ้นส่วนของเครื่องยนต์ที่มีหมายเลข โดยชิ้นส่วนของเครื่องยนต์ที่เปลี่ยนใหม่ไม่มีหมายเลข ซึ่งเจ้าของรถมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง และได้มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์เดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน ทั้งนี้ ถ้าพบร่องรอยการเจียรไส เชื่อมทับ หรือโดยวิธีอื่น ที่ผิวโลหะ บริเวณตำแหน่งที่เป็นเลขเครื่องยนต์ โดยน่าเชื่อว่ามีการทำลายเลขเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการเขต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๕) รถที่ถูกโจรกรรมไปแล้วได้คืน และเลขเครื่องยนต์มีร่องรอยการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือทำลายทั้งหมดหรือบางส่วน โดยเจ้าของรถมีหลักฐานการรับรถคืนจากพนักงานสอบสวนหรือศาล พร้อมทั้งมีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์ของรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีที่ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นเครื่องยนต์ของรถคันเดิม ให้ส่งกองพิสูจน์หลักฐาน หรือกองกำกับการวิทยาการเขต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง

(๖) รถที่ได้มาจากการจำหน่ายของส่วนราชการ หรือการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย เช่น กรมศุลกากร หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น โดยมีหลักฐานการได้มาจากรัฐบาลส่วนราชการนั้นถูกต้องแต่ไม่มีเลขเครื่องยนต์ หรือมีแต่ถูกทำลายหรือแก้ไข เปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งได้มีบันทึกรับรองหรือให้ถ้อยคำว่าเป็นเครื่องยนต์ของรถคันเดียวกับที่ปรากฏตามหลักฐาน

ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับความถูกต้องของเครื่องยนต์อาจขอให้ส่วนราชการที่จำหน่าย หรือขายทอดตลาดรถจัดส่งเอกสารรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

(๗) รถที่มีเลขเครื่องยนต์ซ้ำซ้อนกับเลขเครื่องยนต์ของรถคันอื่น หรือซ้ำซ้อนกับเลขเครื่องยนต์อื่นที่ได้ส่งบัญชีไว้ หรือเครื่องยนต์ที่ส่งบัญชีไว้มีหลายเลขซ้ำซ้อนกัน ซึ่งการซ้ำซ้อนนั้นต้องปรากฏหลักฐานการจดทะเบียนรถหรือมีหลักฐานการได้มาถูกต้อง ให้พิจารณากำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์ให้กับรถคันที่จดทะเบียนหรือดำเนินการทางทะเบียนหรือเครื่องยนต์ที่ส่งบัญชีลำดับหลัง

ข้อ ๑๑ การกำหนดและตอกเลขเครื่องยนต์ ให้นำความในข้อ ๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

สำหรับตัวเลขกลุ่มที่สองซึ่งเป็นเลขลำดับก่อนหลังที่ทำการตอกเลขเครื่องยนต์ในแต่ละปี ให้กำหนดเป็นเลข ๒ หลัก ถ้าปีใดมีจำนวนเครื่องยนต์ที่ต้องตอกเกินกว่า ๒ หลัก ลำดับที่เกิน ๒ หลัก ให้ตอกเป็นเลข ๔ หลัก

ข้อ ๑๒ การตอกเลขเครื่องยนต์ให้ใช้ตัวเลขอารบิกที่มีขนาด ๖ มิลลิเมตร หรือขนาดใกล้เคียง และให้ตอกที่เสื้อสูบของเครื่องยนต์ หรือตำแหน่งอื่นที่เหมาะสม ให้นำความในข้อ ๘ (๒) และข้อ ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๓

การอนุญาตให้กำหนดและตอกเลข

ข้อ ๑๓ ให้ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถ ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ขนส่งจังหวัด หรือหัวหน้าสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าวเป็นผู้อนุญาตให้กำหนดและตอกเลขตัวรถหรือเลขเครื่องยนต์ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ

ในกรณีที่สำนักงานขนส่งเขตพื้นที่หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา ไม่สามารถกำหนดและตอกเลขตัวรถหรือเลขเครื่องยนต์ได้ ให้สำนักมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถหรือสำนักงานขนส่งจังหวัด แล้วแต่กรณีเป็นผู้ดำเนินการแทนได้ และเมื่อดำเนินการแล้วให้จัดทำบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับวัน เดือน ปี และตำแหน่งที่ตอกเลข พร้อมทั้งลอกถ่ายเลขที่ตอกส่งให้สำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาที่รถนั้นอยู่ในความรับผิดชอบ

เมื่อสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาได้รับบันทึกรายงานตามวรรคสองแล้ว ให้จัดทำทะเบียนคุมการตอกเลขและบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ในทะเบียนและประวัติรถตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๙

ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๙

(ลงชื่อ) ปิยะพันธ์ จัมปาสุต

(นายปิยะพันธ์ จัมปาสุต)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

รหัสประจำจังหวัด

ชื่อจังหวัด	รหัสจังหวัด	ชื่อจังหวัด	รหัสจังหวัด	ชื่อจังหวัด	รหัสจังหวัด
กรุงเทพมหานคร	๐๑	หนองบัวลำภู	๔๐๑	นครสวรรค์	๖๗
ชัยนาท	๑๐	หนองคาย	๔๐	อุทัยธานี	๖๘
สิงห์บุรี	๑๑	เลย	๔๑	สุพรรณบุรี	๗๐
ลพบุรี	๑๒	อุดรธานี	๔๒	กาญจนบุรี	๗๑
อ่างทอง	๑๓	นครพนม	๔๓	นครปฐม	๗๒
สระบุรี	๑๔	สกลนคร	๔๔	ราชบุรี	๗๓
พระนครศรีอยุธยา	๑๕	ขอนแก่น	๔๕	สมุทรสาคร	๗๔
ปทุมธานี	๑๖	กาฬสินธุ์	๔๖	สมุทรสงคราม	๗๕
นนทบุรี	๑๗	มหาสารคาม	๔๗	เพชรบุรี	๗๖
สมุทรปราการ	๑๘	ร้อยเอ็ด	๔๘	ประจวบคีรีขันธ์	๗๗
นครนายก	๒๐	มุกดาหาร	๔๙	ชุมพร	๘๐
ปราจีนบุรี	๒๑	เชียงใหม่	๕๐	ระนอง	๘๑
ฉะเชิงเทรา	๒๒	แม่ฮ่องสอน	๕๑	สุราษฎร์ธานี	๘๒
ชลบุรี	๒๓	เชียงราย	๕๒	พังงา	๘๓
ระยอง	๒๔	พะเยา	๕๓	นครศรีธรรมราช	๘๔
จันทบุรี	๒๕	น่าน	๕๔	กระบี่	๘๕
ตราด	๒๖	ลำพูน	๕๕	ภูเก็ต	๘๖
สระแก้ว	๒๗	ลำปาง	๕๖	พัทลุง	๙๐
ชัยภูมิ	๓๐	แพร่	๕๗	ตรัง	๙๑
ยโสธร	๓๑	อุดรดิษฐ์	๖๐	สงขลา	๙๒
อุบลราชธานี	๓๒	สุโขทัย	๖๑	สตูล	๙๓
ศรีสะเกษ	๓๓	ตาก	๖๒	ปัตตานี	๙๔
บุรีรัมย์	๓๔	พิษณุโลก	๖๓	ยะลา	๙๕
นครราชสีมา	๓๕	กำแพงเพชร	๖๔	นราธิวาส	๙๖
สุรินทร์	๓๖	พิจิตร	๖๕		
อำนาจเจริญ	๓๗	เพชรบูรณ์	๖๖		

คำสั่งกรมการขนส่งทางบก
ที่ ๒๒๔/๒๕๓๐
เรื่อง การจดทะเบียนรถโดยสารส่วนบุคคล

เพื่อให้การจดทะเบียนรถโดยสารส่วนบุคคลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และสอดคล้องกับนโยบายของทางราชการ และเพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการอนุญาตให้จดทะเบียนรถโดยสารส่วนบุคคล และการควบคุมเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงให้ยกเลิกคำสั่งกรมการขนส่งทางบก ที่ ๒๗๘/๒๕๒๓ สืบ ณ วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๒๓ เรื่อง การจดทะเบียนรถโดยสารส่วนบุคคล และให้ใช้ความต่อไปนี้ แทน

๑. ในการพิจารณาให้จดทะเบียนรถโดยสารส่วนบุคคลนั้น ให้พิจารณาและตรวจสอบหลักฐานให้ได้ว่าข้อเท็จจริงเป็นที่แน่ชัดเสียก่อนว่า ผู้ขอมีความจำเป็นต้องใช้รถโดยสารเพื่อใช้ขนส่งในกิจการของตนเองอย่างแท้จริง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) ลักษณะ ขนาด และฐานะความมั่นคงของกิจการ มีความจำเป็นต้องใช้รถโดยสารส่วนบุคคลหรือไม่ เพียงใด เดิมได้มีการว่าจ้างใช้รถของผู้ใด ก็ค้น มาตรฐานใดบ้าง

(๒) ผู้โดยสารที่จะต้องขนส่งเกี่ยวข้องกับกิจการของผู้ขออย่างใด มีจำนวนเท่าใด มีผู้ให้บริการจำนวนเท่าใด มีหลักฐานที่เกี่ยวข้องอย่างไร และมีความเหมาะสมกับจำนวนและมาตรฐานรถหรือไม่

(๓) ความต้องการใช้รถโดยสารส่วนบุคคลเป็นไปโดยสม่าเสมอหรือไม่ เพียงใด

(๔) ความน่าจะเป็นเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือสิทธิครอบครอง เชื้อได้หรือไม่ว่าเป็นรถที่ผู้ขอมีสิทธิในการใช้รถด้วยตนเอง มิใช่นำรถรวมมาแอบอ้างกิจการ

(๕) สีของรถเป็นไปในลักษณะของรถโดยสารประจำทางหรือไม่ประจำทาง หรือไม่ลักษณะของตัวรถที่ขอใช้ (ในกรณีที่มีตัวรถอยู่แล้ว) มีการติดตั้งอุปกรณ์ส่วนควบหรือเครื่องประดับต่าง ๆ สำหรับอำนวยความสะดวกเกินความจำเป็นของรถโดยสารส่วนบุคคลซึ่งไว้ใช้ในกิจการตามที่อ้าง หรือมีการโฆษณาเกี่ยวกับการรับทัศนาจร ตลอดจนอื่น ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงเจตนาที่จะนำรถไปใช้รับจ้างหรือไม่

(๖) ในกรณีที่ขอใช้รถโดยสารปรับอากาศ มีหลักฐานแสดงความจำเป็นพิเศษอย่างใดหรือไม่

(๗) ในกรณีขอเพิ่มรถ หรือบรรจรถ หรือเปลี่ยนรถให้ตรวจสอบประวัติการประกอบการขนส่งที่ผ่านมาว่า ได้มีการใช้รถทำการขนส่งในลักษณะที่ฝ่าฝืนกฎหมาย และระเบียบของทางราชการหรือไม่ประการใด

(๘) ในกรณีที่ข้อเท็จจริงตามหลักฐานที่นำมาแสดงยังเป็นที่น่าสงสัย หรือไม่เพียงพอเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบอาจจะต้องไปตรวจสอบข้อเท็จจริงต่าง ๆ บันทึกรายละเอียดการตรวจสอบหลักฐานที่ใช้อ้างอิง เช่น ใบอนุญาตใช้ประกอบธุรกิจ รูปถ่ายสถานที่ประกอบกิจการ เป็นต้น ตลอดจนความเห็นเสนอนายทะเบียน เพื่อให้ให้นายทะเบียนสั่งการอนุญาต หรือไม่อนุญาต ด้วยเหตุผลที่ชัดเจน หรือในกรณีที่ให้นายทะเบียนเห็นสมควรให้ตรวจสอบข้อมูล และหลักฐานเพิ่มเติม ก็ให้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบดำเนินการต่อไป

๒. ในกรณีที่นายทะเบียนพิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุญาต ให้พิจารณาอนุญาตตามจำนวนและมาตรฐานรถเท่าที่จำเป็นจริง ๆ ต่อกิจการค้าหรือธุรกิจนั้น แต่สำหรับรถที่บรรทุกผู้โดยสาร ได้เกินกว่า ๒๔ คน ไม่ว่าจะเป็นรถที่เคยจดทะเบียนแล้ว หรือยังไม่เคยจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ให้ขอรับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบกก่อน ทั้งนี้ ยกเว้นรถโดยสารของ

(๑) กระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล และเมืองพัทยา

(๒) รัฐวิสาหกิจ

(๓) สภาอากาศไทย หรือสถานพยาบาลของรัฐ

(๔) สถานศึกษาของรัฐ ได้แก่ สถาบัน มหาวิทยาลัย วิทยาลัยหรือโรงเรียน เป็นต้น ที่ใช้รับ-ส่งนิสิต นักศึกษา หรือนักเรียนของตน

๓. การขอจดทะเบียนรถโดยสารส่วนบุคคล ซึ่งเป็นกรณีที่จะต้องขอรับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบกก่อนหรือเป็นกรณีที่จะต้องขอรับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาเงื่อนไขในใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลในส่วนกลางก่อน ตามที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง ได้กำหนดเป็นหลักเกณฑ์ไว้ในการประชุมครั้งที่ ๒๐/๒๕๒๓ วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ ให้รวบรวมข้อมูล แสดงเหตุผลและความจำเป็น พร้อมทั้งผลการตรวจสอบตามหลักการ และรายละเอียดในข้อ ๑ ความเห็น และเหตุผลที่สมควรอนุญาตหรือไม่อนุญาต ตลอดจนเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ใช้อ้างอิง ส่งไปให้กองควบคุมกิจการขนส่ง เพื่อพิจารณาดำเนินการเสนอกรมการขนส่งทางบกหรือคณะกรรมการพิจารณาเงื่อนไขในใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลในส่วนกลางต่อไป แล้วแต่กรณี

๔. การพิจารณาอนุญาตให้จดทะเบียนรถโดยสารส่วนบุคคล สำหรับใช้รับ-ส่งนักเรียนของโรงเรียนต่าง ๆ ให้เข้มงวดกวดขันลักษณะของรถ และการใช้รถให้ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๒ (พ.ศ. ๒๕๒๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ด้วย

๕. เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและควบคุมของทางราชการในการพิจารณาอนุญาตให้จดทะเบียนรถโดยสารส่วนบุคคล ให้พิจารณากำหนดเกี่ยวกับเครื่องหมายที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน ตามมาตรา ๓๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ด้วย โดยการกำหนดเครื่องหมายที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคันให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

๕.๑ ในกรณีที่ผู้ประกอบการขนส่งระบุเครื่องหมายที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคันมา เพื่อให้กำหนดเครื่องหมายนั้นต้องมีชื่อผู้ประกอบการขนส่ง หรือชื่อของธุรกิจปรับการค้าของผู้ประกอบการขนส่งเป็นตัวอักษรภาษาไทยกำกับรวมอยู่ด้วย

๕.๒ ในกรณีที่ผู้ประกอบการขนส่งไม่ได้ระบุเครื่องหมายที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคันมา เพื่อให้กำหนด

๕.๒.๑ ในกรณีที่ผู้ประกอบการขนส่งเป็นนิติบุคคล ให้กำหนดชื่อนิติบุคคลนั้นเป็นเครื่องหมายที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน

๕.๒.๒ ในกรณีที่ผู้ประกอบการขนส่งเป็นบุคคลธรรมดา แต่มีธุรกิจ หรือกิจการค้าที่มีชื่อเรียกได้ให้กำหนดชื่อนั้นเป็นเครื่องหมายที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน เช่น “โรงเรียน.....” “วงดนตรีคณะ.....” เป็นต้น

๕.๒.๓ ในกรณีผู้ประกอบการขนส่งเป็นบุคคลธรรมดา และไม่ประสงค์จะใช้ชื่อและชื่อสกุลของตนเป็นเครื่องหมายที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน และธุรกิจหรือกิจการค้า ไม่มีชื่อที่เรียกได้ ให้กำหนดคำว่า “รถโดยสารส่วนบุคคล” เป็นเครื่องหมายที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน

๕.๒.๔ เครื่องหมายที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคันตามข้อ ๕.๒.๑, ๕.๒.๒ และ ๕.๒.๓ ต้องเป็นตัวอักษรภาษาไทย มีขนาดความสูงของตัวอักษรไม่น้อยกว่า ๒๐ เซนติเมตร และต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคันที่ตัวถังด้านนอกข้างรถทั้ง ๒ ด้าน

๖. เมื่อได้รับอนุญาตไปแล้ว หากต่อมา มีการตรวจพบหรือได้รับรายงานว่าผู้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลดังกล่าวได้ใช้รถ หรือรู้เห็นเป็นใจยินยอมให้บุคคลอื่นนำรถที่ใช้ในการประกอบการขนส่งส่วนบุคคลของตนไปใช้ทำการประกอบการขนส่งโดยฝ่าฝืนกฎหมายในลักษณะเป็นการรับจ้างขนส่ง ให้ระงับการต่ออายุทะเบียนไว้ก่อน และดำเนินการตรวจสอบโดยเร็ว ถ้าปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ประกอบการขนส่งดังกล่าวกระทำความผิดหรือรู้เห็นเป็นใจยินยอมให้บุคคลอื่นนำรถที่ใช้ในการประกอบการขนส่งส่วนบุคคลของตนไปใช้กระทำความผิดกฎหมายในลักษณะดังกล่าวจริง ก็ได้ดำเนินการลงโทษตามกฎหมายอย่างเด็ดขาดและไม่สมควรอนุญาตให้มีการจดทะเบียนรถเพิ่ม หรือเปลี่ยนรถแทน หากมีการถอนรถก็ให้ดำเนินการถอนรถออก และลดเงื่อนไขเกี่ยวกับจำนวนรถลงเหลือเท่ากับจำนวนรถที่มีอยู่จริงจนกว่าจะหมด หรือไม่พิจารณาต่ออายุใบอนุญาตประกอบการขนส่งให้ในที่สุด สำหรับรายที่พบว่ามีกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวบ่อยครั้ง โดยไม่เคารพหรือเกรงกลัวต่อกฎหมาย

๗. การขอถอนรถโดยสารส่วนบุคคลออกจากบัญชี ขส.บ. ๑๑ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งแจ้งเลิกการใช้รถตามมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ก่อน แล้วนำหลักฐานดังกล่าวมาแสดงประกอบคำขอถอนด้วย เว้นแต่จะปรากฏหลักฐานว่า รถคันที่ขอถอนได้รับอนุญาตให้ใช้ประกอบการขนส่งของผู้ประกอบการขนส่งรายอื่นโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว

๘. การขอถอนรถโดยสารส่วนบุคคลออกโดยไม่ประสงค์จะขอนำรถคันใหม่เข้าบรรจุเพื่อเปลี่ยนแทนเมื่อได้อนุญาตให้ถอนรถออกแล้ว ให้กำหนด (ปรับปรุง) เงื่อนไขเกี่ยวกับจำนวนรถ (ลดจำนวนรถ) ลงเหลือเท่าที่มีรถอยู่จริงต่อไป

๙. ทุกครั้งที่มีการรับจดทะเบียนรถโดยสารส่วนบุคคลทุกมาตรฐาน ไม่ว่าจะเป็นรถใหม่ หรือรถที่มีทะเบียนแล้ว และไม่ว่าจะเป็นการใช้รถทำการประกอบการขนส่งในเขตท้องที่ภายในจังหวัด หรือระหว่างจังหวัดก็ตาม ให้สำนักงานขนส่งกรุงเทพมหานคร สำนักงานขนส่งกรุงเทพมหานครสาขา สำนักงานขนส่งจังหวัด หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขา รายงานให้กองควบคุมกิจการขนส่ง กรมการขนส่งทางบกทราบตามตัวอย่างแบบรายงานดังแนบมาพร้อมนี้ ภายในกำหนด ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับจดทะเบียนรถแต่ละคัน เว้นแต่รถที่จดทะเบียนนั้นเป็นกรณีที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบก หรือได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาเงื่อนไขในใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลในส่วนกลางแล้ว หรือเป็นการจดทะเบียนรถโดยสารส่วนบุคคลของส่วนราชการ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ดังที่ระบุไว้ในข้อ ๒

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๓๐

(ลงชื่อ) สว่าง ศรีนิลทา

(นายสว่าง ศรีนิลทา)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ประกาศคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบก เรื่อง การกำหนดชนิดหรือสภาพรถที่มีให้รับจดทะเบียน

เพื่อประโยชน์ในการควบคุมความปลอดภัยในการบรรทุกวัตถุอันตราย ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๙) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ประกอบกับมติคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๔/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๔ ได้กำหนดชนิดหรือสภาพรถที่มีให้รับจดทะเบียน ดังนี้

ข้อ ๑ มีให้รับจดทะเบียนรถบรรทุก ลักษณะ ๖ เฉพาะรถพ่วงที่ตัวถังส่วนที่ใช้ในการบรรทุกมีลักษณะเฉพาะเพื่อใช้ในการบรรทุกวัตถุอันตราย

วัตถุอันตรายให้เป็นไปตามที่กรรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด ตามมาตรา ๑๐๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๒ รถที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับให้ต่ออายุทะเบียนและภาษีรถได้ต่อไปอีกไม่เกินห้าปี นับแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๕

(ลงชื่อ) ศิริสุข จันทรางศุ

(นายศิริสุข จันทรางศุ)

ปลัดกระทรวงคมนาคม

ประธานกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง

ประกาศคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง
เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อเป็นมาตรการควบคุมเกี่ยวกับสีรถและเครื่องหมาย
ของผู้ประกอบการขนส่งที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคันที่ใช้ในการประกอบ
การขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร พ.ศ. ๒๕๕๙

ด้วยคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางได้พิจารณาเห็นสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสีรถโดยสารไม่ประจำทาง และกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่ง เพื่อเป็นมาตรการในการควบคุมเกี่ยวกับสีรถโดยสารไม่ประจำทางและเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคันที่ใช้ในการประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อเป็นการควบคุมเกี่ยวกับสีรถและเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคันที่ใช้ในการประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อเป็นมาตรการควบคุมเกี่ยวกับสีรถที่ใช้ในการประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๒

ข้อ ๓ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสีรถโดยสารไม่ประจำทาง

๓.๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ต้องใช้สีรถที่ใช้ในการประกอบการขนส่งของตนเหมือนกันทุกคัน ไม่ว่าจะเป็นรถมาตรฐานใดก็ตาม เว้นแต่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารในลักษณะ ๓ เพื่อการจ้างเหมาอาจใช้สีรถแต่ละคันที่ใช้ในการประกอบการขนส่งของตนต่างสีกันได้ตามที่จำเป็น เพื่อประโยชน์ในการประกอบการขนส่งของตน แต่ทั้งนี้ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนกลางก่อน

๓.๒ ต้องใช้สีที่มีลักษณะเรียบร้อย ไม่ใช้สีหลายสีมากเกินไปจนความจำเป็น สีของรถต้องมีสีพื้นๆ เด่นชัดสำหรับแสดงลักษณะของสี และนอกจากนี้ จะมีสีอื่น ๆ ต่างหากจากสีพื้นด้วยก็ได้ แต่ต้องให้อยู่ในลักษณะที่ดูแล้วเรียบร้อย

๓.๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ต้องไม่ใช้สีรถในลักษณะเช่นเดียวกัน หรือคล้ายกับสีรถโดยสารที่ใช้ในการประกอบการขนส่งประจำทาง หมวด ๒ ของบริษัท ขนส่ง จำกัด

ข้อ ๔ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน

๔.๑ ต้องมีชื่อผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่ง เป็นอักษรภาษาไทย (หากจะมีตัวอักษรภาษาอื่นควบคู่ด้วยก็ได้) มีขนาดสูงไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตร ไว้ที่ด้านนอกตัวรถทั้งสองข้าง

๔.๒ เครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่ง (ถ้ามี) จะต้องไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน หากมีตัวอักษรภาษาอื่นกำกับเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่ง จะต้องเป็นตัวอักษรภาษาไทยที่มีขนาดไม่เล็กกว่าตัวอักษรภาษานั้นด้วย

๔.๓ ต้องมีชื่อผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งพร้อมหมายเลขโทรศัพท์ไว้ที่ด้านหลังรถ มีขนาดสูงไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตร

ข้อ ๕ รถที่จดทะเบียนใหม่ นับตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขเกี่ยวกับสีรถและเครื่องหมายของผู้ประกอบการขนส่งที่ต้องให้ปรากฏประจำรถ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลางได้กำหนดไว้

ข้อ ๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร รายใดที่ใช้สีรถและเครื่องหมายที่ต้องปรากฏประจำรถไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๓ และข้อ ๔ ให้แก้ไขให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ภายในกำหนดเวลา ๒ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

คำรบลักซ์ สุรัสวดี

รองปลัดกระทรวงคมนาคม หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านการขนส่ง

ประธานกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง

ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการการคำนวณน้ำหนักรถเพื่อคำนวณภาษี

เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการคำนวณน้ำหนักรถเพื่อคำนวณภาษี ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ชั่งน้ำหนักรถและเครื่องอุปกรณ์ที่ติดกับตัวรถตามปกติ

ข้อ ๒ น้ำหนักที่ชั่งได้ตามข้อ ๑ ให้หักน้ำหนักเพื่อชดเชยน้ำหนักของน้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันเครื่อง น้ำและเครื่องมือประจำรถ ดังนี้

(๑) รถที่มีน้ำหนักไม่เกิน ๒,๐๐๐ กิโลกรัม ให้หักออก ๕๐ กิโลกรัม

(๒) รถที่มีน้ำหนักเกินกว่า ๒,๐๐๐ กิโลกรัม ให้หักออก ๑๐๐ กิโลกรัม

น้ำหนักที่เหลือจากหักน้ำหนักชดเชยตามวรรคแรก หากมีเศษของ ๑ กิโลกรัม ให้ปัดทิ้ง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๒

(ลงชื่อ) จำลอง ศาลิคุปต์

(นายจำลอง ศาลิคุปต์)

รักษาราชการแทนอธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง โคมไฟและแดรสัญญาณ

ด้วยได้มีผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งหลายรายติดตั้งโคมไฟสปอตไลท์ (SPOT LIGHT) และแดรสัญญาณชนิดแตรลมกับรถที่ใช้ในการขนส่ง ตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นจำนวนมาก ซึ่งการกระทำดังกล่าวนอกจากจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อสาธารณะชนแล้ว ยังเป็นการฝ่าฝืนกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ อีกด้วย ฉะนั้น เพื่อให้รถที่ใช้ในการขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกได้ปฏิบัติตามให้เป็นไปด้วยความถูกต้องตามกฎหมายฉบับดังกล่าว อาศัยอำนาจตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ซึ่งออกตามความในมาตรา ๗ และมาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกจึงประกาศการใช้โคมไฟและแดรสัญญาณ ดังต่อไปนี้

๑. โคมไฟ

๑.๑ ห้ามติดตั้งโคมไฟสปอตไลท์ (SPOT LIGHT) กับรถที่ใช้ในการขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

๑.๒ ให้ติดตั้งโคมไฟตัดหมอก (FOG LAMP) ได้ตามความจำเป็น แต่ทั้งนี้ ผู้ประกอบการขนส่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบกก่อน โดยให้ยื่นคำขอ พร้อมทั้งแสดงเหตุผลและความจำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

๑.๓ โคมไฟตัดหมอก (FOG LAMP) ต้องเป็นชนิดแสงขาว หรือแสงเหลือง จำนวน ๒ ดวง ติดตั้งอยู่ในระดับเดียวกันที่ด้านหน้ารถข้างซ้ายและข้างขวาห่างละ ๑ ดวง จุดกึ่งกลางโคมไฟห่างจากด้านข้างริมสุดของหน้ารถไม่เกิน ๔๐ เซนติเมตร ต่ำกว่าโคมไฟแสงพุ่งไกล ศูนย์รวมแสงต้องลดต่ำจากแนวนานกับผิวทางราบ ๑๐ เซนติเมตร ในระยะ ๗.๖๐ เมตร จากดวงโคมไฟ และให้มีสวิทช์ปิด-เปิดแยกต่างหากจากโคมไฟแสงพุ่งไกลและโคมไฟแสงพุ่งต่ำ

๒. แดรสัญญาณ

๒.๑ ห้ามติดตั้งแดรสัญญาณชนิดแตรลมกับรถที่ใช้ในการขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

๒.๒ ให้ติดตั้งแดรสัญญาณชนิดไฟฟ้าเสียงเดียวไม่เกิน ๑ ชุด ระดับเสียงของแดรสัญญาณดังกล่าวต้องมีความดังไม่น้อยกว่า ๙๐ เดซิเบล เอ [dB (A)] และไม่เกิน ๑๑๕ เดซิเบล เอ [dB (A)] โดยวัดระดับเสียงที่ระยะห่างจากด้านหน้าของรถ ๒ เมตร

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

สุจินต์ สุยะนันท์

(นายสุจินต์ สุยะนันท์)

รองอธิบดี (ฝ่ายบริหาร) รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ประกาศกรมการขนส่งทางบก

ฉบับที่ ๘/๒๕๖๘

เรื่อง ลักษณะและมาตรฐานตัวถังส่วนที่บรรทุกและเครื่องหมายที่ด้านข้างของตัวถังสำหรับรถบรรทุกเฉพาะกิจในการขนส่งปลาเปิดที่ตัวถังส่วนที่บรรทุกมีลักษณะเป็นกระบะ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๕ (๒) (๑) และ (๓) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกออกประกาศกำหนดลักษณะและมาตรฐานตัวถังส่วนที่บรรทุกและเครื่องหมายที่ด้านข้างของตัวถังสำหรับรถบรรทุกเฉพาะกิจในการขนส่งปลาเปิดที่ตัวถังส่วนที่มีลักษณะเป็นกระบะไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ รถบรรทุกเฉพาะกิจในการขนส่งปลาเปิดที่ตัวถังส่วนที่บรรทุก มีลักษณะเป็นกระบะต้องมีลักษณะและมาตรฐานของตัวถังส่วนที่บรรทุก ดังนี้

(๑) ตัวถังส่วนที่บรรทุกด้านหน้า ด้านข้าง และพื้นบรรทุก ต้องบุด้วยเหล็กหรือวัสดุอื่นที่มีคุณภาพทัดเทียมกัน มีความหนาพอสมควร ความสูงไม่เกินส่วนสูงสุดของตัวถังนั้น และจะต้องป้องกันการรั่วไหลของน้ำที่เกิดจากปลาได้

(๒) ตัวถังส่วนที่บรรทุกด้านท้ายจะต้องมีลักษณะเป็นส่วนที่ตลอดความสูงไม่เกินความสูงของตัวถังส่วนที่บรรทุกด้านข้าง

ก่อนถึงกระบะท้าย ให้มีแผ่นไม้ เหล็ก หรือวัสดุอื่นที่มีคุณภาพทัดเทียมกัน วางซ้อนกันขึ้นไปจากพื้นบรรทุกก่อนถึงกระบะท้าย โดยมีความสูงไม่เกินความสูงของตัวถังส่วนที่บรรทุกด้านข้างเพื่อป้องกันการมิให้ปลาที่บรรทุกตกหล่น

(๓) ระหว่างแผ่นป้องกันมิให้ปลาที่บรรทุกตกหล่นตาม (๒) วรรคสองกับกระบะท้ายต้องมีแผ่นเหล็กหรือแผ่นวัสดุอื่นที่มีคุณภาพทัดเทียมกัน ให้มีความสูงไม่น้อยกว่า ๗ เซนติเมตร เชื่อมติดกับพื้นบรรทุกยาวไปตามแนวนานกับความกว้างของรถ และปลายทั้งสองของแผ่นเหล็กดังกล่าวให้เชื่อมติดกับตัวถังส่วนที่บรรทุกด้านข้างทั้งสอง สำหรับกันน้ำเสียจากปลาไม่ให้ไหลซึมผ่านไปได้

(๔) ที่พื้นกระบะบรรทุก หากมีช่องระบายน้ำที่เกิดจากปลา มิให้ไหลลงพื้นทางในขณะบรรทุกจะต้องมีถังใต้ท้องรถที่มีความจุเพียงพอสำหรับเก็บน้ำดังกล่าวได้

(๕) ในขณะบรรทุกปลาเปิด ส่วนบนของตัวถังส่วนที่บรรทุกต้องมีหลังคาทำด้วยวัสดุที่มีความมั่นคงแข็งแรงหรือผ้าใบปิดคลุม โดยวัสดุหรือผ้าใบดังกล่าวต้องมีขนาดเหมาะสมครอบคลุมตลอดส่วนบนและส่วนท้ายของตัวถังส่วนที่บรรทุกได้อย่างมิดชิด สามารถป้องกันการกระจ่ายของกลิ่นที่เกิดจากปลาที่บรรทุกได้ดี

ข้อ ๒ รถบรรทุกเฉพาะกิจในการขนส่งปลาเปิดที่ตัวถังส่วนที่บรรทุก มีลักษณะเป็นกระบะ ต้องจัดให้มีเครื่องหมายที่ด้านนอกตัวถังด้านข้างทั้งสองด้านด้วยตัวอักษรข้อความว่า “ใช้บรรทุกเฉพาะ ปลาเปิดเท่านั้น” สีขาวหรือสีน้ำเงินตัดกับสีของตัวถังรถ โดยขนาดตัวอักษรดังกล่าวให้มีความสูงไม่น้อยกว่า ๑๕ เซนติเมตร และมีความหนาของเส้นพอสมควร

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๔

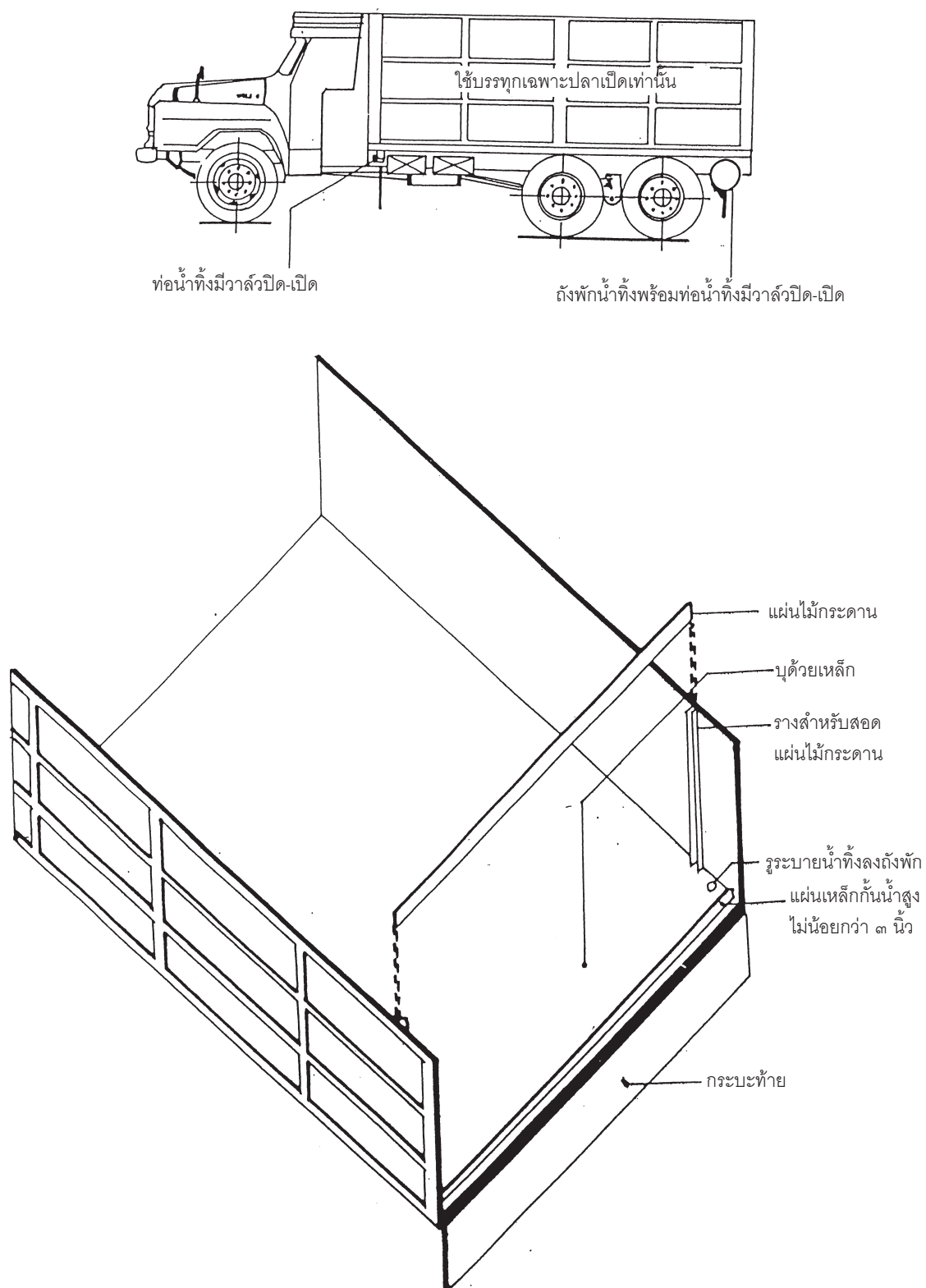
(ลงชื่อ) บรรเท็ง วัฒนศิริธรรม

(นายบรรเท็ง วัฒนศิริธรรม)

รองอธิบดี (ฝ่ายวิชาการ) ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ตัวอย่างรถเฉพาะกิจในการบรรทุกปลาเปิดที่ตัวถังส่วนที่บรรทุกมีลักษณะเป็นกระบะ

ประกาศกรมการขนส่งทางบก
เรื่อง ตัวอักษร ภาพ หรือเครื่องหมาย ที่ตัวถังรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร
ในประเภทการขนส่งไม่ประจำทาง

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑ (๒) (๑) และข้อ ๑๐ (๒) (ค) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดเกี่ยวกับตัวอักษร ภาพ หรือเครื่องหมาย ที่ตัวถังด้านนอกข้างรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารในประเภทการขนส่งไม่ประจำทางไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารจัดทำเครื่องหมายที่ต้องให้ปรากฏประจำรถ ที่ด้านนอกข้างรถทั้งสองด้านของตัวถัง มีความสูงหรือเส้นผ่าศูนย์กลางไม่น้อยกว่า ๒๐ เซนติเมตร ทั้งนี้ โดยให้มีชื่อของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งเป็นตัวอักษรภาษาไทย มีความสูงไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตร กำกับไว้

ในกรณีที่ชื่อของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งเพียงอย่างเดียวเป็นเครื่องหมายที่ต้องให้ปรากฏประจำรถ ชื่อนั้นต้องใช้ตัวอักษรภาษาไทย มีความสูงไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตร

ข้อ ๒ ตัวอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายอื่นใดซึ่งมิใช่เครื่องหมาย ที่ต้องให้ปรากฏประจำรถตามข้อ ๑ ซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประสงค์จะแสดงให้ปรากฏไว้ที่ด้านนอกตัวถังรถ จะต้องขอรับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบกก่อน โดยให้ยื่น ณ กองควบคุมกิจการขนส่ง สำนักงานขนส่งจังหวัด หรือสำนักงานขนส่งจังหวัดสาขาซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมีภูมิลำเนา แล้วแต่กรณี

ข้อ ๓ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารจัดทำตัวอักษรภาษาไทย ข้อความว่า “รถรับจ้างไม่ประจำทาง” มีความสูงไม่น้อยกว่า ๕ เซนติเมตรไว้ที่ตัวถังด้านนอกข้างซ้ายรถด้วยสีที่ตัดกับสีของรถให้ปรากฏข้อความอย่างเด่นชัด ไว้ในที่ที่เหมาะสมใกล้ประตูขึ้น-ลง

ข้อ ๔ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารซึ่งรถที่ใช้ทำการขนส่งไม่เป็นไปตามข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ ปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศนี้ ภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศ

ข้อ ๕ ประกาศนี้ไม่ใช้บังคับแก่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารตามประกาศคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง ว่าด้วยลักษณะการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ลักษณะที่ ๔ เพื่อการรับจ้าง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

(ลงชื่อ) สว่าง ศรีนิลทา

(นายสว่าง ศรีนิลทา)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ประกาศกรมการขนส่งทางบก
เรื่อง เกณฑ์ของระดับเสียงที่เกิดจากเครื่องกำเนิดพลังงานของรถ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑ (๑) (ญ) และข้อ ๑๕ (๑) (ญ) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกออกประกาศกำหนดเกณฑ์ของระดับเสียงที่เกิดจากเครื่องกำเนิดพลังงานของรถไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกรมการขนส่งทางบก ฉบับที่ ๗๘/๒๕๒๗ เรื่อง เกณฑ์ของระดับเสียงที่เกิดจากเครื่องกำเนิดพลังงานของรถ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๗

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“ความเร็วรอบสูงสุด” หมายความว่า ความเร็วรอบของเครื่องยนต์ดีเซลในขณะที่เร่งเครื่องสูงสุดโดยลิ้นอากาศเปิดเต็มที่ หรือความเร็วรอบของเครื่องยนต์เบนซินในขณะที่เครื่องยนต์สามารถให้กำลังสูงสุดตามที่ผู้ผลิตรระบุไว้ ทั้งนี้ เครื่องยนต์ดังกล่าวต้องอยู่ในตำแหน่งเกียร์ว่าง

“มาตรวัดระดับเสียง” หมายความว่า เครื่องวัดระดับเสียงตามมาตรฐานของคณะกรรมการการระหว่างประเทศว่าด้วยเทคนิคไฟฟ้า ซึ่งเรียกโดยย่อว่า “ไอ อี ซี” (International Electrotechnical Commission, IEC) หรือเครื่องวัดระดับเสียงอื่นที่มีมาตรฐานเทียบเท่า

ข้อ ๓ ค่าระดับเสียงของรถในขณะที่เดินเครื่องยนต์อยู่กับที่โดยไม่รวมเสียงแทรกสัญญาณต้องไม่เกินเกณฑ์ ดังนี้

(๑) ๘๕ เดซิเบล เอ เมื่อทำการตรวจสอบค่าระดับเสียงโดยไม่โครโฟนของมาตรวัดระดับเสียงอยู่ห่างจากปลายท่อไอเสียของรถ ๗.๕ เมตร และวิธีการตรวจสอบเป็นไปตามข้อ ๔ หรือ

(๒) ๑๐๐ เดซิเบล เอ เมื่อทำการตรวจสอบค่าระดับเสียงโดยไม่โครโฟนของมาตรวัดระดับเสียงอยู่ห่างจากปลายท่อไอเสียของรถ ๐.๕ เมตร และวิธีการตรวจสอบเป็นไปตามข้อ ๕

การตรวจสอบค่าระดับเสียงของรถจะทำการตรวจสอบเพียงค่าใดค่าหนึ่งใน (๑) หรือ (๒) ก็ได้

ข้อ ๔ การตรวจสอบค่าระดับเสียงของรถตามข้อ ๓ (๑) ให้กระทำตามวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของมาตรวัดระดับเสียง โดยเทียบกับเครื่องกำเนิดเสียงมาตรฐาน เช่น พิสตันโฟน (Piston Phone) หรืออะคูสติค คาลิเบรเตอร์ (Acoustic Calibrator) หรือตรวจสอบตามวิธีการที่ผู้ผลิตมาตรวัดระดับเสียงระบุ

(๒) ปรับวงจรร่องนำหนักของมาตรวัดระดับเสียงไว้ที่ “A” (Weighting Network “A”) และปรับความไวตอบรับเสียงไว้ที่ “Fast” (Dynamic Characteristics “Fast”)

(๓) ให้จอดรถอยู่กับที่ในตำแหน่งเกียร์ว่าง

(๔) ติดตั้งไมโครโฟนของมาตรวัดระดับเสียงสูงจากพื้น ๑.๒ เมตร และห่างจากปลายท่อไอเสียของรถ ๗.๕ เมตร แกนความไวสูงสุดของไมโครโฟนขนานกับพื้นและหันเข้าหาปลายท่อไอเสียของรถ

(๕) ติดเครื่องยนต์และเร่งเครื่องยนต์ให้มีความเร็วรอบเท่ากับความเร็วรอบสูงสุดในกรณีที่เครื่องยนต์ดีเซล หรือเท่ากับสามในสี่ของความเร็วรอบสูงสุดในกรณีที่เครื่องยนต์เบนซิน แล้วจึงอ่านค่าระดับเสียงจากมาตรวัดระดับเสียง

(๖) ทำการตรวจสอบค่าระดับเสียงตามวิธีการข้างต้นรวม ๒ ครั้ง และให้ถือเอาค่าสูงสุดที่ตรวจสอบได้เป็นค่าระดับเสียงของรถที่ทำการตรวจสอบ

ถ้าค่าระดับเสียงที่ตรวจสอบทั้ง ๒ ครั้ง แตกต่างกันเกินกว่า ๒ เดซิเบล เอ ให้ตรวจสอบค่าระดับเสียงโดยเริ่มต้นใหม่

ข้อ ๕ การตรวจสอบค่าระดับเสียงของรถตามข้อ ๓ (๒) ให้กระทำเช่นเดียวกันกับวิธีการในข้อ ๔ เว้นแต่ตำแหน่งและทิศทางการหันไมโครโฟนของมาตรวัดระดับเสียงให้เป็นอย่างนี้

(๑) กรณีรถที่จะทำการตรวจสอบค่าระดับเสียง มีปลายท่อไอเสียอยู่ในแนวนานกับพื้น ให้วางไมโครโฟนสูงจากพื้นเท่ากับความสูงจากปลายท่อไอเสีย แต่ต้องสูงไม่น้อยกว่า ๐.๒ เมตร และห่างจากปลายท่อไอเสีย ๐.๕ เมตร หันไมโครโฟนเข้าหาปลายท่อไอเสีย โดยให้แกนความไวสูงสุดของไมโครโฟนขนานกับพื้นและทำมุม ๔๕ องศา กับทิศทางออกของไอเสีย

(๒) กรณีรถที่จะทำการตรวจสอบค่าระดับเสียง มีท่อไอเสียอยู่ในแนวตั้งชี้ขึ้นข้างบน ให้วางไมโครโฟนอยู่ในระดับความสูงเดียวกันกับปลายท่อไอเสีย แกนความไวสูงสุดของไมโครโฟนอยู่ในแนวตั้งชี้ขึ้นข้างบนและอยู่ห่าง ๐.๕ เมตร จากแนวริมนอกสุดของตัวถังรถด้านเดียวกับปลายท่อไอเสีย ณ ตำแหน่งที่อยู่ใกล้ปลายท่อไอเสียมากที่สุด

ข้อ ๖ การตรวจสอบค่าระดับเสียงตามข้อ ๔ และข้อ ๕ ให้ตรวจสอบค่าระดับเสียงของสภาพแวดล้อมและลม ณ สถานที่ที่ใช้ในการตรวจสอบค่าระดับเสียงของรถก่อน ถ้าค่าระดับเสียงของสภาพแวดล้อมและลมที่ตรวจสอบได้เกินกว่า ๗๕ เดซิเบล เอ และ ๙๐ เดซิเบล เอ ตามลำดับ ให้เปลี่ยนสถานที่ตรวจสอบค่าระดับเสียงของรถใหม่

ข้อ ๗ การอ่านค่าระดับเสียงทุกครั้ง ขณะอ่านค่าระดับเสียงต้องไม่มีสิ่งกีดขวางอยู่ระหว่างปลายท่อไอเสียกับไมโครโฟนของมาตรวัดระดับเสียง และต้องไม่มีสิ่งกีดขวางอยู่ภายในบริเวณ ๐.๕ เมตรจากไมโครโฟนของมาตรวัดระดับเสียง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

(ลงชื่อ) **สว่าง ศรีนิลทา**

(นายสว่าง ศรีนิลทา)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ความสูงภายในสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็ก

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๓ (๒) วรรคสี่ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดความสูงภายในสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็กไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับแก่รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็กที่จดทะเบียนภายหลังที่ประกาศนี้ใช้บังคับเท่านั้น

ข้อ ๒ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ให้มีความสูงภายในตามที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่เป็นรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่กำหนดให้มีที่สำหรับผู้โดยสารยืน เมื่อวัดในแนวดิ่งจากพื้นที่ใช้เป็นช่องทางเดินถึงส่วนต่ำสุดของเพดานรถ ความสูงภายในตลอดช่องทางเดินที่ใช้เป็นพื้นที่สำหรับผู้โดยสารยืน ต้องไม่น้อยกว่า ๑.๗๕ เมตร

(๒) กรณีที่เป็นรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่ไม่กำหนดให้มีที่สำหรับผู้โดยสารยืน เมื่อวัดในแนวดิ่งจากพื้นที่ใช้เป็นช่องทางเดินถึงส่วนต่ำสุดของเพดานรถ ความสูงภายในตลอดช่องทางเดินไม่น้อยกว่า ๑.๖๐ เมตร ทั้งนี้ เว้นแต่รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารนั้นมีความยาวตลอดช่องทางเดินไม่เกิน ๒ เมตร เมื่อวัดในแนวดิ่งจากพื้นที่ใช้เป็นช่องทางเดินถึงส่วนต่ำสุดของเพดานรถ ความสูงภายในตลอดช่องทางเดินจะน้อยกว่า ๑.๖๐ เมตร ก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่า ๑.๒๐ เมตร

ความยาวของช่องทางเดินตามวรรคหนึ่ง ให้วัดจากประตูทางขึ้น-ลงถึงที่นั่งผู้โดยสารที่อยู่ด้านในสุดของช่องทางเดิน

(๓) ภายใต้บังคับ (๑) หรือ (๒) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีแถวที่นั่งติดกับประตูทางขึ้น-ลง และแถวที่นั่งนั้นมีที่นั่งเรียงติดต่อกันไม่เกิน ๓ ที่นั่ง เมื่อวัดในแนวดิ่งจากกึ่งกลางเบาะที่นั่งถึงส่วนต่ำสุดของเพดานรถ ความสูงต้องไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร

ข้อ ๓ รถขนาดเล็กให้มีความสูงภายในเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ใน (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) ของข้อ ๒ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๔ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันประกาศ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๗

(ลงชื่อ) **ประดั่ง ปริชญางกูร**
(นายประดั่ง ปริชญางกูร)
อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ประกาศกรมการขนส่งทางบก
เรื่อง การติดตั้งโทรทัศน์และวีดิทัศน์ สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร

ด้วยปรากฏว่าปัจจุบัน การติดตั้งเครื่องรับโทรทัศน์และวีดิทัศน์ของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ยังอยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสม ผู้ขับรถสามารถมองเห็นภาพจากจอโทรทัศน์ หรือแสงสว่างจากจอโทรทัศน์ เข้าตาผู้ขับรถในขณะที่ขับรถ ซึ่งไม่เป็นการปลอดภัยและอาจเป็นสาเหตุในการทำให้เกิดอุบัติเหตุได้

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามข้อ ๑ (๒) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบก ออกประกาศกำหนดแบบตัวถังของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ในส่วนของการติดตั้งเครื่องรับโทรทัศน์และวีดิทัศน์ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกรณีที่มีการติดตั้งเครื่องรับโทรทัศน์และวีดิทัศน์ในรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ให้ติดตั้งในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง โดยอยู่ด้านหลังพนักพิงของที่นั่งผู้ขับรถ และให้หน้าจอโทรทัศน์หันไปทางด้านท้ายรถ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการติดตั้งเครื่องรับโทรทัศน์และวีดิทัศน์ที่ชั้นบนของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔

ข้อ ๒ รถที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับให้เจ้าของรถ หรือผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศ ภายในวันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๑^(๑)

ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นต้นไป^(๒)

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๑

(ลงชื่อ) พงศกร เลาหวิเชียร

(นายพงศกร เลาหวิเชียร)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

^{(๑) (๒)} ความในข้อ ๒ และข้อ ๓ ถูกยกเลิกตามประกาศฉบับลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๑ และใช้ข้อความใหม่แทนรายละเอียดอยู่ในหน้าถัดไป

ประกาศกรมการขนส่งทางบก

เรื่อง กำหนดเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบค่าก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์และก๊าซไฮโดรคาร์บอนจากท่อไอเสียของรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกที่ใช้เครื่องยนต์แก๊สโซลีน

ตามที่กรมการขนส่งทางบกได้ออกประกาศ เรื่อง เกณฑ์ของก๊าซและควันที่เกิดจากเครื่องกำเนิดพลังงานของรถ ตามประกาศลงวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๖ ไว้แล้ว นั้น

โดยที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้ออกประกาศกำหนดมาตรฐานค่าก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์และก๊าซไฮโดรคาร์บอนจากท่อไอเสียของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แก๊สโซลีนขึ้นใหม่ ตามประกาศฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้น เพื่อให้เกณฑ์มาตรฐานและวิธีการตรวจสอบระบบท่อไอเสียของรถเป็นไปด้วยความเหมาะสมและสอดคล้องกับที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมประกาศกำหนด อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑ (๑) (ญ) และข้อ ๑๕ (๑) (ญ) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกจึงออกประกาศกำหนดเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบค่าก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์และก๊าซไฮโดรคาร์บอนจากท่อไอเสียของรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกที่ใช้เครื่องยนต์แก๊สโซลีนไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง เกณฑ์ของก๊าซและควันที่เกิดจากเครื่องกำเนิดพลังงานของรถ ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๖

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“รถ” หมายความว่า รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๒ มาตรฐาน ๓ มาตรฐาน ๔ มาตรฐาน ๖ มาตรฐาน ๗ รถที่ใช้การขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๑ ลักษณะ ๒ ลักษณะ ๓ ลักษณะ ๔ ลักษณะ ๕ ลักษณะ ๙ และรถขนาดเล็ก ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

“เครื่องมือ” หมายความว่า เครื่องมือวัดระบบนันทิสเปอริฟ อินฟราเรด (Nondispersive Infrared, NDIR) สำหรับใช้วัดปริมาณความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์จากท่อไอเสียที่มีช่วงการวัดไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔.๕ โดยปริมาตร และเครื่องมือวัดปริมาณความเข้มข้นของก๊าซไฮโดรคาร์บอนจากท่อไอเสียที่มีช่วงการวัดไม่น้อยกว่า ๖๐๐ ส่วนในล้านส่วน (ppm) ของค่าเทียบเท่าเฮกซะน (N-Hexane) หรือเครื่องมือวัดระบบอื่นที่มีมาตรฐานเทียบเท่า

ข้อ ๓ ค่าก๊าซจากท่อไอเสียรถ ต้องไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ ไม่เกินร้อยละ ๔.๕ ที่วัดได้ด้วยเครื่องมือ
- (๒) ค่าก๊าซไฮโดรคาร์บอน ไม่เกิน ๖๐๐ ส่วนในล้านส่วนที่วัดได้ด้วยเครื่องมือ

ข้อ ๔ วิธีตรวจสอบค่าก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์และก๊าซไฮโดรคาร์บอนจากท่อไอเสียรถ ให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

(๑) ปรับเทียบ (Calibrate) เครื่องมือด้วยก๊าซมาตรฐาน (Standard Gas) ตามคู่มือการใช้งานของผู้ผลิตเครื่องมือเพื่อให้เครื่องมืออ่านค่าได้ถูกต้อง

(๒) เดินเครื่องยนต์ของรถให้อยู่ในอุณหภูมิใช้งานปกติ

(๓) ขณะที่เครื่องยนต์เดินเบา ให้สอดหัววัด (Probe) ของเครื่องมือเข้าไปในท่อไอเสียให้ลึกที่สุด อย่างน้อยตามคำแนะนำของผู้ผลิตเครื่องมือ

ในกรณีที่ไม่สามารถสอดหัววัดของเครื่องมือเข้าไปในท่อไอเสียเนื่องจากติดอุปกรณ์ระบับเสียง ให้ใช้ท่อพิเศษต่อปลายท่อไอเสียแล้วจึงสอดหัววัดของเครื่องมือเข้าไปในท่อพิเศษที่ต่อเสริมปลายท่อไอเสีย เพื่อเป็นการป้องกันอากาศภายนอกเข้าไปเจือจางไอเสียอันจะทำให้ผลจากการวัดผิดพลาด

(๔) ให้อ่านค่าปริมาณความเข้มข้นของก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์และก๊าซไฮโดรคาร์บอน เมื่อเครื่องมือแสดงผลคงที่แล้ว ในกรณีที่เครื่องมือแสดงผลไม่คงที่ ให้ใช้ค่าเฉลี่ยของค่าที่อ่านได้ระหว่างค่าสูงสุดและค่าต่ำสุดของการวัดครั้งนั้น

(๕) ให้ปฏิบัติตาม (๓) และ (๔) ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง แล้วใช้ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวัดทั้งสองครั้ง เป็นเกณฑ์ตัดสิน

ข้อ ๕ วิธีทำความสะอาดและเปลี่ยนไส้กรองของเครื่องมือให้กระทำตามคู่มือการใช้งานของผู้ผลิตเครื่องมือ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

(ลงชื่อ) พงศกร เลาหวิเชียร

(นายพงศกร เลาหวิเชียร)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ประกาศกรมการขนส่งทางบก

เรื่อง กำหนดเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบค่าควันดำจากท่อไอเสียของรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

ตามที่กรมการขนส่งทางบกได้ออกประกาศ เรื่อง เกณฑ์ของก๊าซและควันที่เกิดจากเครื่องกำเนิดพลังงานของรถ ตามประกาศลงวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๖ ไว้แล้ว นั้น

โดยที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้ออกประกาศกำหนดมาตรฐานค่าควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซลขึ้นใหม่ ตามประกาศฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๐ ดังนั้น เพื่อให้เกณฑ์มาตรฐานและวิธีการตรวจสอบระบบไอเสียของรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกเป็นไปด้วยความเหมาะสมและสอดคล้องกับที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ประกาศกำหนด อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑ (๑) (ญ) และข้อ ๑๕ (๑) (ญ) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกจึงออกประกาศกำหนดเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบค่าควันดำจากท่อไอเสียของรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศการขนส่งทางบก เรื่อง เกณฑ์ของก๊าซและควันที่เกิดจากเครื่องกำเนิดพลังงานของรถ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๖

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“รถ” หมายความว่า รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๒ มาตรฐาน ๓ มาตรฐาน ๔ มาตรฐาน ๖ มาตรฐาน ๗ รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ลักษณะ ๑ ลักษณะ ๒ ลักษณะ ๓ ลักษณะ ๔ ลักษณะ ๕ ลักษณะ ๙ และรถขนาดเล็ก ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

“เครื่องมือวัดควันดำระบบกระดาดขาวกรอง (Filter)” หมายความว่า เครื่องมือตรวจวัดควันดำโดยใช้กระดาดขาวกรอง และวัดค่าของแสงที่สะท้อนจากกระดาดขาวกรอง ซึ่งวัดค่าเป็นหน่วยร้อยละ

“ระยะความยาวของทางเดินแสง (Optical Path Length)” หมายความว่า ระยะความยาวของทางเดินแสงที่ถูกปิดกั้นด้วยควันดำในขณะตรวจวัด

“เครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด (Full Flow Opacity)” หมายความว่า เครื่องมือตรวจวัดควันดำที่ทำให้ควันดำทั้งหมดไหลผ่านช่องวัดแสงและวัดค่าของแสงที่ทะลุผ่านควันดำ โดยวัดค่าเป็นหน่วยร้อยละที่ระยะความยาวของทางเดินแสงที่ ๗๖ มิลลิเมตร หรือเทียบเท่า

“เครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านบางส่วน (Partial Flow Opacity)”
หมายความว่า เครื่องมือตรวจวัดควันดำที่ให้ควันดำไหลผ่านช่องวัดแสงบางส่วนและวัดค่าของแสงที่ทะลุผ่านควันดำ โดยวัดค่าเป็นหน่วยร้อยละที่ระยะความยาวของทางเดินแสงที่ ๔๓๐ มิลลิเมตร หรือเทียบเท่า

ข้อ ๓ ค่าควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซลในขณะเครื่องยนต์ไม่มีภาระต้องไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าควันดำสูงสุดไม่เกินร้อยละ ๔๕ ที่ระยะความยาวของทางเดินแสงมาตรฐานเมื่อตรวจวัดด้วยเครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสง

(๒) ค่าควันดำสูงสุดไม่เกินร้อยละ ๕๐ เมื่อตรวจวัดด้วยเครื่องมือวัดควันดำระบบกระดาษกรอง

ข้อ ๔ ค่าควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซลในขณะเครื่องยนต์มีภาระและอยู่บนเครื่องทดสอบ ต้องไม่เกินเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าควันดำสูงสุดไม่เกินร้อยละ ๓๕ ที่ระยะความยาวของทางเดินแสงมาตรฐานเมื่อตรวจวัดด้วยเครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสง

(๒) ค่าควันดำสูงสุดไม่เกินร้อยละ ๔๐ เมื่อตรวจวัดด้วยเครื่องมือวัดควันดำระบบกระดาษกรอง

ข้อ ๕ การตรวจวัดค่าควันดำจากท่อไอเสียของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซลในขณะเครื่องยนต์ไม่มีภาระและในขณะเครื่องยนต์มีภาระและอยู่บนเครื่องทดสอบ ให้ใช้วิธีตามที่กำหนดรายละเอียดไว้ในภาคผนวกท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

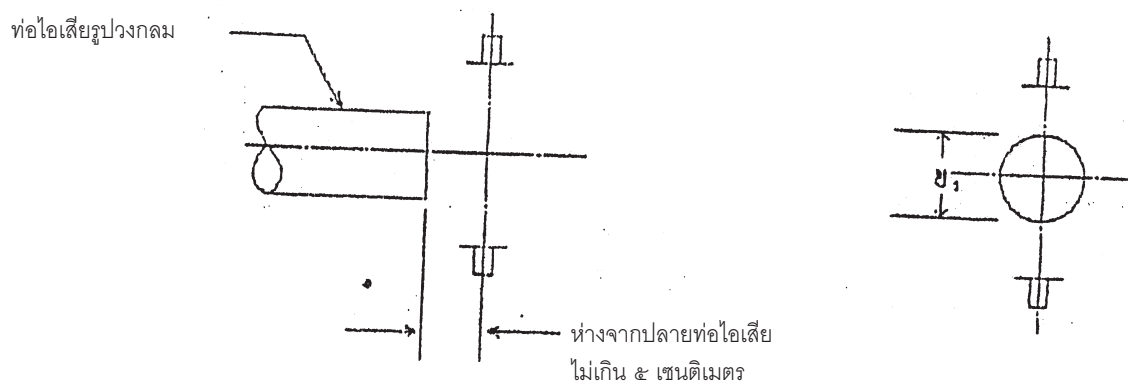
(ลงชื่อ) พงศกร เลาหวิเชียร

(นายพงศกร เลาหวิเชียร)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ภาพแสดงการติดตั้งหัววัดเครื่องมือวัดควันท้าระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด
กับท่อไอเสียของรถยนต์ และระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง
ตามภาคผนวกท้ายประกาศกรมการขนส่งทางบก
ฉบับลงวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑
เรื่อง กำหนดเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบค่าควันท้าจากท่อไอเสียของรถ
ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกตามข้อ ๓ (๑) (ค)

ภาพที่ ๑ สำหรับท่อไอเสียวงกลมชนิดท่อตรง

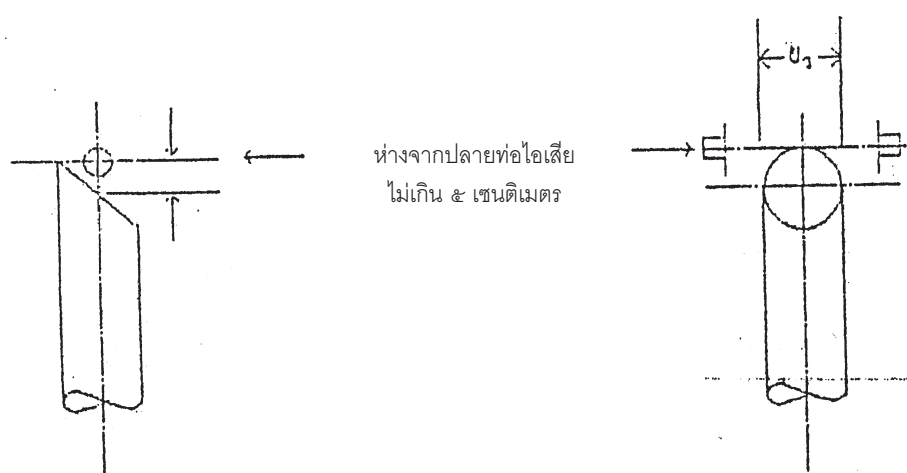

หมายเหตุ

- ๑) หมายความว่า หัววัดของเครื่องมือวัดควันท้าระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด
- ๒) y_1 หมายความว่า ระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง

ภาพแสดงการติดตั้งหัววัดเครื่องมือวัดควันท้าระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด
กับท่อไอเสียของรถยนต์ และระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง
ตามภาคผนวกท้ายประกาศกรมการขนส่งทางบก
ฉบับลงวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑
เรื่อง กำหนดเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบค่าควันท้าจากท่อไอเสียของรถ
ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกตามข้อ ๓ (๑) (ค)

ภาพที่ ๒ สำหรับท่อไอเสียวงกลมชนิดท่อปากทำมุม

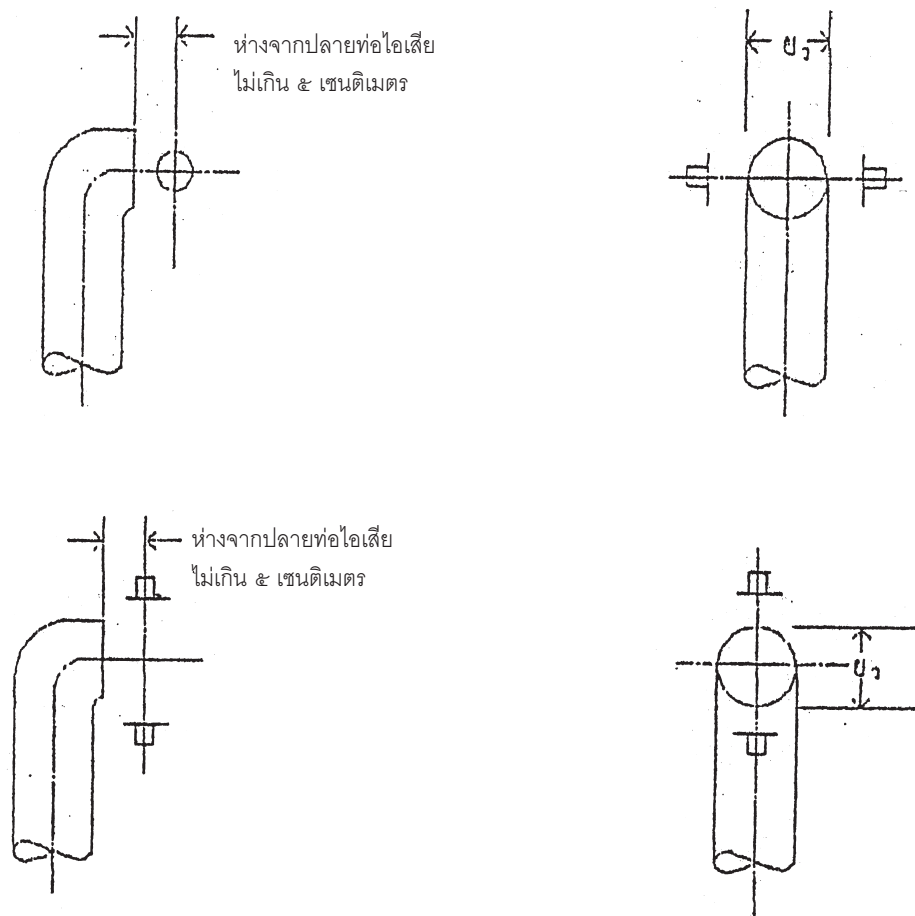

หมายเหตุ

- ๑) หมายถึง ความถึง หัววัดของเครื่องมือวัดควันท้าระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด
- ๒) y_0 หมายถึง ความถึง ระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง

ภาพแสดงการติดตั้งหัววัดเครื่องมือวัดควันท่ำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด
กับท่อไอเสียของรถยนต์ และระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง
ตามภาคผนวกท้ายประกาศกรมการขนส่งทางบก
ฉบับลงวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๑
เรื่อง กำหนดเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบค่าควันท่ำจากท่อไอเสียของรถ
ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกตามข้อ ๓ (๑) (ค)

ภาพที่ ๓ สำหรับท่อไอเสียวงกลมชนิดโค้ง

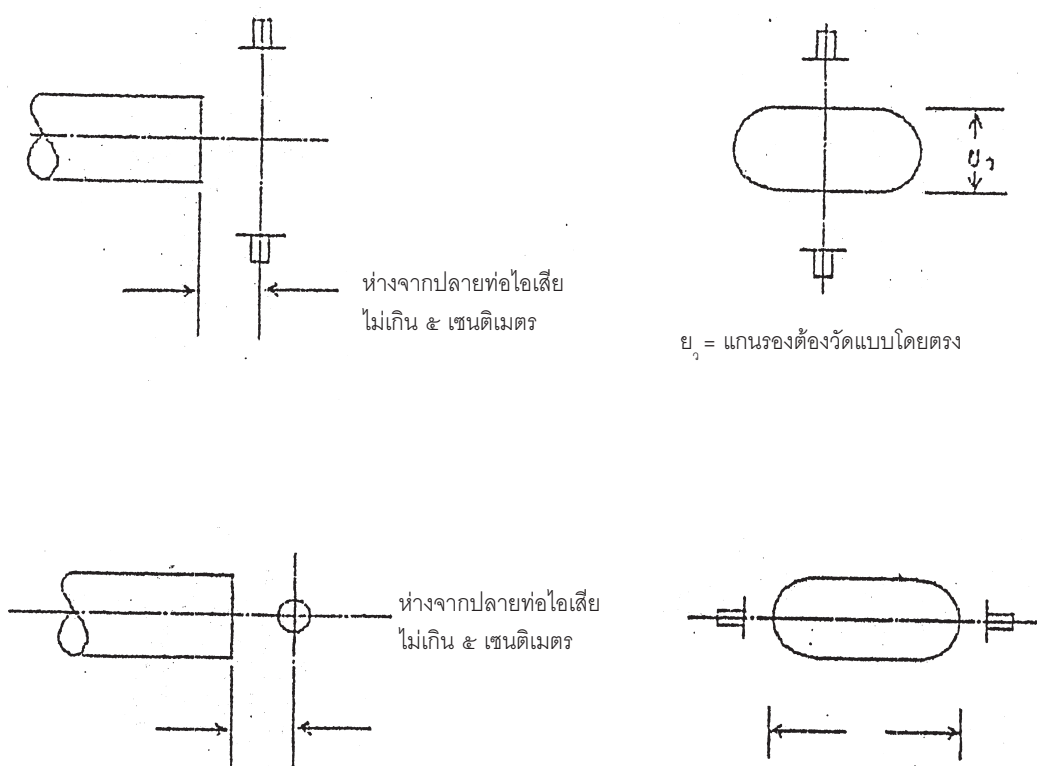

หมายเหตุ

- ๑) หมายความว่า หัววัดของเครื่องมือวัดควันท่ำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด
- ๒) y_2 หมายความว่า ระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง

ภาพแสดงการติดตั้งหัววัดเครื่องมือวัดควันท่ำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด
กับท่อไอเสียของรถยนต์ และระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง
ตามภาคผนวกท้ายประกาศกรมการขนส่งทางบก
ฉบับลงวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑
เรื่อง กำหนดเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบค่าควันท่ำจากท่อไอเสียของรถ
ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกตามข้อ ๓ (๑) (ค)

ภาพที่ ๔ สำหรับท่อไอเสียที่ไม่เป็นวงกลมชนิดท่อตรง

หมายเหตุ

- ๑) หมายความว่า หัววัดของเครื่องมือวัดควันท่ำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด
- ๒) y หมายความว่า ระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง

ภาคผนวก

ท้าย

ประกาศกรมการขนส่งทางบก ฉบับลงวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เรื่อง กำหนดเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบค่าควันดำจากท่อไอเสียของรถ ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

ข้อ ๑ ความหมายของคำ

“ความเร็วรอบสูงสุด” หมายความว่า ความเร็วของเครื่องยนต์ขณะเร่งเครื่องยนต์สูงสุดโดยไม่มีภาระและระบบถ่ายกำลังจากเครื่องยนต์ไปยังล้อรถยนต์ อยู่ในสภาพไม่ทำงาน

“สภาพภาระสูงสุด” หมายความว่า สภาพของเครื่องยนต์ขณะที่ให้กำลังสูงสุดโดยมีภาระและอยู่บนเครื่องทดสอบ

“เครื่องมือวัดควันดำระบบกระดาษกรอง (Filter)” หมายความว่า เครื่องมือตรวจวัดควันดำโดยใช้กระดาษกรอง และวัดค่าของแสงที่สะท้อนจากกระดาษกรอง ซึ่งวัดค่าเป็นหน่วยร้อยละ

“ระยะความยาวของทางเดินแสง (Optical Path Length)” หมายความว่า ระยะความยาวของทางเดินแสงที่ถูกปิดกั้นด้วยควันดำในขณะตรวจวัด

“เครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด (Full Flow Opacity)” หมายความว่า เครื่องมือตรวจวัดควันดำ ที่ให้ควันดำทั้งหมดไหลผ่านช่องวัดแสงและวัดค่าของแสงที่ทะลุผ่านควันดำ โดยวัดค่าเป็นหน่วยร้อยละที่ระยะความยาวของทางเดินแสงที่ ๗๖ มิลลิเมตร หรือเทียบเท่า

“เครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านบางส่วน (Partial Flow Opacity)” หมายความว่า เครื่องมือตรวจวัดควันดำที่ให้ควันดำไหลผ่านช่องวัดแสงบางส่วนและวัดค่าของแสงที่ทะลุผ่านควันดำ โดยวัดค่าเป็นหน่วยร้อยละที่ระยะความยาวของทางเดินแสงที่ ๔๓๐ มิลลิเมตร หรือเทียบเท่า

ข้อ ๒ การเตรียมรถยนต์ก่อนการทดสอบ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) จอดรถยนต์อยู่กับที่ในตำแหน่งเกียร์ว่าง
- (๒) ปิดระบบเครื่องปรับอากาศของรถยนต์และระบบเบรกไอเสีย (ถ้ามี)
- (๓) เดินเครื่องยนต์ให้อยู่ในอุณหภูมิใช้งานปกติ
- (๔) ตรวจสอบความผิดปกติของอุปกรณ์เครื่องยนต์ เช่น ป้อน้ำมันเชื้อเพลิง อุปกรณ์ควบคุมความเร็ว (Governor) โดยการทดลองเหยียบคันเร่งอย่างช้า ๆ ให้ความเร็วของเครื่องยนต์ค่อย ๆ เพิ่มขึ้นที่ละน้อย จนกระทั่งถึงความเร็วรอบสูงสุด ขณะเร่งเครื่องยนต์ให้สังเกตหรือฟังเสียงสิ่งผิดปกติของเครื่องยนต์ ถ้าพบอาการผิดปกติที่อาจทำให้เครื่องยนต์เสียหายหรือไม่ปลอดภัย ให้ระงับการทดสอบยานพาหนะจนกว่าจะซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์
- (๕) กรณีที่มีท่อไอเสียมากกว่าหนึ่งท่อ ให้ตรวจวัดค่าควันดำจากท่อไอเสียที่มีปริมาณควันดำมากที่สุด

ข้อ ๓ การเตรียมเครื่องมือตรวจวัดควันทำ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีใช้เครื่องมือวัดควันทำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด

(ก) การทำความสะอาดเครื่องมือ เช่น หัววัด (Probe) เลนส์กระจกรับแสง และการปรับแต่งเครื่องมือ (Calibrate) ต้องเป็นไปตามคำแนะนำของบริษัทผู้ผลิตเครื่องมือ

(ข) จัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันเครื่องมือจากการรบกวนภายนอก เช่น ลม ฝน ละออง หรือแสงรบกวนที่จะมีผลให้การตรวจวัดผิดพลาด

(ค) การติดตั้งหัววัดกับท่อไอเสียของรถยนต์ และระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง ให้เป็นไปตามรูปที่ ๑-๔

(๒) กรณีใช้เครื่องมือวัดควันทำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านบางส่วน

(ก) การทำความสะอาดเครื่องมือ เช่น หัววัด เลนส์กระจกรับแสง และการปรับแต่งเครื่องมือ ต้องเป็นไปตามคำแนะนำของบริษัทผู้ผลิตเครื่องมือ

(ข) จัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันเครื่องมือจากการรบกวนภายนอก เช่น ลม ฝุ่นละออง หรือแสงรบกวนที่จะมีผลให้การตรวจวัดผิดพลาด

(ค) สอดหัววัดเข้าไปในท่อไอเสียของรถยนต์ โดยให้ปลายของหัววัดอยู่ห่างจากผนังท่อไอเสียไม่น้อยกว่า ๐.๕ เซนติเมตร

(ง) ระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง ให้เป็นไปตามกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของระยะห่างระหว่างแหล่งกำเนิดแสง (Light Source) และตัวรับแสง (Light Detector) ของเครื่องมือ

(๓) การแปลงค่าควันทำที่ตรวจวัดได้ เป็นค่าควันทำที่ระยะความยาวของทางเดินแสงมาตรฐาน ให้เป็นไปตามสมการที่ ๑

$$D_{\text{๗๖}} = 100 \left[1 - \left(\frac{1 - D_{\text{๙}}}{100} \right)^{\left(\frac{Y_{\text{๗๖}}}{Y_{\text{๙}}} \right)} \right] \text{ สมการที่ ๑}$$

โดยที่

$D_{\text{๗๖}}$ = ค่าควันทำที่ระยะความยาวของทางเดินแสงมาตรฐาน (%)

$D_{\text{๙}}$ = ค่าควันทำที่ตรวจวัดได้จากเครื่องมือ (%)

$Y_{\text{๗๖}}$ = ระยะความยาวของทางเดินแสงมาตรฐาน (๗๖ มิลลิเมตร)

$Y_{\text{๙}}$ = ระยะความยาวของทางเดินแสงขณะตรวจวัดจริง (มิลลิเมตร)

(๔) กรณีใช้เครื่องมือวัดควันทำระบบกระดาศกรอง

(ก) การทำความสะอาดเครื่องมือ เช่น หัววัด (Probe) และการปรับแต่งเครื่องมือ (Calibrate) ต้องเป็นไปตามคำแนะนำของบริษัทผู้ผลิตเครื่องมือ

(ข) สอดหัววัดเข้าไปในท่อไอเสียของรถยนต์ โดยให้ปลายของหัววัดอยู่ห่างจากผนังท่อไอเสียไม่น้อยกว่า ๐.๕ เซนติเมตร

ข้อ ๔ วิธีการตรวจวัดควันดำของรถยนต์ สามารถดำเนินการได้ ๒ วิธี ดังต่อไปนี้

(๑) ขณะเครื่องยนต์ไม่มีภาระ

(ก) การจัดเตรียมรถยนต์และเครื่องมือวัดควันดำ ให้เป็นไปตามข้อ ๒ และข้อ ๓

(ข) จอดยานพาหนะอยู่กับที่ในตำแหน่งเกียร์ว่าง

(ค) เร่งเครื่องยนต์อย่างรวดเร็วจนสุดคันเร่งพร้อมตรวจควันดำ ดังนี้

(๑.๑) กรณีตรวจวัดด้วยเครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด หรือแบบไหลผ่านบางส่วน ให้บันทึกค่าสูงสุดของควันดำที่ตรวจวัดได้

(๑.๒) กรณีตรวจวัดด้วยเครื่องมือวัดควันดำระบบกระดาษกรอง (filter) ให้เก็บตัวอย่าง ควันดำลงกระดาษกรองขณะเริ่มกดคันเร่ง

(ง) ให้วัดค่าควันดำสองครั้ง โดยใช้ค่าสูงสุดที่วัดได้เป็นเกณฑ์ตัดสิน

(จ) ถ้าค่าควันดำที่วัดได้ทั้งสองครั้งแตกต่างกันเกินกว่าร้อยละห้า ให้วัดค่าควันดำใหม่

(๒) ขณะเครื่องยนต์มีภาระและอยู่บนเครื่องทดสอบ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(ก) การจัดเตรียมรถยนต์และเครื่องมือวัดควันดำ ให้เป็นไปตามข้อ ๒ และข้อ ๓

(ข) จัดให้ล้อส่งกำลังของรถยนต์ที่จะตรวจวัดควันดำอยู่บนลูกกลิ้ง (Roller Unit) ของเครื่อง

ทดสอบ

(ค) ให้เร่งเครื่องยนต์เพื่อขับเคลื่อนล้อไปตามปกติ พร้อมใส่ภาระให้กับเครื่องยนต์จนกระทั่ง เครื่องยนต์อยู่ในสภาพภาระสูงสุด

(ง) หลังจากนั้นให้ลดความเร็วรอบของเครื่องยนต์ลงมาเหลือร้อยละหกสิบ พร้อมดำเนินการ ตรวจวัดควันดำ หลังจากที่ได้คงความเร็วรอบของเครื่องยนต์ในระดับนั้นไว้แล้ว ไม่น้อยกว่าห้าวินาที ดังนี้

(๑.๑) กรณีตรวจวัดด้วยเครื่องมือวัดควันดำระบบวัดความทึบแสงแบบไหลผ่านทั้งหมด หรือแบบไหลผ่านบางส่วน ให้บันทึกค่าสูงสุดของควันดำที่ตรวจวัดได้

(๑.๒) กรณีตรวจวัดด้วยเครื่องมือวัดควันดำระบบกระดาษกรอง ให้เก็บตัวอย่างควันดำ ลงกระดาษกรอง

(จ) ให้วัดค่าควันดำสองครั้ง และให้ใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ตัดสิน

ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง การติดตั้งโทรทัศน์และวีดิทัศน์สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร

ตามที่กรมการขนส่งทางบก ได้ออกประกาศ เรื่อง การติดตั้งโทรทัศน์และวีดิทัศน์สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ตามประกาศ ณ วันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๑ ไว้แล้ว นั้น

โดยที่ปรากฏว่า มีรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว ก่อนวันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่สามารถแก้ไขการติดตั้งโทรทัศน์และวีดิทัศน์ให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ ดังนั้น เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบันและเพื่อป้องกันไม่ให้แสงสว่างจากเครื่องรับโทรทัศน์เข้าตาผู้ขับรถในขณะขับรถซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ อาศัยอำนาจตามข้อ ๑ (๒) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบก เห็นสมควรออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกข้อ ๒ ของประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง การติดตั้งโทรทัศน์และวีดิทัศน์สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒ รถที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้เจ้าของรถหรือผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง ตามประกาศ ณ วันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือให้ติดตั้งแผ่นกบังแสงเพื่อไม่ให้ผู้ขับรถมองเห็นภาพจากจอโทรทัศน์ หรือแสงสว่างจากจอโทรทัศน์ในขณะขับรถ”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกข้อ ๓ ของประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง การติดตั้งโทรทัศน์และวีดิทัศน์สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นต้นไป”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๑

(ลงชื่อ) พงศกร เลาหวิเชียร

(นายพงศกร เลาหวิเชียร)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักวิศวกรรมและความปลอดภัย กลุ่มงานวิชาการและวิศวกรรม โทร. ๒๗๒๕๖๕๗

ที่ คค ๐๓๑๙/๑๗๓๒

วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๑

เรื่อง ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ขนาด จำนวน และคุณภาพเครื่องดับเพลิงสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ลักษณะ ๔ (รถบรรทุกวัสดุอันตราย)

เรียน ขพพ., ตรข., ผศค., จภน., ผอ.กองทุกกอง, ขสจ.ทุกจังหวัด, หสข.ทุกสาขา และ นสด.ทุกสถานี

ด้วยกรมการขนส่งทางบกได้มีประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ขนาด จำนวน และคุณภาพเครื่องดับเพลิงสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ลักษณะ ๔ (รถบรรทุกวัสดุอันตราย) ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ เพื่อให้ครอบคลุมวัสดุอันตรายทุกประเภท โดยได้ยกเลิกประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ขนาด จำนวน และคุณภาพสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ลักษณะ ๔ เฉพาะกรณีเป็นรถบรรทุกวัสดุอันตรายชนิดไวไฟ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๒๙ ดังรายละเอียดตามประกาศที่แนบ

อนึ่ง ในการพิจารณาว่าเครื่องดับเพลิงยกหนักรถที่ใช้ในรถว่าเหมาะสมหรือไม่ ให้พิจารณาจากเครื่องหมายที่ถังดับเพลิง ซึ่งมีอักษรระบุประเภทของเพลิงที่สามารถดับได้ ดังนี้

๑. อักษร A สามารถดับเพลิงที่เกิดจากเชื้อเพลิงธรรมดา เช่น ไม้ ผ้า กระดาษ ยาง พลาสติก
๒. อักษร B สามารถดับเพลิงที่เกิดจากของเหลวติดไฟ ก๊าซ และน้ำมันต่าง ๆ เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซไวไฟ
๓. อักษร C สามารถดับเพลิงที่เกิดจากอุปกรณ์ไฟฟ้า หรือวัตถุที่มีกระแสไฟฟ้า
๔. อักษร D สามารถดับเพลิงที่เกิดจากโลหะต่าง ๆ ที่ติดไฟ เช่น แมกนีเซียม โพแทสเซียม เซอร์โคเนียม ไทเทเนียม

ดังนั้น เครื่องดับเพลิงที่เหมาะสมสำหรับติดตั้งประจำรถอย่างน้อยควรมีอักษร A, B และ C สำหรับอักษร D หรือคุณสมบัติอื่น ให้ขึ้นอยู่กับวัสดุอันตรายที่บรรทุก

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(ลงชื่อ) สุวิทย์ วรวิสุทธิกุล

(นายสุวิทย์ วรวิสุทธิกุล)

ผู้อำนวยการสำนักวิศวกรรมและความปลอดภัย

ประกาศกรมการขนส่งทางบก

เรื่อง ขนาด จำนวน และคุณภาพเครื่องดับเพลิงสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ลักษณะ ๔ (รถบรรทุกวัสดุอันตราย)

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๗ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกกำหนด ขนาด จำนวน และคุณภาพเครื่องดับเพลิงสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ลักษณะ ๔ (รถบรรทุกวัสดุอันตราย) ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ขนาด จำนวน และคุณภาพเครื่องดับเพลิงสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ลักษณะ ๔ เฉพาะกรณีเป็นรถบรรทุกวัสดุอันตรายชนิดไวไฟ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๒๙

ข้อ ๒ เครื่องดับเพลิงยกหิ้วชนิดผงเคมีแห้งอย่างน้อย ๑ เครื่อง ขนาดบรรจุไม่น้อยกว่า ๒ กิโลกรัม ที่มีคุณภาพใช้งานได้ดี และเหมาะสมกับการใช้ดับเพลิงภายในห้องผู้ขับรถและห้องเครื่องยนต์ ติดตั้งไว้ในบริเวณห้องผู้ขับรถ

ข้อ ๓ เครื่องดับเพลิงยกหิ้วชนิดผงเคมีแห้งอย่างน้อย ๑ เครื่อง ขนาดบรรจุไม่น้อยกว่า ๖ กิโลกรัม ที่มีคุณภาพใช้งานได้ดี และเหมาะสมกับการดับเพลิงที่เกิดจากยาง ระบบห้ามล้อ และวัตถุอันตรายที่บรรทุก ติดตั้งไว้ในบริเวณใกล้เคียงด้านหลังห้องผู้ขับรถ ยกเว้นรถบรรทุกวัตถุอันตรายที่มีน้ำหนักกรรและน้ำหนักบรรทุกรวมสูงสุดไม่เกิน ๓,๕๐๐ กิโลกรัม จะใช้เครื่องดับเพลิงขนาดบรรจุไม่น้อยกว่า ๒ กิโลกรัม อย่างน้อย ๑ เครื่อง ก็ได้

ข้อ ๔ กรณีที่ใช้เครื่องดับเพลิงชนิดอื่นแทนเครื่องดับเพลิงที่กำหนดในข้อ ๒ และข้อ ๓ ต้องเป็นเครื่องดับเพลิงที่มีประสิทธิภาพในการดับเพลิงทัดเทียมกัน

ข้อ ๕ เครื่องดับเพลิงต้องเป็นชนิดที่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เครื่องดับเพลิงยกหิ้ว ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และสารเคมีที่ใช้ในการดับเพลิงต้องเป็นชนิดที่ไม่ก่อให้เกิดก๊าซพิษ

ข้อ ๖ การติดตั้งเครื่องดับเพลิง ต้องติดตั้งในลักษณะที่สามารถนำออกมาใช้งานได้สะดวก รวดเร็ว และการติดตั้งเครื่องดับเพลิงตามข้อ ๓ ต้องไม่อยู่ใกล้ปลายท่อไอเสีย หรือปลายท่อสำหรับรับหรือจ่ายสิ่งของที่บรรทุก

ข้อ ๗ ประกาศฉบับนี้มิให้ใช้บังคับกับบรรพบุรุษทุกชั่วอายุประเภทสารแพร่เชื้อ (Infectious substance)

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

(ลงชื่อ) พงศกร เลาหวิเชียร

(นายพงศกร เลาหวิเชียร)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ประกาศกรมการขนส่งทางบก
เรื่อง ตัวอักษรหรือเครื่องหมายที่ด้านข้างของตัวถังรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ

เพื่อประโยชน์ในการควบคุมความปลอดภัยและตรวจสอบรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๕ (๒) (ง) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกออกประกาศกำหนดตัวอักษรหรือเครื่องหมายที่ด้านข้างของตัวถังรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ลักษณะ ๕ (รถบรรทุกเฉพาะกิจ) ดังนี้

ข้อ ๑ ให้เจ้าของรถหรือผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ลักษณะ ๕ (รถบรรทุกเฉพาะกิจ) ที่มีน้ำหนักเกินพิกัดตามประกาศผู้อำนวยการทางหลวงพิเศษ ผู้อำนวยการทางหลวงแผ่นดิน และผู้อำนวยการทางหลวงสัมปทาน เรื่อง ห้ามใช้ยานพาหนะ โดยที่ยานพาหนะนั้นมีน้ำหนัก น้ำหนักบรรทุกหรือน้ำหนักเปล่าเกินกว่าที่ได้กำหนดเดินบนทางหลวงพิเศษทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงสัมปทาน ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๓๕ จัดทำเครื่องหมายรูปสี่เหลี่ยมมุมฉาก พื้นสีเหลืองตรงกลางมีอักษรภาษาไทยสีดำ ข้อความว่า “รถเฉพาะกิจต้องได้รับอนุญาตก่อนใช้ทางสาธารณะ” ขนาดของตัวอักษรดังกล่าวให้มีความสูงไม่น้อยกว่า ๕ เซนติเมตร ติดไว้ที่ตัวถังด้านนอกข้างซ้ายรถและอยู่ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน โดยให้มีความสูงจากผิวทางไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๒๐๐ เซนติเมตร

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

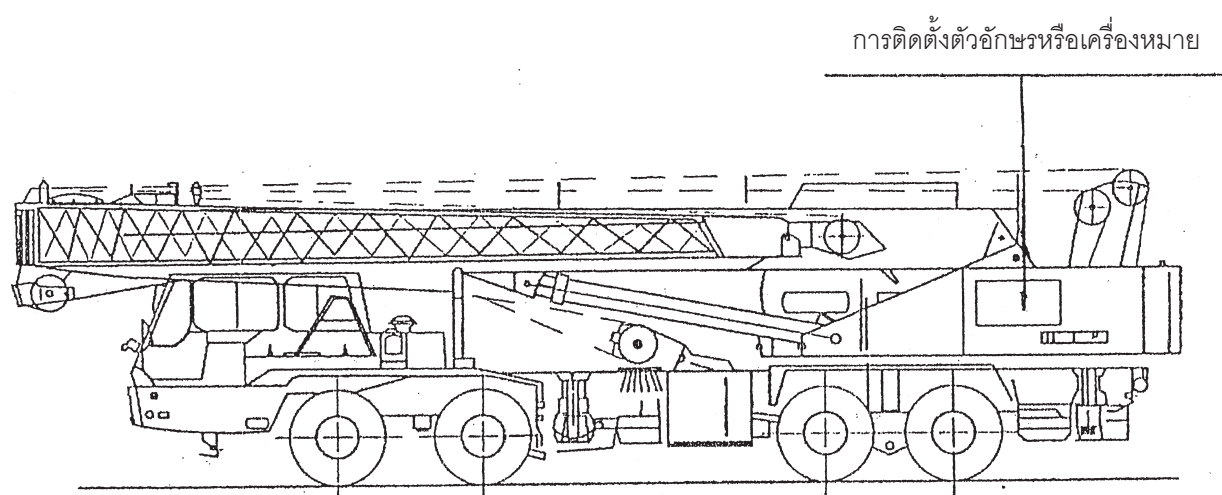
(ลงชื่อ) พงศกร เลาหวิเชียร

(นายพงศกร เลาหวิเชียร)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ตัวอย่างตัวอักษรหรือเครื่องหมายที่ด้านข้างของตัวถังรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ
(ลักษณะ ๕)

ตัวอย่างป้ายข้อความของรถเฉพาะกิจที่มีน้ำหนักเกินปกติ

ประกาศกรมการขนส่งทางบก

เรื่อง ชนิด ประเภท และขนาดของเครื่องดับเพลิงที่ต้องมีไว้ประจำรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๙ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ซึ่งปรับปรุงแก้ไข โดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกกำหนดชนิด ประเภท และขนาดของเครื่องดับเพลิงที่ต้องมีไว้ประจำรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ดังนี้

ข้อ ๑ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๒ และมาตรฐาน ๖ ต้องมีเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย ๒ เครื่อง ติดตั้งไว้ที่ด้านหน้ารถ ๑ เครื่อง และด้านท้ายรถ ๑ เครื่อง

รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ (ก) (ข) (ค) (ง) ต้องมีเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย ๒ เครื่อง โดยแต่ละชั้นให้ติดตั้งไว้ที่ด้านหน้ารถ ๑ เครื่อง ด้านท้ายรถ ๑ เครื่อง

เครื่องดับเพลิงตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ต้องติดตั้งไว้ภายในรถในที่ที่สามารถนำมาใช้งานได้โดยสะดวกและรวดเร็ว

ข้อ ๒ เครื่องดับเพลิงต้องเป็นแบบยกหัวชนิดผงเคมีแห้ง ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเครื่องดับเพลิงยกหัว ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และมีขนาด ดังนี้

(๒.๑) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ (ก) (ข) มาตรฐาน ๒ (ก) (ข) มาตรฐาน ๔ (ก) (ข) (ค) (ง) และมาตรฐาน ๖ (ก) (ข) ให้ใช้เครื่องดับเพลิงขนาดบรรจุไม่น้อยกว่า ๔ กิโลกรัม

(๒.๒) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๒ (ค) (ง) ให้ใช้เครื่องดับเพลิงขนาดบรรจุไม่น้อยกว่า ๒ กิโลกรัม

(๒.๓) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๒ (จ) ให้ใช้เครื่องดับเพลิงขนาดบรรจุไม่น้อยกว่า ๑ กิโลกรัม

เครื่องดับเพลิงตามวรรคหนึ่งต้องมีคุณภาพใช้งานได้ดี กรณีใช้เครื่องดับเพลิงชนิดอื่นต้องมีคุณสมบัติเทียบเท่า และสารเคมีที่ใช้ในการดับเพลิงต้องเป็นชนิดที่ไม่ก่อให้เกิดก๊าซพิษ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๒

(ลงชื่อ) พงศกร เลาหวิเชียร

(นายพงศกร เลาหวิเชียร)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ประกาศกรมการขนส่งทางบก
เรื่อง การติดป้ายอักษร ภาพและเครื่องหมายของรถบรรทุกวัตถุอันตราย

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมการขนส่งวัตถุอันตรายให้มีความปลอดภัยและสามารถตรวจสอบได้ในกรณีฉุกเฉินหรือเกิดอุบัติเหตุ ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๕ (๒) (ฉ) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบก ออกประกาศกำหนดการติดป้ายตัวอักษร ภาพและเครื่องหมายของรถบรรทุกวัตถุอันตราย ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“วัตถุอันตราย” หมายถึง วัตถุอันตรายตามที่อธิบดีกรมการขนส่งทางบก ประกาศกำหนด ตามมาตรา ๑๐๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ การขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๒ ประกาศนี้ใช้บังคับแก่รถบรรทุกวัตถุอันตราย ดังต่อไปนี้

(๑) รถบรรทุกวัตถุอันตรายประเภทที่ ๑ (วัตถุระเบิด) ประเภทที่ ๒ (สารพิษและสารติดเชื้อ) เฉพาะสารติดเชื้อ และประเภทที่ ๗ (วัสดุแก๊สมันตรึง)

(๒) รถบรรทุกวัตถุอันตรายประเภทอื่นนอกจากใน (๑) ที่มีปริมาตรของถังบรรจุกวมน้ำเกิน ๑,๐๐๐ ลิตร หรือมีปริมาตรของวัตถุอันตรายรวมกันเกิน ๑,๐๐๐ ลิตร หรือเกิน ๑,๐๐๐ กิโลกรัม แล้วแต่กรณี

ข้อ ๓ รถบรรทุกวัตถุอันตรายต้องมีตัวอักษร ภาพและเครื่องหมาย ดังนี้

(๑) ตัวอักษรและภาพ แสดงความเสี่ยงหลัก (Primary risk) และความเสี่ยงรอง (Subsidiary risk) ตามประเภท (Class) และประเภทย่อย (Division) ของวัตถุอันตราย

(๒) เครื่องหมายแสดงหมายเลขสหประชาชาติ (UN number) ในกรณีที่บรรทุกวัตถุอันตรายที่ติดตั้งถังบรรจุก หรือรถที่บรรทุกวัตถุอันตรายไปเพียงชนิดเดียว

(๓) เครื่องหมายแสดงการบรรจุภาชนะอันตรายสูง ในกรณีที่บรรทุกวัตถุอันตรายประเภทที่ ๙ (วัตถุอันตรายเบ็ดเตล็ด) ที่เป็นของเหลวมีอุณหภูมิตั้งแต่ ๑๐๐ องศาเซลเซียสขึ้นไป หรือเป็นของแข็งที่มีอุณหภูมิ ตั้งแต่ ๒๔๐ องศาเซลเซียสขึ้นไป

ประเภท ประเภทย่อย ความเสี่ยงหลัก ความเสี่ยงรอง และหมายเลขสหประชาชาติ ให้เป็นไปตามเอกสารคำแนะนำของสหประชาชาติว่าด้วยการขนส่งสินค้าอันตราย (UN Recommendations on the Transport of Dangerous Goods)

ข้อ ๔ ตัวอักษรและภาพแสดงความเสี่ยงของวัตถุอันตราย ต้องมีลักษณะและขนาด ดังนี้

(๑) เป็นแผ่นป้ายสี่เหลี่ยมด้านเท่า มีความยาวด้านละไม่น้อยกว่า ๒๕๐ มิลลิเมตร มีเส้นขอบห่างจากขอบแผ่นป้าย ๑๒.๕ มิลลิเมตร ขนานไปกับขอบทั้งสี่ด้าน เว้นแต่แผ่นป้ายแสดงความเสี่ยงของวัตถุอันตรายประเภทที่ ๗ (วัสดุแก๊สมันตรึงสี) ให้มีเส้นขอบห่างจากขอบแผ่นป้าย ๕ มิลลิเมตร เส้นขอบต้องมีสีเดียวกับภาพและตัวอักษร

(๒) ภาพและตัวอักษร ต้องเป็นไปตามตัวอย่างท้ายประกาศนี้ และมีขนาดเหมาะสมกับขนาดของแผ่นป้าย สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

(๓) ตัวเลขบอกประเภทหรือประเภทย่อยของวัตถุอันตรายที่มุมด้านล่างของแผ่นป้าย ต้องมีความสูงไม่น้อยกว่า ๒๕ มิลลิเมตร

ข้อ ๕ การติดแผ่นป้ายแสดงความเสี่ยงของวัตถุอันตราย ต้องปฏิบัติดังนี้

(๑) ต้องติดตั้งที่ด้านข้างรถอย่างน้อย ๒ ข้าง ตรงบริเวณเดียวกับที่ติดตั้งตัวถังส่วนบรรทุก และสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนจากภายนอกรถ

(๒) กรณีรถที่บรรทุกวัตถุอันตรายมากกว่าหนึ่งชนิดจะไม่ติดป้ายแสดงความเสี่ยงรองก็ได้ ถ้าความเสี่ยงรองของวัตถุอันตรายชนิดนั้น ตรงกับความเสี่ยงหลักของวัตถุอันตรายชนิดอื่นที่บรรทุกไปด้วยกัน

สำหรับรถบรรทุกวัตถุอันตรายที่มีถังบรรทุกแบบหลายช่องและบรรทุกวัตถุอันตรายต่างประเภทหรือต่างประเภทย่อยกันในแต่ละช่อง ต้องติดป้ายให้ตรงกับประเภทหรือประเภทย่อยของวัตถุอันตรายตามช่องที่บรรทุกนั้น

(๓) รถบรรทุกวัตถุอันตรายประเภทที่ ๑ (วัตถุระเบิด) ซึ่งบรรทุกวัตถุอันตรายหลายประเภทย่อยไปพร้อมกัน ให้ติดป้ายแสดงความเสี่ยงเฉพาะวัตถุอันตรายประเภทย่อยที่มีความเป็นอันตรายสูงสุดเท่านั้น

ลำดับตามความเป็นอันตรายให้เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ประเภทย่อยที่ ๑.๑, ๑.๕, ๑.๒, ๑.๓, ๑.๖ และ ๑.๔

ข้อ ๖ เครื่องหมายแสดงหมายเลขสหประชาชาติ ต้องมีลักษณะและขนาด ดังนี้

(๑) เป็นแผ่นป้ายสี่เหลี่ยมพื้นสีขาว มีความสูงไม่น้อยกว่า ๑๒๐ มิลลิเมตร ความกว้าง ๓๐๐ มิลลิเมตร มีเส้นขอบสีดำขนาด ๑๐ มิลลิเมตร ทั้งสี่ด้าน

(๒) หมายเลขสหประชาชาติของวัตถุอันตรายต้องแสดงเป็นตัวเลขอารบิกสีดำ มีความสูงไม่น้อยกว่า ๖๕ มิลลิเมตร ตามตัวอย่างท้ายประกาศนี้

(๓) เครื่องหมายแสดงหมายเลขสหประชาชาติจะระบุรหัสความเป็นอันตราย (Identification Number of Danger) ไว้ที่ส่วนบนของแผ่นเครื่องหมายด้วยก็ได้ แต่ต้องมีขนาดความกว้างของเครื่องหมาย ๔๐๐ มิลลิเมตร และสูงไม่น้อยกว่า ๓๐๐ มิลลิเมตร

ข้อ ๗ การติดตั้งเครื่องหมายแสดงหมายเลขสหประชาชาติ ต้องปฏิบัติดังนี้

(๑) ติดตั้งที่ด้านข้างรถอย่างน้อย ๒ ข้าง บริเวณใกล้เคียงกับป้ายแสดงความเสี่ยง

(๒) สำหรับรถบรรทุกวัตถุอันตรายประเภทที่ ๑ (วัตถุระเบิด) จะติดเครื่องหมายแสดงหมายเลขสหประชาชาติหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๘ เครื่องหมายแสดงการบรรจุทุกสารอุณหภูมิสูง ต้องเป็นรูปสามเหลี่ยมด้านเท่า มีความยาวแต่ละด้านไม่น้อยกว่า ๒๕๐ มิลลิเมตร มีสีและลักษณะตามตัวอย่างท้ายประกาศนี้

ข้อ ๙ การติดตั้งเครื่องหมายแสดงการบรรจุทุกสารอุณหภูมิสูง ต้องติดตั้งที่ด้านข้างรถอย่างน้อย ๒ ข้าง บริเวณใกล้เคียงกับป้ายแสดงความเสี่ยง

ข้อ ๑๐ รถบรรทุกวัตถุอันตรายที่จดทะเบียนแล้ว และได้ติดป้ายอักษร ภาพและเครื่องหมายของรถบรรทุกวัตถุอันตรายไว้อย่างถาวรแล้วก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ แต่มีลักษณะและขนาดไม่เป็นไปตามประกาศนี้ ให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นสภาพของป้ายนั้น แต่ต้องมีลักษณะและรายละเอียด ดังนี้

(๑) ป้ายแสดงความเสี่ยงหลักและความเสี่ยงรอง และเครื่องหมายแสดงการบรรจุทุกสารอุณหภูมิสูงตามประกาศนี้ เว้นแต่กรณีที่วัตถุอันตรายมีความเสี่ยงรองด้วย ป้ายแสดงความเสี่ยงหลัก ต้องมีขนาดความยาวด้านละไม่น้อยกว่า ๒๐๐ มิลลิเมตร ป้ายแสดงความเสี่ยงรองต้องมีขนาดความยาวด้านละไม่น้อยกว่า ๑๕๐ มิลลิเมตร ตัวเลขบอกประเภทและประเภทย่อยของวัตถุอันตรายที่มุมด้านล่างของแผ่นป้ายต้องมีขนาดเหมาะสมกับแผ่นป้าย

(๒) เครื่องหมายแสดงหมายเลขสหประชาชาติเป็นตัวเลขอารบิกสีดำ สูงไม่น้อยกว่า ๖๕ มิลลิเมตร บนพื้นสีขาวหรือสีส้ม

ป้ายอักษร ภาพและเครื่องหมายตามวรรคหนึ่ง จะมีรายละเอียดอื่น เช่น ชื่อของวัตถุอันตรายที่บรรจุ (Proper shipping name) หมายเลขโทรศัพท์กรณีฉุกเฉิน ฯลฯ ด้วยก็ได้

ข้อ ๑๑ รถบรรทุกซึ่งมีการบรรจุวัตถุอันตรายชนิดที่มีอันตรายน้อยในขณะทำการขนส่ง จะไม่ปฏิบัติตามประกาศนี้ก็ได้ แต่ผู้ได้รับอนุญาตประกอบการขนส่งต้องยื่นรายละเอียดและปริมาณของวัตถุอันตราย คุณภาพของภาชนะบรรจุ และรายละเอียดที่จำเป็นต่อความปลอดภัยในการบรรจุวัตถุอันตรายนั้น ให้กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบก่อน

ข้อ ๑๒ ประกาศฉบับนี้มีให้ใช้บังคับกับรถบรรทุกวัตถุอันตราย ดังต่อไปนี้

(๑) รถบรรทุกวัตถุอันตรายที่ถึงบรรจุเป็นถังเปล่าที่ได้ทำความสะอาดภายในถังแล้ว

(๒) รถบรรทุกเครื่องมือที่มีส่วนผสมแอลกอฮอล์ที่ภาชนะบรรจุแต่ละภาชนะ มีความจุไม่เกิน

๒๕๐ ลิตร

ข้อ ๑๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหกสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

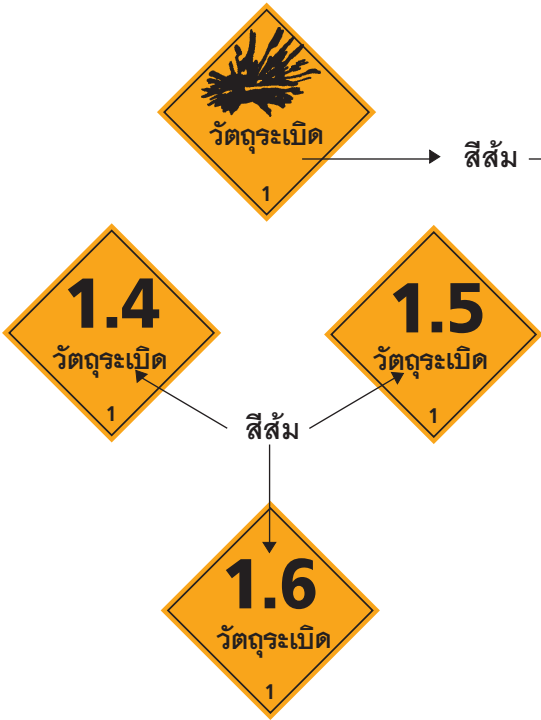
ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๓

(ลงชื่อ) **ปรีชา ออประเสริฐ**

(นายปรีชา ออประเสริฐ)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

**ตัวอย่างป้ายแสดงความเสี่ยงหลักและความเสี่ยงรอง
สำหรับรถบรรทุกวัตถุอันตราย**

ประเภทวัตถุอันตราย	ป้ายความเสี่ยงหลัก	ป้ายความเสี่ยงรอง
ประเภทที่ ๑ วัตถุระเบิด		
ประเภทที่ ๒ ก๊าซ		

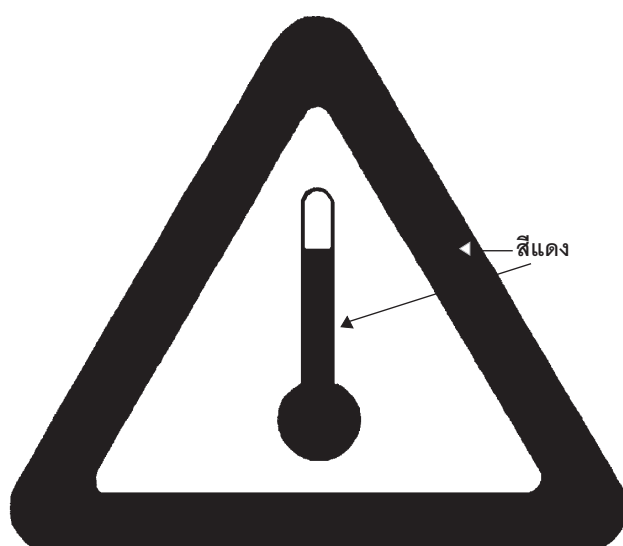
ประเภทวัตถุอันตราย	ป้ายความเสี่ยงหลัก	ป้ายความเสี่ยงรอง
ประเภทที่ ๓ ของเหลวไวไฟ		
ประเภทที่ ๔ ของแข็งไวไฟ สารที่มีความเสี่ยงต่อการลุกไหม้ได้เอง สารที่สัมผัสกับน้ำแล้วทำให้เกิดก๊าซไวไฟ		

ประเภทวัตถุอันตราย	ป้ายความเสี่ยงหลัก	ป้ายความเสี่ยงรอง
ประเภทที่ ๕ สารออกซิไดส์ และสารอินทรีย์เปอร์ออกไซด์	 สีเหลือง	 สีเหลือง
ประเภทที่ ๖ สารพิษ และสารติดเชื้อ	 	
ประเภทที่ ๗ วัสดุกัมมันตรังสี	 สีเหลือง	
ประเภทที่ ๘ สารกัดกร่อน		
ประเภทที่ ๙ วัตถุอันตราย เบ็ดเตล็ด		

ตัวอย่างเครื่องหมายแสดงหมายเลขสหประชาชาติ (UN number)

ตัวอย่างเครื่องหมายแสดงการบรรทุกสารอุณหภูมิสูง

(สำเนา)

ประกาศกรมการขนส่งทางบก

เรื่อง ให้ความเห็นชอบกระจกนิรภัยที่ใช้เป็นกระจกกันลม และส่วนประกอบของตัวถังที่เป็นกระจก สำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

ตามที่ได้มีประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ให้ความเห็นชอบกระจกนิรภัยที่ใช้เป็นกระจกกันลม และส่วนประกอบของตัวถังที่เป็นกระจก ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๔ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๔ ไว้แล้ว นั้น

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปรับปรุงประกาศกรมการขนส่งทางบกดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑ (๒) (ก) ข้อ ๑๐ (๒) (ก) และข้อ ๑๕ (๒) (ข) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๐ (พ.ศ. ๒๕๓๕) และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบกระจกนิรภัยที่ใช้เป็นกระจกกันลม และส่วนประกอบของตัวถังที่เป็นกระจกสำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ให้ความเห็นชอบกระจกนิรภัยที่ใช้เป็นกระจกกันลม และส่วนประกอบของตัวถังที่เป็นกระจก ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๔

ข้อ ๒ กระจกกันลมและส่วนประกอบของตัวถังรถที่เป็นกระจก ต้องเป็นกระจกนิรภัยอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) กระจกนิรภัยที่ผ่านการรับรองจากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)

(๒) กระจกนิรภัยตามข้อกำหนดของคณะกรรมการมาตรฐานการเศรษฐกิจแห่งยุโรป (UN/ECE) ว่าด้วยเรื่องกระจกนิรภัย (Safety Glazing Materials)

ข้อ ๓ กระจกนิรภัยตามข้อ ๒ ที่ใช้เป็นกระจกกันลมหน้า ต้องเป็นกระจกนิรภัยประเภทหลายชั้น (Laminated Safety Glass)

ความในวรรคหนึ่งมิให้บังคับแก่รถที่ผลิตหรือประกอบภายในประเทศก่อนวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕

ข้อ ๔ รถสำเร็จรูปที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ และมีกระจกกันลมหรือส่วนประกอบของตัวถังที่เป็นกระจกไม่เป็นไปตามข้อ ๒ หรือข้อ ๓ วรรคหนึ่ง ต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบก

ข้อ ๕ สำหรับรถที่ได้มีการผลิตหรือประกอบภายในประเทศหรือได้จดทะเบียนไว้แล้วก่อนวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๔ ให้กระจกกันลมและส่วนประกอบของตัวถังที่เป็นกระจกนิรภัยตามประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ให้ความเห็นชอบกระจกนิรภัยสำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ ให้ใช้กระจกชนิดนั้นเป็นกระจกนิรภัยได้ต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๕

(ลงชื่อ) ปรีชา ออประเสริฐ
 (นายปรีชา ออประเสริฐ)
อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

รับรองสำเนาถูกต้อง

(ลงชื่อ) กฤษณะ พึ่งปาน
 (นายกฤษณะ พึ่งปาน)
 นิติกร ๗ ว

ประกาศกรมการขนส่งทางบก
เรื่อง กำหนดแบบตัวถังรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร

ตามที่กรมการขนส่งทางบกได้มีประกาศ เรื่อง กำหนดแบบตัวถังรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๗ เพื่อเป็นการป้องกันการหลีกเลียงการนำรถมาดำเนินการแก้ไขดัดแปลงห้องเก็บสัมภาระด้านล่างใต้พื้นห้องโดยสาร และจัดวางที่นั่งผู้โดยสารเพิ่มเติมขึ้นในภายหลัง ซึ่งการกระทำดังกล่าว นอกจากจะไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ยังก่อให้เกิดความไม่สะดวกสบายแก่ผู้โดยสารและอาจทำให้เกิดอันตรายแก่การขนส่งไว้แล้ว นั้น

โดยที่สมควรกำหนดแบบตัวถังรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร เพื่อป้องกันการแก้ไขดัดแปลงแบบตัวถังของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑ (๒) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดแบบตัวถังรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๗

ข้อ ๓ แบบของตัวถังรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่จัดให้มีที่เก็บสัมภาระหรือจัดให้มีพื้นที่ว่างด้านล่างใต้พื้นห้องผู้โดยสาร ต้องเป็นดังนี้

- (๑) ห้ามมีทางเดินต่อเนื่องถึงห้องผู้โดยสารหรือห้องอื่นใด
- (๒) ผนังทุกด้านต้องปิดทึบอย่างมั่นคงแข็งแรงและถาวรด้วยวัสดุที่มีคุณภาพทัดเทียมกับตัวถังรถ ห้ามใช้กระจกหรือวัสดุอื่นใดที่มีลักษณะโปร่งแสงทำเป็นผนัง และให้มีบานประตูปิด-เปิดที่ด้านข้างรถด้วยวัสดุอย่างเดียวกัน

(๓) ห้ามมีเครื่องอำนวยความสะดวกทุกชนิด เช่น ระบบปรับอากาศ พัดลม โทรทัศน์ เป็นต้น

ข้อ ๔ แบบของตัวถังรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่จัดให้มีห้องอื่นใดสำหรับผู้โดยสาร ผู้ขับรถ หรือพนักงานประจำรถ ห้องดังกล่าวต้องอยู่บนพื้นเดียวกันกับห้องผู้โดยสาร ยกเว้นห้องสุขภัณฑ์

ข้อ ๕ ประกาศนี้ไม่ใช้บังคับกับรถที่จดทะเบียนไว้ก่อนประกาศนี้ใช้บังคับ เว้นแต่ในระหว่างที่ประกาศนี้ยังไม่มีผลใช้บังคับ ถ้าจะแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพของตัวถังต้องดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดแบบตัวถังรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๗

ประกาศ ณ วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

(ลงชื่อ) ปิยะพันธ์ จัมปาสุต

(นายปิยะพันธ์ จัมปาสุต)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ประกาศกรมการขนส่งทางบก

เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบรถที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม
หรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบ

ด้วยในปัจจุบันได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถ ให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญไปจากผู้ผลิตกำหนด หรือที่ได้จดทะเบียนไว้โดยใช้ชิ้นส่วนอุปกรณ์รถเก่า ที่มีอยู่ในประเทศหรือนำเข้าจากต่างประเทศ การกระทำในลักษณะดังกล่าวมีผลกระทบต่อความมั่นคงแข็งแรง และความปลอดภัยในการใช้รถทำการขนส่ง ฉะนั้น เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและเพื่อความปลอดภัย แก่ประชาชนที่ใช้รถใช้ถนนร่วมกัน กรมการขนส่งทางบกจึงประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ผู้ประกอบการขนส่งหรือเจ้าของรถที่จะขอความเห็นชอบรถที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ มาตรฐาน ๒ และมาตรฐาน ๓ และรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๑ ลักษณะ ๒ ลักษณะ ๓ ลักษณะ ๔ ลักษณะ ๕ และลักษณะ ๙ รถดังกล่าวต้องให้เป็นไปดังนี้

(๑) สำหรับรถที่มีโครงคัสชี (Chassis Frame) เป็นสาระสำคัญในการรับน้ำหนักของรถ

(ก) การเปลี่ยนโครงคัสชีใหม่ ความยาวรถต้องเปลี่ยนแปลงไปจากความยาวเดิมไม่เกิน ร้อยละ ๕ ทั้งนี้ โครงคัสชีใหม่ที่นำมาเปลี่ยนต้องไม่มีการต่อโครงคัสชีมาก่อน

(ข) การตัดต่อโครงคัสชี ต้องมีความยาวโครงคัสชีเดิมที่เป็นขึ้นเดียวกันเหลืออยู่ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๐ ของความยาวโครงคัสชีทั้งหมด

(๒) สำหรับรถที่มีโครงสร้างเป็นแบบโมโนค็อก (Monocoque) หรือแบบเซมิโมโนค็อก (Semi-Monocoque) ซึ่งใช้โครงสร้างตัวถังเป็นสาระสำคัญในการรองรับน้ำหนัก จะต้องมีการโครงสร้างส่วนที่รองรับน้ำหนัก บริเวณเพลาล้อหน้า เพลาล้อท้ายหรือคู้ท้าย และส่วนที่มีหมายเลขคัสชีเป็นโครงสร้างเดิม

ข้อ ๒ การขอความเห็นชอบรถที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์ หรือส่วนควบ ในกรณีที่เป็นการเปลี่ยนแปลงแบบ (Type) ของระบบรองรับน้ำหนัก (Suspension System) ต้องแสดงรายละเอียดคุณลักษณะ (Specification) ของระบบรองรับน้ำหนักที่นำมาเปลี่ยนจากผู้ผลิตระบบรองรับ น้ำหนักนั้นด้วย

ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ประกาศ ใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

(ลงชื่อ) ปิยะพันธุ์ จัมปาสุต

(นายปิยะพันธุ์ จัมปาสุต)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ประกาศกรมการขนส่งทางบก

เรื่อง กำหนดลักษณะและมาตรฐานตัวถังส่วนที่บรรทุกของรถที่ใช้ในการขนส่ง
สัตว์หรือสิ่งของ

ตามที่กรมการขนส่งทางบกได้มีประกาศกำหนดลักษณะและมาตรฐานตัวถังส่วนที่บรรทุกของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕ และประกาศกำหนดแบบตัวถังส่วนบรรทุกของรถกระบะบรรทุกยกเท ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติมไว้แล้ว นั้น

ด้วยปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในปัจจุบันสินค้าที่ทำการขนส่งมีความหลากหลาย กอปรกับต้นทุนการขนส่งได้ปรับตัวสูงขึ้น ก่อให้เกิดภาวะกับผู้ประกอบการขนส่งที่ขออนุญาตบรรทุกสินค้าเฉพาะอย่าง เช่น รถบรรทุกพืชผลเกษตรกรรม ดังนั้น เพื่อให้การขนส่งสินค้าสอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และเพื่อให้การใช้รถเป็นไปอย่างคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ตลอดจนเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการขนส่ง อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๕ (๒) และข้อ ๑๘ (๒) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ อธิบดีกรมการขนส่งทางบกออกประกาศกำหนดลักษณะและมาตรฐานตัวถังส่วนที่บรรทุกที่มีลักษณะเป็นกระบะของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของลักษณะ ๑ (รถกระบะ บรรทุก) ลักษณะ ๒ (รถพ่วง) และลักษณะ ๓ (รถกึ่งพ่วง) ไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดลักษณะและมาตรฐานตัวถังส่วนที่บรรทุกของรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕

(๒) หนังสือกรมการขนส่งทางบก ที่ คค ๐๓๐๕/ว ๒๒ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๒๕ เรื่อง วิธีการบรรทุกผลผลิตทางการเกษตร

(๓) หนังสือกรมการขนส่งทางบก ที่ คค ๐๓๐๕/ว ๒ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๒๖ เรื่อง วิธีการบรรทุกผลผลิตทางการเกษตร

(๔) ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดแบบตัวถังส่วนที่บรรทุกของรถกระบะบรรทุกยกเท ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๑

(๕) ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดแบบตัวถังส่วนที่บรรทุกของรถกระบะบรรทุกยกเท (ฉบับที่ ๓) ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

ข้อ ๒ บรรดาระเบียง ประกาศ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดที่ขัดหรือแย้งกับประกาศนี้ให้ใช้ประกาศนี้แทน

ข้อ ๓ ลักษณะและมาตรฐานของกระเบให้เป็นไปตามแบบต่อไปนี้ คือ

แบบที่ ๑ ตัวถังส่วนที่บรรจุทุกเป็นกระเบโปรง โดยเว้นระยะให้มีส่วนโปรงและทึบสลับกัน ส่วนโปรงมีขนาดความกว้างไม่น้อยกว่า ๕ เซนติเมตร และส่วนทึบมีขนาดความกว้างไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร วัดตามแนวดิ่งตลอดความยาวของกระเบ

แบบที่ ๒ ตัวถังส่วนที่บรรจุทุกเป็นกระเบโปรง ทำด้วยตาข่ายหรือตะแกรงโลหะ ขนาดของช่องตาข่ายหรือตะแกรงโลหะต้องมีความยาววัดตามแนวราบไม่น้อยกว่า ๔ เซนติเมตร และความสูงวัดตามแนวดิ่งไม่น้อยกว่า ๔ เซนติเมตร ส่วนทึบทั้งหมดของตาข่ายหรือตะแกรงโลหะคำนวณเป็นพื้นที่จะต้องไม่มากกว่าพื้นที่ทั้งหมดของช่องโปรง ลักษณะของช่องโปรงและส่วนทึบต้องกลมกลืนกันโดยทั่วไป

แบบที่ ๓ ตัวถังส่วนที่บรรจุทุกเป็นกระเบทึบ กระเบที่เป็นส่วนทึบด้านข้างและด้านท้ายต้องมีความสูงวัดจากพื้นกระเบไม่เกิน ๖๐ เซนติเมตร สำหรับรถที่มีน้ำหนักและน้ำหนักบรรทุกรวมกันเกินกว่า ๘,๐๐๐ กิโลกรัม แต่ไม่เกิน ๑๘,๐๐๐ กิโลกรัม และต้องมีความสูงวัดจากพื้นกระเบไม่เกิน ๘๐ เซนติเมตร สำหรับรถที่มีน้ำหนักและน้ำหนักบรรทุกรวมกันเกินกว่า ๑๘,๐๐๐ กิโลกรัมขึ้นไป

แบบที่ ๔ ตัวถังส่วนที่บรรจุทุกส่วนล่างเป็นกระเบทึบ ส่วนบนเป็นกระเบโปรง โดยกระเบที่เป็นส่วนทึบด้านข้างและด้านท้ายต้องมีความสูงวัดจากพื้นกระเบไม่เกิน ๖๐ เซนติเมตร สำหรับรถที่มีน้ำหนักและน้ำหนักบรรทุกรวมกันเกินกว่า ๘,๐๐๐ กิโลกรัม แต่ไม่เกิน ๑๘,๐๐๐ กิโลกรัม และต้องมีความสูงวัดจากพื้นกระเบไม่เกิน ๘๐ เซนติเมตร สำหรับรถที่มีน้ำหนักและน้ำหนักบรรทุกรวมกันเกินกว่า ๑๘,๐๐๐ กิโลกรัมขึ้นไป และกระเบโปรงต่อจากส่วนทึบให้เว้นระยะโดยมีส่วนโปรงและส่วนทึบสลับกัน ส่วนโปรงมีขนาดความกว้างไม่น้อยกว่า ๕ เซนติเมตร และส่วนทึบมีขนาดความกว้างไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร วัดตามแนวดิ่งตลอดความยาวของกระเบ

แบบที่ ๕ ตัวถังส่วนที่บรรจุทุกส่วนล่างเป็นกระเบทึบ ส่วนบนเป็นกระเบโปรงทำด้วยตาข่ายหรือตะแกรงโลหะ โดยกระเบที่เป็นส่วนทึบด้านข้างและด้านท้ายต้องมีความสูงวัดจากพื้นกระเบไม่เกิน ๖๐ เซนติเมตร สำหรับรถที่มีน้ำหนักและน้ำหนักบรรทุกรวมกันเกินกว่า ๘,๐๐๐ กิโลกรัม แต่ไม่เกิน ๑๘,๐๐๐ กิโลกรัม และต้องมีความสูงวัดจากพื้นกระเบไม่เกิน ๘๐ เซนติเมตร สำหรับรถที่มีน้ำหนักและน้ำหนักบรรทุกรวมกันเกินกว่า ๑๘,๐๐๐ กิโลกรัมขึ้นไป และกระเบโปรงต่อจากส่วนทึบทำด้วยตาข่ายหรือตะแกรงโลหะ ขนาดของช่องตาข่ายหรือตะแกรงโลหะต้องมีความยาววัดตามแนวราบไม่น้อยกว่า ๔ เซนติเมตร และความสูงวัดตามแนวดิ่งไม่น้อยกว่า ๔ เซนติเมตร ส่วนทึบทั้งหมดของตาข่ายหรือตะแกรงโลหะคำนวณเป็นพื้นที่จะต้องไม่มากกว่าพื้นที่ทั้งหมดของช่องโปรงและส่วนทึบต้องกลมกลืนกันโดยทั่วไป

ทั้งนี้ ตามตัวอย่างลักษณะและมาตรฐานของกระเบ แบบที่ ๑ แบบที่ ๒ แบบที่ ๓ แบบที่ ๔ และแบบที่ ๕ แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๔ ลักษณะกระเบตามแบบที่ ๑ แบบที่ ๒ แบบที่ ๔ หรือแบบที่ ๕ จะมีประตูปิด-เปิด ด้านซ้ายหรือด้านท้ายของตัวรถด้วยก็ได้

ข้อ ๕ ผู้ประกอบการขนส่งหรือเจ้าของรถที่ประสงค์จะต่อ แก๊ซเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลง ตัวถังส่วนที่บรรทุกโดยมีลักษณะไม่เป็นไปตามประกาศนี้ ให้ยื่นคำขอรับความเห็นชอบจากนายทะเบียน ก่อนดำเนินการ

ข้อ ๖ ผู้ประกอบการขนส่งหรือเจ้าของรถที่มีความประสงค์จะติดตั้งตะแกรงหรือวัสดุโปร่ง ที่มองเห็นสิ่งของที่บรรทุกในส่วนกระบะโปร่งได้ชัดเจนเป็นการถาวร เพื่อป้องกันสิ่งของร่วงหรือ หล่นจากรถ ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนที่รถนั้นจดทะเบียนอยู่

ให้นายทะเบียนพิจารณาอนุญาตได้ไม่เกินคราวละ ๑ ปี แต่วันสิ้นอายุต้องไม่เกินวันสิ้นอายุภาษี ประจำปีของรถนั้น พร้อมกับออกหลักฐานการอนุญาตตามแบบแนบท้ายประกาศนี้

ให้ผู้ได้รับอนุญาตติดหลักฐานการอนุญาตไว้ที่ด้านในของกระจกกันลมหน้า

ข้อ ๗ การใช้รถเพื่อการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ น้ำหนักรถและน้ำหนักบรรทุกรวมกันจะต้อง ไม่เกินพิกัดน้ำหนักตามที่กฎหมายกำหนด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๗

(ลงชื่อ) ปิยะพันธ์ จัมปาสุต

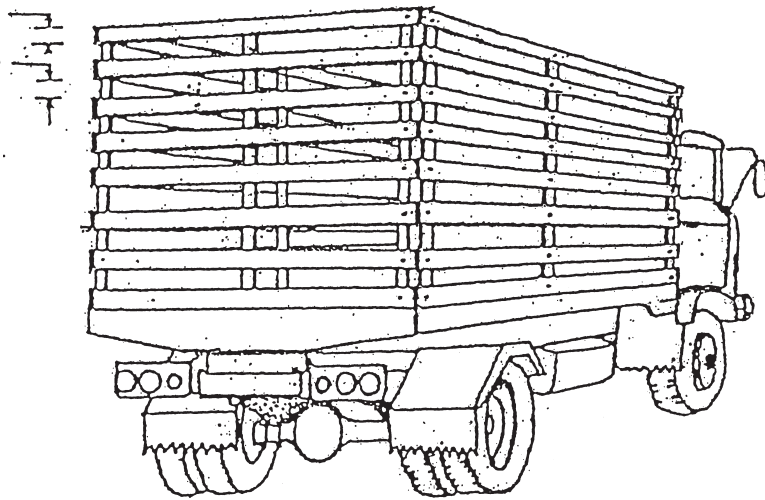
(นายปิยะพันธ์ จัมปาสุต)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ตัวอย่างลักษณะและมาตรฐานของกระบะ แบบที่ ๑

ไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร

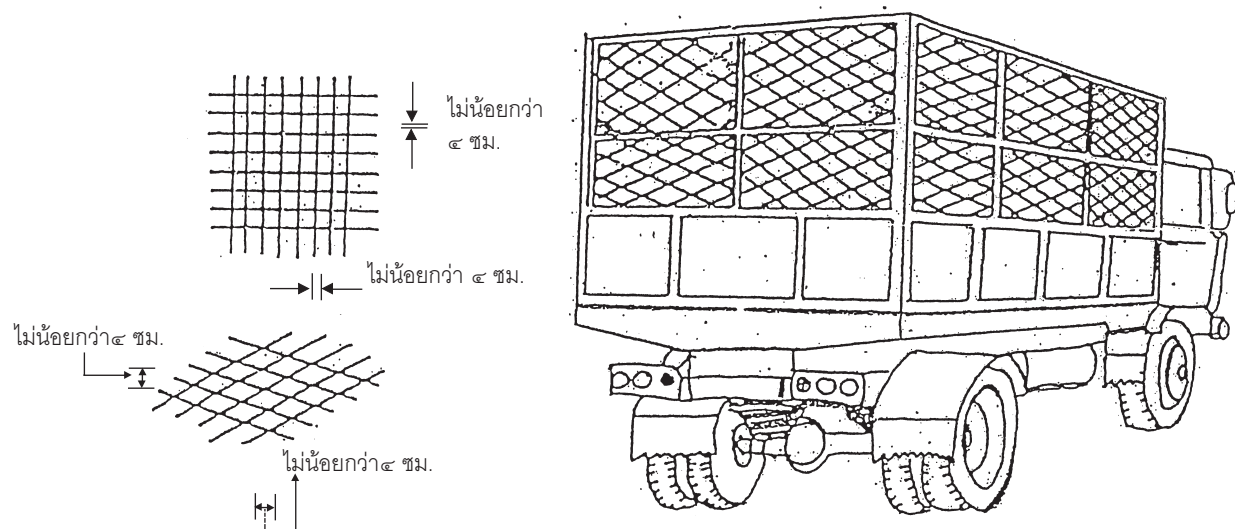
ไม่น้อยกว่า ๕ เซนติเมตร

หมายเหตุ

๑. จะมีหลังคาหรือไม่ก็ได้
๒. ระหว่างช่องโปรงจะมีวัสดุปิดกันอีกไม่ได้

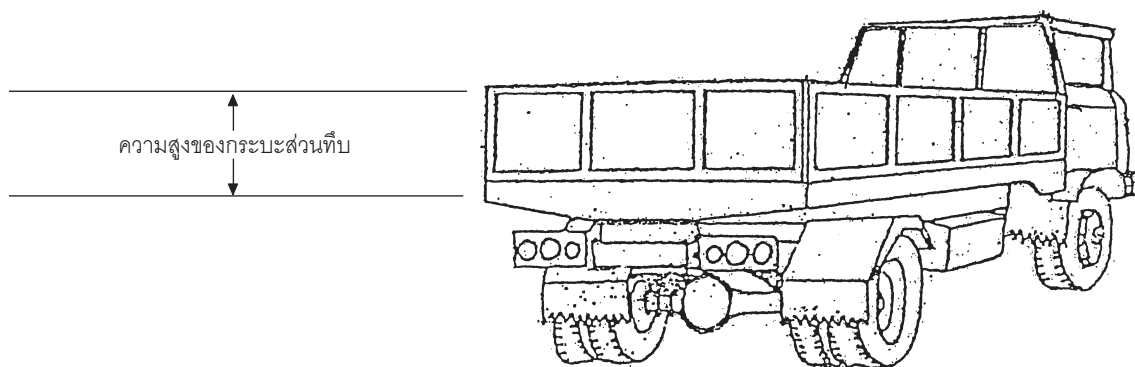
ตัวอย่างลักษณะและมาตรฐานของกระบะ แบบที่ ๒

หมายเหตุ

๑. จะมีหลังคาหรือไม่ก็ได้
๒. ระหว่างช่องโปร่งจะมีวัสดุปิดกันอีกไม่ได้

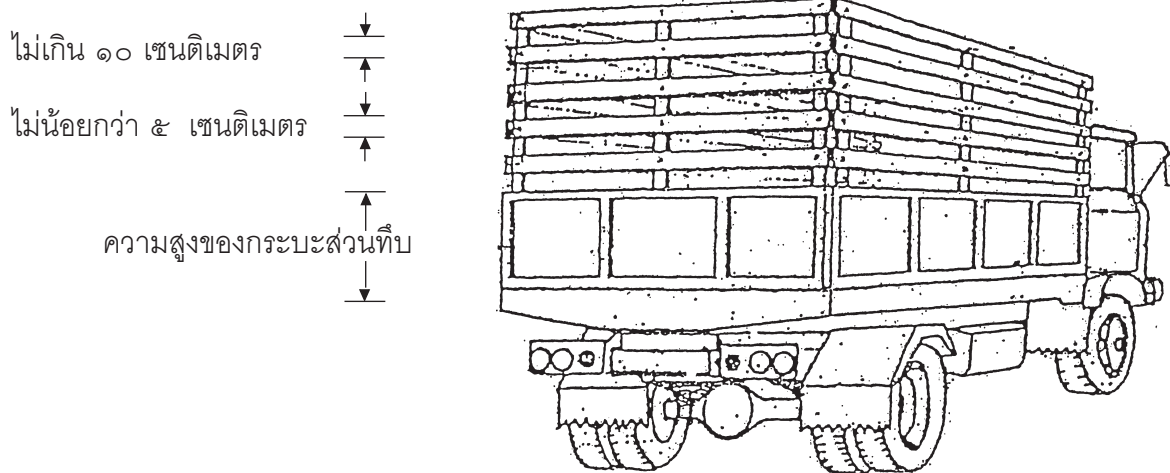
ตัวอย่างลักษณะและมาตรฐานของกระบะ แบบที่ ๓

หมายเหตุ

๑. จะมีหลังคาหรือไม่ก็ได้
๒. ความสูงของกระบะส่วนที่บีบ
 - ๒.๑ น้ำหนักรวมเกิน ๘,๐๐๐ กิโลกรัม
แต่ไม่เกิน ๑๘,๐๐๐ กิโลกรัม
สูงไม่เกิน ๖๐ เซนติเมตร
 - ๒.๒ น้ำหนักรวมเกิน ๑๘,๐๐๐ กิโลกรัม
สูงไม่เกิน ๘๐ เซนติเมตร

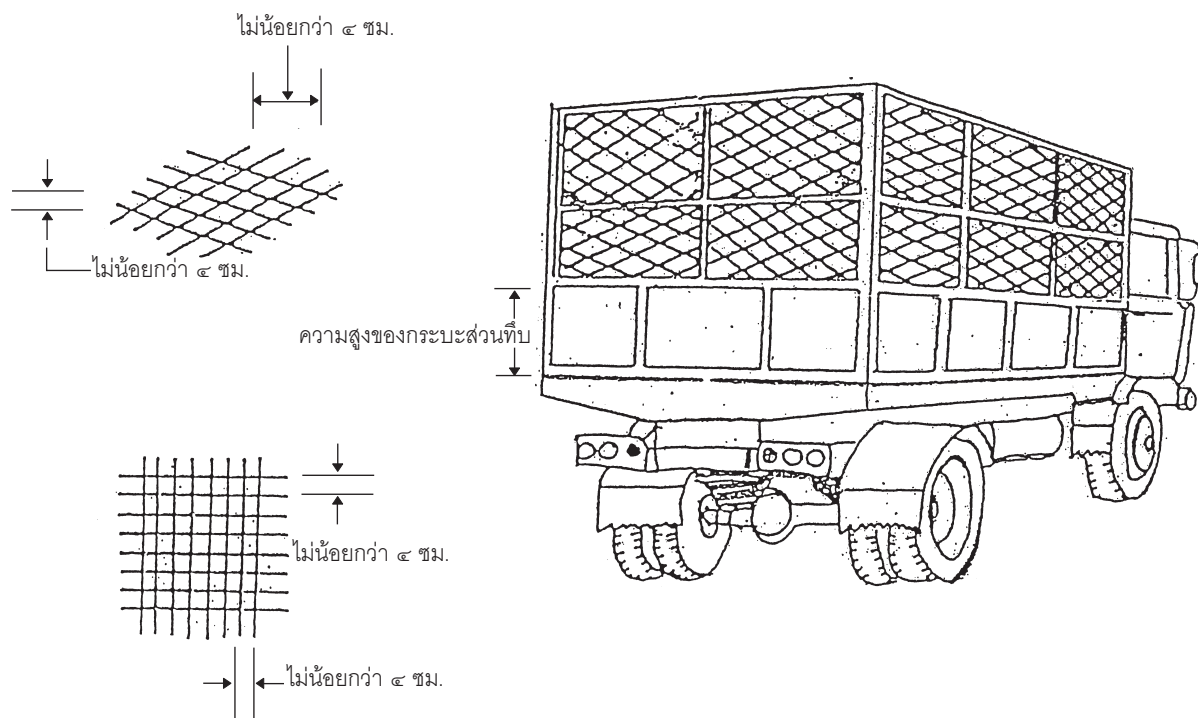
ตัวอย่างลักษณะและมาตรฐานของกระบะ แบบที่ ๔

หมายเหตุ

๑. จะมีหลังคาหรือไม่ก็ได้
๒. ระหว่างช่องโปร่งจะมีวัสดุปิดกันอีกไม่ได้
๓. ความสูงของกระบะส่วนที่บี
 - ๓.๑ น้ำหนักรวมเกิน ๘,๐๐๐ กิโลกรัม
แต่ไม่เกิน ๑๘,๐๐๐ กิโลกรัม
สูงไม่เกิน ๖๐ เซนติเมตร
 - ๓.๒ น้ำหนักรวมเกิน ๑๘,๐๐๐ กิโลกรัม
สูงไม่เกิน ๘๐ เซนติเมตร

ตัวอย่างลักษณะและมาตรฐานของกระบะ แบบที่ ๕

หมายเหตุ

๑. จะมีหลังคาหรือไม่ก็ได้
๒. ระหว่างช่องโป่งจะมีวัสดุปิดกันอีกไม่ได้
๓. ความสูงของกระบะส่วนที่ ๒
 - ๓.๑ น้ำหนักรวมเกิน ๘,๐๐๐ กิโลกรัม
แต่ไม่เกิน ๑๘,๐๐๐ กิโลกรัม
สูงไม่เกิน ๖๐ เซนติเมตร
 - ๓.๒ น้ำหนักรวมเกิน ๑๘,๐๐๐ กิโลกรัม
สูงไม่เกิน ๘๐ เซนติเมตร

แบบหลักฐานการอนุญาตให้ติดตั้งตะแกรงหรือวัสดุโปร่ง

กรมการขนส่งทางบก

อนุญาตให้รถคันหมายเลขทะเบียน.....
จังหวัด.....ปิดกั้นตัวถังส่วนที่เป็นกระบะโปร่งด้วย
ตะแกรง ที่มีรูโปร่งหรือวัสดุโปร่ง ตั้งแต่วันที่.....
ถึงวันที่.....

ลงชื่อ.....

(.....)

นายทะเบียน.....

ประกาศกรมการขนส่งทางบก

เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบคัสซีรตที่ใช้ในการขนส่ง ผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ (รถสองชั้น)

ตามที่กรมการขนส่งทางบกได้ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบคัสซีรตที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ (รถสองชั้น) ประกาศ ณ วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๕ ไว้แล้ว นั้น

โดยที่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในปัจจุบันได้มีผู้ประกอบการขนส่งหรือเจ้าของรถจำนวนมากดำเนินการสร้างประกอบหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์ส่วนควบของรถให้เป็นรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ (รถสองชั้น) ไว้แล้วก่อนมีประกาศหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบคัสซีรตที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ (รถสองชั้น) แต่ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ก่อนวันที่ประกาศมีผลใช้บังคับ ประกอบกับการสร้างประกอบหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์ส่วนควบนั้น บางกรณีมีความแตกต่างไปจากที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดไว้ ทำให้ไม่สามารถดำเนินการยื่นขอรับความเห็นชอบคัสซีรตต่อกรมการขนส่งทางบกได้ ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจและบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายให้แก่ผู้ประกอบการขนส่งหรือเจ้าของรถดังกล่าว ตลอดจนเพื่อให้รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ (รถสองชั้น) มีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัยในการใช้งานเพิ่มมากขึ้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑ (๑) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกจึงออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบคัสซีรตที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ (รถสองชั้น) ไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบคัสซีรตที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ (รถสองชั้น) ประกาศ ณ วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

ข้อ ๒ คัสซีรตที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ (รถสองชั้น) จะต้องเป็นคัสซีรตโดยสารใหม่ ที่ผู้ผลิตกำหนด หรือคัสซีรตโดยสารที่จดทะเบียนหรือใช้งานแล้ว

ข้อ ๓ คัสซีรตโดยสารตามข้อ ๒ ต้องมิได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญจากเดิม ดังนี้

- (๑) โครงคัสซี ยกเว้นโครงคัสซีส่วนยื่นหน้าและส่วนยื่นท้าย
- (๒) จำนวนงั่งล้อและยาง
- (๓) จำนวนเพลาล้อ
- (๔) ช่วงล้อ

ข้อ ๔ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

(ลงชื่อ) ปิยะพันธ์ จัมปาสุต
(นายปิยะพันธ์ จัมปาสุต)
อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

(ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม ๑๒๑ ตอนที่ ๑๑๗ ง วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๗)

รับรองสำเนาถูกต้อง

(ลงชื่อ) ชีพ น้อมเศียร
(นายชีพ น้อมเศียร)
วิศวกรเครื่องกล ๗ วช.

ประกาศกรมการขนส่งทางบก
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานและวิธีการทดสอบห้ามล้อเท้า ห้ามล้อมือ
สำหรับการตรวจสภาพรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขปรับปรุงประกาศดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑ (๑) (ข) (ณ) และข้อ ๑๕ (๑) (ข) (ณ) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนดเกณฑ์มาตรฐานและวิธีการทดสอบห้ามล้อเท้า ห้ามล้อมือ สำหรับการตรวจสภาพรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง การกำหนดประสิทธิภาพของห้ามล้อเท้า และห้ามล้อมือสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร รถขนาดเล็ก และรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

ข้อ ๒ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้วในประกาศนี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศนี้ ให้ใช้ประกาศนี้แทน

ข้อ ๓ การทดสอบประสิทธิภาพห้ามล้อเท้า ห้ามล้อมือ ให้ใช้เครื่องทดสอบห้ามล้อรถแบบลูกกลิ้ง (Roller type brake tester) โดยให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) การทดสอบจะต้องมีเฉพาะผู้ขับรถ จำนวน ๑ คน อยู่ในรถขณะทำการทดสอบ ซึ่งจะต้องเป็นรถเปล่า (Unloaded state)

(๒) ขั้นตอนและวิธีการทดสอบ ให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในคู่มือการใช้งานของผู้ผลิต

ข้อ ๔ เกณฑ์มาตรฐานและวิธีการทดสอบห้ามล้อเท้า (Service brake) และห้ามล้อมือ (Parking brake) ต้องเป็นดังนี้

(๑) ห้ามล้อเท้าหรือห้ามล้อมือสำหรับรถ ต้องมีการตอบสนองการทำงานทันทีเมื่อเหยียบคันบังคับห้ามล้อเท้า หรือเมื่อดึงหรือปลดคันบังคับห้ามล้อมือ แล้วแต่กรณี

(๒) แรงห้ามล้อมือของทุกล้อรวมกันต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของน้ำหนักบรรทุก

(๓) แรงห้ามล้อเท้า

(ก) ผลรวมของแรงห้ามล้อทั้งหมดจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของน้ำหนักรถ

กรณีรถพ่วงและรถกึ่งพ่วงที่ควบคุมการห้ามล้อด้วยระบบห้ามล้อจากรถลากจูงผลรวมของแรงห้ามล้อทั้งหมดจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของน้ำหนักลงเพลารถพ่วงหรือรถกึ่งพ่วงขณะที่ทดสอบ

(ข) ผลต่างระหว่างแรงห้ามล้อด้านขวาและด้านซ้ายต้องไม่เกินร้อยละ ๒๕ ของแรงห้ามล้อสูงสุดในเพลานั้น

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

(ลงชื่อ) ปิยะพันธ์ จัมปาสุต

(นายปิยะพันธ์ จัมปาสุต)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ประกาศกรมการขนส่งทางบก

เรื่อง หลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบรูปภาพที่ปรากฏบนตัวถังรถโดยสารไม่ประจำทาง

ด้วยปัจจุบันมีผู้ประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารบางรายได้ทำสีรถโดยสารไม่ประจำทางเป็นลวดลายต่าง ๆ โดยใช้สีรบกวนเกินความจำเป็น มีการทำลวดลายเป็นรูปภาพต่าง ๆ ทั้งด้านข้างตัวถังรถ ด้านหน้า และด้านท้ายตัวรถ จนไม่สามารถระบุสีของรถได้ บางครั้งใช้สี ซึ่งมองแล้วอาจเกิดอันตรายแก่ผู้ร่วมใช้รถใช้ถนน โดยรูปภาพบนตัวถังรถโดยสารไม่ประจำทางดังกล่าว ไม่ได้รับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบก ฉะนั้น เพื่อให้รูปภาพที่ปรากฏบนตัวถังรถโดยสารไม่ประจำทางเป็นไปด้วยความเรียบร้อยเหมาะสม ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑ (๒) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกจึงประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ รถโดยสารไม่ประจำทางคันใดถ้ามีรูปภาพบนตัวรถ รูปภาพดังกล่าวจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) รูปภาพและสีที่ใช้ ซึ่งมองแล้วไม่ก่อให้เกิดอันตรายหรือก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่ผู้ร่วมใช้รถใช้ถนน

(๒) กำหนดให้ด้านหน้ารถและด้านท้ายของตัวรถต้องไม่มีรูปภาพใด ๆ มีได้เฉพาะสีพื้นและ/หรือแถบสีที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตประกอบการขนส่ง

(๓) ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น

(๔) ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

(๕) ไม่กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

(๖) ไม่ขัดต่อนโยบายแห่งรัฐ

ข้อ ๒ รถโดยสารไม่ประจำทางคันใดที่มีรูปภาพที่ปรากฏบนตัวรถ ก่อนจะดำเนินการทางทะเบียนจะต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบกก่อน

ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับกับรถที่จดทะเบียนใหม่ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๙ เป็นต้นไป สำหรับรถที่ได้จดทะเบียนก่อนวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๙ คันใดหากมีรูปภาพบนตัวรถให้ขอความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบกภายในสองปีนับแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๙

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

(ลงชื่อ) ปิยะพันธ์ จัมปาสุต

(นายปิยะพันธ์ จัมปาสุต)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ประกาศกรมการขนส่งทางบก
เรื่อง หลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบรูปภาพที่ปรากฏบนตัวถังรถโดยสารไม่ประจำทาง
(ฉบับที่ ๒)

ตามที่กรมการขนส่งทางบกได้มีประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบรูปภาพที่ปรากฏบนตัวถังรถโดยสารไม่ประจำทาง ประกาศ ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยกำหนดให้ใช้บังคับกับรถที่จดทะเบียนใหม่ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๙ เป็นต้นไป นั้น

เพื่อให้ผู้ประกอบการขนส่งมีระยะเวลาในการปรับปรุงแก้ไขตัวถังรถและการทำสีรถโดยสารไม่ประจำทางที่เหมาะสมยิ่งขึ้น ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑ (๒) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ อธิบดีกรมการขนส่งทางบก จึงให้ยกเลิกความในข้อ ๓ แห่งประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง หลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบรูปภาพที่ปรากฏบนตัวถังรถโดยสารไม่ประจำทาง ประกาศ ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๓ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับกับรถที่จดทะเบียนใหม่ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ เป็นต้นไป สำหรับรถที่ได้จดทะเบียนก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ คันใดหากมีรูปภาพบนตัวรถให้ขอความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบก และปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดภายในสองปีนับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙”

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙

(ลงชื่อ) ปิยะพันธ์ จัมปาสุต

(นายปิยะพันธ์ จัมปาสุต)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ประตู่ทางขึ้น-ลงและประตูฉุกเฉินสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร

ตามที่ได้มีประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ประตู่ทางขึ้น-ลงและประตูฉุกเฉินสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติมไว้แล้ว นั้น

โดยที่ปัจจุบันมีผู้ประกอบการขนส่งและเจ้าของรถได้ติดตั้งบานประตู่ทางขึ้น-ลงที่ใช้กลไกควบคุมการปิด-เปิดโดยอัตโนมัติสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารเป็นจำนวนมาก แต่การติดตั้งบานประตู่ดังกล่าวยังไม่มีมาตรฐานและเกิดความปลอดภัยแก่ผู้โดยสาร ต่อมาเมื่อทางราชการกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยในการติดตั้งประตู่ดังกล่าว และให้กำหนดการแก้ไขปรับปรุงภายในช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้วก็ตาม ปรากฏว่ามีผู้ประกอบการขนส่งและเจ้าของรถจำนวนมากไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดได้ เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบันเกิดการชะลอตัว และมีต้นทุนการขนส่งสูงขึ้นอันเนื่องมาจากราคาน้ำมันแพง ดังนั้น เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนดังกล่าว สมควรขยายระยะเวลาการบังคับใช้ประกาศดังกล่าวสำหรับรถบางประเภทเสียใหม่ให้เหมาะสม และเพื่อความสะดวกในการตรวจสอบและอ้างอิงสมควรยกเลิกประกาศฉบับเดิมทั้งหมด และรวมให้เป็นฉบับเดียวกัน อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑ (๒) (ณ) และข้อ ๑๐ (๒) (ข) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกจึงออกประกาศกำหนดประตู่ทางขึ้น-ลงและประตูฉุกเฉินสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ประตู่ทางขึ้น-ลงและประตูฉุกเฉินสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๖

(๒) ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ประตู่ทางขึ้น-ลงและประตูฉุกเฉินสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

(๓) ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ประตู่ทางขึ้น-ลงและประตูฉุกเฉินสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร (ฉบับที่ ๓) ลงวันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๙

ข้อ ๒ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ (ก) มาตรฐาน ๑ (ข) มาตรฐาน ๒ (ก) มาตรฐาน ๒ (ข) มาตรฐาน ๒ (ค) มาตรฐาน ๒ (ง) มาตรฐาน ๓ (ก) มาตรฐาน ๓ (ข) มาตรฐาน ๕ (ก) และมาตรฐาน ๕ (ข) ต้องมีประตู่ทางขึ้น-ลงอย่างน้อย ๑ ประตู แต่ไม่เกิน ๒ ประตู และต้องมีประตูฉุกเฉินอย่างน้อย ๑ ประตู

ในกรณีรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๓ (ก) มาตรฐาน ๓ (ข) และมาตรฐาน ๕ (ข) ที่มีประตูทางขึ้น-ลง ๒ ประตู จะมีประตูฉุกเฉินตามวรรคหนึ่งหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๓ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ (ก) มาตรฐาน ๔ (ข) มาตรฐาน ๔ (ค) มาตรฐาน ๔ (ง) มาตรฐาน ๔ (จ) และมาตรฐาน ๔ (ฉ) ต้องมีประตูทางขึ้น-ลงที่ชั้นล่างอย่างน้อย ๑ ประตู แต่ไม่เกิน ๒ ประตู และต้องมีประตูฉุกเฉินที่ชั้นบนอย่างน้อย ๑ ประตู และที่ชั้นล่างอย่างน้อย ๑ ประตู

ในกรณีรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ (จ) และมาตรฐาน ๔ (ฉ) ที่ชั้นล่างมีประตูทางขึ้น-ลง ๒ ประตู ชั้นล่างจะมีประตูฉุกเฉินหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๔ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๖ (ก) และมาตรฐาน ๖ (ข) ต้องมีประตูทางขึ้น-ลงที่ตอนหน้าอย่างน้อย ๑ ประตู แต่ไม่เกิน ๒ ประตู ที่ตอนท้ายอย่างน้อย ๑ ประตู แต่ไม่เกิน ๒ ประตู และต้องมีประตูฉุกเฉินที่ตอนหน้าอย่างน้อย ๑ ประตู ที่ตอนท้ายอย่างน้อย ๑ ประตู

ในกรณีรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๖ (ข) มีประตูทางขึ้น-ลงที่ตอนหน้า ๒ ประตู ที่ตอนหน้าจะมีประตูฉุกเฉินหรือไม่ก็ได้ และในกรณีมีประตูทางขึ้น-ลงที่ตอนท้าย ๒ ประตู ที่ตอนท้ายจะมีประตูฉุกเฉินหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๕ ประตูทางขึ้น-ลงต้องมีขนาดทางขึ้น-ลงกว้างไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร สูงไม่น้อยกว่า ๑.๖๐ เมตร อยู่ทางด้านซ้ายของตัวรถ และความสูงของพื้นบันไดขั้นต่ำสุดในขณะรถเปล่า ต้องอยู่สูงจากพื้นผิวทางไม่เกิน ๔๕ เซนติเมตร

สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทางในเส้นทางหมวด ๑ ประตูทางขึ้น-ลงต้องมีขนาดทางขึ้น-ลงกว้างไม่น้อยกว่า ๗๐ เซนติเมตร สูงไม่น้อยกว่า ๑.๘๐ เมตร อยู่ทางด้านซ้ายของตัวรถ และความสูงของพื้นบันไดขั้นต่ำสุดในขณะรถเปล่าต้องอยู่สูงจากพื้นผิวทางไม่เกิน ๔๕ เซนติเมตร

ข้อ ๖ ประตูทางขึ้น-ลงสำหรับรถตามข้อ ๒ ข้อ ๓ และข้อ ๔ ที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทางในเส้นทางหมวด ๑ หมวด ๒ หมวด ๓ และหมวด ๔ การขนส่งไม่ประจำทาง และการขนส่งส่วนบุคคล ถ้าประตูทางขึ้น-ลงเป็นบานประตูที่ใช้กลไกควบคุมการปิด-เปิดโดยอัตโนมัติ ต้องมีระบบการทำงานที่มีความปลอดภัยสำหรับผู้โดยสาร โดยสามารถควบคุมให้บานประตูที่กำลังปิด หากกระทบถูกผู้โดยสารหรือสิ่งกีดขวาง บานประตูต้องเปิดออกโดยอัตโนมัติ หรือหากบานประตูหนึ่งส่วนหนึ่งของร่างกาย ต้องสามารถดึงออกได้โดยไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้โดยสาร หรือมีระบบการทำงานอื่นที่มีความปลอดภัยสำหรับผู้โดยสารตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ และต้องมีสัญญาณไฟกระพริบสีแดง พร้อมทั้งสัญญาณเสียงเตือนแสดงการปิด-เปิดของบานประตู ณ บริเวณประตูทางขึ้น-ลงภายในตัวรถ และบริเวณที่ผู้ขับรถสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ถ้าประตูทางขึ้น-ลงเป็นบานประตูที่ใช้ระบบการทำงานตามวรรคหนึ่ง ต้องมีอุปกรณ์ที่สามารถทำให้บานประตูเปิดออกได้ทั้งจากภายในและภายนอกตัวรถโดยสะดวกในกรณีฉุกเฉิน แม้ในขณะที่ระบบดังกล่าวจะทำงานหรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๗ ประตูฉุกเฉินต้องมีขนาดทางออกไม่น้อยกว่า ๔๐ × ๑๒๐ เซนติเมตร อยู่ทางด้านขวา กลางตัวรถหรือค่อนไปทางซ้ายหรือด้านท้ายรถ โดยจะมีบานประตูปิด-เปิดหรือบานปิด-เปิดชนิดอื่นใด ที่สามารถเปิดออกได้เต็มส่วนกว้างและส่วนสูง เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

ในกรณีที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของประตูฉุกเฉินอยู่เหนือล้อหลังขวา ส่วนล่างของประตู ณ ที่ระดับความสูงไม่เกิน ๔๕ เซนติเมตร โดยเริ่มวัดจากพื้นรถจะมีความกว้างของทางออกน้อยกว่า ๔๐ เซนติเมตร แต่ไม่น้อยกว่า ๒๕ เซนติเมตร ก็ได้

ข้อ ๘ ประตูฉุกเฉินต้องติดตั้ง ณ บริเวณในห้องโดยสารและต้องเปิดออกได้ทั้งจากภายในและภายนอกโดยไม่ต้องใช้กุญแจหรือเครื่องมืออื่นใด โดยผู้โดยสารสามารถออกได้สะดวกเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน และต้องไม่มีสิ่งที่ติดตั้งถาวรซึ่งกีดขวางทางออก

ประตูฉุกเฉินหรือบริเวณใกล้เคียงต้องมีเครื่องหมายข้อความว่า “ประตูฉุกเฉิน” พร้อมด้วยคำอธิบายหรือสัญลักษณ์แสดงวิธีเปิดเป็นภาษาไทยทั้งด้านในและด้านนอกตัวรถ ณ ตำแหน่งที่เห็นชัดเจน

ข้อ ๙ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารตามข้อ ๒ ข้อ ๓ และข้อ ๔ ถ้าประตูทางขึ้น-ลงเป็นบานประตูที่ใช้กลไกควบคุมการปิด-เปิดโดยอัตโนมัติและจดทะเบียนไว้แล้วก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับให้ผู้ประกอบการขนส่งหรือเจ้าของรถทำการปรับปรุงแก้ไขบานประตูดังกล่าวให้เป็นไปตามข้อ ๖ ภายในกำหนดระยะเวลา ดังนี้

(๑) กรณีเป็นรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทางในเส้นทางหมวด ๑ ภายในวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒) กรณีเป็นรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทางในเส้นทางหมวด ๒ หมวด ๓ และหมวด ๔ การขนส่งไม่ประจำทางและการขนส่งส่วนบุคคล ภายในวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙

(ลงชื่อ) **ปิยะพันธ์ จัมปาสุต**

(นายปิยะพันธ์ จัมปาสุต)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

(สำเนา)

ประกาศกรมการขนส่งทางบก

เรื่อง การกำหนดเกณฑ์กำลังของเครื่องกำเนิดพลังงานของรถที่ใช้ในการขนส่ง สำหรับการให้ความเห็นชอบแบบคัสซีรล

เพื่อให้การกำหนดเกณฑ์กำลังของเครื่องกำเนิดพลังงานเป็นไปด้วยความเหมาะสม และให้รถที่ใช้ในการขนส่งสามารถขับเคลื่อนรถในขณะที่มีน้ำหนักเต็มอัตราบรรทุกในสภาพใช้งานตามปกติได้อย่างปลอดภัย ตลอดจนเพื่อให้เกณฑ์กำลังของเครื่องกำเนิดพลังงานเป็นมาตรฐานเดียวกันและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑ (๑) และข้อ ๑๕ (๑) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกเห็นสมควรกำหนดเกณฑ์กำลังของเครื่องกำเนิดพลังงานของรถที่ใช้ในการขนส่งสำหรับการให้ความเห็นชอบแบบคัสซีรลไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง การให้ความเห็นชอบกำลังเครื่องยนต์ สำหรับรถบรรทุกและรถโดยสาร ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“รถ” หมายความว่า รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร และรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

“น้ำหนักรวมสูงสุด” หมายความว่า น้ำหนักถรวมน้ำหนักบรรทุก (GROSS VEHICLE WEIGHT) สำหรับรถที่ไม่มีการต่อพ่วง หรือน้ำหนักถรวมน้ำหนักบรรทุกของรถลากจูงและรถพ่วงรวมกัน หรือน้ำหนักถรวมน้ำหนักบรรทุกของรถลากจูงและน้ำหนักของรถที่พ่วงรวมกัน (GROSS COMBINATION WEIGHT) สำหรับรถที่มีการต่อพ่วง โดยมีหน่วยเป็นตัน

“กิโลวัตต์” (kilowatt; KW) หมายความว่า หน่วยวัดกำลังของเครื่องกำเนิดพลังงานซึ่งวัดตามข้อกำหนดของคณะกรรมการเศรษฐกิจยุโรปแห่งสหประชาชาติ (UNITED NATIONS ECONOMIC COMMISSION FOR EUROPE; UNECE) ข้อที่ ๘๕ ว่าด้วยเรื่องการวัดกำลังสุทธิ (NET POWER) ของเครื่องกำเนิดพลังงานที่ใช้ในการขับเคลื่อน หรือตามข้อกำหนดของประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (EUROPEAN ECONOMIC COMMISSION; EEC) (DIRECTIVE 80/1269/EEC; ENGINE POWER OF MOTER VEHICLE)

ข้อ ๓ เกณฑ์กำลังของเครื่องกำเนิดพลังงานที่ใช้ในการขับเคลื่อนรถ จะต้องมียัตรากำลัง (POWER RATIO) ขั้นต่ำไม่น้อยกว่า ๕ กิโลวัตต์ต่อตันของน้ำหนักรวมสูงสุด

ในกรณีหน่วยวัดเป็นหน่วยอื่นการแปลงค่าหน่วยกำลังม้าระบบเมตริก (PFERDESTARKE; PS) หรือกำลังม้าระบบอังกฤษ (HORSE POWER; HP) เป็นกิโลวัตต์ ให้ใช้ค่าในการแปลงค่า 1.3596 PS = 1 KW หรือ 1.341 HP = 1 KW

ข้อ ๔ ผู้ประสงค์จะยื่นขอรับความเห็นชอบแบบคัสซีรด์ ต้องยื่นรายละเอียดของเครื่องยนต์ และรายงานการทดสอบตามข้อกำหนดของคณะกรรมการการเศรษฐกิจยุโรปแห่งสหประชาชาติ หรือตามข้อกำหนดของประชาคมเศรษฐกิจยุโรป พร้อมชื่อและที่อยู่ของหน่วยงานที่ทำการทดสอบเพื่อประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ข้อ ๕ ประกาศนี้มีให้ใช้บังคับกับรถ ดังต่อไปนี้

(๑) รถที่จดทะเบียนไว้แล้วก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ รวมทั้งรถที่ได้แจ้งเลิกใช้และนำมาจดทะเบียนเพื่อใช้รถนั้นอีกครั้งและมีการเปลี่ยนแปลงเครื่องกำเนิดพลังงานภายหลังวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ

(๒) รถที่ได้ยื่นขอรับความเห็นชอบแบบคัสซีรด์ไว้ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๖ ประกาศนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙

(ลงชื่อ) ปิยะพันธ์ จัมปาสุต

(นายปิยะพันธ์ จัมปาสุต)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม ๑๒๓ ตอนพิเศษ ๑๐๑ ง

วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๙)

สำเนาถูกต้อง

(ลงชื่อ) สุภา จอมพันธ์

(นางสุภา จอมพันธ์)

นิติกร ๗ ว

ประกาศกรมการขนส่งทางบก
เรื่อง แบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็ก
พ.ศ. ๒๕๔๙

ตามที่กรมการขนส่งทางบกได้มีประกาศกำหนดแบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็กไว้จำนวนหลายฉบับแล้ว นั้น

โดยที่ปัจจุบันรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารต้องใช้แบบและการจัดวางที่นั่งให้เป็นไปตามรูปแบบมาตรฐานที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการขนส่งและประชาชนผู้ใช้บริการที่ต้องการให้รถคันเดียวกันมีแบบและการจัดวางที่นั่งได้หลายรูปแบบ เพื่อความสะดวกในการใช้บริการ ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการขนส่งใช้รถอย่างคุ้มค่า และสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น จึงเห็นสมควรปรับปรุงประกาศดังกล่าว เพื่อกำหนดแบบที่นั่งเพิ่มขึ้นรวมทั้งกำหนดให้ภายในรถคันเดียวกันสามารถมีแบบและการจัดวางที่นั่งหลายรูปแบบได้ ประกอบกับข้อกำหนดเกี่ยวกับแบบและการจัดวางที่นั่งได้มีแก้ไขเพิ่มเติมหรือกำหนดขึ้นใหม่มาเป็นจำนวนหลายฉบับ สมควรยกเลิกประกาศฉบับเดิมทั้งหมดและนำมารวบรวมเป็นฉบับเดียวกัน เพื่อให้เกิดความสะดวกในการตรวจสอบและอ้างอิงในภายหลัง อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑ (๒) (ฎ) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติ การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกจึงออกประกาศกำหนดแบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็กไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง แบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็ก ลงวันที่ ๑๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๗

(๒) ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง แบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็ก ลงวันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๙

(๓) ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง แบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็ก (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

(๔) ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง แบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ (ข) ชนิดพิเศษไม่เกิน ๓๒ ที่นั่ง ลงวันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๐

(๕) ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง แบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๔ (ข) ชนิดที่นั่งพิเศษ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“ระยะห่างระหว่างที่นั่ง” หมายความว่า ระยะจากด้านหลังพนักพิงหลังของที่นั่งด้านหน้า หรือสิ่งกีดขวางถึงด้านหน้าพนักพิงหลังของที่นั่งถัดไปในกรณีที่นั่งหันไปในแนวทางเดียวกัน หรือระยะระหว่างด้านหน้าพนักพิงหรือที่พิงหลังของที่นั่งที่หันหน้าเข้าหากันในกรณีเป็นที่นั่งหันหน้าเข้าหากัน โดยวัดในระดับเหนือเบาะนั่งไม่เกิน ๕ เซนติเมตร

ข้อ ๓ แบบที่นั่งผู้โดยสารมี ๖ แบบ ดังนี้

(๑) ที่นั่งเดี่ยว ก

(ก) เบาะนั่งมีความยาวไม่น้อยกว่า ๕๕ เซนติเมตร ที่นั่งและพนักพิงหลังต้องมีเบาะหนาพอสมควร พนักพิงหลังต้องมีเบาะรองรับศีรษะและมีความสูงจากเบาะนั่งไม่น้อยกว่า ๗๐ เซนติเมตร ในสภาพปกติพนักพิงหลังต้องเอนไปข้างหน้า ๙๕ องศา และสามารถปรับเอนไปข้างหลังได้ไม่น้อยกว่า ๑๓๕ องศาจากแนวราบ

(ข) มีที่พักเท้าและที่วางแขนทั้งสองข้างทุกที่นั่ง

(ค) มีเข็มขัดนิรภัยทุกที่นั่ง รวมทั้งนั่งผู้ขับรถ

(๒) ที่นั่งเดี่ยว ข

(ก) เบาะนั่งมีความยาวไม่น้อยกว่า ๔๐ เซนติเมตร และไม่เกิน ๕๕ เซนติเมตร ที่นั่งและพนักพิงหลังต้องมีเบาะหนาพอสมควร พนักพิงหลังต้องมีเบาะรองรับศีรษะและมีความสูงจากเบาะนั่งไม่น้อยกว่า ๗๐ เซนติเมตร ในสภาพปกติพนักพิงหลังต้องเอนไปข้างหลัง ๙๕ องศา และสามารถปรับเอนไปข้างหลังได้ไม่น้อยกว่า ๑๓๕ องศาจากแนวราบ

(ข) มีที่พักเท้าและที่วางแขนทั้งสองข้างทุกที่นั่ง เว้นแต่กรณีที่นั่งติดกันให้สามารถใช้ที่วางแขนร่วมกันได้

(ค) มีเข็มขัดนิรภัยทุกที่นั่ง รวมทั้งนั่งผู้ขับรถ

(๓) ที่นั่งเดี่ยว ค

(ก) เบาะนั่งมีความยาวไม่น้อยกว่า ๔๐ เซนติเมตร แต่ไม่เกิน ๕๐ เซนติเมตร ที่นั่งและพนักพิงหลังต้องมีเบาะหนาพอสมควร พนักพิงหลังสูงจากเบาะนั่งไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร ในสภาพปกติพนักพิงหลังต้องเอนไปข้างหลัง ๙๕ องศา และสามารถปรับเอนไปข้างหลังได้ไม่น้อยกว่า ๑๒๕ องศาจากแนวราบ

(ข) มีที่วางแขนทั้งสองข้างทุกที่นั่ง เว้นแต่กรณีที่นั่งติดกันให้สามารถใช้ที่วางแขนร่วมกันได้

(๔) ที่นั่งคู่

(ก) เบาะนั่งมีความยาวไม่น้อยกว่า ๘๐ เซนติเมตร และไม่เกิน ๙๐ เซนติเมตร ที่นั่งและพนักพิงหลังต้องมีเบาะหนาพอสมควร พนักพิงหลังต้องแยกเป็นอิสระและสูงจากเบาะนั่งไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร ในสภาพปกติพนักพิงหลังต้องเอนไปข้างหลัง ๙๕ องศา และสามารถปรับเอนไปข้างหลังได้ไม่น้อยกว่า ๑๒๕ องศาจากแนวราบ

(ข) มีที่วางแขนทั้งสองข้างทุกที่นั่งหรือมีเฉพาะข้างที่อยู่ชิดทางเดินและข้างที่อยู่ชิดตัวถึงด้านข้างของรถก็ได้

(๕) ที่นั่ง ๓ ที่นั่ง

(ก) เบาะที่นั่งต้องมีความยาวไม่น้อยกว่า ๑๒๐ เซนติเมตร และไม่เกิน ๑๒๕ เซนติเมตร ที่นั่งและพนักพิงหลังต้องมีเบาะหนาพอสมควร พนักพิงหลังต้องแยกเป็นอิสระและสูงจากเบาะนั่งไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร ในสภาพปกติพนักพิงหลังต้องเอนไปข้างหลัง ๙๕ องศา และสามารถปรับเอนไปข้างหลังได้ไม่น้อยกว่า ๑๒๕ องศาจากแนวราบ

(ข) มีที่วางแขนทั้งสองข้างทุกที่นั่งหรือมีเฉพาะข้างที่อยู่ติดทางเดินและข้างที่อยู่ติดตัวถังด้านข้างของรถก็ได้

(๖) ที่นั่งแถวยาวเกินกว่า ๓ ที่นั่ง

(ก) จำนวนที่นั่งให้ถือเกณฑ์ความยาว ๔๐ เซนติเมตรต่อหนึ่งที่นั่ง ที่นั่งและพนักพิงหลังต้องมีเบาะหนาพอสมควร พนักพิงหลังต้องแยกเป็นอิสระและสูงจากเบาะนั่งไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร ในสภาพปกติพนักพิงหลังต้องเอนไปข้างหลัง ๙๕ องศา และสามารถปรับเอนไปข้างหลังได้ไม่น้อยกว่า ๑๒๕ องศาจากแนวราบ

(ข) มีที่วางแขนทั้งสองข้างทุกที่นั่งหรือมีเฉพาะข้างที่อยู่ติดทางเดินและข้างที่อยู่ติดตัวถังด้านข้างของรถก็ได้

แบบที่นั่งตามวรรคหนึ่ง จะมีอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัยหรืออุปกรณ์อำนวยความสะดวกสบายอื่นใดแก่ผู้โดยสารด้วยก็ได้

ข้อ ๔ การจัดวางที่นั่งผู้โดยสารมี ๓ แบบ โดยจัดวางเฉลี่ยให้เต็มพื้นที่บรรทุกของรถ ดังนี้

(๑) แบบ ก คือ การจัดวางที่นั่งผู้โดยสารตามความกว้างของรถ

(๒) แบบ ข คือ การจัดวางที่นั่งผู้โดยสารตามความยาวของรถ โดยให้ด้านหลังที่นั่งติดด้านข้างของรถ

(๓) แบบ ค คือ การจัดวางที่นั่งผู้โดยสารแบบ ก และแบบ ข ผสมกัน

ข้อ ๕ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารให้มีแบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสาร ดังนี้

(๑) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ (ก) และมาตรฐาน ๔ (ก)

(ก) แบบที่นั่ง ให้เป็นแบบที่นั่งตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓ (๑)

(ข) การจัดวางที่นั่ง ให้จัดวางที่นั่งหันไปในทางเดียวกันตามแบบที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ (๑) โดยให้จัดวางแถวละไม่เกิน ๓ ที่นั่ง และเว้นให้มีช่องทางเดินตามความยาวของตัวรถ มีความกว้างไม่น้อยกว่า ๓๐ เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างที่นั่งต้องไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร

(๒) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ (ข) และมาตรฐาน ๔ (ข)

(ก) แบบที่นั่ง ให้เป็นแบบที่นั่งตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓ (๓) หรือข้อ ๓ (๔)

(ข) การจัดวางที่นั่ง ให้จัดวางที่นั่งหันไปในทางเดียวกันตามแบบที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ (๑) โดยให้จัดวางที่ด้านซ้ายและด้านขวาของรถด้านละไม่เกิน ๒ ที่นั่ง และเว้นให้มีช่องทางเดินตามความยาวของตัวรถ มีความกว้างไม่น้อยกว่า ๒๕ เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างที่นั่งต้องไม่น้อยกว่า ๙๕ เซนติเมตร

(ก) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ (ข) ชนิดที่นั่งพิเศษ และมาตรฐาน ๔ (ข) ชนิดที่นั่งพิเศษ

(ก) แบบที่นั่ง ให้เป็นแบบที่นั่งตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓ (๒)

(ข) การจัดวางที่นั่ง ให้จัดวางที่นั่งหันไปทางเดียวกันตามแบบที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ (๑) โดยให้จัดวางที่ด้านซ้ายและด้านขวาของรถด้านละไม่เกิน ๒ ที่นั่ง และเว้นให้มีช่องทางเดินตามความยาวของตัวรถ มีความกว้างไม่น้อยกว่า ๒๕ เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างที่นั่งต้องไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร

(๔) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๑ (มาตรฐาน ๑ (ก) และมาตรฐาน ๑ (ข)) และมาตรฐาน ๔ (มาตรฐาน ๔ (ก) และมาตรฐาน ๔ (ข)) หากจะให้แบบที่นั่งจัดวางผสมกันหลายแบบ ในรถคันเดียวกัน แบบและการจัดวางที่นั่งต้องเป็น ดังนี้

(๔.๑) แบบที่นั่ง ให้เป็นแบบที่นั่งตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓ (๑) (๒) (๓) และ (๔)

(๔.๒) การจัดวางที่นั่ง ให้จัดวางที่นั่งหันไปทางเดียวกันตามแบบที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ (๑) โดยให้มีการวางที่นั่งเป็นกลุ่มตามแบบที่นั่งผสมกัน ดังนี้

(ก) แบบที่นั่งตามข้อ ๓ (๑) ให้จัดวางร่วมกับแบบที่นั่งตามข้อ ๓ (๒) แถวละไม่เกิน ๓ ที่นั่ง และเว้นให้มีช่องทางเดินตามความยาวของตัวรถ มีความกว้างไม่น้อยกว่า ๓๐ เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างที่นั่งต้องไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร

(ข) แบบที่นั่งตามข้อ ๓ (๑) หรือข้อ ๓ (๒) ให้จัดวางร่วมกับแบบที่นั่งตามข้อ ๓ (๓) หรือข้อ ๓ (๔) ในกรณีเป็นแบบที่นั่งตามข้อ ๓ (๑) ให้จัดวางแถวละไม่เกิน ๓ ที่นั่ง เว้นให้มีช่องทางเดินตามความยาวของตัวรถ มีความกว้างไม่น้อยกว่า ๓๐ เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างที่นั่งต้องไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร และกรณีเป็นแบบที่นั่งตามข้อ ๓ (๒) (๓) และ (๔) ให้จัดวางที่ด้านซ้ายและด้านขวาของรถด้านละไม่เกิน ๒ ที่นั่ง และเว้นให้มีช่องทางเดินตามความยาวของตัวรถ มีความกว้างไม่น้อยกว่า ๒๕ เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างที่นั่งของแบบที่นั่งตามข้อ ๓ (๒) ต้องไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร และแบบที่นั่งตามข้อ ๓ (๓) หรือข้อ ๓ (๔) ต้องไม่น้อยกว่า ๗๕ เซนติเมตร

การจัดวางที่นั่งที่แตกต่างกันต่อเนื่องกัน ต้องเว้นระยะห่างระหว่างที่นั่งให้เป็นไปตามเกณฑ์ของแบบที่นั่งที่มีระยะห่างระหว่างที่นั่งมากกว่า

(๕) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๒ (ก) มาตรฐาน ๒ (ข) มาตรฐาน ๒ (ค) มาตรฐาน ๒ (ง) มาตรฐาน ๔ (ค) มาตรฐาน ๔ (ง) มาตรฐาน ๕ (ก) และมาตรฐาน ๖ (ก)

(ก) แบบที่นั่ง จะเป็นแบบหนึ่งแบบใดตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓ ก็ได้

(ข) การจัดวางที่นั่ง ให้จัดวางที่นั่งหันไปทางเดียวกันตามแบบที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ (๑) และเว้นให้มีช่องทางเดินตามความยาวของตัวรถ มีความกว้างพอสมควร ระยะห่างระหว่างที่นั่งต้องไม่น้อยกว่า ๗๕ เซนติเมตร

สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารในประเภทการขนส่งประจำทางในเส้นทางหมวด ๑ และเส้นทางหมวด ๔ การจัดวางที่นั่งจะเป็นแบบหนึ่งแบบใดตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ก็ได้ ที่นั่งจะมีที่วางแขนหรือมีพนักพิงหลังที่ปรับเอนได้หรือไม่ก็ได้ และในกรณีที่พนักพิงหลังปรับเอนไม่ได้ ระยะห่างระหว่างที่นั่งต้องไม่น้อยกว่า ๗๐ เซนติเมตร

(๖) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๒ (๑)

(ก) แบบที่นั่ง จะเป็นแบบหนึ่งแบบใดตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓ ก็ได้ โดยพนักพิงหลัง จะมีความสูงพอสมควรหรือแยกเป็นอิสระจากกันหรือปรับเอนได้หรือไม่ก็ได้ และจะมีที่วางแขนหรือไม่ก็ได้ สำหรับกรณีที่นั่งที่จัดวางลำเข้าไปในช่องทางเดินต้องเป็นที่นั่งแบบพับได้ ซึ่งมีขนาดความยาวของเบาะที่นั่ง และความสูงของพนักพิงหลังที่เหมาะสม

(ข) การจัดวางที่นั่ง ให้จัดวางตามแบบที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ (๑) โดยเว้นให้มีช่องทางเดิน มีความกว้างพอสมควร ในกรณีที่นั่งหันไปในทางเดียวกันระยะห่างระหว่างที่นั่งต้องไม่น้อยกว่า ๖๗ เซนติเมตร เว้นแต่กรณีเป็นที่นั่งปรับเอนได้ ระยะห่างระหว่างที่นั่งต้องไม่น้อยกว่า ๗๕ เซนติเมตร และกรณีที่เป็นที่นั่ง หันหน้าเข้าหากัน ระยะห่างระหว่างที่นั่งต้องไม่น้อยกว่า ๑๓๕ เซนติเมตร

สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๒ (๑) (รถตู้โดยสาร) ที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ในประเภทการขนส่งประจำทางในเส้นทางหมวด ๑ ในกรณีที่มีการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารไว้เป็นสัตตอนตาม ความกว้างของรถ โดยที่นั่งหันไปในทางเดียวกัน เฉพาะที่นั่งตอนี่สามนับจากด้านหน้าของรถให้มีการประทับ เครื่องหมายรับรอง (Seal) ด้วยลวดและตะกั่ว ณ บริเวณขาที่นั่งผู้โดยสารตรึงกับพื้นรถโดยให้เครื่องหมายรับรอง อยู่ใต้ท้องรถ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่สามารถประทับเครื่องหมายบริเวณดังกล่าวได้ให้ประทับเครื่องหมายที่ขาที่นั่ง ผู้โดยสารตรึงกับพื้นรถด้านในห้องโดยสาร หรือที่ส่วนอื่นของที่นั่งตรึงกับตัวถังรถก็ได้

(๗) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๓ (ก) มาตรฐาน ๓ (ข) มาตรฐาน ๓ (ค) มาตรฐาน ๓ (ง) มาตรฐาน ๔ (๑) มาตรฐาน ๔ (ข) มาตรฐาน ๕ (ข) และมาตรฐาน ๖ (ข)

(ก) แบบที่นั่ง จะเป็นแบบหนึ่งแบบใดตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓ ก็ได้ โดยจะมีที่วางแขน หรือมีพนักพิงหลังแยกเป็นอิสระจากกันหรือปรับเอนได้หรือไม่ก็ได้

(ข) การจัดวางที่นั่ง ให้จัดวางตามแบบที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ (๑) โดยให้จัดวางที่นั่งหันไปใน ทางเดียวกัน และเว้นให้มีช่องทางเดินตามความยาวของตัวรถ มีความกว้างพอสมควร ระยะห่างระหว่างที่นั่ง ต้องไม่น้อยกว่า ๗๐ เซนติเมตร

สำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารในประเภทการขนส่งประจำทางในเส้นทางหมวด ๑ และเส้นทางหมวด ๔ การจัดวางที่นั่งผู้โดยสารจะเป็นแบบหนึ่งแบบใดตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ก็ได้ โดยพนักพิงหลังหรือที่พิงหลังของที่นั่งที่วางตามแนวยาวของรถจะมีความสูงตามความเหมาะสมก็ได้ และในสภาพปกติจะเอนหรือไม่ก็ได้

(๘) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารมาตรฐาน ๓ (๑) มาตรฐาน ๓ (ข) และรถขนาดเล็ก

(ก) แบบที่นั่ง จะเป็นแบบหนึ่งแบบใดตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓ ก็ได้ โดยพนักพิงหลังจะมี ความสูงพอสมควรหรือแยกเป็นอิสระจากกันหรือปรับเอนได้หรือไม่ก็ได้ และจะมีที่วางแขนหรือไม่ก็ได้ สำหรับ กรณีที่นั่งที่จัดวางลำเข้าไปในช่องทางเดินต้องเป็นที่นั่งแบบพับได้ ซึ่งมีขนาดความยาวของเบาะนั่งและความสูง ของพนักพิงหลังที่เหมาะสม

(ข) การจัดวางที่นั่ง ให้จัดวางแบบหนึ่งแบบใดตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ โดยเว้นให้มี ช่องทางเดินมีความกว้างพอสมควร ในกรณีที่นั่งหันไปในทางเดียวกัน ระยะห่างระหว่างที่นั่งต้องไม่น้อยกว่า ๖๗ เซนติเมตร และกรณีที่เป็นที่นั่งหันหน้าเข้าหากัน ระยะห่างระหว่างที่นั่งต้องไม่น้อยกว่า ๑๓๕ เซนติเมตร

ข้อ ๖ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งส่วนบุคคล แบบและการจัดวางที่นั่งจะเป็นไปดังนี้ ก็ได้

(๑) แบบที่นั่ง จะเป็นแบบหนึ่งแบบใดตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓ ก็ได้ โดยพนักงานหลังจะมีความสูงพอสมควรหรือแยกเป็นอิสระจากกันหรือปรับเอนได้หรือไม่ก็ได้ และจะมีที่วางแขนหรือไม่ก็ได้ สำหรับกรณีที่นั่งที่จัดวางล้ำเข้าไปในช่องทางเดินต้องเป็นที่นั่งแบบพับได้ ซึ่งมีขนาดความยาวของเบาะนั่งและความสูงของพนักงานหลังที่เหมาะสม และในกรณีที่นั่งหรือพนักงานไม่มีเบาะจะต้องมีลักษณะเรียบร้อย ไม่มีส่วนแหลมหรือคมที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้โดยสาร

(๒) การจัดวางที่นั่ง ให้จัดวางแบบหนึ่งแบบใดตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ โดยเว้นให้มีช่องทางเดินมีความกว้างพอสมควร ในกรณีที่นั่งหันไปทางเดียวกัน ระยะห่างระหว่างที่นั่งต้องไม่น้อยกว่า ๖๐ เซนติเมตร และกรณีที่นั่งหันหน้าเข้าหากัน ระยะห่างระหว่างที่นั่งต้องไม่น้อยกว่า ๑๒๐ เซนติเมตร

ข้อ ๗ รถที่จะจัดให้มีแบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งหรือเจ้าของรถยื่นรายละเอียดเกี่ยวกับแบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารให้กรมการขนส่งทางบกพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

ข้อ ๘ บรรดารถที่มีแบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสาร ซึ่งได้จดทะเบียนไว้แล้วก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ หรือมีแบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารซึ่งกรมการขนส่งทางบกได้ให้ความเห็นชอบไว้แล้ว ให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะมีการเปลี่ยนตัวถังหรือมีการปรับปรุงแบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารใหม่

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๙

(ลงชื่อ) **ปิยะพันธ์ จัมปาสุต**

(นายปิยะพันธ์ จัมปาสุต)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ประกาศกรมการขนส่งทางบก

เรื่อง ประตู่ทางขึ้น-ลงและประตูฉุกเฉินสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๐

ตามที่ได้มีประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ประตู่ทางขึ้น-ลงและประตูฉุกเฉินสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙ ไว้แล้ว นั้น

โดยที่ประกาศกรมการขนส่งทางบกดังกล่าว กำหนดให้รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีประตู่ทางขึ้น-ลงเป็นบานประตู่ที่ใช้กลไกควบคุมการปิด-เปิดโดยอัตโนมัติ ต้องมีระบบการทำงานที่สามารถควบคุมให้บานประตู่ที่กำลังปิด หากกระทบถูกผู้โดยสารหรือสิ่งกีดขวาง บานประตู่ต้องเปิดออกโดยอัตโนมัติ หรือมีระบบการทำงานอื่นที่มีความปลอดภัยตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบ โดยกำหนดให้มีผลใช้บังคับทันทีกับรถที่จดทะเบียนใหม่ และสำหรับรถที่จดทะเบียนก่อนวันที่ประกาศใช้บังคับจะต้องดำเนินการติดตั้งให้แล้วเสร็จภายในเวลาหนึ่งปีหรือสองปีแล้วแต่ประเภทการขนส่ง แต่ปัจจุบันปรากฏข้อเท็จจริงว่าการบังคับใช้ข้อกำหนดดังกล่าวกับรถโดยสารประจำทางในเส้นทางหมวด ๑ ที่จดทะเบียนไว้แล้ว ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากประสบปัญหาทางด้านเทคนิคของอุปกรณ์ที่ใช้ในการติดตั้งและระยะเวลาที่มีจำกัด ประกอบกับสถานะเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบันยังอยู่ในภาวะชะลอตัว และราคาน้ำมันได้ปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ต้นทุนการขนส่งสูงขึ้น ดังนั้น เพื่อให้ผู้ประกอบการขนส่งประจำทางด้วยรถโดยสารในเส้นทางหมวด ๑ ได้มีระยะเวลาในการปรับปรุงตัวรถให้เป็นไปตามข้อกำหนดและบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประกอบการขนส่งสมควรขยายเวลาการบังคับใช้ข้อกำหนดดังกล่าว ซึ่งจะเริ่มการบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๐ ออกไปอีกระยะหนึ่ง อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑ (๒) (ณ) และข้อ ๑๐ (๒) (ข) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ กรมการขนส่งทางบกจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ยกเลิกความในข้อ ๙ ของประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ประตู่ทางขึ้น-ลงและประตูฉุกเฉินสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๙ รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารตามข้อ ๒ ข้อ ๓ และข้อ ๔ ถ้าประตู่ทางขึ้น-ลงเป็นบานประตู่ที่ใช้กลไกควบคุมการปิด-เปิดโดยอัตโนมัติและจดทะเบียนไว้แล้วก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้ผู้ประกอบการขนส่งหรือเจ้าของรถทำการปรับปรุงแก้ไขบานประตู่ดังกล่าวให้เป็นไปตามข้อ ๖ ภายในกำหนดระยะเวลา ดังนี้

(๑) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทางในเส้นทางหมวด ๑ ภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

(๒) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารประเภทการขนส่งประจำทางในเส้นทางหมวด ๒ หมวด ๓ และหมวด ๔ การขนส่งไม่ประจำทางและการขนส่งส่วนบุคคล ภายในวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑”

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

(ลงชื่อ) ศิลปชัย จารุเกษมรัตน์
(นายศิลปชัย จารุเกษมรัตน์)
อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

รับรองสำเนาถูกต้อง

(ลงชื่อ) สุภา จอมพันธ์
(นางสุภา จอมพันธ์)
นิติกร ๗ ว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมการขนส่งทางบก

ที่ คค ๐๓๐๒/๐๕๐๑๕

วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง การดัดแปลงรถบรรทุกเป็นรถโดยสารที่มีที่นั่งผู้โดยสารไม่เกิน ๑๐ คน

เรียน ขนส่งจังหวัดปัตตานี

ตามบันทึก ที่ บณ. ๑๐/๒๔๖ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๓ สำนักงานขนส่งจังหวัดปัตตานีหรือว่ารถบรรทุกที่ได้ดัดแปลงเป็นรถโดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน ๑๐ คนนั้น หมายความว่ารวมถึงที่นั่งของผู้ขับด้วยหรือไม่ นอกจากนั้น รถขนาดเล็กในประเภทการขนส่งโดยสารขนาดเล็กซึ่งดัดแปลงมาจากรถบรรทุกจะถือว่าเป็นการดัดแปลงรถบรรทุกเป็นรถโดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน ๑๐ คน ตามประมวลรัษฎากรด้วยหรือไม่ ดังความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมการขนส่งทางบกขอชี้แจงว่า

๑. การนับจำนวนที่นั่งผู้โดยสารนั้น เฉพาะกรณีรถโดยสารในประเภทการขนส่งส่วนบุคคล ให้นับที่นั่งของผู้ขับด้วย ส่วนการนับจำนวนที่นั่งผู้โดยสารสำหรับรถโดยสารในการขนส่งประเภทอื่น ไม่นับรวมที่นั่งผู้ขับ

๒. สำหรับรถขนาดเล็กในประเภทการขนส่งโดยสารขนาดเล็ก ที่ดัดแปลงมาจากรถบรรทุกจะถือว่าเป็นรถโดยสารหรือไม่ นั้น ยังเป็นปัญหาข้อกฎหมายซึ่งกรมการขนส่งทางบกจะได้อำนาจกับกรมสรรพากรต่อไป อย่างไรก็ตาม ในระหว่างนี้ การจดทะเบียนและรับชำระภาษีรถที่ได้ดัดแปลงมาจากรถบรรทุก เพื่อจัดระเบียบการขนส่งโดยสารขนาดเล็ก ก็ให้ถือปฏิบัติตามหนังสือเวียนกรมการขนส่งทางบก ที่ คค ๐๓๐๒/๐๒๔๒๔ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๓ ไปก่อน จนกว่าจะได้รับแจ้งผลข้อหารือนี้

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ

(ลงชื่อ) พันเอก ดิลก กมลกุล

(ดิลก กมลกุล)

รองอธิบดี (ฝ่ายวิชาการ) ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

กองวิชาการและวางแผน

โทร. ๒๗๘๔๑๙๒

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมการขนส่งทางบก กองวิชาการและวางแผน โทร. ๒๗๔๔๑๙๒

ที่ คค ๐๓๐๒/ว ๒๑

วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง การลอกลายหมายเลขตัวถังหรือโครงสร้างของรถ

เรียน ขนส่งจังหวัดทุกจังหวัด, กองต่าง ๆ, ผู้ตรวจฯ, ผทภ. และ จนภ.

โดยที่ปรากฏว่าในการตรวจสภาพรถและการดำเนินการทางทะเบียนรถนั้น รถบางคัน แม้จะมีหมายเลขตัวถังหรือโครงสร้างไว้แล้ว แต่ต่อมาหมายเลขดังกล่าวอาจมีการเปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติแก่พนักงานตรวจสภาพผู้ตรวจสภาพรถในการวินิจฉัยความถูกต้องแท้จริงของตัวรถแต่ละคัน ตลอดจนยังเป็นปัญหาในการดำเนินการทางทะเบียนด้วย

กรมการขนส่งทางบกพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อประโยชน์ในการตรวจสภาพและเพื่อให้การดำเนินการทางทะเบียนรถเป็นไปด้วยความเหมาะสมยิ่งขึ้น ในการตรวจสภาพรถนั้นให้พนักงานตรวจสภาพผู้ตรวจสภาพรถทำการลอกลายหมายเลขตัวถังหรือโครงสร้างของรถทุกคันดังต่อไปนี้แนบติดไว้กับประวัติรถ

๑. รถที่นำมาขอรับการตรวจสภาพเพื่อจดทะเบียนใหม่
๒. รถที่นำมาขอรับการตรวจสภาพเพื่อต่ออายุทะเบียน ซึ่งยังไม่เคยมีการลอกลายหมายเลขตัวถังหรือโครงสร้างไว้

อนึ่ง เมื่อได้ดำเนินการลอกลายหมายเลขตัวถังหรือโครงสร้างรถแต่ละคันดังกล่าวแล้ว ให้พนักงานตรวจสภาพผู้ตรวจสภาพจดแจ้งวัน เดือน และปีที่ลอกลายพร้อมทั้งลงนามกำกับไว้ด้วย

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

สว่าง ศรีนิลทา

(นายสว่าง ศรีนิลทา)

รองอธิบดี (ฝ่ายบริหาร) ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมการขนส่งทางบก กองวิศวกรรมการขนส่ง โทร. ๒๗๘๐๓๖๙

ที่ คค ๐๓๐๕/๐๒๑.๒๕

วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง การอนุญาตให้แก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถ

เรียน ขพพ., กองต่าง ๆ, ตรข., สขก., สทย., จภน., สขจ., สขก.ทุกสาขา และ สขข.ทุกสาขา

ตามที่ได้มีบันทึก ที่ คค ๐๓๐๒/ว ๕ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๑ และบันทึก ที่ คค ๐๓๐๕/๐๑๖๐๘ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑ วางแนวปฏิบัติของนายทะเบียนในการพิจารณาสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพของเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๖๔) ออกตามความในมาตรา ๗ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ ไว้แล้ว นั้น

กรมการขนส่งทางบกพิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมแนวปฏิบัติของนายทะเบียนในการพิจารณาสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงให้ยกเลิกแนวปฏิบัติเดิมซึ่งได้แจ้งตามบันทึกกรมการขนส่งทางบกทั้งสองฉบับดังกล่าวข้างต้นเสีย และให้ถือปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. ในกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพของเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถ ให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญ ดังนี้

- ๑.๑ เครื่องกำเนิดพลังงาน
- ๑.๒ ตัวถัง
- ๑.๓ สีภายนอกรถ
- ๑.๔ จำนวนที่นั่งผู้โดยสาร
- ๑.๕ จำนวนโคมไฟแสงพุ่งไกล แสงพุ่งต่ำ

ให้นายทะเบียนใช้ดุลพินิจตามเหตุผลและความจำเป็นสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตเป็นหนังสือได้ โดยในกรณีที่สั่งอนุญาตนั้นต้องปรากฏว่า สภาพของเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบดังกล่าวมีความมั่นคงแข็งแรงปลอดภัยในการขนส่ง และถูกต้องตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๖๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ และในกรณีของการแก้ไขเปลี่ยนแปลงตัวถังรถให้พิจารณาตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุด และการกระจายน้ำหนักลงเพลารถตามหลักเกณฑ์และวิธีการในคู่มือการตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุดและน้ำหนักลงเพลารถ (เอกสารหมายเลข ๑) ที่แนบมาพร้อมนี้ด้วย ในกรณีที่มีข้อขัดข้องหรือสงสัยหรือไม่แน่ใจด้วยประการใด ๆ ในการพิจารณาสภาพความมั่นคงแข็งแรงหรือความปลอดภัยในการใช้งานของรถ ก็ให้หารือกรมการขนส่งทางบกเป็นกรณี ๆ ไป

๒. ในกรณีที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพของเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถ ให้ผิดแผกแตกต่างในสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑ จำนวนกงล้อและยาง

๒.๒ โครงคัสซี

๒.๓ ระบบบังคับเลี้ยว

๒.๔ จำนวนเพลาล้อ

๒.๕ ช่วงล้อ

ให้นายทะเบียนสั่งไม่อนุญาตทุกราย ไม่ว่าจะเป็นการขออนุญาตก่อนเพื่อจะได้นำไปทำการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง หรือว่าได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพของเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบนั้นเสร็จสิ้นไปก่อนแล้วจึงมาขออนุญาต เพราะการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพของเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถดังกล่าวมีผลกระทบต่อความมั่นคงแข็งแรง และความปลอดภัยในการใช้งานของรถ อันอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ทั้งนี้ เว้นแต่ในกรณีใดที่นายทะเบียนพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุผลและความจำเป็นที่สมควรอนุญาต ให้นายทะเบียนรายงานชี้แจงแสดงเหตุผลเสนอกรมการขนส่งทางบก เพื่อขอความเห็นชอบก่อน โดยให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งจัดทำรายละเอียดของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาตามรายการรายละเอียดของรถ (เอกสารหมายเลข ๒) แนบท้ายบันทึกนี้ โดยอนุโลมเฉพาะข้อที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ ให้มีแบบแปลนแสดงการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงรายการคำนวณ และมีหนังสือรับรองของวิศวกรที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรมสาขาเครื่องกลหรือยานยนต์แนบไปด้วย

อนึ่ง สำหรับการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงโครงคัสซีนั้น จะต้องเป็นการดำเนินการให้เป็นไปในลักษณะเพื่อเสริมสร้างโครงคัสซีเดิม หรือขึ้นส่วนของโครงคัสซีนี้อให้มี ความมั่นคงแข็งแรงยิ่งขึ้นเท่านั้น โดยโครงคัสซีเดิมหรือขึ้นส่วนของโครงคัสซีนี้อาจต้องมีความยาวเกินกว่าร้อยละห้าสิบของโครงคัสซี หรือขึ้นส่วนของโครงคัสซีนี้อที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงใหม่ และยังคงเป็นสาระสำคัญในการรองรับน้ำหนักรถ และน้ำหนักบรรทุกอยู่ หากเป็นไปในลักษณะที่แม้จะมีขึ้นส่วนของโครงคัสซีนี้อเหลืออยู่แต่มีความยาวไม่เกินกว่าร้อยละห้าสิบหรือแม้จะมีความยาวเกินกว่าร้อยละห้าสิบของความยาวโครงคัสซีนี้อที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงใหม่ แต่มิได้เป็นสาระสำคัญในการรองรับน้ำหนักรถและน้ำหนักบรรทุกอีกต่อไป กรณีดังกล่าว ย่อมไม่เข้าข่ายเป็นการแก้ไขเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงโครงคัสซีนี้อ แต่เป็นการเปลี่ยนโครงคัสซีนี้อใหม่เป็นคนละชนิดกับโครงคัสซีนี้อเดิม ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนสภาพรถคันหนึ่งไปเป็นรถอีกคันหนึ่งตามข้อ ๖

๓. ในกรณีที่เปลี่ยนโครงคัสซีนี้อใหม่ให้พิจารณา ดังนี้

๓.๑ ถ้าโครงคัสซีนี้อที่จะเปลี่ยนใหม่เป็นชนิด (Maker) และแบบ (Model) เดียวกันกับของเดิม ให้นายทะเบียนพิจารณาตามเหตุผลและความจำเป็น และใช้ดุลพินิจสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตได้ โดยในกรณีที่สั่งอนุญาตนั้น จะต้องปรากฏว่าสภาพเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบของรถเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ด้วย

๓.๒ ถ้าโครงคัสซีนี้อที่จะเปลี่ยนใหม่เป็นคนละชนิด (Maker) หรือชนิดเดียวกันแต่คนละแบบ (Model) กับของเดิม ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งขอรับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบกก่อน เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วจึงจะดำเนินการใด ๆ ได้ และในการขอรับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบก ในกรณีนี้ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งจัดทำรายละเอียดต่าง ๆ ของรถตามรายการรายละเอียดของรถ (เอกสารหมายเลข ๒) แนบท้ายบันทึกนี้ โดยมีหนังสือรับรองของวิศวกรที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรมสาขาเครื่องกลหรือยานยนต์แนบไปด้วย

อย่างไรก็ตาม โดยที่โครงสร้างชิ้นนั้นเป็นส่วนสาระสำคัญอย่างยิ่งในการประกอบขึ้นเป็นตัวรถในกรณีที่จะขอเปลี่ยนโครงสร้างใหม่ตามข้อ ๓.๑ หรือ ๓.๒ ก็ตาม ให้ถือเป็นการสร้างรถใหม่ด้วยการเปลี่ยนสภาพรถจากคันหนึ่งเป็นอีกคันหนึ่ง โดยให้ถือว่าโครงสร้างชิ้นนั้นเป็นทรัพย์สินประเภทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉะนั้น รถที่มีการเปลี่ยนโครงสร้างใหม่จะต้องจดทะเบียนและชำระภาษีใหม่ทุกคัน

การแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถตามข้อ ๒ นั้น หากนายทะเบียนได้พิจารณาเห็นว่า การดำเนินการดังกล่าวในกรณีใดไม่จำเป็นต้องจัดทำรายละเอียดแบบแปลนแสดงการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง หรือรายการคำนวณ หรือไม่จำเป็นต้องมีหนังสือรับรองของวิศวกรก็ให้ชี้แจงแสดงเหตุผลประกอบรายงานเสนอขอความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบกเป็นราย ๆ ไป

๕. สำหรับการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงตัวถังรถตามข้อ ๑.๒ และการเปลี่ยนโครงสร้างใหม่ตามข้อ ๓ นั้น แม้จะกำหนดแนวปฏิบัติให้นายทะเบียนใช้ดุลพินิจพิจารณาสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตได้เอง แต่ในการใช้ดุลพินิจดังกล่าวให้คำนึงด้วยว่า นอกจากตัวถังหรือโครงสร้างที่ขออนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงนั้นแล้ว โดยลักษณะของการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบอื่นที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแข็งแรง และความปลอดภัยในการใช้งานของรถตามข้อ ๒ ซึ่งต้องรายงานเสนอขอความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบกก่อน ต้องแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงควบคู่ไปพร้อมกันด้วยหรือไม่เพียงใด มิใช่พิจารณาเฉพาะแต่เพียงว่าเมื่อผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งขออนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงในเรื่องตัวถังรถแล้ว ก็ใช้ดุลพินิจสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้แก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงเฉพาะในเรื่องตัวถังหรือโครงสร้างใหม่เพียงอย่างเดียว ฉะนั้น หากปรากฏว่าการแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงตัวถังหรือโครงสร้างใหม่ มีผลต้องแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบอื่นที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแข็งแรง และความปลอดภัยในการใช้งานของรถควบคู่ไปพร้อมกันด้วยแล้ว จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อ ๒ ด้วย

๖. ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งหรือเจ้าของรถดำเนินการ ดังนี้

๖.๑ แก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพของเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถ ดังกล่าวตามข้อ ๑ หรือข้อ ๒ ไปก่อนที่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากนายทะเบียน อันเป็นความผิดตามมาตรา ๗๘ ให้เปรียบเทียบปรับตามมาตรา ๑๔๙ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ เสียก่อน แล้วให้ยื่นคำขออนุญาตเพื่อสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาต แล้วแต่กรณี

๖.๒ เปลี่ยนโครงสร้างของรถ อันเป็นผลให้รถคันเดิมเปลี่ยนสภาพไปเป็นรถอีกคันหนึ่งดังกล่าวตามข้อ ๓ โดยมีได้แจ้งเลิกใช้รถเป็นหนังสือให้นายทะเบียนทราบ และนำแผ่นป้ายเลขทะเบียนรถคืนแก่นายทะเบียนภายใน ๑๕ วัน อันเป็นความผิดตามมาตรา ๗๙ ให้เปรียบเทียบปรับตามมาตรา ๑๔๓ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ เสียก่อนแล้วให้ดำเนินการขอรับความเห็นชอบรถที่สร้างขึ้นใหม่นั้นต่อไป

จึงแจ้งมาเพื่อถือปฏิบัติและดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้บรรดาผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งและเจ้าของรถทราบโดยทั่วกัน

(ลงชื่อ) บรรเท็ง วัฒนศิริธรรม

(นายบรรเท็ง วัฒนศิริธรรม)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมการขนส่งทางบก กองวิศวกรรมการขนส่ง โทร. ๒๗๘๐๓๖๙

ที่ คค ๐๓๐๕/ว ๕๖

วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง การอนุญาตให้แก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถ

เรียน ชพม., กองต่าง ๆ, ตรข., สขก., สทย., จภน., สขจ., สขก.ทุกสาขา และ สขช.ทุกสาขา

ตามที่ได้มีบันทึก คค ๐๓๐๕/๐๒๑๒๕ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ วางแผนปฏิบัติของนายทะเบียนในการพิจารณาสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตการแก้ไขเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ไว้แล้ว นั้น

กรมการขนส่งทางบกพิจารณาแล้วเห็นว่าในกรณีของการแก้ไขตัดแปลงโครงสร้างซึ่งเป็นการตัดปลายโครงสร้างด้านท้าย เพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งาน เช่น รถลากจูง รถกระบะบรรทุกทุกยกเท ซึ่งเป็นการแก้ไขตัดแปลงที่ไม่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแข็งแรงและความปลอดภัยในการใช้งานของรถ ดังนั้น เมื่อมีการขออนุญาตการแก้ไขตัดแปลงโครงสร้างในลักษณะดังกล่าว โดยไม่ได้มีการแก้ไขตัดแปลงช่วงล้อ ระบบบังคับเลี้ยว จำนวนเพลาล้อและจำนวนกงล้อและยาง หรือโครงสร้างในส่วนอื่น ๆ ให้นายทะเบียนใช้ดุลพินิจตามเหตุผลและความจำเป็นสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตเป็นหนังสือได้โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบต่อกรมการขนส่งทางบก ทั้งนี้ ในกรณีที่สั่งอนุญาตต้องปรากฏว่ารถมีสภาพมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัยในการขนส่ง และมีเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบถูกต้องตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ รวมทั้งมีน้ำหนักรวมสูงสุด และการกระจายน้ำหนักลงเพลาถูกต้อง โดยให้ตรวจสอบตามหลักเกณฑ์และวิธีการในคู่มือการตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุดและน้ำหนักลงเพลาที่กำหนดไว้ในบันทึก ที่ คค ๐๓๐๕/๐๒๑๒๕ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒

อนึ่ง ในกรณีที่เป็นคัสตอมใหม่ที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบกแล้ว และมีการแก้ไขตัดแปลงโครงสร้างในลักษณะดังกล่าว ก็ให้พิจารณาโดยอาศัยหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นโดยอนุโลม

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(ลงชื่อ) ประดัง ปรีชญากร

(นายประดัง ปรีชญากร)

รองอธิบดี (ฝ่ายวิชาการ) ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมการขนส่งทางบก กองวิศวกรรมการขนส่ง โทร. ๒๗๘๐๓๖๙

ที่ คค ๐๓๐๕/ว ๑๘

วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง แบบบันทึกการตรวจสอบสภาพการติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับก๊าซสำหรับรถที่ใช้ก๊าซ
ปิโตรเลียมเหลวเป็นเชื้อเพลิง

เรียน ขพผ., กองต่าง ๆ, ตรข., สขก., สทข., จภณ., สขจ., สขก.ทุกสาขา และ สขช.ทุกสาขา

ด้วยกรมการขนส่งทางบก ได้กำหนดแบบบันทึกการตรวจสอบสภาพการติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับการใช้ก๊าซของรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ที่ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลวเป็นเชื้อเพลิง ดังรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้ โดยให้ใช้ควบคู่กับบันทึกการตรวจสอบสภาพรถตามปกติ และในระหว่างที่กรมการขนส่งทางบกยังไม่ได้จัดพิมพ์แบบบันทึกการตรวจสอบสภาพดังกล่าวนี้ แจกจ่าย ขอให้สำนักงานขนส่งกรุงเทพมหานคร สำนักงานทะเบียนรถยนต์ และสำนักงานขนส่งจังหวัดทุกจังหวัดจัดทำแบบบันทึกการตรวจสอบสภาพตามแบบที่แนบมานี้ใช้เองไปก่อน

สำหรับกรณีรถที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลวเป็นเชื้อเพลิงอยู่ก่อนแล้ว เพื่อความสะดวกในการบันทึกรายงานการตรวจสอบสภาพ ให้ยกเว้นไม่ต้องกรอกรายการเกี่ยวกับชื่อผู้รับรอง และวัน เดือน ปี ที่ผู้รับรองให้การรับรองการตรวจและทดสอบการติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับการใช้ก๊าซ

อนึ่ง รถที่ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลวเป็นเชื้อเพลิงที่ผ่านการตรวจสอบสภาพได้นอกจากจะต้องผ่านการตรวจสอบสภาพตามปกติแล้ว ต้องผ่านการตรวจสอบสภาพตามแบบบันทึกการตรวจสอบสภาพที่แนบมานี้ทุกรายการด้วย โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยการตรวจสอบสภาพรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก หรือตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ของพนักงานตรวจสอบสภาพรถที่ถือปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน แล้วแต่กรณี

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

(ลงชื่อ) ประชด ไกรเนตร

(นายประชด ไกรเนตร)

ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านวางแผนการขนส่งทางบก รักษาราชการแทน

รองอธิบดี (ฝ่ายวิชาการ) ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

**บันทึกการตรวจสอบสภาพการติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับก๊าซ
สำหรับรถที่ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลวเป็นเชื้อเพลิง**

รถเลขทะเบียน.....จังหวัด.....ชนิดรถ.....
 เลขตัวรถ.....เลขเครื่องยนต์.....หมายเลขถังก๊าซ.....
 การติดตั้งอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับก๊าซ ผ่านการตรวจและทดสอบ จาก.....เมื่อ.....

ที่	รายการ	ผล	ที่	รายการ	ผล
๑.	ถังก๊าซ ☐ มีเครื่องหมาย มอก. ๓๗๐ สร้างเมื่อ..... อายุไม่เกิน ๑๐ ปี (ไม่ต้องตรวจและทดสอบ) อายุเกิน ๑๐ ปี (ต้องตรวจและทดสอบทุก ๕ ปี) ผ่านการตรวจและทดสอบครั้งสุดท้าย จาก.....เมื่อ..... ☐ ไม่มีเครื่องหมาย มอก. ๓๗๐ สร้างเมื่อ.....(ต้องตรวจและ ทดสอบครั้งแรกและทุก ๕ ปี) ผ่านการตรวจและทดสอบครั้งสุดท้าย จาก.....เมื่อ.....			- อยู่ในที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก (ยกเว้นกรณีติดตั้งในตัวรถ) - มองเห็นป้ายบอกรายละเอียดถังก๊าซ โดยไม่ต้อง รื้อถอนอุปกรณ์ใด ๆ - ยึดถังก๊าซหรือขาถังก๊าซแน่นกับตัวรถ - มีวัสดุยึดหยุ่นคั่นกลาง (กรณีใช้แถบโลหะรัดถังก๊าซ) - ไม่เชื่อมต่อดังถังก๊าซกับสิ่งอื่น	
๒.	อุปกรณ์ที่ต้องติดตั้งไว้ที่ถังก๊าซ มีดังนี้ ☐ ลิ้นบรรจุ ☐ กลอุปกรณ์นิรภัยแบบระบาย ☐ เครื่องวัดปริมาณก๊าซ ☐ ลิ้นจ่าย		๖.	ระบบการบรรจุและจ่ายก๊าซในกรณีที่ติดตั้งถังก๊าซ หลายถังต้องเป็นดังนี้ - บรรจุก๊าซได้คราวละถัง - จ่ายก๊าซไปเครื่องยนต์ได้คราวละถัง	
๓.	สภาพถังก๊าซ - ถังก๊าซมีสภาพเรียบร้อย ไม่มีข้อบกพร่องตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง ข้อ ๑๐		๗.	การติดตั้งถังก๊าซภายในตัวรถ ในกรณีต่าง ๆ - กรณีติดตั้งในห้องเก็บของโดยมีฝาครอบอุปกรณ์ ที่ถังก๊าซ ที่ฝาครอบห้องมีท่อระบายก๊าซรั่วออกนอกตัวรถ ซึ่งขนาดเหมาะสม และใช้ระบายก๊าซได้ดี ปลายท่อต้องอยู่ห่างท่อไอเสียไม่น้อยกว่า ๒๕ ซม. - กรณีที่ติดตั้งในห้องเก็บของโดยมีกล่องบรรจุ ถังก๊าซที่จุดต่ำสุดของกล่องบรรจุถังก๊าซต้องมี ท่อระบายก๊าซรั่วออกนอกตัวรถ ซึ่งมีขนาด เหมาะสมและใช้ระบายก๊าซได้ดี ปลายท่อ ต้องอยู่ห่างท่อไอเสียไม่น้อยกว่า ๒๕ ซม. กล่องบรรจุถังก๊าซทำด้วยวัสดุไม่ติดไฟ มีฝา ปิดแน่น ซึ่งปิดด้วยวัสดุใสมองเห็นอุปกรณ์ บนถังก๊าซตัวกล่องยึดติดกับพื้นรถในที่ ที่เหมาะสมถึงหรือชิดกับยึดแน่นกับกล่องบรรจุ โดยไม่มีการเชื่อม	
๔.	ตำแหน่งที่ติดตั้งถังก๊าซ ☐ ใต้รถ ☐ ในตัวรถ ☐ อื่น ๆ คือ.....ซึ่งได้รับความเห็นชอบ จาก ขส. แล้ว ตามหนังสือที่.....				
๕.	การติดตั้งถังก๊าซในทุกกรณี ต้องดำเนินการ ดังนี้ - อยู่ห่างท้ายสุดของตัวรถไม่น้อยกว่า ๓๕ ซม. - ไม่ติดตั้งหน้าสุดของตัวรถหรือหน้าเพลาน้ำ - ไม่ติดตั้งในห้องเครื่องยนต์				

ที่	รายการ	ผล	ที่	รายการ	ผล
	- กรณีที่ติดตั้งในห้องเก็บของโดยไม่ได้ติดตั้ง ฝาครอบหรือกล่องบรรจุก๊าซ แต่มีการป้องกันการ รั่วไม่ให้ก๊าซรั่วเข้าส่วนบรรจุทุกคนได้ ที่จุดต่ำสุดของห้องเก็บของต้องติดตั้งท่อระบาย ก๊าซรั่วออกนอกตัวรถ ซึ่งมีขนาดเหมาะสมและ ใช้ระบายก๊าซได้ดี ปลายท่อต้องอยู่ห่างท่อไอเสีย ไม่น้อยกว่า ๒๕ ซม.				
๘.	กรณีที่ติดตั้งถังก๊าซได้รถ ถังก๊าซและอุปกรณ์ที่ติด กับถังก๊าซต้อง - อยู่สูงกว่าระดับต่ำสุดของรถไม่น้อยกว่า ๕ ซม. - ห่างจากท่อไอเสียไม่น้อยกว่า ๑๐ ซม. - กรณีที่ติดตั้งถังก๊าซด้านหลัง เพลาท้ายสุด ต้องอยู่ห่างจากพื้นถนนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๖ ของระยะห่างระหว่างแกนถังก๊าซกับแกนเพลาล้อ ท้ายสุด - อุปกรณ์ที่ติดกับถังก๊าซต้องอยู่ห่างและไม่เสียดสี กับตัวรถ มีแผ่นโลหะหนาพอสมควรกั้นหน้าถังก๊าซ			๑๑. ลักษณะท่อก๊าซและการติดตั้ง ต้อง - อยู่สูงกว่าระดับต่ำสุดของรถไม่น้อยกว่า ๕ ซม. - กรณีติดตั้งถังก๊าซด้านหลังเพลาล้อท้ายสุดต้องอยู่ สูงจากพื้นถนนไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๖ ของระยะห่าง ระหว่างแกนถังก๊าซกับแกนเพลาล้อท้ายสุด - เป็นท่อทองแดงไม่มีตะเข็บ - ไม่กระทบหรือเสียดสีกับสิ่งอื่นใด - ส่วนที่อยู่ในตัวถังรถไม่มีการเชื่อมหรือต่อ และ หุ้มด้วยท่อพลาสติกหรือท่อที่มีคุณภาพเทียบเท่า - ส่วนที่อยู่ใต้รถต้องซ่อนไว้ในโครงสร้างหรือตัวถัง สามารถป้องกันการกระทบกระแทกจากภายนอก ได้ อยู่ห่างจากท่อไอเสียไม่น้อยกว่า ๑๐ ซม. (เว้นแต่มีการป้องกันความร้อนจากท่อไอเสีย อย่างมีประสิทธิภาพ) - ตัวยึดห่างกันช่วงละไม่เกิน ๕๐ ซม. - ท่อส่วนที่อยู่ในส่วนบรรจุทุกคน ต้องเดินใน ท่อโลหะอีกชั้นหนึ่งที่สามารถระบายก๊าซรั่ว ออกนอกตัวถังได้ ข้อต่อต้องเป็นแบบเกลียว หรือใช้ปลอกหรือกล่องหุ้มแล้วบัดกรีด้วยเงิน หรือทองแดง	
๙.	กรณีติดตั้งถังก๊าซในตัวรถ ท่อบรรจุก๊าซต้องเป็น ดังนี้ - เป็นท่ออ่อนที่ใช้กับ LPG. ต่อจากลิ้นบรรจุออกไป ด้านข้าง โดยที่ปลายท่อบรรจุต้องไม่ออกนอก ตัวรถ อยู่ห่างจากประตูพอสมควร และยึดติดกับ แผ่นโลหะและมีลิ้นบรรจุที่ปลายท่อ			๑๒. ลิ้นควบคุมในระบบควบคุมการปิด-เปิดก๊าซ ต้อง - ติดตั้งที่ตัวถังรถและในที่ที่ก๊าซจะไม่พุ่งเข้ารถ เมื่อก๊าซรั่วจากท่อทางเข้าหรือทางออก อยู่ห่างจาก ท่อไอเสียไม่น้อยกว่า ๑๐ ซม. ปิดโดยอัตโนมัติ เมื่อเปิดใช้น้ำมันเบนซิน (เฉพาะกรณีใช้ทั้งก๊าซ และน้ำมันเบนซิน) ระบบไฟฟ้ามีฟิวส์แยกต่างหาก	
๑๐.	อุปกรณ์และส่วนควบอื่น ๆ ที่ต้องมี มีดังนี้ ☐ ท่อก๊าซ ☐ ตัวกรองก๊าซ ☐ ลิ้นควบคุมการปิด-เปิดก๊าซ ☐ เครื่องทำและปรับความดันไอก๊าซ ☐ ท่อไอก๊าซ ☐ ท่อสูญญากาศ ☐ เครื่องผสมอากาศกับก๊าซ ☐ ลิ้นควบคุมการปิด-เปิดน้ำมัน (กรณีรถใช้ ทั้งก๊าซและน้ำมันเบนซินเป็นเชื้อเพลิง) ☐ เครื่องวัดปริมาณก๊าซแบบใช้ไฟฟ้า (ที่หน้าปัด)			๑๓. การติดตั้งเครื่องทำและปรับความดันไอก๊าซและ ลักษณะท่อไอก๊าซ (๑) เครื่องทำและปรับความดันไอก๊าซติดตั้งที่ตัวถัง อยู่ห่างจากท่อไอเสียไม่น้อยกว่า ๑๐ ซม. หรือมีการป้องกันความร้อนจากท่อไอเสีย ต่อท่ออุณหภูมิก๊าซจากหม้อน้ำ (ต้องไม่มีท่ออุณหภูมิก๊าซ ที่ต่อมาจากท่อไอเสีย) (๒) ลักษณะท่อไอก๊าซ เป็นท่ออ่อน	

ที่	รายการ	ผล	ที่	รายการ	ผล
๑๔.	กรณีรถที่ใช้ทั้งก๊าซและน้ำมันเบนซินเป็นเชื้อเพลิง ต้องมีการติดตั้งระบบควบคุมปิด-เปิดน้ำมัน ดังนี้ - ติดตั้งที่ตัวถังรถ ยกเว้นชนิดที่ออกแบบให้ติดตั้งกับเครื่องยนต์ ปิดโดยอัตโนมัติเมื่อเปิดใช้ก๊าซ - จุดรวมของท่อน้ำมันเป็นโลหะหรือวัสดุสังเคราะห์ ที่ทนทานน้ำมัน กรณีใช้ท่ออ่อน มีการยึดแน่น ด้วยแถบรัดระบบไฟฟ้ามีฟิวส์แยกต่างหาก			สรุปผลการตรวจและข้อบกพร่อง ๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน (ลงชื่อ).....ผู้ตรวจ (.....) /...../.....	
๑๕.	การตรวจรั่ว โดยใช้เครื่องตรวจสอบรอยรั่วหรือ ฟองสบู่ ต้องไม่ปรากฏรอยรั่วซึมของก๊าซในระบบ				
๑๖.	อื่น ๆ..... 				

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมการขนส่งทางบก กองวิศวกรรมการขนส่ง โทร. ๒๗๘๐๓๖๙

ที่ คค ๐๓๐๕/ว ๗

วันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๓๕

เรื่อง การตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุดและน้ำหนักลงเพลลาของรถโดยสาร

เรียน ขพผ., กองทุกกอง, สขก., สทย., ตร., ตภ., สขพ. ๑, ๒ และ ๓, สขจ.ทุกจังหวัด, สขช.ทุกสาขา

ตามที่กรมการขนส่งทางบกได้ให้ความเห็นชอบค้ำชีรถบรรทุกและรถโดยสาร เพื่อให้เป็นไปตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยได้กำหนดพิกัดน้ำหนักรวมสูงสุดและน้ำหนักลงเพลลาไว้ด้วย นั้น ปรากฏว่า กองวิศวกรรมการขนส่ง มักจะได้รับการสอบถามจากสำนักงานขนส่งต่าง ๆ เกี่ยวกับการตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุดและน้ำหนักลงเพลลาของรถโดยสารอยู่เสมอ

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบสภาพรถของพนักงานตรวจสอบสภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กรมการขนส่งทางบกจึงได้จัดทำ “คู่มือการตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุดและน้ำหนักลงเพลลาของรถโดยสาร” ขึ้น เพื่อให้ใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบสภาพรถที่ขอจดทะเบียนใหม่ และรถที่แก้ไขตัดแปลงเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ อันมีผลทำให้น้ำหนักรวมสูงสุดหรือน้ำหนักลงเพลลาเปลี่ยนไปตามที่ปรากฏรายละเอียดในเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

สำหรับการตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุดและน้ำหนักลงเพลลาของรถบรรทุก ให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบตามที่ได้แจ้งให้ทราบแล้วในทำียบันทึกที่ คค ๐๓๐๕/๐๒๑๒๕ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๓๒

จึงแจ้งมาเพื่อทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป

(ลงชื่อ) บรรเทิง วัฒนศิริธรรม

(นายบรรเทิง วัฒนศิริธรรม)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

คู่มือการตรวจสอบ น้ำหนักรวมสูงสุดและน้ำหนักลงเพลลาของรถโดยสาร

คำชี้แจง

๑. ก่อนใช้แบบตรวจสอบให้ศึกษาทำความเข้าใจการตรวจสอบการบันทึกการต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการคำนวณให้เข้าใจทั้งหมด โดยอาศัยตัวอย่างที่แนบท้ายคู่มือ กรณีที่มีข้อสงสัยให้สอบถามกองวิศวกรรม การขนส่ง โทร. ๒๗๘๐๓๖๙

๒. ให้บันทึกรายละเอียดลงในแบบตรวจสอบให้ครบถ้วนทุกรายการ

๓. หลักการคำนวณ

การคำนวณน้ำหนักรวมสูงสุดและน้ำหนักลงเพลลาอาศัยหลักการทางกลศาสตร์อย่างง่าย ในเรื่องโมเมนต์ดัด (Bending moment) ดังนี้

๓.๑ แบ่งพื้นที่ที่มีการกระจายน้ำหนักของผู้โดยสารอย่างสม่ำเสมอออกเป็น ส่วน ๆ

๓.๒ คำนวณน้ำหนักผู้โดยสารรวมในแต่ละพื้นที่

๓.๓ คำนวณการกระจายน้ำหนักผู้โดยสารลงเพลลาหน้าและเพลลาท้ายโดยคำนวณโมเมนต์ดัด

รอบเพลลาท้าย

กรณีรถที่มีแบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารหรือพื้นที่ผู้โดยสารอื่น (ถ้ามี) แตกต่างไปจากแบบตรวจสอบนี้ ก็ให้อาศัยหลักการดังกล่าวข้างต้นคำนวณตรวจสอบให้ถูกต้องตรงกับสภาพรถตามที่เป็นจริง

๔. วิธีการคำนวณตามแบบตรวจสอบ

๔.๑ ให้แบ่งพื้นที่ที่มีการกระจายน้ำหนักผู้โดยสารอย่างสม่ำเสมอออกเป็น ส่วน ๆ

๔.๒ คำนวณน้ำหนักผู้โดยสารของแต่ละพื้นที่ ($W_1, W_2, W_3, \dots, W_N$)

- จำนวนผู้โดยสารนั่ง ให้คำนวณจากความยาวที่นั่งผู้โดยสาร ๔๐ เซนติเมตร ต่อผู้โดยสาร ๑ คน

- จำนวนผู้โดยสารยืน ให้คำนวณจากพื้นที่ยืน ๒,๔๐๐ ตารางเซนติเมตร ต่อผู้โดยสาร ๑ คน

- น้ำหนักผู้โดยสารให้เท่ากับ ๕๕ กิโลกรัมต่อคน

- น้ำหนักในแต่ละพื้นที่ ($W_1, W_2, W_3, \dots, W_N$) = จำนวนผู้โดยสารในแต่ละพื้นที่ $\times$ ๕๕

๔.๓ ระยะ ($X_1, X_2, X_3, \dots, X_N$) ที่ใช้ในการคำนวณ คือ ระยะจากศูนย์กลางของพื้นที่ (จุดศูนย์กลางถ่วง) แต่ละพื้นที่ถึงเพลลาท้าย หรือกึ่งกลางเพลลาท้าย กรณีที่เป็นเพลลา

๔.๔ ช่วงล้อ (B) = แนวศูนย์กลางเพลลาหน้าถึงแนวศูนย์กลางเพลลาท้าย กรณีรถที่ตรวจสอบมีลักษณะหรือจำนวนเพลลาล้อต่างไปจากแบบตรวจสอบ การวัดระยะช่วงล้อและระยะยืนท้าย ให้วัดดังนี้

- กรณีเป็นเพลลาเดี่ยว ให้วัดจากศูนย์กลางเพลลา

- กรณีเป็นเพลลาคู่ ให้วัดจากกึ่งกลางเพลลาคู่

๕. ผลการตรวจสอบรถที่ผ่านการตรวจสอบน้ำหนักต้องปรากฏว่า

๕.๑ น้ำหนักรถและน้ำหนักบรรทุกรวมกันไม่เกินน้ำหนักรวมสูงสุดของคัสชีรถตามที่กรมการขนส่งทางบกได้ให้ความเห็นชอบไว้แล้วหรือที่กำหนดไว้ในทะเบียนรถ และไม่เกินพิกัดกรมทางหลวง

๕.๒ น้ำหนักรถและน้ำหนักบรรทุกรวมกันที่ลงเพลาน้ำและเพลาท้าย

- ไม่เกินสมรรถนะเพลตามที่ผู้ผลิตกำหนด
- ไม่เกินสมรรถนะยาง (ดูหน้า ๓)
- ไม่เกินพิกัดกรมทางหลวง (ดูหน้า ๔)

๖. กรณีที่รถมีแบบการจัดวางที่นั่ง หรือมีรายละเอียดแตกต่างไปจากรายละเอียดในคู่มือนี้ให้อาศัยหลักเกณฑ์และวิธีการในคู่มือนี้เป็นหลัก โดยพิจารณาประกอบกับสภาพตัวรถตามที่เป็นจริง หากมีข้อสงสัยหรือต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมให้หรือกรมการขนส่งทางบก โดยจัดส่งข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาดังนี้

๖.๑ สำเนาบันทึกการตรวจสอบสภาพรถพร้อมภาพถ่ายรถ โดยระบุ

- ชนิดและแบบรถ
- ขนาดยางและอัตราชั้นผ้าใบ
- น้ำหนักรถเปล่าที่ลงเพลาน้ำและเพลาท้าย

๖.๒ แบบแปลนหรือภาพสเกตช์ แสดงรายละเอียดของแบบและการจัดวางที่นั่งของผู้โดยสาร ขนาดพื้นที่ผู้โดยสารนั่งและพื้นที่ผู้โดยสารยืน (ถ้ามี) ระยะห่างของพื้นที่ผู้โดยสารนั่งและผู้โดยสารยืนจากเพลาท้าย

สมรรถนะการรับน้ำหนักของยางขนาดต่าง ๆ

ขนาดยาง	สมรรถนะรับน้ำหนัก (กก./เส้น)	
	ยางเดี่ยว	ยางคู่
๕.๐๐ - ๑๐ - ๔ PR.	๓๒๕	๓๐๕
๕.๐๐ - ๑๐ - ๖ PR.	๓๗๐	๓๕๐
๔.๕๐ - ๑๒ - ๖ PR.	๓๕๕	๓๔๐
๔.๕๐ - ๑๒ - ๘ PR.	๔๑๕	๓๙๕
๕.๐๐ - ๑๒ - ๔ PR.	๓๖๐	๓๔๕
๕.๐๐ - ๑๒ - ๖ PR.	๔๑๕	๓๙๕
๕.๐๐ - ๑๒ - ๘ PR.	๔๘๕	๔๖๕
๕.๐๐ - ๑๓ - ๔ PR.	๓๘๐	๓๖๕
๕.๐๐ - ๑๓ - ๖ PR.	๔๖๐	๔๓๕
๕.๐๐ - ๑๓ - ๘ PR.	๕๓๕	๕๑๐
๕.๕๐ - ๑๓ - ๖ PR.	๕๒๐	๔๙๕
๕.๕๐ - ๑๓ - ๘ PR.	๖๑๐	๕๘๐
๖.๐๐ - ๑๓ - ๖ PR.	๖๑๐	๕๘๐
๖.๐๐ - ๑๓ - ๘ PR.	๗๑๐	๖๗๕
๖.๕๐ - ๑๓ - ๖ PR.	๖๘๐	๖๕๐
๖.๕๐ - ๑๓ - ๘ PR.	๘๐๐	๗๖๐
๕.๕๐ - ๑๔ - ๖ PR.	๕๔๕	๕๒๐
๕.๕๐ - ๑๔ - ๘ PR.	๖๔๕	๖๑๐
๖.๐๐ - ๑๔ - ๖ PR.	๖๔๐	๖๑๐
๖.๐๐ - ๑๔ - ๘ PR.	๗๕๐	๗๑๐
๖.๕๐ - ๑๔ - ๖ PR.	๗๑๕	๖๘๐
๖.๕๐ - ๑๔ - ๘ PR.	๘๔๐	๗๘๕
๖.๐๐ - ๑๕ - ๖ PR.	๖๗๐	๖๔๐
๖.๐๐ - ๑๕ - ๘ PR.	๗๘๐	๗๔๕
๖.๕๐ - ๑๕ - ๖ PR.	๗๕๐	๗๑๕

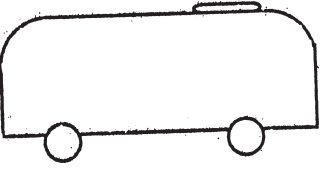
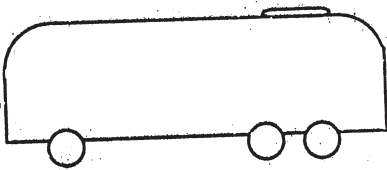
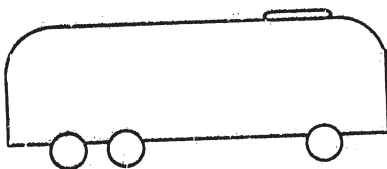
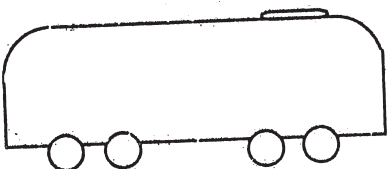
ขนาดยาง	สมรรถนะรับน้ำหนัก (กก./เส้น)	
	ยางเดี่ยว	ยางคู่
๖.๐๐ - ๑๖ - ๖ PR.	๗๐๕	๖๗๐
๖.๐๐ - ๑๖ - ๘ PR.	๘๒๐	๗๘๐
๖.๕๐ - ๑๖ - ๖ PR.	๗๘๕	๗๔๕
๖.๕๐ - ๑๖ - ๘ PR.	๙๒๐	๘๗๐
๖.๕๐ - ๑๖ - ๑๐ PR.	๑,๐๑๐	๙๖๐
๗.๐๐ - ๑๖ - ๖ PR.	๘๘๐	๘๔๐
๗.๐๐ - ๑๖ - ๘ PR.	๑,๐๒๕	๙๘๐
๗.๐๐ - ๑๖ - ๑๐ PR.	๑,๑๓๐	๑,๐๗๕
๗.๐๐ - ๑๖ - ๑๒ PR.	๑,๒๓๐	๑,๑๗๐
๗.๕๐ - ๑๖ - ๖ PR.	๑,๐๑๐	๙๖๐
๗.๕๐ - ๑๖ - ๘ PR.	๑,๑๗๕	๑,๑๒๐
๗.๕๐ - ๑๖ - ๑๐ PR.	๑,๓๓๐	๑,๒๖๕
๗.๕๐ - ๑๖ - ๑๒ PR.	๑,๔๔๐	๑,๓๗๐
๗.๕๐ - ๑๖ - ๑๔ PR.	๑,๕๑๐	๑,๔๔๐
๘.๒๕ - ๑๖ - ๑๒ PR.	๑,๕๗๕	๑,๕๐๐
๘.๒๕ - ๑๖ - ๑๔ PR.	๑,๗๑๐	๑,๖๓๐
๙.๐๐ - ๑๖ - ๘ PR.	๑,๔๕๕	๑,๓๘๕
๙.๐๐ - ๑๖ - ๑๐ PR.	๑,๖๓๐	๑,๕๕๐
๗.๕๐ - ๑๘ - ๑๐ PR.	๑,๔๖๕	๑,๓๙๕
๗.๕๐ - ๑๘ - ๑๒ PR.	๑,๖๑๐	๑,๕๓๐
๗.๐๐ - ๒๐ - ๑๐ PR.	๑,๓๕๐	๑,๒๘๕
๗.๕๐ - ๒๐ - ๑๐ PR.	๑,๕๗๕	๑,๕๐๐
๗.๕๐ - ๒๐ - ๑๒ PR.	๑,๗๓๕	๑,๖๕๐
๘.๒๕ - ๒๐ - ๑๒ PR.	๑,๙๔๐	๑,๘๕๔
๘.๒๕ - ๒๐ - ๑๔ PR.	๒,๐๓๐	๑,๙๓๐

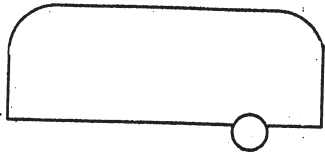
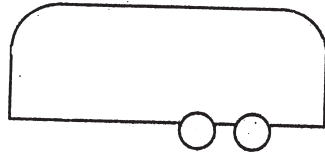
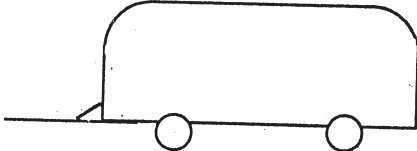
ขนาดยาง	สมรรถนะรับน้ำหนัก (กก./เส้น)	
	ยางเดี่ยว	ยางคู่
๖.๕๐ - ๑๕ - ๘ PR.	๘๗๕	๘๓๕
๖.๕๐ - ๑๕ - ๑๐ PR.	๙๗๐	๙๒๐
๗.๐๐ - ๑๕ - ๖ PR.	๘๕๐	๘๐๐
๗.๐๐ - ๑๕ - ๘ PR.	๙๘๐	๙๓๕
๗.๐๐ - ๑๕ - ๑๐ PR.	๑,๐๘๐	๑,๐๓๐
๗.๐๐ - ๑๕ - ๑๒ PR.	๑,๑๘๐	๑,๑๒๐
๗.๕๐ - ๑๕ - ๘ PR.	๑,๑๒๕	๑,๐๗๕
๗.๕๐ - ๑๕ - ๑๐ PR.	๑,๒๒๐	๑,๒๑๕
๗.๕๐ - ๑๕ - ๑๒ PR.	๑,๓๒๕	๑,๓๑๕
๗.๕๐ - ๑๕ - ๑๔ PR.	๑,๔๕๐	๑,๓๗๕

ขนาดยาง	สมรรถนะรับน้ำหนัก (กก./เส้น)	
	ยางเดี่ยว	ยางคู่
๙.๐๐ - ๒๐ - ๑๒ PR.	๒,๒๕๕	๒,๑๔๕
๙.๐๐ - ๒๐ - ๑๔ PR.	๒,๔๑๕	๒,๓๐๐
๑๐.๐๐ - ๒๐ - ๑๒ PR.	๒,๔๕๐	๒,๒๑๐
๑๐.๐๐ - ๒๐ - ๑๔ PR.	๒,๗๐๐	๒,๕๒๕
๑๑.๐๐ - ๒๐ - ๑๒ PR.	๒,๕๘๕	๒,๔๓๕
๑๑.๐๐ - ๒๐ - ๑๔ PR.	๒,๘๔๐	๒,๖๗๐
๑๑.๐๐ - ๒๐ - ๑๖ PR.	๓,๑๐๐	๒,๗๙๕
๑๒.๐๐ - ๒๐ - ๑๔ PR.	๒,๙๐๐	๒,๗๖๐
๑๒.๐๐ - ๒๐ - ๑๖ PR.	๓,๑๑๕	๒,๙๖๕
๑๒.๐๐ - ๒๔ - ๑๖ PR.	๓,๕๐๕	๓,๓๔๐

หมายเหตุ น้ำหนักรวมสูงสุดของรถและน้ำหนักลงเพลาดังกล่าวต้องไม่เกินสมรรถนะรถ สมรรถนะเพลลา และพิกัด
กรมทางหลวงด้วย

พิกัดน้ำหนักสูงสุดและน้ำหนักลงเพลตามที่กรมทางหลวงกำหนด

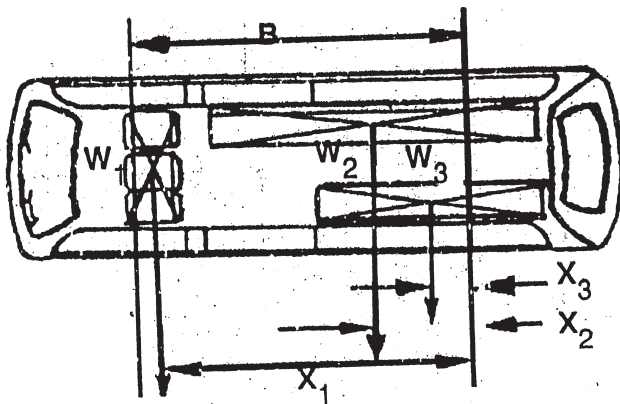
ลักษณะรถ	ลักษณะเพลาท้าย หรือเพลาคู่ท้าย	พิกัดน้ำหนักสูงสุด (GVW.)	
		น้ำหนักลงเพลาท้าย	น้ำหนักรวมสูงสุด
 รถยนต์ ๒ เพล ๔ ล้อ	เพลาดียว + ยางเดี่ยว	๖,๘๐๐	๘,๕๐๐
	เพลาดียว + ยางคู่	๙,๑๐๐	-
 รถยนต์ ๓ เพล ๖ ล้อ	เพลาคู่ + ยางเดี่ยว	๑๒,๒๐๐	๑๕,๓๐๐
	เพลาคู่ + ยางคู่	๑๖,๔๐๐	๒๑,๐๐๐
 รถยนต์ ๓ เพล ๖ ล้อ	เพลาดียว + ยางเดี่ยว	๖,๘๐๐	๑๐,๕๐๐
	เพลาดียว + ยางคู่	๙,๑๐๐	๑๔,๐๐๐
 รถยนต์ ๔ เพล ๘ ล้อ	เพลาคู่ + ยางเดี่ยว	๑๒,๒๐๐	๑๘,๘๐๐
	เพลาคู่ + ยางคู่	๑๖,๔๐๐	๒๕,๒๐๐

ลักษณะรถ	ลักษณะเพลาท้าย หรือเพลาคู่ท้าย	พิกัดน้ำหนักสูงสุด (GVW.)	
		น้ำหนักลงเพลาท้าย	น้ำหนักรวมสูงสุด
 รถกึ่งพ่วง เพลาเดี่ยว ๒ ล้อ	เพลาเดี่ยว + ยางเดี่ยว	๖,๘๐๐	-
	เพลาเดี่ยว + ยางคู่	๙,๑๐๐	-
 รถกึ่งพ่วง เพลาคู่ ๔ ล้อ	เพลาคู่ + ยางเดี่ยว	๑๒,๒๐๐	-
	เพลาคู่ + ยางคู่	๑๖,๔๐๐	-
 รถพ่วง ๒ เพลา ๔ ล้อ	เพลาเดี่ยว + ยางเดี่ยว	๖,๘๐๐	๑๓,๖๐๐
	เพลาเดี่ยว + ยางคู่	๙,๑๐๐	๑๘,๒๐๐

การตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุด (GVW.) และน้ำหนักลงเพลารถโดยสาร
แบบการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารแบบที่ ๑

แนวศูนย์กลางเพลาน้ำ

แนวศูนย์กลางเพลาท้าย

มาตรฐาน.....
 เลขทะเบียน.....
 เลขคัสซี.....

ช่วงล้อ (B)..... ซม.
 ยางหน้า..... PR.
 ยางหลัง..... PR.

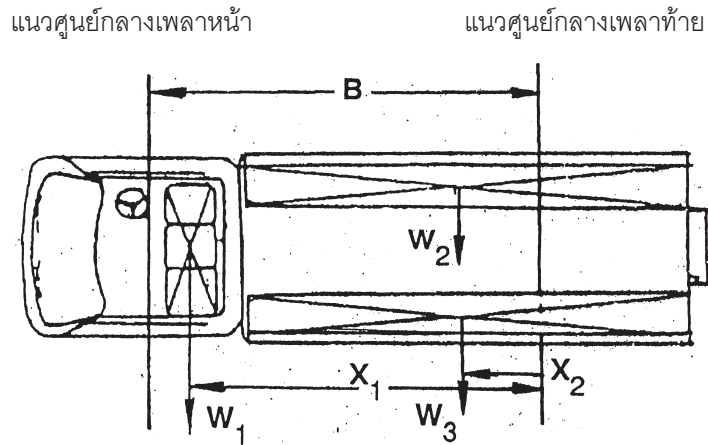
น้ำหนักผู้โดยสารในแต่ละพื้นที่	ระยะ X (ดูคำชี้แจง)
W ₁ = ... กก.	X ₁ = ... ซม.
W ₂ = ... กก.	X ₂ = ... ซม.
W ₃ = ... กก.	X ₃ = ... ซม.

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาน้ำ = $\{[W_1 X_1] + [W_2 X_2] + [W_3 X_3]\} / B$ A
 น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาลัง = $\{[W_1 (B-X_1)] + [W_2 (B-X_2)] + [W_3 (B-X_3)]\} / B$ B

สรุปการกระจายน้ำหนัก	เพลาน้ำ	เพลาลัง	รวม
๑. น้ำหนักรถเปล่า (จากการชั่ง)			
๒. น้ำหนักผู้โดยสาร (จาก A และ B)			
๓. น้ำหนักรวม (ข้อ ๑ + ข้อ ๒)			
๔. สมรรถนะเพล (ดูคำชี้แจง)			
๕. พิกัดกรมทางหลวง (ดูคำชี้แจง)			

ผู้ตรวจสอบ.....
 ตำแหน่ง.....
 วันที่.....

การตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุด (GVW.) และน้ำหนักลงเพลลาของรถโดยสาร
แบบการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารแบบที่ ๒

มาตรฐาน.....
 เลขทะเบียน.....
 เลขคัสซี.....

ช่วงล้อ (B).....ซม.
 ยางหน้า.....PR.
 ยางหลัง.....PR.

น้ำหนักผู้โดยสารในแต่ละพื้นที่	ระยะ X (ดูคำชี้แจง)
W ₁ = ... กก.	X ₁ = ... ซม.
W ₂ = ... กก.	X ₂ = ... ซม.
W ₃ = ... กก.	

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาน้ำ = $\{ [W_1 X_1] + [W_2 + W_3] X_2 \} / B$ A

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาลัง = $\{ [W_1 (B - X_1)] + [W_2 + W_3] (B - X_2) \} / B$ B

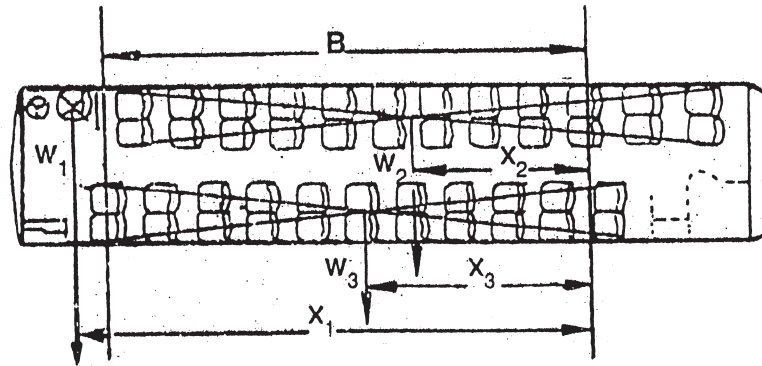
สรุปการกระจายน้ำหนัก	เพลาน้ำ	เพลาท้าย	รวม
๑. น้ำหนักรถเปล่า (จากการชั่ง)			
๒. น้ำหนักผู้โดยสาร (จาก A และ B)			
๓. น้ำหนักรวม (ข้อ ๑ + ข้อ ๒)			
๔. สมรรถนะเพลลา (ดูคำชี้แจง)			
๕. สมรรถนะยาง (ดูคำชี้แจง)			
๖. พิกัดกรมทางหลวง (ดูคำชี้แจง)			

ผู้ตรวจสอบ.....
 ตำแหน่ง.....
 วันที่.....

การตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุด (GVW.) และน้ำหนักลงเพลากลางของรถโดยสาร
แบบการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารแบบที่ ๓

แนวศูนย์กลางเพลาน้ำ

แนวศูนย์กลางเพลาท้าย

มาตรฐาน.....
 เลขทะเบียน.....
 เลขคัสซี.....

ช่วงล้อ (B)..... ซม.
 ยางหน้า..... PR.
 ยางหลัง..... PR.

น้ำหนักผู้โดยสารในแต่ละพื้นที่	ระยะ X (ดูคำชี้แจง)
W ₁ = ... กก.	X ₁ = ... ซม.
W ₂ = ... กก.	X ₂ = ... ซม.
W ₃ = ... กก.	X ₃ = ... ซม.

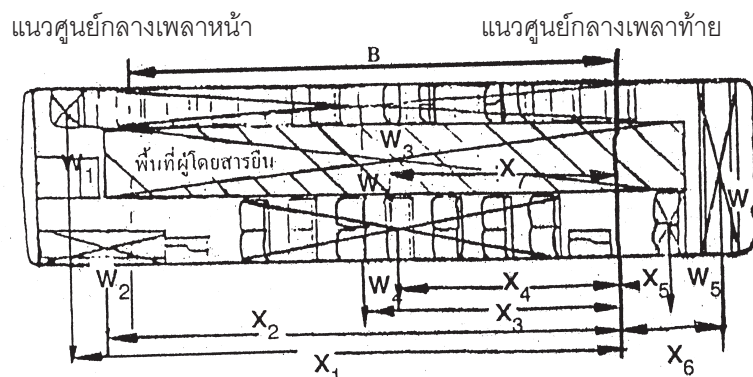
น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาน้ำ = {[W₁ X₁] + [W₂ X₂] + [W₃ X₃]} / B.....A

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาลัง = {[W₂ (B-X₂)] + [W₃ (B-X₃)] - [W₁ (X₁-B)]} / B.....B

สรุปการกระจายน้ำหนัก	เพลาน้ำ	เพลาลัง	รวม
๑. น้ำหนักรถเปล่า (จากการชั่ง)			
๒. น้ำหนักผู้โดยสาร (จาก A และ B)			
๓. น้ำหนักรวม (ข้อ ๑ + ข้อ ๒)			
๔. สมรรถนะเพลาน้ำ (ดูคำชี้แจง)			
๕. สมรรถนะยาง (ดูคำชี้แจง)			
๖. พิกัดกรมทางหลวง (ดูคำชี้แจง)			

ผู้ตรวจสอบ.....
 ตำแหน่ง.....
 วันที่.....

การตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุด (GVW.) และน้ำหนักลงเพลของรถโดยสาร
แบบการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารแบบที่ ๔

มาตรฐาน.....
 เลขทะเบียน.....
 เลขคัสซี.....

ช่วงล้อ (B)..... ซม.
 ยางหน้า..... PR.
 ยางหลัง..... PR.

น้ำหนักผู้โดยสารในแต่ละพื้นที่	ระยะ X (ดูคำชี้แจง)
W ₁ = ... กก.	X ₁ = ... ซม.
W ₂ = ... กก.	X ₂ = ... ซม.
W ₃ = ... กก.	X ₃ = ... ซม.
W ₄ = ... กก.	X ₄ = ... ซม.
W ₅ = ... กก.	X ₅ = ... ซม.
W ₆ = ... กก.	X ₆ = ... ซม.
W ₇ = ... กก.	X ₇ = ... ซม.

$$\text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลหน้า} = \{ [W_1 X_1] + [W_2 X_2] + [W_3 X_3] + [W_4 X_4] + [W_7 X_7] - [W_5 X_5] - [W_6 X_6] \} / B$$

.....A

$$\text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลหลัง} = \{ [W_3 (B-X_3)] + [W_4 (B-X_4)] + [W_5 (B-X_5)] + [W_6 (B+X_6)] + [W_7 (B-X_7)] - [W_1 (X_1-B)] - [W_2 (X_2-B)] \} / B$$

.....B

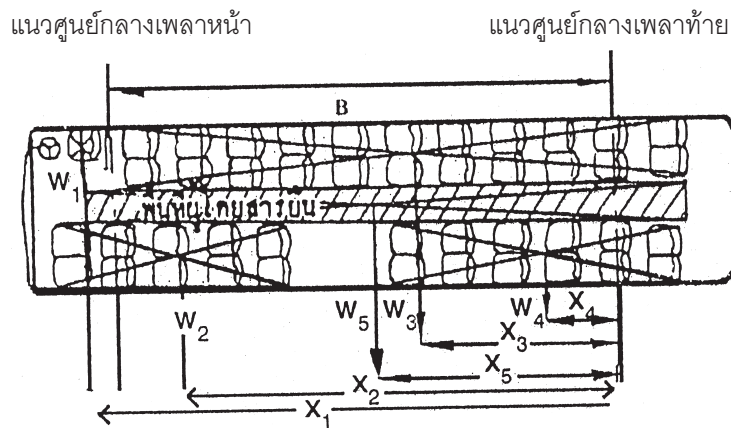
สรุปการกระจายน้ำหนัก	เพลหน้า	เพลท้าย	รวม
๑. น้ำหนักรถเปล่า (จากการชั่ง)			
๒. น้ำหนักผู้โดยสาร (จาก A และ B)			
๓. น้ำหนักรวม (ข้อ ๑ + ข้อ ๒)			
๔. สมรรถนะเพล (ดูคำชี้แจง)			
๕. สมรรถนะยาง (ดูคำชี้แจง)			
๖. พิกัดกรมทางหลวง (ดูคำชี้แจง)			

ผู้ตรวจสอบ.....
 ตำแหน่ง.....
 วันที่.....

การตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุด (GVW.) และน้ำหนักลงเพลของรถโดยสาร
แบบการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารแบบที่ ๖

รถโดยสาร ๒ ชั้น

การจัดวางที่นั่งชั้นล่าง

มาตรฐาน.....
 เลขทะเบียน.....
 เลขคัสซี.....

ช่วงล้อ (B)..... ซม.
 ขนาดยาง
 เพลที่ ๑..... PR.
 เพลที่ ๒..... PR.
 เพลที่ ๓..... PR.

น้ำหนักผู้โดยสารในแต่ละพื้นที่	ระยะ X (ดูคำชี้แจง)
$W_1 =$ กก.	$X_1 =$ ซม.
$W_2 =$ กก.	$X_2 =$ ซม.
$W_3 =$ กก.	$X_3 =$ ซม.
$W_4 =$ กก.	$X_4 =$ ซม.
$W_5 =$ กก.	$X_5 =$ ซม.

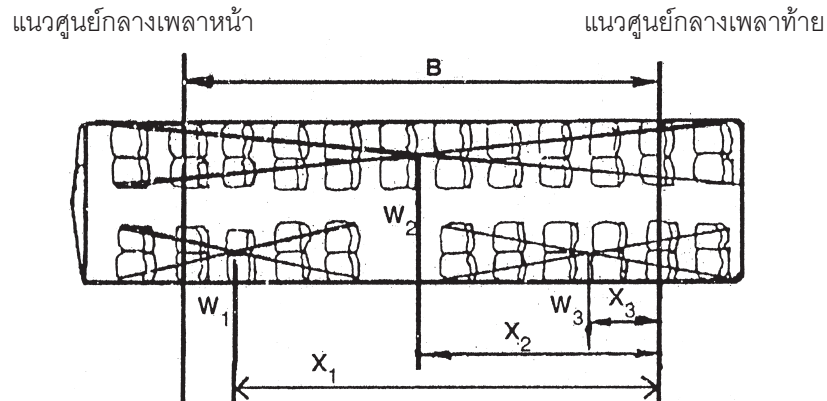
น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลหน้า

$$= \{ [W_1 X_1] + [W_2 X_2] + [W_3 X_3] + [W_4 X_4] + [W_5 X_5] \} / B \dots\dots\dots A$$

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลหลัง

$$= \{ [W_2 (B-X_2)] + [W_3 (B-X_3)] + [W_4 (B-X_4)] + [W_5 (B-X_5)] - [W_1 (X_1-B)] \} / B \dots\dots\dots B$$

การจัดวางที่นั่งชั้นบน

น้ำหนักผู้โดยสารในแต่ละพื้นที่	ระยะ X (ดูคำชี้แจง)
$W_1 =$ กก.	$X_1 =$ ซม.
$W_2 =$ กก.	$X_2 =$ ซม.
$W_3 =$ กก.	$X_3 =$ ซม.

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาน้ำ = $\{[W_1 X_1] + [W_2 X_2] + [W_3 X_3]\} / B$ C

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาลัง = $\{[W_1 (B-X_1)] + [W_2 (B-X_2)] - [W_3 (B-X_3)]\} / B$ D

สรุปการกระจายน้ำหนัก	เพลาน้ำ	เพลาท้าย	รวม
๑. น้ำหนักรถเปล่า (จากการชั่ง)			
๒. น้ำหนักผู้โดยสาร (จาก A และ B)			
๓. น้ำหนักผู้โดยสาร (จาก C และ D)			
๔. น้ำหนักรวม (ข้อ ๑ + ข้อ ๒ + ข้อ ๓)			
๕. สมรรถนะเพลาน้ำ (ดูคำชี้แจง)			
๖. สมรรถนะยาง (ดูคำชี้แจง)			
๗. พิกัดกรมทางหลวง (ดูคำชี้แจง)			

ผู้ตรวจสอบ.....

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

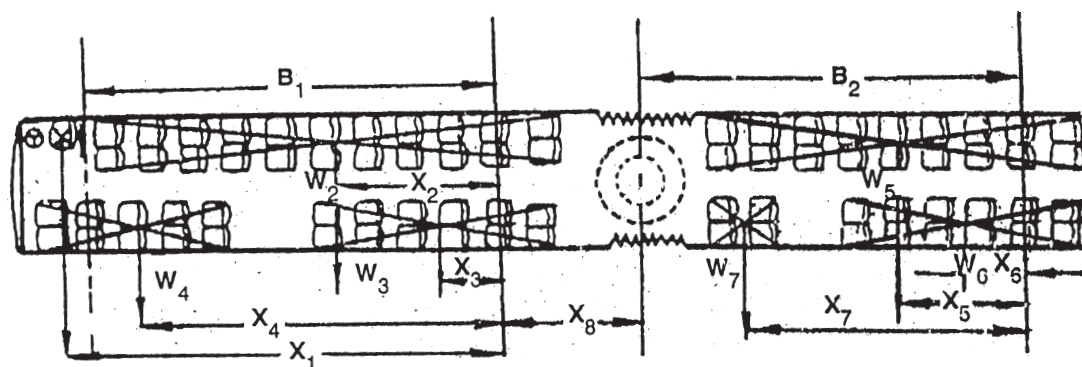
การตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุด (GVW.) และน้ำหนักลงเพลารถโดยสาร
แบบการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารแบบที่ ๗

รถโดยสารแบบกึ่งพ่วง

รถโดยสารแบบกึ่งพ่วง	มาตรฐาน.....
เลขทะเบียน.....	ขนาดยาง
เลขคัสซี.....	เพลาคี่ ๑ PR.
ช่วงล้อ (B_1)..... ซม.	เพลาคี่ ๒ PR.
ช่วงล้อ (B_2)..... ซม.	เพลาคี่ ๓ PR.

การจัดวางที่นั่งรถโดยสารกึ่งพ่วง

แนวศูนย์กลางเพลาคี่ ๑ แนวศูนย์กลางเพลาคี่ ๒ แนวศูนย์กลางจานพ่วง แนวศูนย์กลางเพลาคี่ ๓

น้ำหนักผู้โดยสารในแต่ละพื้นที่	ระยะ X (ดูคำชี้แจง)
W_1 = ... กก.	X_1 = ... ซม.
W_2 = ... กก.	X_2 = ... ซม.
W_3 = ... กก.	X_3 = ... ซม.
W_4 = ... กก.	X_4 = ... ซม.
W_5 = ... กก.	X_5 = ... ซม.
W_6 = ... กก.	X_6 = ... ซม.
W_7 = ... กก.	X_7 = ... ซม.
	X_8 = ... ซม.

$$\begin{aligned} \text{น้ำหนักผู้โดยสารลงจานพวง} &= \{[W_5 X_5] + [W_6 X_6] + [W_7 X_7]\} / B_2 \dots\dots\dots A \\ \text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาที ๓} &= \{[W_5 (B_2 - X_5)] + [W_6 (B_2 - X_6)] - [W_7 (B_2 - X_7)]\} / B_2 \dots\dots\dots B \\ \text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาที ๑} &= \{[W_1 X_1] + [W_2 X_2] + [W_3 X_3] + [W_4 X_4] - [A * X_8]\} / B_1 \dots\dots\dots C \\ \text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาที ๒} &= \{[W_2 (B_1 - X_2)] + [W_3 (B_1 - X_3)] + [W_4 (B_1 - X_4)] + [A * (B_1 - X_8)] - [W_1 (X_1 - B_1)]\} / B_1 \\ &\dots\dots\dots B \end{aligned}$$

สรุปการกระจายน้ำหนัก	เพลาที ๑	เพลาที ๒	เพลาที ๓	รวม
๑. น้ำหนักรถเปล่า (จากการชั่ง)				
๒. น้ำหนักผู้โดยสาร (จาก B, C และ D)				
๓. น้ำหนักรวม (ข้อ ๑ + ข้อ ๒)				
๔. สมรรถนะเพลาที (ดูคำชี้แจง)				
๕. สมรรถนะยาง (ดูคำชี้แจง)				
๖. พิกัดกรมทางหลวง (ดูคำชี้แจง)				

ผู้ตรวจสอบ.....

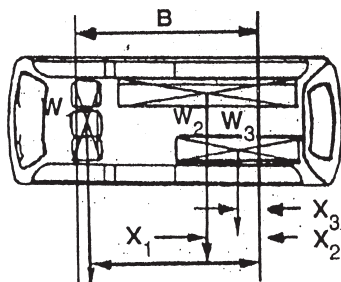
ตำแหน่ง.....

วันที่.....

การตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุด (GVW.) และน้ำหนักลงเพลารถโดยสาร
แบบการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารแบบที่ ๑

แนวศูนย์กลางเพลาน้ำ

แนวศูนย์กลางเพลาท้าย

มาตรฐาน ๒ (จ)
 เลขทะเบียน ๓๐-๑๐๐๐
 เลขคัสซี LH๖ ๑ V-XXXXXX

ช่วงล้อ (B) ๒๔๙.๕ ซม.
 ยางหน้า ๖.๐๐-๑๔-๖ PR.
 ยางหลัง ๖.๕-๑๔-๘ PR.

น้ำหนักผู้โดยสารในแต่ละพื้นที่				ระยะ X (ดูคำชี้แจง)			
W_1	=	๑๖๕	กก.	X_1	=	๒๔๐	ซม.
W_2	=	๓๓๐	กก.	X_2	=	๘๐	ซม.
W_3	=	๒๒๐	กก.	X_3	=	๒๐	ซม.

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาน้ำ = $\{[W_1 X_1] + [W_2 X_2] + [W_3 X_3]\} / B$ A
 = ๒๘๒.๑๖๔ กิโลกรัม

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาลัง = $\{[W_1 (B-X_1)] + [W_2 (B-X_2)] + [W_3 (B-X_3)]\} / B$ B
 = ๔๓๒.๘๓๖ กิโลกรัม

สรุปการกระจายน้ำหนัก	เพลาน้ำ	เพลาลัง	รวม
๑. น้ำหนักรถเปล่า (จากการชั่ง)	๘๕๐	๗๖๕	๑,๖๑๕
๒. น้ำหนักผู้โดยสาร (จาก A และ B)	๒๘๒	๔๓๓	๗๑๕
๓. น้ำหนักรวม (ข้อ ๑ + ข้อ ๒)	๑,๑๓๑	๑,๑๙๘	๒,๓๓๐
๔. สมรรถนะเพล (ดูคำชี้แจง)	๑,๔๕๐	๑,๗๕๐	๒,๕๓๐
๕. สมรรถนะยาง (ดูคำชี้แจง)	๑,๒๘๐	๑,๕๙๐	๒,๘๗๐
๖. พิกัดกรมทางหลวง (ดูคำชี้แจง)	-	๖,๘๐๐	๘,๕๐๐

ผู้ตรวจสอบ..... นาย ก.
 ตำแหน่ง..... นายช่างตรวจสอบสภาพรถ ๓
 วันที่..... ๒๐/๔/๓๕

ตัวอย่างการคำนวณสำหรับรถคันหมายเลขทะเบียน ๓๐-๑๐๐๐

น้ำหนัก W คือ จำนวนผู้โดยสาร $\times ๕๕$ กิโลกรัม ในที่นี้

$$W_1 = ๓ \times ๕๕ = ๑๖๕ \text{ กิโลกรัม}$$

$$W_2 = ๖ \times ๕๕ = ๓๓๐ \text{ กิโลกรัม}$$

$$W_3 = ๔ \times ๕๕ = ๒๒๐ \text{ กิโลกรัม}$$

ระยะ X คือ ระยะที่วัดจากศูนย์กลางของพื้นที่ (จุดศูนย์กลาง) แต่จะพื้นที่ถึงเพลาท้าย ในที่นี้วัดระยะ X_1, X_2, X_3 ได้เท่ากับ ๒๔๐, ๘๐, ๒๐ ตามลำดับ

การคำนวณน้ำหนักผู้โดยสารลงเพลา

การคำนวณน้ำหนักผู้โดยสารลงเพลา ก็โดยการแทนค่าต่าง ๆ ในสูตร

$$\begin{aligned} \text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาหน้า} &= \{ [W_1 X_1] + [W_2 X_2] + [W_3 X_3] \} / B \dots\dots\dots A \\ &= \{ [๑๖๕ \times ๒๔๐] + [๓๓๐ \times ๘๐] + [๒๒๐ \times ๒๐] \} / ๒๔๙.๕ \\ &= ๒๘๒.๑๖๔ \text{ กิโลกรัม} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาหลัง} &= \{ [W_1 (B-X_1)] + [W_2 (B-X_2)] + [W_3 (B-X_3)] \} / B \dots\dots\dots B \\ &= \{ [๑๖๕ (๒๔๙.๕-๒๔๐)] + [๓๓๐ (๒๔๙.๕-๘๐)] + [๒๒๐ (๒๔๙.๕-๒๐)] \} / ๒๔๙.๕ \\ &= ๔๓๒.๘๓๖ \text{ กิโลกรัม} \end{aligned}$$

การคำนวณสมรรถนะยาง

พิจารณาจากจำนวนยางที่เพลา โดยดูค่าจากตารางสมรรถนะยาง

สมรรถนะยาง = ค่าจากตารางยาง $\times$ จำนวนยาง

เพลาหน้า (ยางเดี่ยว) = $๘๔๐ \times ๒ = ๑,๖๘๐$ กิโลกรัม

เพลาหลัง (ยางเดี่ยว) = $๗๙๕ \times ๒ = ๑,๕๙๐$ กิโลกรัม

สมรรถนะเพลา รวม = ๒,๕๓๐ กก. โดยดูจากน้ำหนักรวมสูงสุดของรถ (GVW.)

ผลการตรวจสอบ (ดูจากตารางสรุปการกระจายน้ำหนัก)

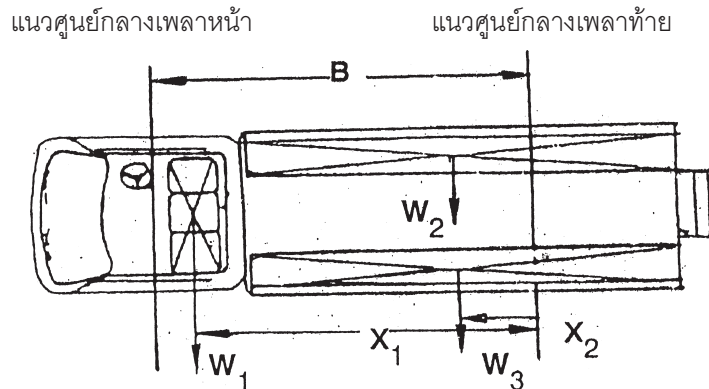
๑. น้ำหนักรวมสูงสุด (๒,๓๓๐ กก.) ไม่เกินสมรรถนะรถ (๒,๕๓๐ กก.) สมรรถนะยาง (๒,๘๗๐ กก.) และพิกัดกรมทางหลวง (๘,๕๐๐ กก.)

๒. น้ำหนักรถและน้ำหนักผู้โดยสารรวมกัน ลงเพลาหน้า (๑,๑๓๒ กก.) ไม่เกินสมรรถนะเพลา (๑,๔๕๐ กก.) และสมรรถนะยางหน้า (๑,๖๘๐ กก.)

๓. น้ำหนักรถและน้ำหนักผู้โดยสารรวมกัน ลงเพลาท้าย (๑,๑๙๘ กก.) ไม่เกินสมรรถนะเพลา (๑,๗๕๐ กก.) สมรรถนะยาง (๑,๕๙๐ กก.) และไม่เกินพิกัดกรมทางหลวง (๖,๘๐๐ กก.)

ดังนั้น รถคันนี้ผ่านการตรวจสอบ

การตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุด (GVW.) และน้ำหนักลงเพลารถโดยสาร
แบบการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารแบบที่ ๒

มาตรฐาน ๓ (จ)
 เลขทะเบียน ๑๐-๒๐๐๐
 เลขคัสซี BU ๙๑-XXXXXX

ช่วงล้อ (B) ๓๒๙.๕ ซม.
 ยางหน้า ๗.๕๐-๑๖-๑๒ PR.
 ยางหลัง ๗.๕๐-๑๖-๑๒ PR.

น้ำหนักผู้โดยสารในแต่ละพื้นที่				ระยะ X (คู่มือชี้แจง)			
W_1	=	๑๖๕	กก.	X_1	=	๒๙๕	ซม.
W_2	=	๕๕๐	กก.	X_2	=	๑๑๒	ซม.
W_3	=	๕๕๐	กก.				

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาน้ำ = $\{ [W_1 X_1] + [W_2 W_3 X_2] \} / B$ A
 = ๕๒๑.๖๒ กิโลกรัม

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาลัง = $\{ [W_1 (B-X_1)] + [(W_2+W_3) (B-X_2)] \} / B$ B
 = ๗๔๓.๓๘ กิโลกรัม

สรุปการกระจายน้ำหนัก	เพลาน้ำ	เพลาลัง	รวม
๑. น้ำหนักรถเปล่า (จากการชั่ง)	๑,๓๐๐	๑,๕๐๐	๒,๘๐๐
๒. น้ำหนักผู้โดยสาร (จาก A และ B)	๕๒๒	๗๔๓	๑,๒๖๕
๓. น้ำหนักรวม (ข้อ ๑ + ข้อ ๒)	๑,๘๒๒	๒,๒๔๓	๔,๐๖๕
๔. สมรรถนะเพล (คู่มือชี้แจง)	๒,๙๐๐	๕,๘๐๐	๗,๘๐๐
๕. สมรรถนะยาง (คู่มือชี้แจง)	๒,๘๘๐	๕,๔๘๐	๘,๓๖๐
๖. พิกัดกรมทางหลวง (คู่มือชี้แจง)	-	๙,๑๐๐	-

ผู้ตรวจสอบ..... นาย ก.
 ตำแหน่ง..... นายช่างตรวจสอบสภาพรถ ๓
 วันที่..... ๒๐/๔/๓๕

ตัวอย่างการคำนวณสำหรับรถคันหมายเลขทะเบียน ๑๐-๒๐๐๐

น้ำหนัก W คือ จำนวนผู้โดยสาร $\times ๕๕$ กิโลกรัม ในที่นี้

$$W_1 = ๓ \times ๕๕ = ๑๖๕ \text{ กิโลกรัม}$$

$$W_2 = ๑๐ \times ๕๕ = ๕๕๐ \text{ กิโลกรัม}$$

$$W_3 = ๑๐ \times ๕๕ = ๕๕๐ \text{ กิโลกรัม}$$

ระยะ X คือ ระยะที่วัดจากศูนย์กลางของพื้นที่ (จุดศูนย์กลาง) แต่จะพื้นที่ถึงเพลาท้าย ในที่นี้วัดระยะ X_1, X_2 ได้เท่ากับ ๒๙๕, ๑๑๒ ตามลำดับ

การคำนวณน้ำหนักผู้โดยสารลงเพลา

การคำนวณน้ำหนักผู้โดยสารลงเพลา ก็โดยการแทนค่าต่าง ๆ ในสูตร

$$\begin{aligned} \text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาหน้า} &= \{ [W_1 X_1] + [W_2 + W_3] X_2 \} / B \dots\dots\dots A \\ &= \{ [๑๖๕ \times ๒๙๕] + [๕๕๐ + ๕๕๐] \times ๑๑๒ \} / ๓๙๒.๕ \\ &= ๕๒๑.๖๒ \text{ กิโลกรัม} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาหลัง} &= \{ [W_1 (B - X_1)] + [W_2 + W_3] (B - X_2) \} / B \dots\dots\dots B \\ &= \{ [๑๖๕ (๓๙๒.๕ - ๒๙๕)] + (๕๕๐ + ๕๕๐) (๓๙๒.๕ - ๑๑๒) \} / ๓๙๒.๕ \\ &= ๗๔๓.๓๘ \text{ กิโลกรัม} \end{aligned}$$

การคำนวณสมรรถนะยาง

พิจารณาจากจำนวนยางที่เพลา โดยดูค่าจากตารางสมรรถนะยาง

สมรรถนะยาง = ค่าจากตารางยาง $\times$ จำนวนยาง

เพลาหน้า (ยางเดี่ยว) = $๑,๔๔๐ \times ๒ = ๒,๘๘๐$ กิโลกรัม

เพลาหลัง (ยางคู่) = $๑,๓๗๐ \times ๔ = ๕,๔๘๐$ กิโลกรัม

สมรรถนะเพลารวม = น้ำหนักรวมสูงสุดของรถ (GVW.)

ผลการตรวจสอบ (ดูจากตารางสรุปการกระจายน้ำหนัก)

๑. น้ำหนักรวมสูงสุด (๔,๐๖๕ กก.) ไม่เกินสมรรถนะรถ (๗,๘๐๐ กก.) ไม่เกินสมรรถนะยาง (๘,๓๖๐ กก.)

๒. น้ำหนักรถและน้ำหนักผู้โดยสารรวมกัน ลงเพลาหน้า (๑,๘๒๒ กก.) ไม่เกินสมรรถนะเพลา (๒,๘๘๐ กก.) และสมรรถนะยางหน้า (๒,๘๘๐ กก.)

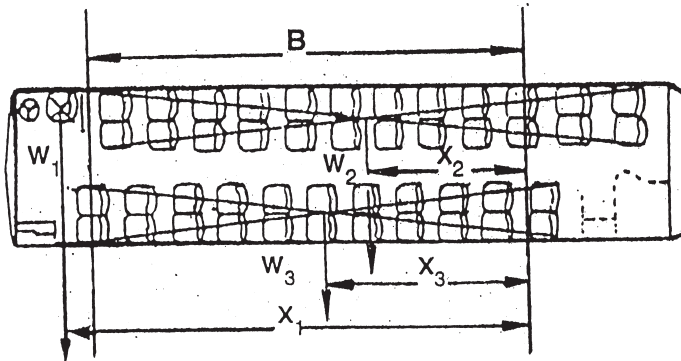
๓. น้ำหนักรถและน้ำหนักผู้โดยสารรวมกัน ลงเพลาท้าย (๒,๒๔๓ กก.) ไม่เกินสมรรถนะเพลา (๕,๘๐๐ กก.) สมรรถนะยาง (๕,๔๘๐ กก.) และไม่เกินพิกัดกรรมทางหลวง (๙,๑๐๐ กก.)

ดังนั้น รถคันนี้ผ่านการตรวจสอบ

การตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุด (GVW.) และน้ำหนักลงเพลารถโดยสาร
แบบการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารแบบที่ ๓

แนวศูนย์กลางเพลาน้ำ

แนวศูนย์กลางเพลาท้าย

มาตรฐาน ๑ (ข)

เลขทะเบียน ๑๐-๓๐๐๐

เลขคัสซี YYY ๕๘๐-XXXXXX

ช่วงล้อ (B) ๖๔๓ ซม.

ยางหน้า ๑๑.๐๐-๒๐-๑๔ PR.

ยางหลัง ๑๑.๐๐-๒๐-๑๔ PR.

น้ำหนักผู้โดยสารในแต่ละพื้นที่			ระยะ X (ดูคำชี้แจง)		
W_1	=	๕๕ กก.	X_1	=	๗๐๐ ซม.
W_2	=	๑,๓๒๐ กก.	X_2	=	๒๘๐ ซม.
W_3	=	๑,๒๑๐ กก.	X_3	=	๓๕๐ ซม.

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาน้ำ = $\{[W_1 X_1] + [W_2 X_2] + [W_3 X_3]\} / B$ A
 = ๑,๒๙๓.๓๑ กิโลกรัม

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาลัง = $\{[W_2 (B-X_2)] + [W_3 (B-X_3)] - [W_1 (X_1-B)]\} / B$ B
 = ๑,๒๙๑.๖๙ กิโลกรัม

สรุปการกระจายน้ำหนัก	เพลาน้ำ	เพลาลัง	รวม
๑. น้ำหนักรถเปล่า (จากการชั่ง)	๔,๔๖๐	๘,๓๘๐	๑๒,๘๔๐
๒. น้ำหนักผู้โดยสาร (จาก A และ B)	๑,๒๙๓	๑,๒๙๒	๒,๕๘๕
๓. น้ำหนักรวม (ข้อ ๑ + ข้อ ๒)	๕,๗๕๓	๙,๖๗๒	๑๕,๔๒๕
๔. สมรรถนะเพล (ดูคำชี้แจง)	๕,๕๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๕,๐๐๐
๕. สมรรถนะยาง (ดูคำชี้แจง)	๕,๖๘๐	๑๐,๖๘๐	๑๖,๓๖๐
๖. พิกัดกรมทางหลวง (ดูคำชี้แจง)	-	๙,๑๐๐	-

ผู้ตรวจสอบ..... นาย ก.
 ตำแหน่ง นายช่างตรวจสอบสภาพรถ ๓
 วันที่..... ๒๐/๔/๓๕

ตัวอย่างการคำนวณสำหรับรถคันหมายเลขทะเบียน ๑๐-๓๐๐๐

น้ำหนัก W คือ จำนวนผู้โดยสาร $\times$ ๕๕ กิโลกรัม ในที่นี้

$$W_1 = ๑ \times ๕๕ = ๕๕ \text{ กิโลกรัม}$$

$$W_2 = ๒๔ \times ๕๕ = ๑,๓๒๐ \text{ กิโลกรัม}$$

$$W_3 = ๒๒ \times ๕๕ = ๑,๒๑๐ \text{ กิโลกรัม}$$

ระยะ X คือ ระยะที่วัดจากศูนย์กลางของพื้นที่ (จุดศูนย์กลางถ่วง) แต่ละพื้นที่ถึงเพลาท้าย ในที่นี้
วัดระยะ X_1, X_2, X ได้เท่ากับ ๗๐๐, ๒๔๐, ๓๕๐ ตามลำดับ

การคำนวณน้ำหนักผู้โดยสารลงเพลา

การคำนวณน้ำหนักผู้โดยสารลงเพลา ก็โดยการแทนค่าต่าง ๆ ในสูตร

$$\begin{aligned} \text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาหน้า} &= \{ [W_1 X_1] + [W_2 X_2] + [W_3 X_3] \} / B \dots\dots\dots A \\ &= \{ [๕๕ \times ๗๐๐] + [๑,๓๒๐ \times ๒๔๐] + [๑,๒๑๐ \times ๓๕๐] \} / ๖๔๓ \\ &= ๑,๒๙๓.๓๑ \text{ กิโลกรัม} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาหลัง} &= \{ [W_2 (B-X_2)] + [W_3 (B-X_3)] - [W_1 (X_1-B)] \} / B \dots\dots\dots B \\ &= \{ [๑,๓๒๐ (๖๔๓-๒๔๐)] + [๑,๒๑๐ (๖๔๓-๓๕๐)] - [๕๕ (๗๐๐-๖๔๓)] \} / ๖๔๓ \\ &= ๑,๒๙๑.๖๙ \text{ กิโลกรัม} \end{aligned}$$

การคำนวณสมรรถนะยาง

พิจารณาจากจำนวนยางที่เพลาโดยดูค่าจากตารางสมรรถนะยาง

$$\text{สมรรถนะยาง} = \text{ค่าจากตารางยาง} \times \text{จำนวนยาง}$$

$$\text{เพลาหน้า (ยางเดี่ยว)} = ๒,๘๔๐ \times ๒ = ๕,๖๘๐ \text{ กิโลกรัม}$$

$$\text{เพลาหลัง (ยางคู่)} = ๒,๖๗๐ \times ๔ = ๑๐,๖๘๐ \text{ กิโลกรัม}$$

สมรรถนะเพลารวม = น้ำหนักรวมสูงสุดของรถ (GVW.)

ผลการตรวจสอบ (ดูจากตารางสรุปการกระจายน้ำหนัก)

๑. น้ำหนักรวมสูงสุด (๑๕,๔๒๕ กก.) เกินสมรรถนะรถ (๑๕,๐๐๐ กก.) ไม่เกินสมรรถนะยาง (๑๖,๓๖๐ กก.)

๒. น้ำหนักรถและน้ำหนักผู้โดยสารรวมกัน ลงเพลาหน้า (๕,๗๕๓ กก.) เกินสมรรถนะเพลา (๕,๕๐๐ กก.) และเกินสมรรถนะยางหน้า (๕,๖๘๐ กก.)

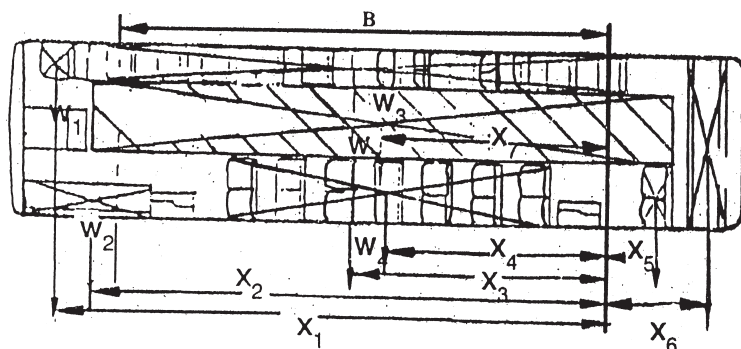
๓. น้ำหนักรถและน้ำหนักผู้โดยสารรวมกัน ลงเพลาท้าย (๙,๖๗๒ กก.) ไม่เกินสมรรถนะเพลา (๑๐,๐๐๐ กก.) สมรรถนะยาง (๑๐,๖๘๐ กก.) แต่เกินพิกัดกรมทางหลวง (๙,๑๐๐ กก.)

ดังนั้น รถคันนี้ไม่ผ่านการตรวจสอบ

การตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุด (GVW.) และน้ำหนักลงเพลของรถโดยสาร
แบบการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารแบบที่ ๔

แนวศูนย์กลางเพลหน้า

แนวศูนย์กลางเพลท้าย

มาตรฐาน ๓ (ก)

เลขทะเบียน ๑๐-๔๐๐๐

เลขคัสซี FH ๒๒๔ A-XXXXX

ช่วงล้อ (B) ๖๐๕ ซม.

ข้างหน้า ๑๑.๐๐-๒๐-๑๖ PR.

ข้างหลัง ๑๑.๐๐-๒๐-๑๖ PR.

น้ำหนักผู้โดยสารในแต่ละพื้นที่				ระยะ X (ดูคำชี้แจง)			
W_1	=	๕๕	กก.	X_1	=	๗๐๐	ซม.
W_2	=	๒๗๕	กก.	X_2	=	๖๕๐	ซม.
W_3	=	๖๐๕	กก.	X_3	=	๓๐๐	ซม.
W_4	=	๗๗๐	กก.	X_4	=	๒๕๐	ซม.
W_5	=	๑๑๐	กก.	X_5	=	๗๐	ซม.
W_6	=	๒๗๕	กก.	X_6	=	๒๐๐	ซม.
W_7	=	๑,๘๑๕	กก.	X_7	=	๒๖๐	ซม.

$$\begin{aligned} \text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลหน้า} &= \{ [W_1 X_1] + [W_2 X_2] + [W_3 X_3] + [W_4 X_4] + [W_7 X_7] - [W_5 X_5] - \\ &\quad [W_6 X_6] \} / B \dots\dots\dots A \\ &= ๑,๖๕๓.๖๓ \text{ กิโลกรัม} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลหลัง} &= \{ [W_3 (B-X_3)] + [W_4 (B-X_4)] + [W_5 (B+X_5)] + [W_6 (B+X_6)] + [W_7 (B-X_7)] - \\ &\quad [W_1 (X_1-B)] - [W_2 (X_2-B)] \} / B \dots\dots\dots B \\ &= ๒,๒๕๑.๓๗ \text{ กิโลกรัม} \end{aligned}$$

สรุปการกระจายน้ำหนัก	เพลาน้ำ	เพลาท้าย	รวม
๑. น้ำหนักรถเปล่า (จากการชั่ง)	๕,๑๘๐	๕,๖๒๐	๑๐,๘๐๐
๒. น้ำหนักผู้โดยสาร (จาก A และ B)	๑,๖๕๔	๒,๒๕๑	๓,๙๐๕
๓. น้ำหนักรวม (ข้อ ๑ + ข้อ ๒)	๖,๘๓๔	๗,๘๗๑	๑๔,๗๐๕
๔. สมรรถนะเพล (ดูค่าชี้แจง)	๖,๒๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๔,๔๐๐
๕. สมรรถนะยาง (ดูค่าชี้แจง)	๖,๒๐๐	๑๑,๑๔๐	๑๗,๓๔๐
๖. พิกัดกรมทางหลวง (ดูค่าชี้แจง)	-	๙,๑๐๐	-

ผู้ตรวจสอบ..... นาย ก.....

ตำแหน่ง..... นายช่างตรวจสอบสภาพรถ ๓.....

วันที่..... ๒๐/๔/๓๕.....

ตัวอย่างการคำนวณสำหรับรถคันหมายเลขทะเบียน ๑๐-๔๐๐๐

น้ำหนัก W คือ จำนวนผู้โดยสาร × ๕๕ กิโลกรัม ในที่นี้

$$\begin{aligned} W_1 &= ๑ \times ๕๕ = ๕๕ \text{ กิโลกรัม} \\ W_2 &= ๕ \times ๕๕ = ๒๗๕ \text{ กิโลกรัม} \\ W_3 &= ๑๑ \times ๕๕ = ๖๐๕ \text{ กิโลกรัม} \\ W_4 &= ๑๔ \times ๕๕ = ๗๗๐ \text{ กิโลกรัม} \\ W_5 &= ๒ \times ๕๕ = ๑๑๐ \text{ กิโลกรัม} \\ W_6 &= ๕ \times ๕๕ = ๒๗๕ \text{ กิโลกรัม} \\ W_7 &= ๓๓ \times ๕๕ = ๑,๘๑๕ \text{ กิโลกรัม} \end{aligned}$$

น้ำหนัก W_7 เป็นน้ำหนักของผู้โดยสารยืน การคิดคำนวณให้คิดพื้นที่ยืน ๒,๔๐๐ ตารางเซนติเมตร ต่อจำนวนผู้โดยสารยืน ๑ คน

ระยะ X คือ ระยะที่วัดจากศูนย์กลางของพื้นที่ (จุดศูนย์กลางถ่วง) แต่ละพื้นที่ถึงเพลาท้าย ในที่นี้ วัดระยะ $X_1, X_2, X_3, X_4, X_5, X_6, X_7$ เท่ากับ ๗๐๐, ๖๕๐, ๓๐๐, ๒๕๐, ๗๐, ๒๐๐, ๒๖๐ ตามลำดับ การคำนวณ น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาทั้งสองข้างก็โดยการแทนค่าต่าง ๆ ในสูตร

$$\begin{aligned} \text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาหน้า} &= \{[W_1 X_1] + [W_2 X_2] + [W_3 X_3] + [W_4 X_4] + [W_7 X_7] - [W_5 X_5] - [W_6 X_6]\} / B \\ &= \{[๕๕ \times ๗๐๐] + [๒๗๕ \times ๖๕๐] + [๖๐๕ \times ๓๐๐] + [๗๗๐ \times ๒๕๐] + [๑๑๐ \times ๗๐] + [๒๗๕ \times ๒๐๐] + [๑,๘๑๕ \times ๒๖๐]\} / ๖๐๕ \\ &= ๑,๖๕๓.๖๓ \text{ กิโลกรัม} \end{aligned}$$

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาหลัง

$$\begin{aligned} &= \{[W_3 (B-X_3)] + [W_4 (B-X_4)] + [W_5 (B+X_5)] + [W_6 (B+X_6)] + [W_7 (B-X_7)] - [W_1 (X_1-B)] - [W_2 (X_2-B)]\} / B \\ &= \{[๖๐๕ (๖๐๕-๓๐๐)] + [๗๗๐ (๖๐๕-๒๕๐)] + [๑๑๐ (๖๐๕+๗๐)] + [๒๗๕ (๖๐๕+๒๐๐)] + [๑,๘๑๕ (๖๐๕-๒๖๐)] - [๕๕ (๗๐๐-๖๐๕)] - [๒๗๕ (๖๕๐-๖๐๕)]\} / ๖๐๕ \\ &= ๒,๒๕๑.๓๗ \text{ กิโลกรัม} \end{aligned}$$

การคำนวณสมรรถนะยาง

พิจารณาจากจำนวนยางที่เพลาโดยดูค่าจากตารางสมรรถนะยาง

สมรรถนะยาง = ค่าจากตารางยาง × จำนวนยาง

เพลาหน้า (ยางเดี่ยว) = ๓,๑๐๐ × ๒ = ๖,๒๐๐ กิโลกรัม

เพลาหลัง (ยางคู่) = ๒,๗๕๕ × ๔ = ๑๑,๐๒๐ กิโลกรัม

สมรรถนะเพลารวม = น้ำหนักรวมสูงสุดของรถ (GVW.)

ผลการตรวจสอบ (ดูจากตารางสรุปการกระจายน้ำหนัก)

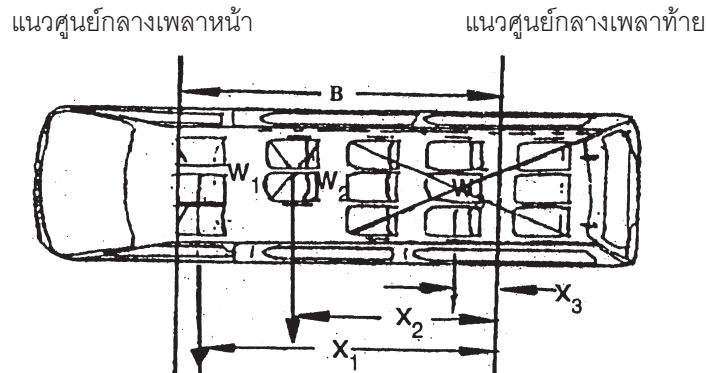
๑. น้ำหนักรวมสูงสุด (๑๔,๗๐๕ กก.) เกินสมรรถนะรถ (๑๔,๕๐๐ กก.) ไม่เกินสมรรถนะยาง (๑๗,๓๔๐ กก.)

๒. น้ำหนักรถและน้ำหนักผู้โดยสารรวมกัน ลงเพลาน้ำ (๖,๘๓๔ กก.) เกินสมรรถนะเพลาน้ำ (๖,๒๐๐ กก.) และเกินสมรรถนะยางหน้า (๖,๒๐๐ กก.)

๓. น้ำหนักรถและน้ำหนักผู้โดยสารรวมกัน ลงเพลาท้าย (๗,๘๗๑ กก.) ไม่เกินสมรรถนะเพลาท้าย (๑๐,๐๐๐ กก.) สมรรถนะยาง (๑๑,๑๔๐ กก.) และไม่เกินพิกัดกรมทางหลวง (๙,๑๐๐ กก.)

ดังนั้น รถคันนี้ไม่ผ่านการตรวจสอบ

การตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุด (GVW.) และน้ำหนักลงเพลารถโดยสาร
แบบการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารแบบที่ ๕

มาตรฐาน ๒ (๑)
 เลขทะเบียน ๓๐-๕,๐๐๐
 เลขคัสซี QFR ๕๔ E-XXXXXX

ช่วงล้อ (B) ๒๔๙ ซม.
 ยางหน้า ๖.๕๐-๑๔-๖ PR.
 ยางหลัง ๖.๕๐-๑๔-๖ PR.

น้ำหนักผู้โดยสารในแต่ละพื้นที่				ระยะ X (ดูคำชี้แจง)			
W_1	=	๑๖๕	กก.	X_1	=	๒๒๐	ซม.
W_2	=	๑๑๐	กก.	X_2	=	๑๔๐	ซม.
W_3	=	๔๙๕	กก.	X_3	=	๕๐	ซม.

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาน้ำ = $\{ [W_1 X_1] + [W_2 X_2] + [W_3 X_3] \} / B$ A
 = ๓๐๗.๐๒ กิโลกรัม

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาลัง = $\{ [W_1 (B-X_1)] + [W_2 (B-X_2)] + [W_3 (B-X_3)] \} / B$ B
 = ๔๖๒.๙๘ กิโลกรัม

สรุปการกระจายน้ำหนัก	เพลาน้ำ	เพลาลัง	รวม
๑. น้ำหนักรถเปล่า (จากการชั่ง)	๙๖๐	๖๖๐	๑,๖๒๐
๒. น้ำหนักผู้โดยสาร (จาก A และ B)	๓๐๗	๔๖๓	๗๗๐
๓. น้ำหนักรวม (ข้อ ๑ + ข้อ ๒)	๑,๒๖๗	๑,๑๒๓	๒,๓๙๐
๔. สมรรถนะเพล (ดูคำชี้แจง)	๑,๔๕๐	๑,๘๐๐	๓,๐๐๐
๕. สมรรถนะยาง (ดูคำชี้แจง)	๑,๔๓๐	๑,๔๓๐	๒,๘๖๐
๖. พิกัดกรมทางหลวง (ดูคำชี้แจง)	-	๖,๘๐๐	๘,๕๐๐

ผู้ตรวจสอบ..... นาย ก.
 ตำแหน่ง..... นายช่างตรวจสอบสภาพรถ ๓
 วันที่..... ๒๐/๔/๓๕

ตัวอย่างการคำนวณสำหรับรถคันหมายเลขทะเบียน ๓๐-๕๐๐๐

น้ำหนัก W คือ จำนวนผู้โดยสาร $\times$ ๕๕ กิโลกรัม ในที่นี้

$$W_1 = 3 \times 55 = 165 \text{ กิโลกรัม}$$

$$W_2 = 2 \times 55 = 110 \text{ กิโลกรัม}$$

$$W_3 = 4 \times 55 = 220 \text{ กิโลกรัม}$$

ระยะ X คือ ระยะที่วัดจากศูนย์กลางของพื้นที่ (จุดศูนย์กลางถ่วง) แต่ระยะที่ถึงเพลาท้าย ในที่นี้วัดระยะ X_1, X_2, X_3 ได้เท่ากับ ๒๒๐, ๑๔๐, ๕๐ ตามลำดับการคำนวณน้ำหนักผู้โดยสารลงเพลา ก็โดยการแทนค่าต่าง ๆ ในสูตร

$$\begin{aligned} \text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาหน้า} &= \{[W_1 X_1] + [W_2 X_2] + [W_3 X_3]\} / B \dots\dots\dots A \\ &= \{[165 \times 220] + [110 \times 140] + [220 \times 50]\} / 249 \\ &= 307.024 \text{ กิโลกรัม} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาหลัง} &= \{[W_1 (B-X_1)] + [W_2 (B-X_2)] + [W_3 (B-X_3)]\} / B \dots\dots\dots B \\ &= \{[165 (249-220)] + [110 (249-140)] + [220 (249-50)]\} / 249 \\ &= 462.976 \text{ กิโลกรัม} \end{aligned}$$

การคำนวณสมรรถนะยาง

พิจารณาจากจำนวนยางที่เพลาโดยดูค่าจากตารางสมรรถนะยาง

สมรรถนะยาง = ค่าจากตารางยาง $\times$ จำนวนยาง

เพลาหน้า (ยางเดี่ยว) = ๗๑๕ $\times$ ๒ = ๑,๔๓๐ กิโลกรัม

เพลาหลัง (ยางเดี่ยว) = ๗๑๕ $\times$ ๒ = ๑,๔๓๐ กิโลกรัม

สมรรถนะเพลารวม = น้ำหนักรวมสูงสุดของรถ (GVW.)

ผลการตรวจสอบ (ดูจากตารางสรุปการกระจายน้ำหนัก)

๑. น้ำหนักรวมสูงสุด (๒,๓๙๐ กก.) ไม่เกินสมรรถนะรถ (๓,๐๐๐ กก.) ไม่เกินสมรรถนะยาง (๒,๘๖๐ กก.) และไม่เกินพิกัดทางหลวง (๘,๕๐๐ กก.)

๒. น้ำหนักรถและน้ำหนักผู้โดยสารรวมกันลงเพลาหน้า (๑,๒๖๗ กก.) ไม่เกินสมรรถนะเพลา (๑,๔๕๐ กก.) และสมรรถนะยางหน้า (๑,๔๓๐ กก.)

๓. น้ำหนักรถและน้ำหนักผู้โดยสารรวมกันลงเพลาท้าย (๑,๑๒๓ กก.) ไม่เกินสมรรถนะเพลา (๑,๘๐๐ กก.) สมรรถนะยาง (๑,๔๓๐ กก.) และไม่เกินพิกัดกรมทางหลวง (๖,๘๐๐ กก.)

ดังนั้น รถคันนี้ผ่านการตรวจสอบ

การตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุด (GVW.) และน้ำหนักลงเพลากลางของรถโดยสาร
แบบการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารแบบที่ ๖

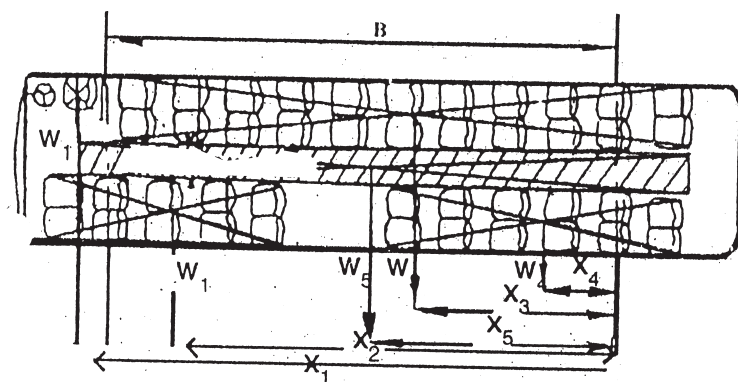
รถโดยสาร ๒ ชั้น

มาตรฐาน ๔ (ก)
 เลขทะเบียน ๑๐-๖๐๐
 เลขคัสซี YYYXB-XXXXXX

การจัดวางที่นั่งชั้นล่าง

แนวศูนย์กลางเพลาน้ำ

แนวศูนย์กลางเพลาท้าย

ช่วงล้อ (B) ๖๔๕ ซม.

ขนาดยาง

เพลาน้ำ ๑ ๑๑.๐๐-๒๐-๑๖ PR.
 เพลาน้ำ ๒ ๑๑.๐๐-๒๐-๑๖ PR.
 เพลาน้ำ ๓ ๑๑.๐๐-๒๐-๑๖ PR.

น้ำหนักผู้โดยสารในแต่ละพื้นที่				ระยะ X (ดูคำชี้แจง)			
W_1	=	๕๕	กก.	X_1	=	๗๐๐	ซม.
W_2	=	๕๕๐	กก.	X_2	=	๕๒๐	ซม.
W_3	=	๑,๒๑๐	กก.	X_3	=	๓๐๐	ซม.
W_4	=	๖๖๐	กก.	X_4	=	๑๒๐	ซม.
W_5	=	๖๖๐	กก.	X_5	=	๓๑๐	ซม.

$$\text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาน้ำ} = \{[W_1 X_1] + [W_2 X_2] + [W_3 X_3] + [W_4 X_4] + [W_5 X_5]\} / B \dots\dots\dots A$$

$$= ๑,๕๐๕.๘๘ \text{ กิโลกรัม}$$

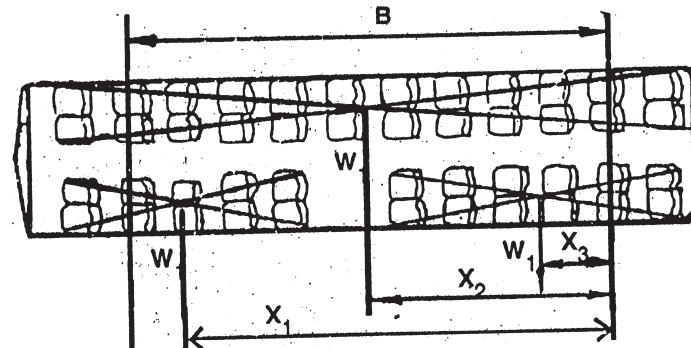
$$\text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาล้าง} = \{[W_2 (B-X_2)] + [W_3 (B-X_3)] + [W_4 (B-X_4)] + [W_5 (B-X_5)] - [W_1 (X_1-B)]\} / B \dots\dots\dots B$$

$$= ๑,๖๒๙.๑๑ \text{ กิโลกรัม}$$

การจัดวางที่นั่งชั้นบน

แนวศูนย์กลางเพลาน้ำ

แนวศูนย์กลางเพลาคู้ท้าย

น้ำหนักผู้โดยสารในแต่ละพื้นที่				ระยะ X (ดูคำชี้แจง)			
W	=	๕๕๐	กก.	X	=	๕๒๐	ซม.
W	=	๑,๓๒๐	กก.	X	=	๓๒๒	ซม.
W	=	๖๖๐	กก.	X	=	๑๒๐	ซม.

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาน้ำ = $\{[W_1 X_1] + [W_2 X_2] + [W_3 X_3]\} / B$ A
 = ๑,๒๒๕.๑๗๘ กิโลกรัม

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาลัง = $\{[W_1 (B-X_1)] + [W_2 (B-X_2)] - [W_3 (B-X_3)]\} / B$ B
 = ๑,๓๐๔.๘๒๑ กิโลกรัม

สรุปการกระจายน้ำหนัก	เพลาน้ำ	เพลาคู้ท้าย	รวม
๑. น้ำหนักรถเปล่า (จากการชั่ง)	๔,๕๖๐	๑๑,๙๒๐	๑๖,๔๘๐
๒. น้ำหนักผู้โดยสาร (จาก A และ B)	๑,๕๐๖	๑,๖๒๙	๓,๑๓๕
๓. น้ำหนักผู้โดยสาร (จาก C และ D)	๑,๒๒๕	๑,๓๐๕	๒,๕๓๐
๔. น้ำหนักรวม (ข้อ ๑ + ข้อ ๒ + ข้อ ๓)	๗,๒๙๑	๑๔,๘๕๔	๒๒,๑๔๕
๕. สมรรถนะเพลาน้ำ (ดูคำชี้แจง)	๗,๑๐๐	๑๖,๐๐๐	๒๓,๑๐๐
๖. สมรรถนะยาง (ดูคำชี้แจง)	๖,๒๐๐	๒๒,๒๘๐	๒๘,๔๘๐
๗. พิกัดกรมทางหลวง (ดูคำชี้แจง)	-	๑๖,๔๐๐	๒๑,๐๐๐

ผู้ตรวจสอบ..... นาย ก.
 ตำแหน่ง..... นายช่างตรวจสอบสภาพรถ ๓
 วันที่..... ๒๐/๔/๓๕

ตัวอย่างการคำนวณสำหรับรถคันหมายเลขทะเบียน ๑๐-๖๐๐๐

การคำนวณน้ำหนักผู้โดยสารลงเพล

การคำนวณน้ำหนักผู้โดยสารลงเพลก็โดยการแทนค่าต่าง ๆ ในสูตร

ที่นั่งชั้นล่าง

น้ำหนัก W คือ จำนวนผู้โดยสาร × ๕๕ กิโลกรัม ในที่นั่ง

$$W_1 = ๑ \times ๕๕ = ๕๕ \text{ กิโลกรัม}$$

$$W_2 = ๑๐ \times ๕๕ = ๕๕๐ \text{ กิโลกรัม}$$

$$W_3 = ๒๒ \times ๕๕ = ๑,๒๑๐ \text{ กิโลกรัม}$$

$$W_4 = ๑๒ \times ๕๕ = ๖๖๐ \text{ กิโลกรัม}$$

$$W_5 = ๑๒ \times ๕๕ = ๖๖๐ \text{ กิโลกรัม}$$

น้ำหนัก W_5 เป็นน้ำหนักของผู้โดยสารยืน การคิดคำนวณให้คิดพื้นที่ยืน ๒,๔๐๐ ตารางเซนติเมตร

ต่อจำนวนผู้โดยสาร ๑ คน

ระยะ X คือ ระยะที่วัดจากศูนย์กลางของพื้นที่ (จุดศูนย์กลางถ่วง) แต่ละพื้นที่ถึงเพลท้าย ในที่นั่ง

วัดระยะ X_1, X_2, X_3, X_4, X_5 เท่ากับ ๗๐๐, ๕๒๐, ๓๐๐, ๑๒๐, ๓๑๐ ตามลำดับ

$$\text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลหน้า} = \{[W_1 X_1] + [W_2 X_2] + [W_3 X_3] + [W_4 X_4] + [W_5 X_5]\} / B \dots \dots \dots A$$

$$= \{[๕๕ \times ๗๐๐] + [๕๕๐ \times ๕๒๐] + [๑,๒๑๐ \times ๓๐๐] + [๖๖๐ \times ๑๒๐] + [๖๖๐ \times ๓๑๐]\} / ๖๐๕$$

$$= ๑,๕๐๕.๘๙ \text{ กิโลกรัม}$$

$$\text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลหลัง} = \{[W_2 (B-X_2)] + [W_3 (B-X_3)] + [W_4 (B-X_4)] + [W_5 (B-X_5)] - [W_1 (X_1-B)]\} / B \dots \dots \dots B$$

$$= \{[๕๕๐(๖๔๕-๕๒๐)] + [๑,๒๑๐(๖๔๕-๓๐๐)] + [๖๖๐(๖๔๕-๑๒๐)] + [๖๖๐(๖๔๕-๓๑๐)] - [๕๕(๗๐๐-๖๔๕)]\} / ๖๔๕$$

$$= ๑,๖๒๙.๑๐ \text{ กิโลกรัม}$$

ที่นั่งชั้นบน

น้ำหนัก W คือ จำนวนผู้โดยสาร × ๕๕ กิโลกรัม ในที่นั่ง

$$W_1 = ๑๐ \times ๕๕ = ๕๕๐ \text{ กิโลกรัม}$$

$$W_2 = ๒๔ \times ๕๕ = ๑,๓๒๐ \text{ กิโลกรัม}$$

$$W_3 = ๑๒ \times ๕๕ = ๖๖๐ \text{ กิโลกรัม}$$

ระยะ X คือ ระยะที่วัดจากศูนย์กลางของพื้นที่ (จุดศูนย์กลางถ่วง) แต่ละพื้นที่ถึงเพลคู่ท้าย ในที่นั่ง

วัดระยะ X_1, X_2, X_3 เท่ากับ ๕๒๐, ๓๒๒, ๑๒๐ ตามลำดับ

$$\text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลหน้า} = \{[W_1 X_1] + [W_2 X_2] + [W_3 X_3]\} / B \dots \dots \dots A$$

$$= \{[๕๕๐ \times ๕๒๐] + [๑,๓๒๐ \times ๓๒๒] + [๖๖๐ \times ๑๒๐]\} / ๖๔๕$$

$$= ๑,๒๒๕.๑๗๘ \text{ กิโลกรัม}$$

$$\begin{aligned}\text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาคู่หลัง} &= \{[W_1 (B-X_1)] + [W_2 (B-X_2)] + [W_3 (B-X_3)]\} / B \dots\dots\dots D \\ &= \{[550(645-520)] + [1,320(645-322)] + [660(645-120)]\} / 645 \\ &= 1,304.821 \text{ กิโลกรัม}\end{aligned}$$

การคำนวณสมรรถนะยาง

พิจารณาจากจำนวนยางที่เพลาดำเนินการโดยดูค่าจากตารางสมรรถนะยาง

สมรรถนะยาง = ค่าจากตารางยาง × จำนวนยาง

เพลาคู่ที่ ๑ (ยางเดี่ยว) = ๓,๑๐๐ × ๒ = ๖,๒๐๐ กิโลกรัม

เพลาคู่ที่ ๒ (ยางคู่) = ๒,๗๘๕ × ๔ = ๑๑,๑๔๐ กิโลกรัม

เพลาคู่ที่ ๓ (ยางคู่) = ๒,๗๘๕ × ๔ = ๑๑,๑๔๐ กิโลกรัม

สมรรถนะเพลารวม = น้ำหนักรวมสูงสุดของรถ (GVW.)

ผลการตรวจสอบ (ดูจากตารางสรุปการกระจายน้ำหนัก)

๑. น้ำหนักรวมสูงสุด (๒๒,๑๔๕ กก.) เกินสมรรถนะรถ (๒๐,๐๐๐ กก.) ไม่เกินสมรรถนะยาง (๒๘,๔๘๐ กก.) และเกินพิกัดทางหลวง (๒๑,๐๐๐ กก.)

๒. น้ำหนักรถและน้ำหนักผู้โดยสารรวมกันลงเพลาคู่หน้า (๗,๒๙๑ กก.) เกินสมรรถนะเพลาคู่หน้า (๖,๒๐๐ กก.) เกินสมรรถนะยางหน้า (๖,๒๐๐ กก.)

๓. น้ำหนักรถและน้ำหนักผู้โดยสารรวมกัน ลงเพลาคู่ท้าย (๑๔,๘๕๔ กก.) ไม่เกินสมรรถนะเพลาคู่ท้าย (๑๖,๐๐๐ กก.) สมรรถนะยาง (๒๒,๒๘๐ กก.) และไม่เกินพิกัดกรมทางหลวง (๑๖,๔๐๐ กก.)

ดังนั้น รถคันนี้ไม่ผ่านการตรวจสอบ

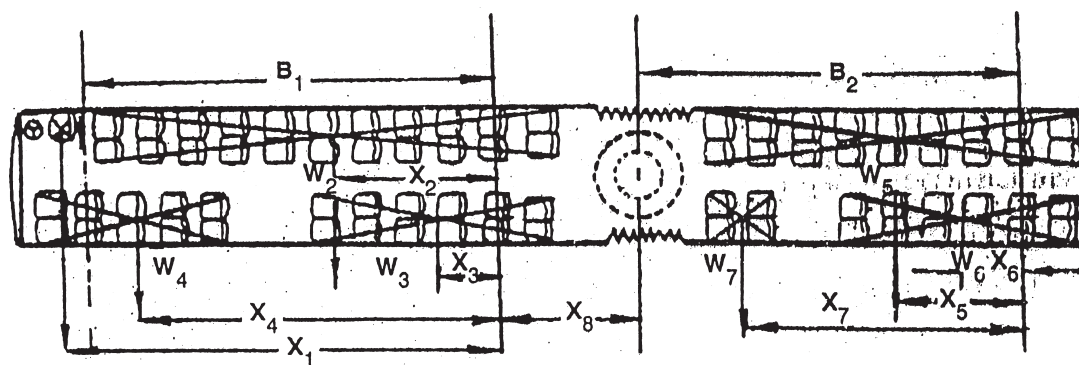
การตรวจสอบน้ำหนักรวมสูงสุด (GVW.) และน้ำหนักลงเพลารถโดยสาร
แบบการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารแบบที่ ๗

รถโดยสารแบบกึ่งพ่วง

รถโดยสารแบบกึ่งพ่วง มาตรฐาน ๖ ก			
เลขทะเบียน ๑๐-๗๐๐๐		ขนาดยาง	
เลขคัสซี YV๓๑ MGC๑XGAXXXXXX		เพลานี้ ๑	๑๑.๐๐-๒๐-๑๖ PR.
ช่วงล้อ (B ₁)	๕๕๐ ซม.	เพลานี้ ๒	๑๑.๐๐-๒๐-๑๖ PR.
ช่วงล้อ (B ₂)	๕๐๐ ซม.	เพลานี้ ๓	๑๑.๐๐-๒๐-๑๖ PR.

การจัดวางที่นั่งรถโดยสารกึ่งพ่วง

แนวศูนย์กลางเพลานี้ ๑ แนวศูนย์กลางเพลานี้ ๒ แนวศูนย์กลางจากพ่วง แนวศูนย์กลางเพลานี้ ๓

น้ำหนักผู้โดยสารในแต่ละพื้นที่				ระยะ X (ดูคำชี้แจง)			
W ₁	=	๕๕	กก.	X ₁	=	๕๗๐	ซม.
W ₂	=	๑,๒๑๐	กก.	X ₂	=	๒๕๐	ซม.
W ₃	=	๖๖๐	กก.	X ₃	=	๑๐๐	ซม.
W ₄	=	๕๕๐	กก.	X ₄	=	๕๐๐	ซม.
W ₅	=	๙๙๐	กก.	X ₅	=	๒๐๐	ซม.
W ₆	=	๖๖๐	กก.	X ₆	=	๑๐๐	ซม.
W ₇	=	๒๒๐	กก.	X ₇	=	๔๐๐	ซม.
				X ₈	=	๒๔๐	ซม.

$$\begin{aligned} \text{น้ำหนักผู้โดยสารลงจานพวง} &= \{[W_5 X_5] + [W_6 X_6] + [W_7 X_7]\} / B_2 \dots\dots\dots A \\ &= 1,078 \text{ กิโลกรัม} \\ \text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาที่ ๓} &= \{[W_5 (B_2 - X_5)] + [W_6 (B_2 - X_6)] - [W_7 (B_2 - X_7)]\} / B_2 \dots\dots\dots B \\ &= 1,166 \text{ กิโลกรัม} \\ \text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาที่ ๑} &= \{[W_1 X_1] + [W_2 X_2] + [W_3 X_3] + [W_4 X_4] - [A^* X_8]\} / B_1 \dots\dots\dots C \\ &= 1,697.8 \text{ กิโลกรัม} \\ \text{น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาที่ ๒} &= \{[W_2 (B_1 - X_2)] + [W_3 (B_1 - X_3)] + [W_4 (B_1 - X_4)] + [A^* (B_1 - X_8)] - [W_1 (X_1 - B_1)]\} / B_1 \\ &\dots\dots\dots D \\ &= 2,249.2 \text{ กิโลกรัม} \end{aligned}$$

สรุปการกระจายน้ำหนัก	เพลาที่ ๑	เพลาที่ ๒	เพลาที่ ๓	รวม
๑. น้ำหนักรถเปล่า (จากการชั่ง)	๔,๖๖๕	๕,๗๒๕	๔,๔๗๐	๑๔,๘๖๐
๒. น้ำหนักผู้โดยสาร (จาก B, C และ D)	๙๓๐	๒,๒๔๙	๑,๑๖๖	๔,๓๔๕
๓. น้ำหนักรวม (ข้อ ๑ + ข้อ ๒)	๕,๕๙๕	๗,๙๗๔	๕,๖๓๖	๑๙,๒๐๕
๔. สมรรถนะเพลา (ดูคำชี้แจง)	๗,๕๐๐	๑๐,๕๐๐	๘,๐๐๐	๒๖,๐๐๐
๕. สมรรถนะยาง (ดูคำชี้แจง)	๖,๒๐๐	๑๑,๑๔๐	๑๑,๑๔๐	๒๘,๔๘๐
๖. พิกัดกรมทางหลวง (ดูคำชี้แจง)	-	๙,๑๐๐	๖,๘๐๐	-

ผู้ตรวจสอบ..... นาย ก.

ตำแหน่ง..... นายช่างตรวจสอบสภาพรถ ๓

วันที่..... ๒๐/๔/๓๕

ตัวอย่างการคำนวณสำหรับรถคันหมายเลขทะเบียน ๑๐-๗๐๐๐

น้ำหนัก W คือ จำนวนผู้โดยสาร $\times$ ๕๕ กิโลกรัม ในที่นี้

$$\begin{aligned} W_1 &= ๑ \times ๕๕ = ๕๕ \text{ กิโลกรัม} \\ W_2 &= ๒๒ \times ๕๕ = ๑,๒๑๐ \text{ กิโลกรัม} \\ W_3 &= ๑๒ \times ๕๕ = ๖๖๐ \text{ กิโลกรัม} \\ W_4 &= ๑๐ \times ๕๕ = ๕๕๐ \text{ กิโลกรัม} \\ W_5 &= ๑๘ \times ๕๕ = ๙๙๐ \text{ กิโลกรัม} \\ W_6 &= ๑๒ \times ๕๕ = ๖๖๐ \text{ กิโลกรัม} \\ W_7 &= ๔ \times ๕๕ = ๒๒๐ \text{ กิโลกรัม} \end{aligned}$$

ระยะ X คือ ระยะที่วัดจากศูนย์กลางของพื้นที่ (จุดศูนย์กลาง) แต่จะพื้นที่ถึงเพลาท้ายในที่นี้วัดระยะ

$X_1, X_2, X_3, X_4, X_5, X_6, X_7, X_8$ เท่ากับ ๖๗๐, ๒๕๐, ๑๐๐, ๕๐๐, ๒๐๐, ๑๐๐, ๔๐๐, ๒๔๐ ตามลำดับ

การคำนวณน้ำหนักผู้โดยสารลงเพลา

การคำนวณน้ำหนักผู้โดยสารลงเพลา ก็โดยการแทนค่าต่าง ๆ ในสูตร

น้ำหนักผู้โดยสารลงจานพ่วง

$$\begin{aligned} &= \{[W_5 X_5] + [W_6 X_6] - [W_7 X_7]\} / B_2 \dots\dots\dots A \\ &= \{[๙๙๐ \times ๒๐๐] + [๖๖๐ \times ๑๐๐] + [๑,๒๒๐ \times ๔๐๐]\} / ๕๐๐ \\ &= ๗๐๔ \text{ กิโลกรัม} \dots\dots\dots A^* \end{aligned}$$

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาที่ ๓

$$\begin{aligned} &= \{[W_5 (B_2 - X_5)] + [W_6 (B_2 - X_6)] + [W_7 (B_2 - X_7)]\} / B_2 \dots\dots\dots B \\ &= \{[๙๙๐ (๕๐๐ - ๒๐๐)] + [๖๖๐ (๕๐๐ - ๑๐๐)] + [๒๒๐ (๕๐๐ - ๔๐๐)]\} / ๕๐๐ \\ &= ๑,๑๖๖ \text{ กิโลกรัม} \end{aligned}$$

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาที่ ๑

$$\begin{aligned} &= \{[W_1 X_1] + [W_2 X_2] + [W_3 X_3] + [W_4 X_4] - [A^* X_8]\} / B_1 \dots\dots\dots C \\ &= \{[๕๕ \times ๖๗๐] + [๑,๒๑๐ \times ๒๕๐] + [๖๖๐ \times ๑๐๐] + [๕๕๐ \times ๕๐๐] + [๗๐๔ \times ๒๔๐]\} / ๕๕๐ \\ &= ๙๒๙.๘ \text{ กิโลกรัม} \end{aligned}$$

น้ำหนักผู้โดยสารลงเพลาที่ ๒

$$\begin{aligned} &= \{[W_2 (B_1 - X_2)] + [W_3 (B_1 - X_3)] + [W_4 (B_1 - X_4)] + [A^* (B_1 + X_8)] - [W_1 (X_1 - B_1)]\} / B_1 \dots\dots\dots D \\ &= \{[๑,๒๑๐ (๕๕๐ - ๒๕๐)] + [๖๖๐ (๕๕๐ - ๑๐๐)] + [๕๕๐ (๕๕๐ - ๕๐๐)] + [๗๐๔ (๕๕๐ + ๒๔๐)] - [๕๕ (๖๗๐ - ๕๕๐)]\} / ๕๕๐ \\ &= ๒,๒๔๙.๒ \text{ กิโลกรัม} \end{aligned}$$

หมายเหตุ A^* คือน้ำหนักผู้โดยสารลงจานพ่วง

การคำนวณสมรรถนะยาง

พิจารณาจากจำนวนยางที่เพลลาโดยดูค่าจากตารางสมรรถนะยาง

สมรรถนะยาง = ค่าจากตารางยาง $\times$ จำนวนยาง

เพลลาที่ ๑ (ยางเดี่ยว) = $๓,๑๐๐ \times ๒ = ๖,๒๐๐$ กิโลกรัม

เพลลาที่ ๒ (ยางคู่) = $๒,๗๘๕ \times ๔ = ๑๑,๑๔๐$ กิโลกรัม

เพลลาที่ ๓ (ยางคู่) = $๒,๗๘๕ \times ๔ = ๑๑,๑๔๐$ กิโลกรัม

สมรรถนะเพลารวม = น้ำหนักรวมสูงสุดของรถ (GVW.)

ผลการตรวจสอบ (ดูจากตารางสรุปการกระจายน้ำหนัก)

๑. น้ำหนักรวมสูงสุด (๑๙,๒๐๕ กก.) ไม่เกินสมรรถนะรถ (๒๖,๐๐๐ กก.) ไม่เกินสมรรถนะยาง (๒๘,๔๘๐ กก.)

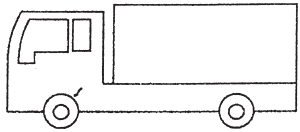
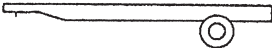
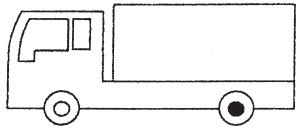
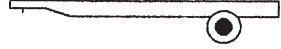
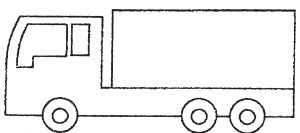
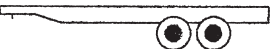
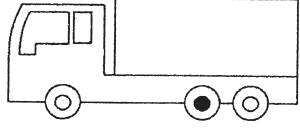
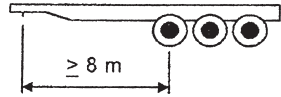
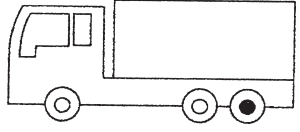
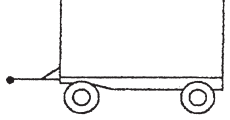
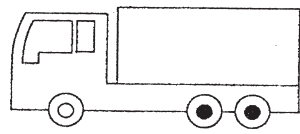
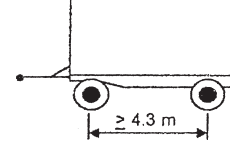
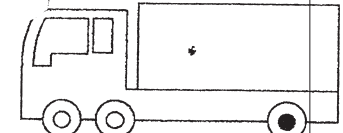
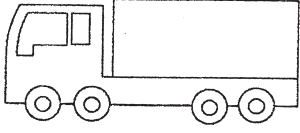
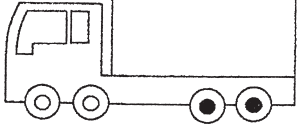
๒. น้ำหนักรถและน้ำหนักผู้โดยสารรวมกันลงเพลลาที่ ๑ (๕,๕๙๕ กก.) ไม่เกินสมรรถนะเพลลา (๗,๕๐๐ กก.) แต่ไม่เกินสมรรถนะยางหน้า (๖,๒๐๐ กก.)

๓. น้ำหนักรถและน้ำหนักผู้โดยสารรวมกันลงเพลลาที่ ๒ (๗,๙๗๔ กก.) ไม่เกินสมรรถนะเพลลา (๑๐,๕๐๐ กก.) สมรรถนะยาง (๑๑,๑๔๐ กก.) และไม่เกินพิกัดกรมทางหลวง (๙,๑๐๐ กก.)

๔. น้ำหนักรถและน้ำหนักผู้โดยสารรวมกันลงเพลลาที่ ๓ (๕,๖๓๖ กก.) ไม่เกินสมรรถนะเพลลา (๘,๐๐๐ กก.) ไม่เกินสมรรถนะยาง (๑๑,๑๔๐ กก.) และไม่เกินพิกัดกรมทางหลวง (๖,๘๐๐ กก.)

ดังนั้น รถคันนี้ผ่านการตรวจสอบ

พิกัดน้ำหนักสูงสุดและน้ำหนักลงเพลตามที่กรมทางหลวงกำหนด
มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๙

ลักษณะรถ	พิกัดน้ำหนักสูงสุด (กก.)		ลักษณะรถ	พิกัดน้ำหนักสูงสุด (กก.)	
	น้ำหนักลงเพลท้าย หรือเพลคู่ท้าย	น้ำหนักรวมสูงสุด		น้ำหนักลงเพลท้าย หรือเพลคู่ท้าย	น้ำหนักรวมสูงสุด
	๗,๐๐๐	๙,๕๐๐		๗,๐๐๐	-
	๑๑,๐๐๐	๑๕,๐๐๐		๑๑,๐๐๐	-
	๑๓,๐๐๐	๑๘,๐๐๐		๒๐,๐๐๐	-
	๑๖,๕๐๐	๒๑,๕๐๐		๒๕,๕๐๐	-
				๗,๐๐๐	-
	๒๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐		๑๑,๐๐๐	-
	๑๑,๐๐๐	๒๑,๐๐๐	สัญลักษณ์ ยางเดี่ยว ยางคู่		
	๑๓,๐๐๐	๒๓,๐๐๐			
	๒๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐			

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมการขนส่งทางบก สำนักงานขนส่งกรุงเทพมหานคร โทร. ๒๗๙๘๕๑๕

ที่ คค ๐๓๐๑/ว ๓๑

วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๓๖

เรื่อง การจดทะเบียนรถบรรทุก (สูบล้างปฏิทิน) และรถบรรทุก (น้ำ)

เรียน ขพม., กองต่าง ๆ, สลก., สทย., จกน., สขจ.ทุกจังหวัด สขช.ทุกสาขา และ สด.ทุกสถานี

ตามบันทึกข้อความ ที่ คค ๐๓๐๑/ว ๓๔^(๑) ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๓ บันทึกข้อความ ที่ คค ๐๓๐๑/ว ๕๓^(๒) ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๓ และบันทึกข้อความ ที่ คค ๐๓๐๘/ว ๖^(๓) ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๓๔ กรมการขนส่งทางบก ได้กำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจดทะเบียนรถบรรทุก (สูบล้างปฏิทิน) และรถบรรทุก (น้ำ) โดยให้ระงับการจดทะเบียนและรับชำระภาษีรถบรรทุก (สูบล้างปฏิทิน) และรถบรรทุก (น้ำ) ที่ใช้สีของตัวถังรถ เป็นสีเหลือง และหรือมีการพ่นเครื่องหมาย ตัวอักษร หรือข้อความที่มีลักษณะเช่นเดียวหรือคล้ายคลึงกับ รถสูบล้างปฏิทินของกรุงเทพมหานคร แต่หากนายทะเบียนประจำจังหวัดใดพิจารณาเห็นว่า มีเหตุผลและความจำเป็นในการรับจดทะเบียนและชำระภาษีรถบรรทุก (สูบล้างปฏิทิน) หรือรถบรรทุก (น้ำ) ที่มีได้ใช้สีหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับรถสูบล้างปฏิทินของกรุงเทพมหานคร ให้นายทะเบียนประจำจังหวัดนั้น จัดส่งเอกสารหลักฐานประกอบคำขอจดทะเบียนแบบหรือภาพถ่ายของรถ พร้อมทั้งความเห็นไปยังกรมการขนส่งทางบก เพื่อพิจารณาสั่งการก่อนรับจดทะเบียน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

บัดนี้ กรมการขนส่งทางบก ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องนี้ได้มีการปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว มาเป็นระยะเวลานานพอสมควรแล้ว สำนักงานขนส่งจังหวัดต่าง ๆ มีความเข้าใจระเบียบที่กรมการขนส่งทางบก วางหลักเกณฑ์ไว้เป็นอย่างดี และเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการนำรถมาจดทะเบียน และชำระภาษีได้โดยรวดเร็ว กรมการขนส่งทางบก จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. ให้ยกเลิกระเบียบปฏิบัติ ตามบันทึกข้อความ ที่ คค ๐๓๐๑/ว ๓๔ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๓๓
๒. ให้ผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งกรุงเทพมหานคร หรือผู้อำนวยการสำนักงานขนส่งเขตพื้นที่ หรือขนส่งจังหวัดในฐานะนายทะเบียนประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี เป็นผู้พิจารณาอนุมัติการจดทะเบียนรถบรรทุก (สูบล้างปฏิทิน) และรถบรรทุก (น้ำ) ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

^(๑) อยู่ในหนังสือรวมระเบียบ เล่ม ๔ หน้า ๒๔๐

^(๒) อยู่ในหนังสือรวมระเบียบ เล่ม ๔ หน้า ๒๔๔

^(๓) อยู่ในหนังสือรวมระเบียบ เล่ม ๔ หน้า ๒๔๕

๒.๑ เนื่องจากปัจจุบันยังมีรถบรรทุก (สูบล้างปฏิทิน) หรือรถบรรทุกของเหลว (น้ำ) ที่แอบอ้างเป็นรถสูบล้างปฏิทินของกรุงเทพมหานคร และทำการสูบล้างปฏิทินแทนกรุงเทพมหานคร เป็นเหตุให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน อีกทั้งยังก่อให้เกิดปัญหามลภาวะต่อสภาพแวดล้อม และสุขภาพอนามัยของประชาชน จึงยังคงให้ระงับการจดทะเบียนรถบรรทุก (สูบล้างปฏิทิน) และรถบรรทุก (น้ำ) ที่ใช้สีตัวถังรถเป็นสีเหลือง และหรือมีการใช้เครื่องหมายตัวอักษร หรือข้อความที่มีลักษณะเช่นเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันกับรถสูบล้างปฏิทินของกรุงเทพมหานคร ปรากฏตามแบบตัวอย่างเอกสารแนบหมายเลข ๑

๒.๒ กรณีมีเหตุผลและความจำเป็นในการรับจดทะเบียนรถบรรทุก (สูบล้างปฏิทิน) หรือรถบรรทุกของเหลว (น้ำ) ที่มีได้ใช้สีหรือมีลักษณะตามข้อ ๒.๑ ให้ดำเนินการจดทะเบียนรถได้ แต่การจดทะเบียนรถบรรทุก (สูบล้างปฏิทิน) ในประเภทการขนส่งส่วนบุคคล ให้พิจารณาข้อเท็จจริงโดยรอบคอบว่าผู้ประกอบการขนส่งมีความจำเป็นต้องใช้รถในกิจการของตนเองจริง หากปรากฏว่าผู้ประกอบการขนส่งมีเพียงกิจการหรือสัญญาผูกพันกับเทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์กรต่าง ๆ ในการกำจัดสิ่งปฏิกูล ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่เฉพาะของหน่วยงานนั้น หรือมีเพียงกิจการรับจ้างสูบล้างปฏิทินตามบ้านเรือนทั่วไป การใช้รถในกิจการดังกล่าวเป็นการใช้รถเพื่อสินจ้างหรือมีค่าตอบแทน ผู้ประกอบการขนส่งมีรายได้โดยตรงจากการใช้รถ การจดทะเบียนรถบรรทุก (สูบล้างปฏิทิน) จะต้องจดทะเบียนในประเภทการขนส่งไม่ประจำทาง มิใช่การขนส่งส่วนบุคคล

๒.๓ รถที่จะจดทะเบียนเป็นรถบรรทุก (สูบล้างปฏิทิน) หรือรถบรรทุก (น้ำ) เจ้าของรถจะต้องจัดให้มีข้อความแสดงชื่อของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งและประเภทการขนส่ง ด้วยตัวอักษรที่มีความสูงไม่น้อยกว่า ๑๐ เซนติเมตร บนตัวถังรถในที่ที่เห็นได้ชัดเจนตามแบบตัวอย่างเอกสารหมายเลข ๒

๓. รถบรรทุก (สูบล้างปฏิทิน) หรือรถบรรทุก (น้ำ) ของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจให้ดำเนินการจดทะเบียนได้โดยไม่ต้องถือปฏิบัติตามข้อ ๒.๑, ๒.๒ และ ๒.๓

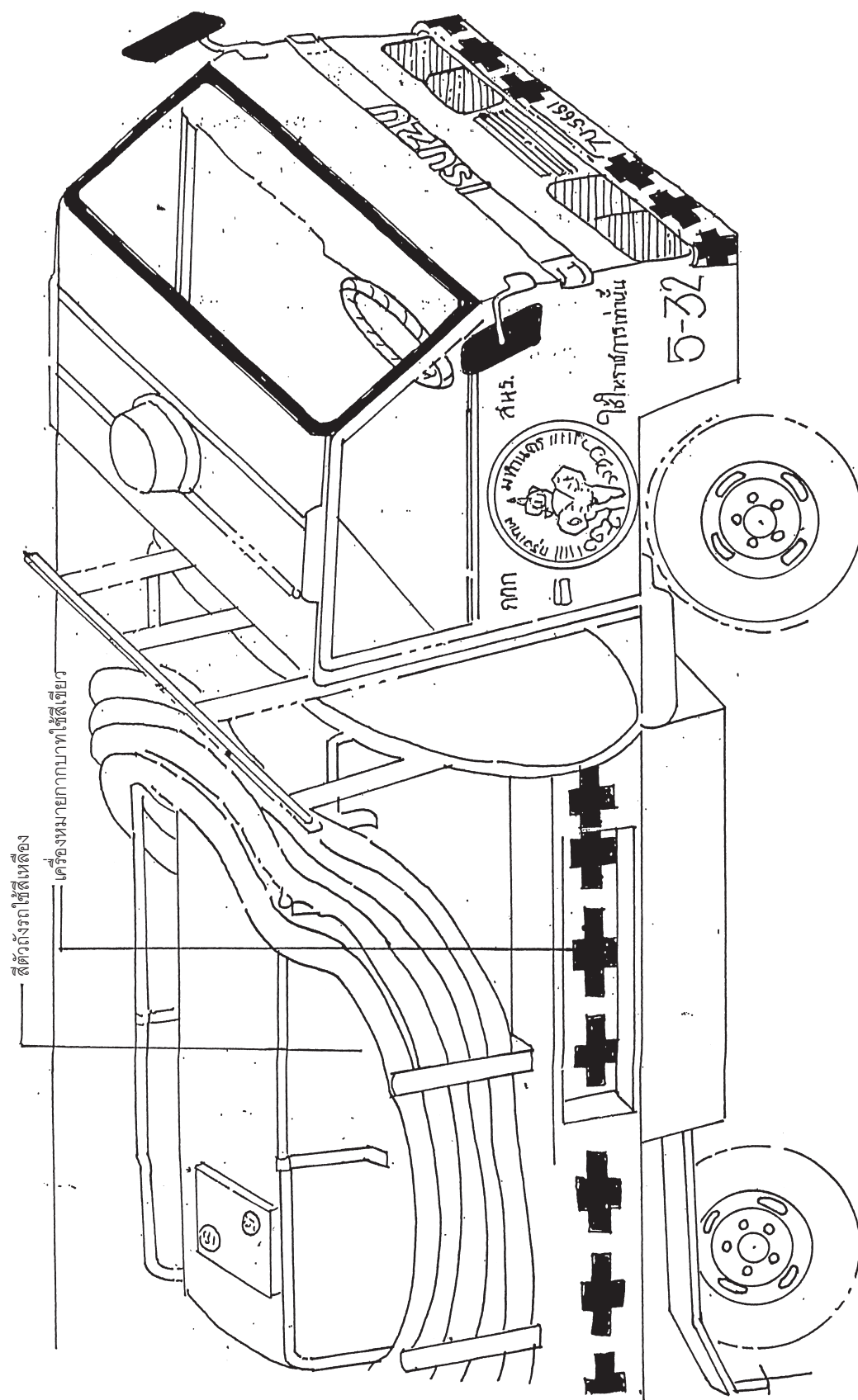
จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(ลงชื่อ) ศรีพร คำหม่าย

(นายศรีพร คำหม่าย)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ตัวอย่างรถสูบล้างปฏิกูลของกรุงเทพมหานคร

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมการขนส่งทางบก กองวิศวกรรมการขนส่ง โทร. ๒๗๒๕๖๕๗

ที่ คค ๐๓๐๕/ว ๕๗

วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ชักข้อความเข้าใจเกี่ยวกับประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง ความสูงภายในสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่ง
ผู้โดยสารและรถขนาดเล็ก

เรียน ขพม., สลก., กองต่าง ๆ, สขก., สทย., ตรข., จนภ., สำนักงานขนส่งเขตพื้นที่, สขจ.ทุกจังหวัด,
สขช.ทุกสาขา และ สด.ทุกสถานี

ตามที่กรมการขนส่งทางบกได้ออกประกาศ เรื่อง ความสูงภายในสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่ง
ผู้โดยสารและรถขนาดเล็ก ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๗ และได้แจ้งให้ทราบตามหนังสือ ที่ คค ๐๓๐๑/ว ๐๓
ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๗ แล้วนั้น ปรากฏว่าได้มีสำนักงานขนส่งต่าง ๆ หรือเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การกำหนด
ความสูงภายใน ตามประกาศฉบับดังกล่าวอยู่เสมอ

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติตามประกาศดังกล่าวเป็นไปโดยถูกต้อง กรมการขนส่งทางบกจึงจัดทำ
แบบตัวอย่างการกำหนดความสูงภายในตามที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อให้ถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป และในกรณีที่มี
ข้อสงสัยให้สอบถาม กองวิศวกรรมการขนส่ง โทร. ๒๗๒๕๖๕๗

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

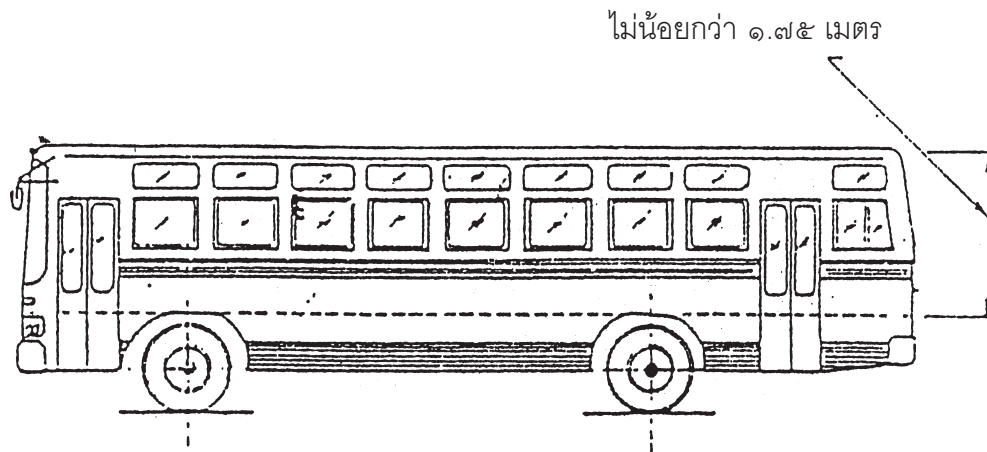
(ลงชื่อ) **ปรีชา ออประเสริฐ**

(นายปรีชา ออประเสริฐ)

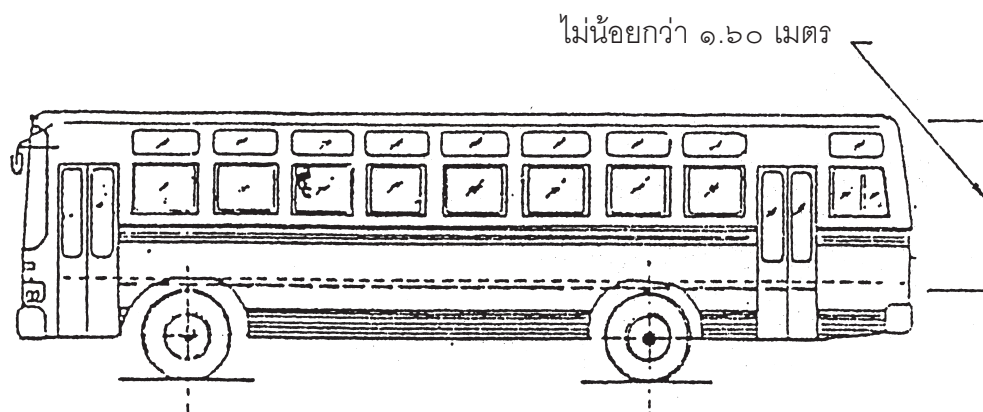
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

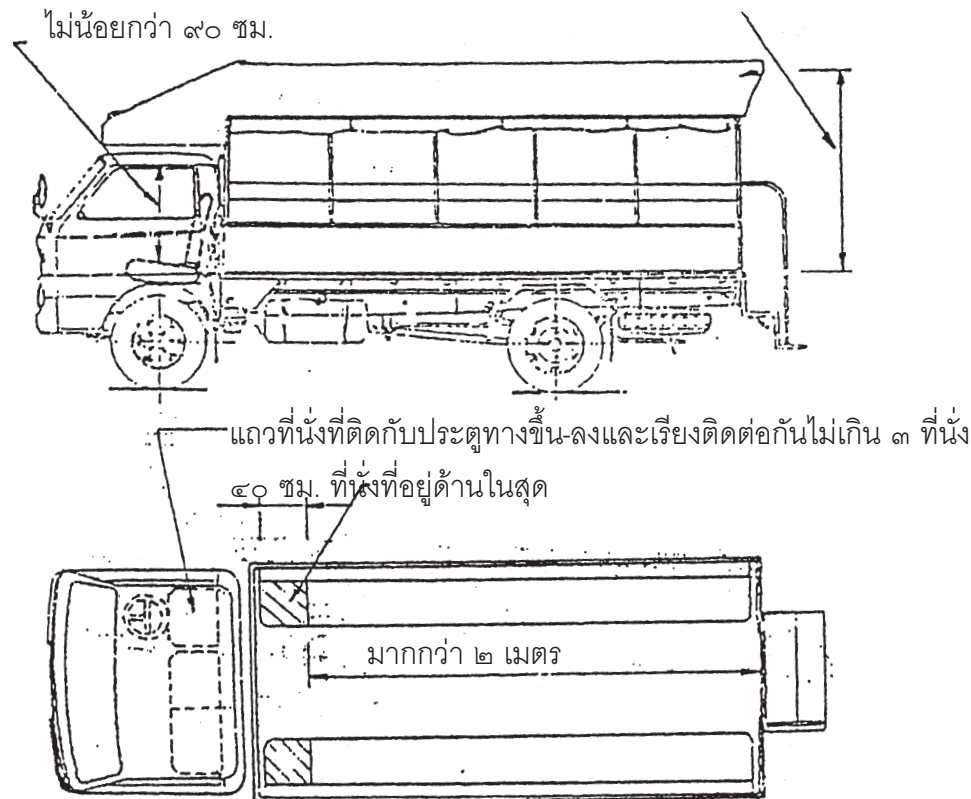
แบบตัวอย่าง การกำหนดความสูงภายในสำหรับรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็ก

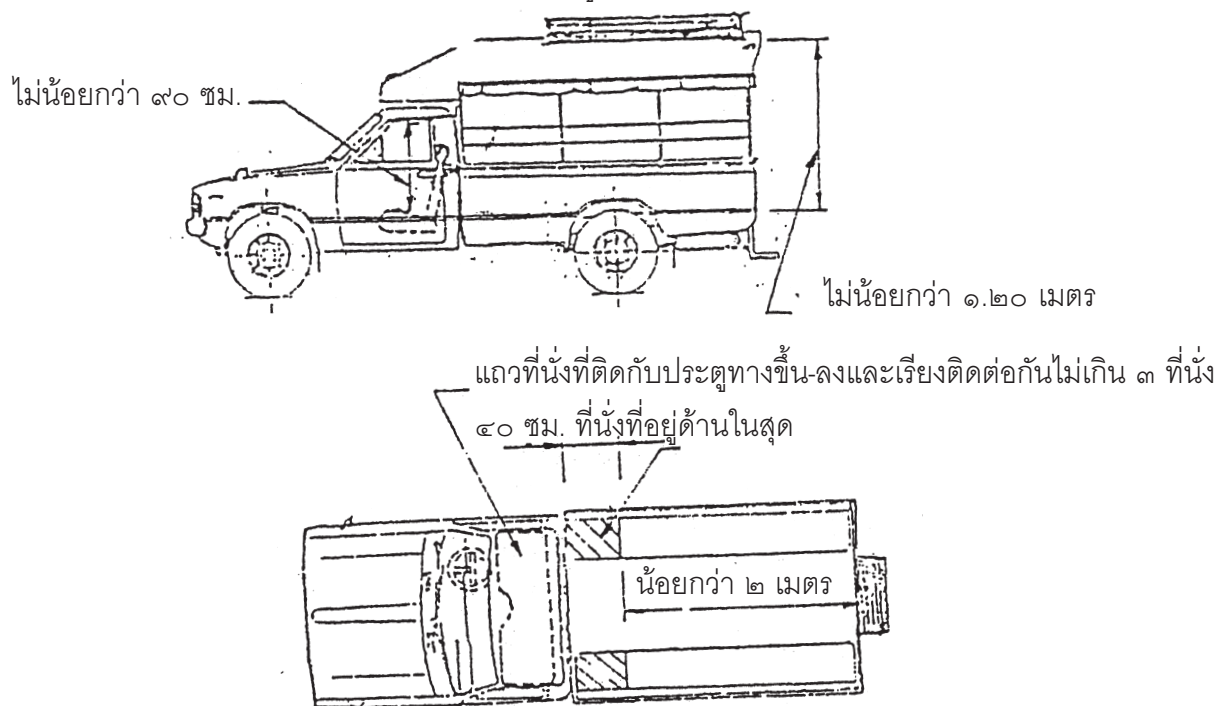
รถโดยสารที่กำหนดให้มีที่สำหรับผู้โดยสารยืน ความสูงภายในต้องไม่น้อยกว่า ๑.๗๕ เมตร

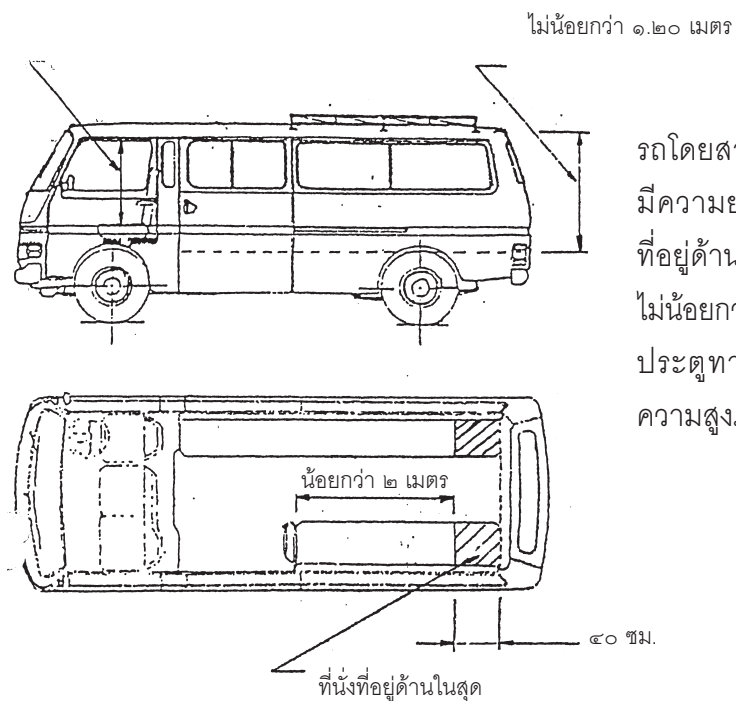
รถโดยสารที่ไม่กำหนดให้มีที่สำหรับผู้โดยสารยืนและมีความยาวช่องทางเดินจากประตูทางขึ้น-ลงถึงที่นั่งที่อยู่ด้านในสุดเกินกว่า ๒ เมตร ความสูงภายในต้องไม่น้อยกว่า ๑.๖๐ เมตร

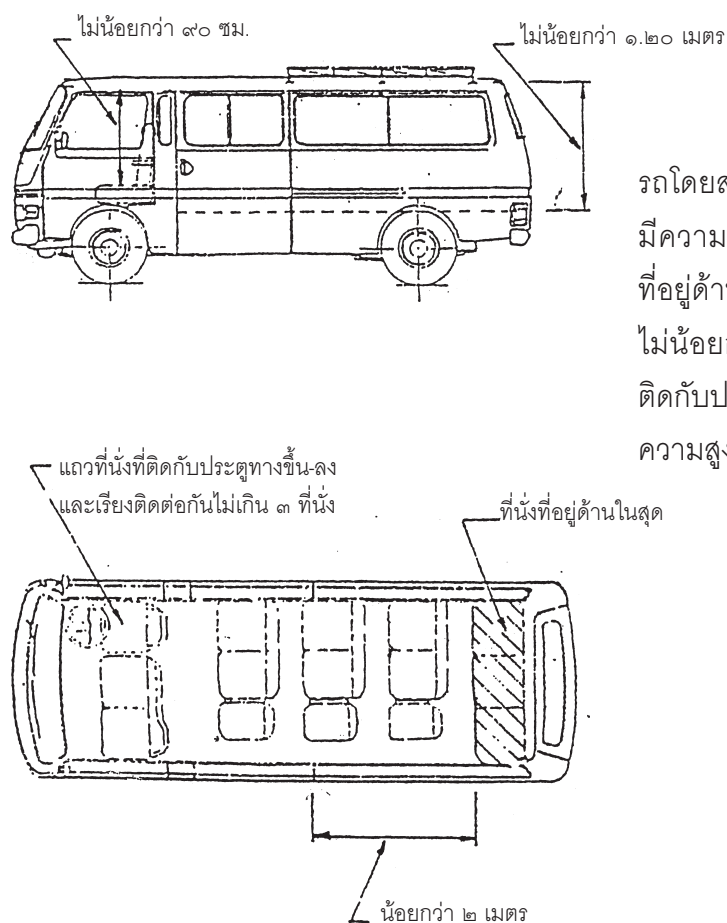
รถโดยสารที่ไม่กำหนดให้มีที่สำหรับผู้โดยสารยืนและมีความยาวช่องทางเดินจากประตูทางขึ้น-ลงถึงที่นั่งที่อยู่ด้านในสุดเกิน ๒ เมตร ความสูงภายในต้องไม่น้อยกว่า ๑.๖๐ เมตร และในกรณีของที่นั่งแถวที่ติดกับประตูทางขึ้น-ลงและเรียงติดต่อกันไม่เกิน ๓ ที่นั่ง ความสูงภายในจะไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร ก็ได้

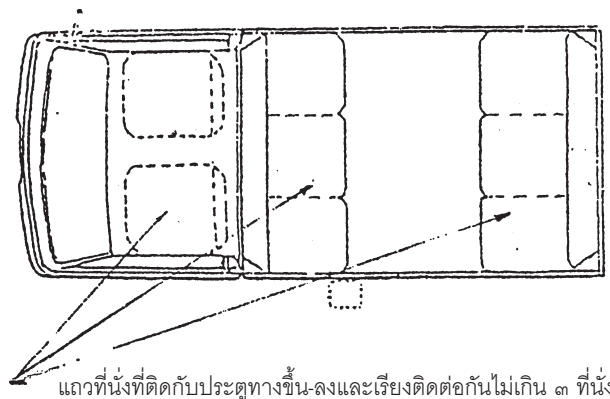
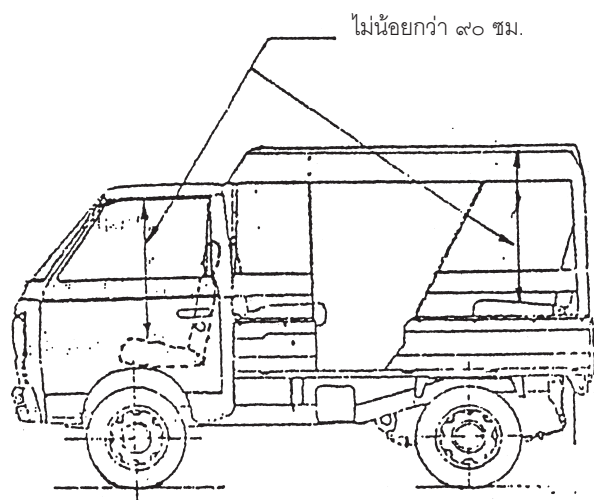
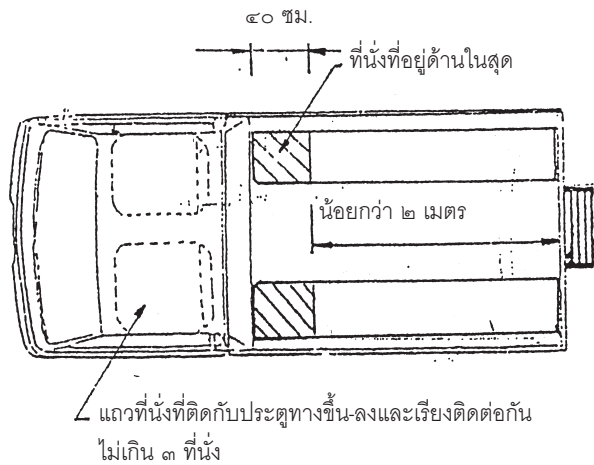
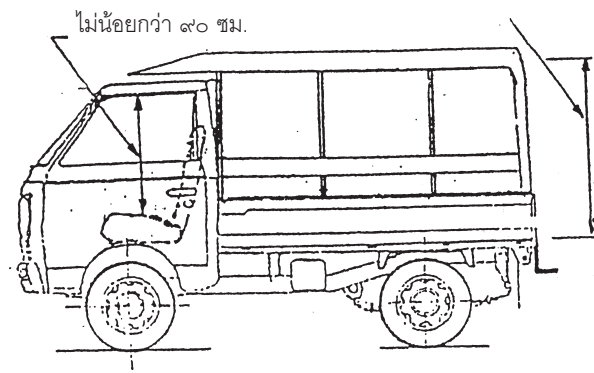
รถโดยสารที่ไม่กำหนดให้มีที่สำหรับผู้โดยสารยืนและมีความยาวช่องทางเดินจากประตูทางขึ้น-ลงถึงที่นั่งที่อยู่ด้านในสุดน้อยกว่า ๒ เมตร ความสูงภายในต้องไม่น้อยกว่า ๑.๒๐ เมตร และในกรณีของที่นั่งแถวที่ติดกับประตูทางขึ้น-ลงและเรียงติดต่อกันไม่เกิน ๓ ที่นั่ง ความสูงภายในจะไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร ก็ได้

รถโดยสารที่ไม่กำหนดให้มีที่สำหรับผู้โดยสารยืนและมีความยาวช่องทางเดินจากประตูทางขึ้น-ลงถึงที่นั่งที่อยู่ด้านหลังสุดน้อยกว่า ๒ เมตร ความสูงภายในต้องไม่น้อยกว่า ๑.๒๐ เมตร และในกรณีของที่นั่งแถวที่ติดกับประตูทางขึ้น-ลงและเรียงติดต่อกันไม่เกิน ๓ ที่นั่ง ความสูงภายในจะไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร ก็ได้

รถโดยสารที่ไม่กำหนดให้มีที่สำหรับผู้โดยสารยืนและมีความยาวช่องทางเดินจากประตูทางขึ้น-ลงถึงที่นั่งที่อยู่ด้านหลังสุดน้อยกว่า ๒ เมตร ความสูงภายในต้องไม่น้อยกว่า ๑.๒๐ เมตร และในกรณีของที่นั่งแถวที่ติดกับประตูทางขึ้น-ลงและเรียงติดต่อกันไม่เกิน ๓ ที่นั่ง ความสูงภายในจะไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร ก็ได้

รถโดยสารที่ไม่กำหนดให้มีที่นั่งสำหรับผู้โดยสารยืนและมีความยาวช่องทางเดินจากประตูทางขึ้น-ลงถึงที่นั่งที่อยู่ด้านในสุดน้อยกว่า ๒ เมตร ความสูงภายในต้องไม่น้อยกว่า ๑.๒๐ เมตร และในกรณีช่องที่นั่งแถวที่ติดกับประตูทางขึ้น-ลงและเรียงติดต่อกันไม่เกิน ๓ ที่นั่ง ความสูงภายในจะไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร ก็ได้

รถโดยสารที่มีแถวที่นั่งติดกับประตูทางขึ้น-ลงและแถวที่นั่งมีที่นั่งเรียงติดต่อกันไม่เกิน ๓ ที่นั่ง ความสูงภายในต้องไม่น้อยกว่า ๙๐ เซนติเมตร เมื่อวัดในแนวตั้งจากกึ่งกลางเบาะนั่งถึงส่วนต่ำสุดของเพดานรถ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมการขนส่งทางบก สำนักงานขนส่งกรุงเทพมหานคร โทร. ๒๗๒-๕๓๐๙

ที่ คค ๐๓๐๘/ว ๑๗

วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๙

เรื่อง การกำหนดสิทธิ์ในการดำเนินการตรวจสอบสภาพรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

เรียน ขพผ., กองต่าง ๆ, สลก., ตรข., จภณ., สขก., สทย., สขจ.ทุกจังหวัด, สด.ทุกสถานี, สขช.ทุกสาขา,
สขฟ.๑, ๒, ๓

เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบสภาพรถตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดสีภายนอกของตัวรถเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้ เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่มี การกำหนดระเบียบปฏิบัติในเรื่องนี้ไว้เป็นบรรทัดฐาน จึงให้กำหนดสีภายนอกตัวรถขึ้น เพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติ โดยในการกำหนดสีให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพรถเป็นผู้พิจารณากำหนดสีภายนอกตัวรถที่ตรวจสอบสภาพและให้ใช้ สีหลักตามตัวอย่างดัดแนบ ทั้งนี้ โดยไม่ต้องคำนึงถึงความเข้ม ความอ่อนของสีที่แตกต่างไป และไม่ให้ใช้ สีสีต่าง ๆ ที่มีใช้ภาษาไทย อนึ่ง กรณีที่มีการกำหนดสีไว้แล้วตามเงื่อนไขในใบอนุญาตประกอบการขนส่ง และเป็นสีที่มีใช้หลักตามที่กำหนดในระเบียบนี้ ก็ให้หมายเหตุสีที่กำหนดตามเงื่อนไขในใบอนุญาต ประกอบการขนส่งในวงเล็บต่อท้ายสีหลักตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ด้วย

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(ลงชื่อ) **ปรีชา ออประเสริฐ**

(นายปรีชา ออประเสริฐ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

แบบตัวอย่างการกำหนดสีรหัส

๑. สีแดง ให้หมายความรวมถึง สีแดงเลือดหมู สีแดงเลือดนก สีแดงบานเย็น
๒. สีขาว ให้หมายความรวมถึง สีขาวงาช้าง สีขาวออกครีม
๓. สีดำ ให้หมายความรวมถึง สีดำออกเทา
๔. สีเขียว ให้หมายความรวมถึง สีเขียวใบไม้ สีเขียวอ่อน สีเขียวแก่ สีเขียวขี้ม้า สีเขียวตองอ่อน
๕. สีเหลือง ให้หมายความรวมถึง สีเหลืองอ่อน สีเหลืองทอง สีครีมออกเหลือง
๖. สีน้ำตาล ให้หมายความรวมถึง สีน้ำตาลอ่อน สีน้ำตาลไหม้ สีน้ำตาลแก่ สีแซลัค
๗. สีชมพู ให้หมายความรวมถึง สีชมพูอ่อน
๘. สีม่วง ให้หมายความรวมถึง สีม่วงอ่อน สีม่วงแก่ สีเปลือกมังคุด
๙. สีฟ้า ให้หมายความรวมถึง สีฟ้าอ่อน สีฟ้าแก่
๑๐. สีส้ม ให้หมายความรวมถึง สีแสด สีอิฐ สีปูนแห้ง
๑๑. สีน้ำเงิน ให้หมายความรวมถึง สีน้ำเงินอ่อน สีน้ำเงินแก่ สีคราม สีกรมท่า
๑๒. สีเทา ให้หมายความรวมถึง สีเทาอ่อน สีเทาแก่ สีบรอนซ์เงิน สีตะกั่วตัด

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมการขนส่งทางบก สำนักจัดระเบียบการขนส่งทางบก โทร. ๐-๒๒๗๒-๕๔๙๗

ที่ คค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๗

วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ชักข้อความเข้าใจวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุญาตให้รถโดยสารสองแถวจดทะเบียนเป็นรถโดยสารไม่ประจำทาง

เรียน ชนผ., ผอ.สำนักทุกสำนัก., ผอ.กองทุกกอง, ตรข., ลนภ., ผกน., ผพร., ผสพ. ๑, ๒, ๓ และ ๔, ขสจ.ทุกจังหวัด และ หสข.ทุกสาขา

ตามที่กรมการขนส่งทางบกได้พิจารณาอนุญาตให้รถโดยสารสองแถวจดทะเบียนเป็นรถโดยสารไม่ประจำทาง และกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติในการดำเนินการเกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้รถโดยสารสองแถวจดทะเบียนเป็นรถโดยสารไม่ประจำทาง ซึ่งได้เวียนแจ้งให้ทราบเพื่อถือปฏิบัติต่อไปแล้ว ตามบันทึก ที่ คค ๐๔๐๖.๒/ว ๒๗ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๘ ดังความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมการขนส่งทางบกพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้มาตรการในการควบคุมและจัดระเบียบรถประเภทดังกล่าวได้ผลดียิ่งขึ้น ประกอบกับคณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดและปรับปรุงเงื่อนไขในใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ซึ่งมีท้องที่ทำการขนส่งภายในเขตกรุงเทพมหานครและระหว่างจังหวัด ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ได้มีข้อสังเกตว่า เพื่อป้องกันมิให้รถสองแถวที่จดทะเบียนเป็นรถโดยสารไม่ประจำทางนำรถไปทำการขนส่งในลักษณะรถโดยสารประจำทาง หรือนำรถไปรับจ้างเหมาทั่วไป โดยเฉพาะในช่วงเทศกาล กรมการขนส่งทางบกจึงขอชักข้อความเข้าใจวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้รถโดยสารสองแถวจดทะเบียนเป็นรถโดยสารไม่ประจำทางเพิ่มเติม ดังนี้

๑. การยื่นขออนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร โดยขอใช้รถโดยสารสองแถว คณะอนุกรรมการฯ จะไม่อนุญาตให้ประกอบการขนส่งในกรณีที่ใช้รถโดยสารสองแถวเพื่อการจ้างเหมาทั่วไป ยกเว้นกรณีที่ผู้ขออนุญาตประกอบการขนส่งมีเหตุผลที่จำเป็นต้องนำรถโดยสารสองแถวในการรับจ้างเหมาทั่วไป ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ จะพิจารณาเป็นกรณีไป และการยื่นขออนุญาตประกอบการขนส่งให้ระบุลักษณะการขนส่งให้ชัดเจนว่า ต้องการนำรถไปใช้ในการรับจ้างเหมาอะไร เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย เช่น ลักษณะการขนส่ง ลักษณะ ๓ เพื่อการจ้างเหมา (รับ-ส่งคนงาน) เป็นต้น

๒. ในการพิจารณาหลักฐานเอกสารประกอบการคำขออนุญาต ให้สำนักงานขนส่งจังหวัดตรวจสอบสัญญาว่าจ้าง เอกสารอื่น ๆ ประกอบ รวมทั้งตรวจสอบการเดินรถต้นทาง-ปลายทาง เพื่อกำหนดท้องที่ทำการขนส่ง โดยท้องที่ทำการขนส่งต้องไม่ใช่ทั่วราชอาณาจักร และให้ระบุชื่อจังหวัดเฉพาะที่จำเป็นต้องทำการขนส่งจริงเท่านั้น

๓. เครื่องหมายที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน การพ่นเครื่องหมายประจำรถของผู้ประกอบการขนส่ง ให้พ่นชื่อผู้ประกอบการขนส่งไว้ที่ประตูรถ และเครื่องหมายเพิ่มเติมเกี่ยวกับท้องที่ทำการขนส่ง โดยระบุว่า “ภายในเขตจังหวัด.....” (ระบุชื่อจังหวัดด้วย) ไว้ที่ตัวรถทั้งสองด้าน หรือในตำแหน่งที่นายทะเบียนเห็นว่าเหมาะสม โดยมีขนาดตัวอักษรที่เหมาะสม เห็นได้ชัดเจน (ตัวอย่างตามเอกสารแนบ)

๔. เมื่อได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถโดยสารแล้ว ให้สำนักงานขนส่งจังหวัดควบคุม ดูแล การประกอบกิจการขนส่ง หากตรวจพบหรือได้รับรายงานว่าผู้ประกอบกิจการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถโดยสารดังกล่าวได้ใช้รถในลักษณะฝ่าฝืนกฎหมาย ในลักษณะเป็นการแย่งผลประโยชน์กับผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งประจำทาง หรือผิดวัตถุประสงค์ในการขออนุญาตประกอบกิจการขนส่ง ให้ดำเนินการลงโทษตามกฎหมายอย่างเด็ดขาด (ตามนัยหนังสือเวียนที่ คค ๐๔๐๖.๒/๑๓๗ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๔๗ เรื่อง มาตรการดำเนินการกับผู้ประกอบกิจการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารนำรถไปใช้ลักษณะฝ่าฝืนกฎหมาย) ดังนี้

(๑) กรณีการกระทำความผิดครั้งแรก

(๑.๑) ให้ดำเนินคดีตามกฎหมาย

(๑.๒) ให้นำทะเบียนรถคันที่กระทำความผิดออกจากบัญชี ขส.บ. ๑๑ และแจ้งให้ผู้ประกอบกิจการขนส่งไปดำเนินการแจ้งเลิกใช้รถตามมาตรา ๗๙

(๑.๓) ให้ระงับการบรรจรถ เพิ่มรถ เปลี่ยนรถ และปรับปรุงเงื่อนไขเกี่ยวกับมาตรฐานรถเป็นระยะเวลา ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่คดีถึงที่สุด

(๒) กรณีกระทำความผิดตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป

(๒.๑) ให้ดำเนินคดีตามกฎหมาย

(๒.๒) ให้นำทะเบียนรถคันที่กระทำความผิดออกจากบัญชี ขส.บ. ๑๑ และแจ้งให้ผู้ประกอบกิจการขนส่งไปดำเนินการแจ้งเลิกใช้รถตามมาตรา ๗๙

(๒.๓) กรณีที่อายุของใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งเหลืออยู่ไม่เกิน ๓ เดือน ให้นำทะเบียนรถหรือทะเบียนประจำจังหวัด ที่ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งอยู่ในเขตความรับผิดชอบ จะไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่ง

(๒.๔) กรณีที่อายุใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งเหลืออยู่เกินกว่า ๓ เดือน ให้นำทะเบียนรถรวบรวมข้อเท็จจริงเสนอคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบก เพื่อพิจารณาเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่ง ตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังนี้

(๒.๔.๑) ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารซึ่งมีท้องที่ทำการขนส่งภายในจังหวัด ให้นำทะเบียนรถรวบรวมข้อเท็จจริงนำเสนอคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกประจำจังหวัด เพื่อพิจารณาเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งต่อไป

(๒.๔.๒) ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสาร ซึ่งมีท้องที่ทำการขนส่งภายในเขตกรุงเทพมหานคร และระหว่างจังหวัด ให้นำทะเบียนรถรวบรวมข้อเท็จจริงและความเห็น ส่งสำนักจัดระเบียบการขนส่งทางบก เพื่อนำเสนอคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง พิจารณาเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งต่อไป

จึงแจ้งมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

(ลงชื่อ) พิชัย ภูพิชญ์พงษ์

(นายพิชัย ภูพิชญ์พงษ์)

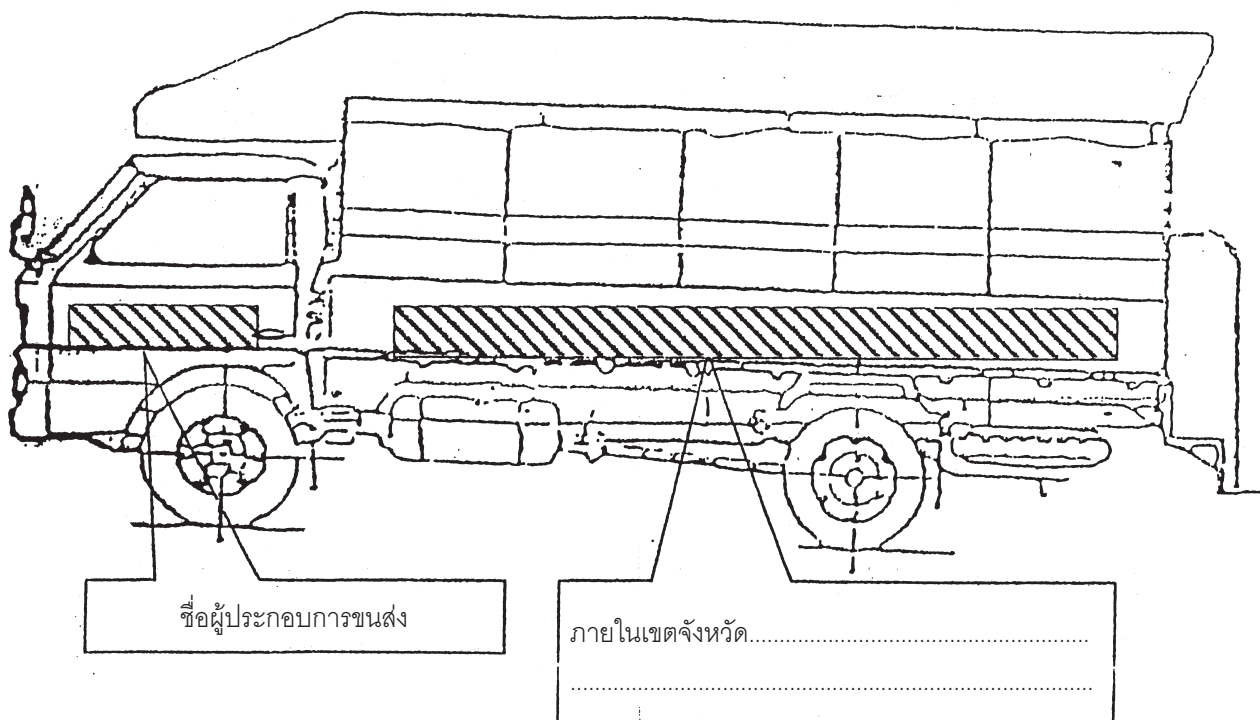
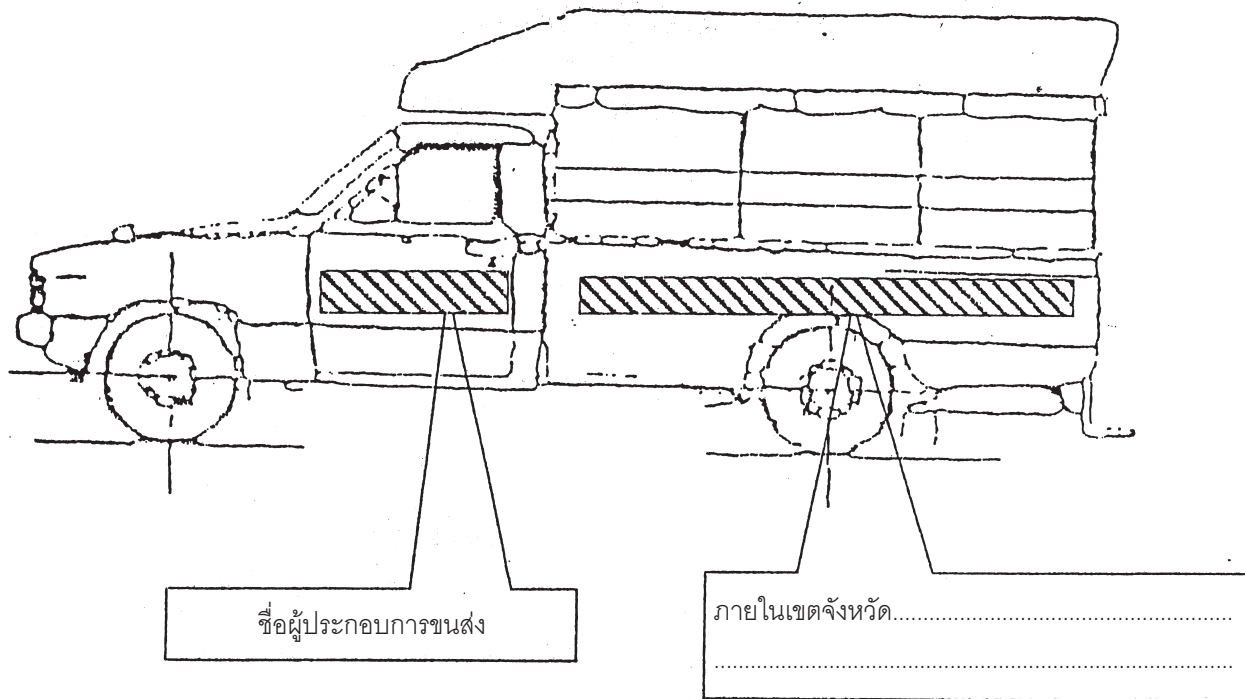
อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

เครื่องหมายที่ต้องให้ปรากฏประจำรถทุกคัน
กรณีรถโดยสารสองแถว

ชื่อผู้ประกอบการขนส่ง
(พ่นไว้ที่ประตูรถทั้งสองด้าน ขนาดตัวอักษรเหมาะสม เห็นได้ชัดเจน)

ภายในเขตจังหวัด.....(ระบุชื่อจังหวัดด้วย)
(พ่นไว้ที่ประตูรถทั้งสองด้าน ขนาดตัวอักษรเหมาะสม เห็นได้ชัดเจน)

ตัวอย่างเอกสารแนบ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมการขนส่งทางบก สำนักวิศวกรรมและความปลอดภัย โทร. ๐ ๒๒๗๒ ๕๓๑๒

ที่ คค ๐๔๐๘.๓/ว ๒๙๔

วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๘

เรื่อง การอนุญาตให้แก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถ

เรียน รอบ., รว., รอก., ชนผ., ตรข., ผอ.สำนักทุกสำนัก, หตข., ผอ.กองทุกกอง, ลนค., ผกน., ผพร., ผสพ. ๑, ๒, ๓ และ ๔, สขจ.ทุกจังหวัด และ หสข.ทุกสาขา

ตามที่ได้มีบันทึก ที่ คค ๐๓๐๕/๐๒๑๒๕ ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๓๒ วางแนวปฏิบัติของนายทะเบียนในการพิจารณาสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้แก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพของเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๔ ไว้แล้ว นั้น

กรมการขนส่งทางบกพิจารณาแล้วเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมแนวปฏิบัติของนายทะเบียนในการพิจารณาสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้แก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงให้ถือปฏิบัติเพิ่มเติม และให้ยกเลิกแนวปฏิบัติเดิมตามบันทึกดังกล่าวข้างต้นเฉพาะที่ขัดกับแนวปฏิบัตินี้ ดังต่อไปนี้

๑. ในกรณีการเปลี่ยนแปลงสภาพโครงสร้าง โดยกรมการขนส่งทางบกพิจารณาแล้วเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมแนวปฏิบัติของนายทะเบียนในการพิจารณาสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้แก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบของรถให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงให้ถือปฏิบัติเพิ่มเติม และให้ยกเลิกแนวปฏิบัติเดิมตามบันทึกดังกล่าวข้างต้นเฉพาะที่ขัดกับแนวปฏิบัตินี้ ดังต่อไปนี้

(๑) เสริมตามโครงสร้าง โดยมีได้ปิดทับหมายเลขคัสซี

(๒) ตัดหรือต่อโครงสร้างด้านหน้าหรือด้านท้าย โดยแนวตัดหรือต่อในสุดต้องห่างจากจุดรองรับน้ำหนักหรือจุดยึดถ่วงไม่น้อยกว่า ๒๐ เซนติเมตร และโครงสร้างที่เหลือยังคงมีหมายเลขคัสซีปรากฏอยู่ครบถ้วนสมบูรณ์

(๓) การเปลี่ยนแปลงระยะห่างโครงสร้างอื่นเนื่องมาจากการตัดต่อโครงสร้าง ตาม (๒)

ให้นายทะเบียนใช้ดุลพินิจตามเหตุผลและความจำเป็นสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตเป็นหนังสือได้ โดยในกรณีที่สั่งอนุญาตต้องปรากฏว่า สภาพรถดังกล่าวมีความมั่นคงแข็งแรง มีความปลอดภัยในการขนส่ง และถูกต้องตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ พร้อมทั้งมีหนังสือรับรองจากสามัญวิศวกร สาขาวิศวกรรมเครื่องกลหรือยานยนต์มาประกอบด้วย

๒. ในกรณีการลดจำนวนงล้อและยาง ให้พนักงานตรวจสอบสภาพรถคำนวณการกระจายน้ำหนัก และกำหนดน้ำหนักรวมสูงสุดขึ้นใหม่ ตามสมรรถนะของเพลาล้อและยาง แล้วนำมาเสนอนายทะเบียนใช้ดุลพินิจตามเหตุผลและความจำเป็นสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตเป็นหนังสือได้ โดยในกรณีที่สั่งอนุญาตต้องปรากฏว่า รถดังกล่าวมีความมั่นคงแข็งแรง มีความปลอดภัยในการขนส่ง และถูกต้องตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ พร้อมทั้งมีหนังสือรับรองจากสามัญวิศวกร สาขาวิศวกรรมเครื่องกลหรือยานยนต์มาประกอบด้วย

๓. ในกรณีรถที่ได้รับความเห็นชอบการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสภาพเครื่องอุปกรณ์หรือส่วนควบจากกรมการขนส่งทางบกแล้วแต่ได้มีการเปลี่ยนเครื่องยนต์ในภายหลัง หากเป็นเครื่องยนต์ชนิดและแบบเดียวกันกับที่ได้รับความเห็นชอบไว้แล้วดังกล่าวในนายทะเบียนดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตต่อไป โดยมีต้องยื่นขอความเห็นชอบใหม่

จึงแจ้งมาเพื่อถือปฏิบัติ และดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการขนส่งและเจ้าของรถทราบโดยทั่วกัน

(ลงชื่อ) ปิยะพันธ์ จัมปาสุต

(นายปิยะพันธ์ จัมปาสุต)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมการขนส่งทางบก สำนักวิศวกรรมและความปลอดภัย โทร. ๐ ๒๒๗๒ ๕๖๕๐

ที่ คค ๐๔๐๘.๓/ว ๓๐๓

วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจในการดำเนินการเกี่ยวกับรถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัด (NGV) เป็นเชื้อเพลิง

เรียน ชนผ., ตรข., ผอ.สำนักทุกสำนัก, ผอ.กองทุกกอง, หตย., ลนภ., ผภน., ผพร., ผสพ. ๑, ๒, ๓ และ ๔, ขสจ.ทุกจังหวัด และ หสข.ทุกสาขา

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายให้ลดการใช้และนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง โดยให้สนับสนุนการใช้พลังงานอื่นทดแทน และโดยที่ก๊าซธรรมชาติอัด (NGV) เป็นเชื้อเพลิงทางเลือกหนึ่งที่ได้รับการสนับสนุนให้มีการนำไปใช้ในรถยนต์ที่แพร่หลายมากขึ้น ดังนั้น เพื่อให้การนำก๊าซธรรมชาติอัด (NGV) ไปใช้เป็นเชื้อเพลิงในรถยนต์มีความปลอดภัยในการใช้งาน กรมการขนส่งทางบกขอชักซ้อมความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ดังนี้

กรณีรถตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒

สำหรับรถที่แจ้งติดตั้งใช้ก๊าซธรรมชาติอัด (NGV) เป็นเชื้อเพลิงในครั้งแรก ให้ดำเนินการดังนี้

๑. ให้ช่าง/นายช่างตรวจสอบสภาพรถ ตรวจสอบสภาพรถคันดังกล่าวตามระเบียบการตรวจสอบสภาพและให้ตรวจสอบหนังสือรับรองของผู้รับรองการติดตั้งระบบการใช้ก๊าซธรรมชาติอัด (NGV) ตามตัวอย่างแนบ ๑
๒. ให้ตรวจสอบเครื่องหมายแสดงการใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง ที่ด้านหน้าและด้านท้ายของตัวรถในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนตามที่กำหนด
๓. ในกรณีที่รถนั้นผ่านการตรวจสอบแล้วให้นายทะเบียนบันทึกชนิดของเชื้อเพลิงที่ใช้ลงในรายการจดทะเบียนให้ถูกต้อง

การดำเนินการรับชำระภาษีรถในปีต่อไป

ให้นายทะเบียนตรวจสอบหนังสือรับรองของผู้รับรองการติดตั้งระบบการใช้ก๊าซธรรมชาติอัด (NGV) ตามเอกสารแนบ ๑ ทุกปี

ในกรณีที่ถึงก๊าซได้รับการทดสอบและรับรองมาครบ ๕ ปี ให้ตรวจสอบหนังสือรับรองการทดสอบถึงก๊าซด้วย ตามตัวอย่างแนบ ๒

กรณีรถตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

สำหรับรถที่ติดตั้งก๊าซธรรมชาติอัด (NGV) เป็นเชื้อเพลิง ให้ดำเนินการดังนี้

๑. ให้พนักงานตรวจสภาพ ตรวจสภาพรถตามระเบียบการตรวจสภาพรถและให้ตรวจสอบหนังสือรับรองของผู้รับรองการติดตั้งระบบการใช้ก๊าซธรรมชาติอัด (NGV) ตามตัวอย่างแนบ ๓

ในกรณีที่ถังก๊าซได้รับการทดสอบและรับรองมาครบ ๕ ปี ให้ตรวจสอบหนังสือรับรองการทดสอบถังก๊าซด้วย ตามตัวอย่างแนบ ๔

๒. ให้ตรวจสอบเครื่องหมายแสดงการใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง ที่ด้านหน้าและด้านท้ายของตัวรถในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนตามที่กำหนด

๓. ในกรณีที่รถนั้นผ่านการตรวจสภาพแล้วให้บันทึกชนิดของเชื้อเพลิงที่ใช้ลงในรายการจดทะเบียนให้ถูกต้อง

อนึ่ง ขอให้หน่วยงานมอบหมายเจ้าหน้าที่ให้จัดเก็บสถิติและข้อมูลของรถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัด (NGV) เป็นเชื้อเพลิงทุกคัน โดยแบ่งตามประเภทของรถ และพร้อมที่จะรายงานให้ส่วนกลางทราบทุกเวลาที่ร้องขอ และขอให้ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของรถที่เปลี่ยนไปใช้ก๊าซธรรมชาติอัด (NGV) เป็นเชื้อเพลิงของรถให้นำรถเข้ารับการตรวจสอบเพื่อทำการบันทึกแก้ไขการเปลี่ยนใช้ก๊าซธรรมชาติอัด (NGV) เป็นเชื้อเพลิงภายใน ๑๕ วัน หลังจากการติดตั้ง หากมีการเปลี่ยนใช้ก๊าซธรรมชาติอัด (NGV) โดยมิได้แจ้งต่อนายทะเบียนภายในเวลาที่กำหนด ถือว่าเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๔ โดยมีโทษตามมาตรา ๖๐ ปรับไม่เกินสองพันบาท ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือถือเป็นความผิดตามมาตรา ๗๑ โดยมีโทษตามมาตรา ๑๔๘ ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ แล้วแต่กรณี

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

(ลงชื่อ) ปิยะพันธ์ จัมปาสุต

(นายปิยะพันธ์ จัมปาสุต)

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

เลขที่.....

หนังสือรับรอง

วันที่.....

ด้วย.....ซึ่งเป็นผู้ได้รับความเห็นชอบจากกรรมการขนส่งทางบก
ตามหนังสือ ที่ คค ๐๔๐๘.๓/.....ลงวันที่.....ให้เป็นผู้ตรวจและทดสอบการติดตั้งส่วนควบ
และเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับการใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง หมดอายุวันที่.....ได้ทำการตรวจ
และทดสอบการติดตั้งส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับการใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิงของรถ
คันหมายเลขทะเบียน.....ชนิด.....หมายเลขคัสซี.....
.....หมายเลขเครื่องยนต์.....โดยวิศวกรชื่อ.....
.....หมายเลขทะเบียน.....เป็นผู้ตรวจสอบและทดสอบ

ขอรับรองว่าการติดตั้งส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับการใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง
ในรถยนต์ของรถคันดังกล่าว มีความมั่นคงแข็งแรง และถูกต้องครบถ้วน ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนด
ส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ของรถยนต์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๗
ออกตามความในพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และได้ทำการตรวจและทดสอบด้วยการอัด
ด้วยความดันการใช้งาน 20 Mpa. (200 ban) ไม่ปรากฏการรั่วซึม บวม บิดเบี้ยว หรือมีข้อบกพร่องที่อาจก่อ
ให้เกิดอันตราย สามารถใช้งานปกติได้โดยปลอดภัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้ (จำนวน.....แผ่น)

ออกให้เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ลงชื่อ.....ผู้ได้รับความเห็นชอบ

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจและทดสอบ

(.....)

คำเตือน

ผู้ใดที่ได้รับความเห็นชอบให้เป็นผู้ตรวจและทดสอบ ทำคำรับรองเป็นเอกสารอันเป็นเท็จ
โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น หรือประชาชน ผู้นั้นอาจมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๒๖๙ ซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดโดยทุจริตใช้หรือแอบอ้างคำรับรองอันเกิดจากการกระทำความผิดตามวรรคแรก อาจมีความผิด
ตามวรรคแรก อาจมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๙ วรรคสอง ซึ่งต้องระวางโทษ
ในอัตราเดียวกัน

รายละเอียดเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับการใช้ก๊าซธรรมชาติอัด

รถคันหมายเลขทะเบียน.....

หมายเลขคัสซี.....หมายเลขเครื่องยนต์.....

รายการ	รายละเอียด
๑. ถังก๊าซธรรมชาติอัด - จำนวนถัง.....ใบ - ถังใบที่ ๑	- หมายเลขถัง..... - ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด..... - ความจุ..... - วัน เดือน ปี ที่ผลิต..... - วัน เดือน ปี ที่ผ่านการทดสอบครั้งสุดท้าย.....
- ถังใบที่ ๒	- หมายเลขถัง..... - ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด..... - ความจุ..... - วัน เดือน ปี ที่ผลิต..... - วัน เดือน ปี ที่ผ่านการทดสอบครั้งสุดท้าย.....
- ถังใบที่ ๓	- หมายเลขถัง..... - ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด..... - ความจุ..... - วัน เดือน ปี ที่ผลิต..... - วัน เดือน ปี ที่ผ่านการทดสอบครั้งสุดท้าย.....
- ถังใบที่ ๔	- หมายเลขถัง..... - ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด..... - ความจุ..... - วัน เดือน ปี ที่ผลิต..... - วัน เดือน ปี ที่ผ่านการทดสอบครั้งสุดท้าย.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจและทดสอบ

(.....)

รายละเอียดเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับการใช้ก๊าซธรรมชาติอัด

รถคันหมายเลขทะเบียน.....

หมายเลขคัสซี.....หมายเลขเครื่องยนต์.....

รายการ	รายละเอียด
๒. ลิ้นปิด-เปิดถังก๊าซ	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - หมายเลข (ถ้ามี)..... - อุปกรณ์นิรภัย แบบ [] bursting disc ความดันแตก..... และ fusible material อุณหภูมิหลอมละลาย..... [] pressure relief valve ความดันระบาย.....ความดันปิด..... และ fusible material อุณหภูมิหลอมละลาย.....
๓. ลิ้นปิด-เปิดสำหรับท่อก๊าซ	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด.....
๔. เครื่องวัดความดันก๊าซ	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด.....
๕. ลิ้นปิด-เปิดก๊าซอัตโนมัติ	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น.....
๖. ท่อก๊าซที่ใช้กับความดันก๊าซ เกิน ๑๐๐ กิโลปาสกาล	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด..... - วัสดุที่ใช้ทำท่อ.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจและทดสอบ

(.....)

รายละเอียดเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับการใช้ก๊าซธรรมชาติอัด

รถคันหมายเลขทะเบียน.....

หมายเลขคัสซี.....หมายเลขเครื่องยนต์.....

รายการ	รายละเอียด
๗. ท่อก๊าซที่ใช้กับความดันก๊าซไม่เกิน ๑๐๐ กิโลปาสกาล	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น.....
๘. ข้อต่อ	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด.....
๙. หัวรับเติมก๊าซและลิ้นกั้นกลับ	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด.....
๑๐. อุปกรณ์ระบายความดัน	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด.....
๑๑. เครื่องปรับความดันก๊าซ	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น.....
๑๒. เครื่องผสมอากาศ	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจและทดสอบ

(.....)

เลขที่.....

ใบรับรอง

วันที่.....

ด้วย..... ซึ่งเป็นผู้ได้รับความเห็นชอบจากกรรมการขนส่งทางบก
ตามหนังสือ ที่ คค ๐๔๐๘.๓/..... ลงวันที่..... หมดอายุวันที่.....
ให้เป็นผู้ตรวจและทดสอบถึงก๊าซธรรมชาติอัดที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงในรถยนต์ พร้อมทั้งส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์
ที่เกี่ยวข้อง โดยได้ทำการตรวจและทดสอบถึงก๊าซธรรมชาติอัด พร้อมทั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ
ที่เกี่ยวข้องของรถ

คันหมายเลขทะเบียน.....

ชนิดรถ.....

หมายเลขคัสซี/ตัวถัง.....

หมายเลขเครื่องยนต์.....

ขอรับรองว่าถึงก๊าซธรรมชาติอัด พร้อมทั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบที่ใช้ในรถยนต์คันดังกล่าว
มีความถูกต้องครบถ้วน ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ของรถยนต์ที่ใช้
ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ออกตามความในพระราชบัญญัติรถยนต์
พ.ศ. ๒๕๒๒ และมีความมั่นคงแข็งแรงสามารถใช้งานได้โดยปลอดภัย ดังรายละเอียดการตรวจและทดสอบ
ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมกันนี้ (จำนวน.....แผ่น)

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ผู้ตรวจและทดสอบ

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ผู้ควบคุมการตรวจและทดสอบ

รายงานการตรวจและทดสอบ

ผู้ครอบครองรถ/เจ้าของรถ.....
ชนิดรถ.....หมายเลขทะเบียน.....
หมายเลขคัสซี/ตัวถัง.....หมายเลขเครื่องยนต์.....

๑.๒ ผลการตรวจและทดสอบส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์

ที่	รายการทดสอบและตรวจสอบ และลักษณะข้อบกพร่อง		ผู้ผลิต	แบบ/รุ่น	คุณลักษณะ
๑	ถังก๊าซ				
๒	ลิ้นปิด-เปิดก๊าซ (สำหรับถังใบที่ ๑ ถึง.....)				
๓	ลิ้นปิด-เปิดสำหรับท่อก๊าซ				
๔	เครื่องวัดความดันก๊าซ				
๕	ลิ้นปิด-เปิดก๊าซอัตโนมัติ				
๖	ท่อก๊าซใช้กับความดันก๊าซ เกิน ๑๐๐ กิโลปาสกาล				
๗	ท่อก๊าซใช้กับความดันก๊าซ ไม่เกิน ๑๐๐ กิโลปาสกาล				
๘	ข้อต่อ				
๙	หัวท่อรับเติมก๊าซ				
๑๐	อุปกรณ์ระบายความดัน				
๑๑	เครื่องรับความดันก๊าซ				
๑๒	เครื่องผสมอากาศ				

วัน เดือน ปี ที่ทำการตรวจและทดสอบ

วัน เดือน ปี ที่ต้องทำการตรวจและทดสอบครั้งต่อไป

ลงชื่อ..... (.....) ตำแหน่ง..... ผู้ตรวจและทดสอบ	ลงชื่อ..... (.....) ตำแหน่ง..... ผู้ควบคุมการตรวจและทดสอบ
--	---

รายงานการตรวจและทดสอบ

ผู้ครอบครองรถ/เจ้าของรถ.....
ชนิดรถ.....หมายเลขทะเบียน.....
หมายเลขคัสซี/ตัวถัง.....หมายเลขเครื่องยนต์.....

การตรวจและทดสอบถึงก๊าซธรรมชาติอัดที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงในรถยนต์ พร้อมทั้งส่วนควบและ
 เครื่องอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวงกำหนดส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์ของรถยนต์ที่ใช้
 ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ออกตามความในพระราชบัญญัติรถยนต์
 พ.ศ. ๒๕๒๒ ถึงก๊าซธรรมชาติอัด

๑.๑ ข้อมูลการออกแบบ (Stamping details)

ถัง ใบที่	หมายเลขถัง	ชนิด	ผู้ผลิต	แบบ/ รุ่น	ความจุ (ลิตร)	วันที่ผลิต	วันที่ทดสอบ ครั้งสุดท้าย	ความดันออกแบบ (เมกะปาสกาล)
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								

ลงชื่อ..... (.....) ตำแหน่ง..... ผู้ตรวจและทดสอบ	ลงชื่อ..... (.....) ตำแหน่ง..... ผู้ควบคุมการตรวจและทดสอบ
--	---

เลขที่.....

หนังสือรับรอง

วันที่.....

ด้วย.....ซึ่งเป็นผู้ได้รับความเห็นชอบจากกรรมการขนส่งทางบก
ตามหนังสือ ที่ คค ๐๔๐๘.๓/.....ลงวันที่.....ให้เป็นผู้ตรวจและทดสอบการติดตั้งส่วนควบ
และเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับการใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง หมดอายุวันที่.....ได้ทำการตรวจ
และทดสอบการติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับการใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิงของรถ
ชนิด.....คันหมายเลขทะเบียน.....หมายเลขคัสซี.....
.....หมายเลขเครื่องยนต์.....โดยวิศวกรชื่อ.....
หมายเลขทะเบียน.....เป็นผู้ตรวจสอบและทดสอบ

ขอรับรองว่าการติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับการใช้ก๊าซธรรมชาติอัดเป็นเชื้อเพลิง
ในรถยนต์ของรถคันดังกล่าว มีถูกต้องครบถ้วน ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๑ (พ.ศ. ๒๕๓๖)
ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และมีความมั่นคงแข็งแรง สามารถใช้งานได้
โดยปลอดภัย และได้ทำการตรวจและทดสอบด้วยการเติมก๊าซธรรมชาติอัดที่ความดันใช้งานปกติ 20 Mpa.
(200 bar) ไม่ปรากฏการรั่วซึม บวม บิดเบี้ยว หรือมีข้อบกพร่องที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้ตามเอกสาร
ที่แนบมาพร้อมนี้ (จำนวน.....แผ่น)

ออกให้เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ลงชื่อ.....ผู้ได้รับความเห็นชอบ

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจและทดสอบ

(.....)

คำเตือน

ผู้ใดที่ได้รับความเห็นชอบให้เป็นผู้ตรวจและทดสอบ ทำคำรับรองเป็นเอกสารอันเป็นเท็จ
โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น หรือประชาชน ผู้นั้นอาจมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๒๖๙ ซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดโดยทุจริตใช้หรือแอบอ้างคำรับรองอันเกิดจากการกระทำความผิดตามวรรคแรก อาจมีความผิด
ตามวรรคแรก อาจมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๙ วรรคสอง ซึ่งต้องระวางโทษ
ในอัตราเดียวกัน

รายละเอียดเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับการใช้ก๊าซธรรมชาติอัด

รถคันหมายเลขทะเบียน.....

หมายเลขคัสซี.....หมายเลขเครื่องยนต์.....

รายการ	รายละเอียด
๑. ถังก๊าซธรรมชาติอัด - จำนวนถัง.....ใบ - ถังใบที่ ๑	- หมายเลขถัง..... - ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด..... - ความจุ..... - วัน เดือน ปี ที่ผลิต..... - วัน เดือน ปี ที่ผ่านการทดสอบครั้งสุดท้าย.....
- ถังใบที่ ๒	- หมายเลขถัง..... - ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด..... - ความจุ..... - วัน เดือน ปี ที่ผลิต..... - วัน เดือน ปี ที่ผ่านการทดสอบครั้งสุดท้าย.....
- ถังใบที่ ๓	- หมายเลขถัง..... - ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด..... - ความจุ..... - วัน เดือน ปี ที่ผลิต..... - วัน เดือน ปี ที่ผ่านการทดสอบครั้งสุดท้าย.....
- ถังใบที่ ๔	- หมายเลขถัง..... - ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด..... - ความจุ..... - วัน เดือน ปี ที่ผลิต..... - วัน เดือน ปี ที่ผ่านการทดสอบครั้งสุดท้าย.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจและทดสอบ

(.....)

รายละเอียดเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับการใช้ก๊าซธรรมชาติอัด

รถคันหมายเลขทะเบียน.....

หมายเลขคัสซี.....หมายเลขเครื่องยนต์.....

รายการ	รายละเอียด
- ถึงใบที่ ๕	- หมายเลขถัง..... - ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด..... - ความจุ..... - วัน เดือน ปี ที่ผลิต..... - วัน เดือน ปี ที่ผ่านการทดสอบครั้งสุดท้าย.....
- ถึงใบที่ ๖	- หมายเลขถัง..... - ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด..... - ความจุ..... - วัน เดือน ปี ที่ผลิต..... - วัน เดือน ปี ที่ผ่านการทดสอบครั้งสุดท้าย.....
- ถึงใบที่ ๗	- หมายเลขถัง..... - ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด..... - ความจุ..... - วัน เดือน ปี ที่ผลิต..... - วัน เดือน ปี ที่ผ่านการทดสอบครั้งสุดท้าย.....
- ถึงใบที่ ๘	- หมายเลขถัง..... - ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด..... - ความจุ..... - วัน เดือน ปี ที่ผลิต..... - วัน เดือน ปี ที่ผ่านการทดสอบครั้งสุดท้าย.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจและทดสอบ

(.....)

รายละเอียดเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับการใช้ก๊าซธรรมชาติอัด

รถคันหมายเลขทะเบียน.....

หมายเลขคัสซี.....หมายเลขเครื่องยนต์.....

รายการ	รายละเอียด
๒. ลิ้นปิด-เปิดถังก๊าซ	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - หมายเลข (ถ้ามี)..... - อุปกรณ์นิรภัย แบบ [] bursting disc ความดันแตก..... และ fusible material อุณหภูมิหลอมละลาย..... [] pressure relief valve ความดันระบาย.....ความดันปิด..... และ fusible material อุณหภูมิหลอมละลาย.....
๓. ลิ้นปิด-เปิดสำหรับท่อก๊าซ	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด.....
๔. เครื่องวัดความดันก๊าซ	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด.....
๕. ลิ้นปิด-เปิดก๊าซอัตโนมัติ	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น.....
๖. ท่อก๊าซที่ใช้กับความดันก๊าซ เกิน ๑๐๐ กิโลปาสกาล	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด..... - วัสดุที่ใช้ทำท่อ.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจและทดสอบ

(.....)

รายละเอียดเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับการใช้ก๊าซธรรมชาติอัด

รถคันหมายเลขทะเบียน.....

หมายเลขคัสซี.....หมายเลขเครื่องยนต์.....

รายการ	รายละเอียด
๗. ท่อก๊าซที่ใช้กับความดันก๊าซไม่เกิน ๑๐๐ กิโลปาสกาล	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น.....
๘. ข้อต่อ	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด.....
๙. หัวรับเติมก๊าซและลั่นกันกลับ	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด.....
๑๐. อุปกรณ์ระบายความดัน	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น..... - ความดันใช้งานสูงสุด.....
๑๑. เครื่องปรับความดันก๊าซ	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น.....
๑๒. เครื่องผสมอากาศ	- ชนิด/ผู้ผลิต..... - แบบ/รุ่น.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจและทดสอบ

(.....)

เลขที่.....

ใบรับรอง

วันที่.....

ด้วย.....ซึ่งเป็นผู้ได้รับความเห็นชอบจากกรรมการขนส่งทางบก
ตามหนังสือ ที่ คค ๐๔๐๘.๓/.....ลงวันที่.....หมดอายุวันที่.....
ให้เป็นผู้ตรวจและทดสอบถึงก๊าซธรรมชาติอัดที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงในรถยนต์ พร้อมทั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ
ที่เกี่ยวข้อง และได้ทำการตรวจและทดสอบถึงก๊าซธรรมชาติอัด พร้อมทั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบที่เกี่ยวข้อง
ของรถ

ชนิดรถ.....

คันหมายเลขทะเบียน.....

หมายเลขคัสซี/ตัวถัง.....

หมายเลขเครื่องยนต์.....

ขอรับรองว่าถึงก๊าซธรรมชาติอัด พร้อมทั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบที่ใช้ในรถยนต์คันดังกล่าว
มีความถูกต้องครบถ้วน ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๑ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และมีความมั่นคงแข็งแรง สามารถใช้งานได้โดยปลอดภัย ดังรายละเอียด การตรวจ
และทดสอบ ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมกันนี้ (จำนวน.....แผ่น)

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ผู้ตรวจและทดสอบ

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ผู้ควบคุมการตรวจและทดสอบ

รายงานการตรวจและทดสอบ

ผู้ครอบครองรถ/เจ้าของรถ.....
ชนิดรถ.....หมายเลขทะเบียน.....
หมายเลขคัสซี/ตัวถัง.....หมายเลขเครื่องยนต์.....

การตรวจและทดสอบถึงก๊าซธรรมชาติอัดที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงในรถยนต์ พร้อมทั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบที่เกี่ยวข้อง ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๑ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

๑. ถึงก๊าซธรรมชาติอัด

๑.๑ ข้อมูลการออกแบบ (Stamping details)

ถัง ใบที่	หมายเลขเครื่อง	ชนิด	ผู้ผลิต	แบบ/ รุ่น	ความจุ (ลิตร)	วันที่ผลิต	วันที่ทดสอบ ครั้งสุดท้าย	ความดันออกแบบ (เมกะปาส)
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								

ลงชื่อ..... (.....) ตำแหน่ง..... ผู้ตรวจและทดสอบ	ลงชื่อ..... (.....) ตำแหน่ง..... ผู้ควบคุมการตรวจและทดสอบ
--	---

รายงานการตรวจและทดสอบ

ผู้ครอบครองรถ/เจ้าของรถ.....
ชนิดรถ.....หมายเลขทะเบียน.....
หมายเลขคัสซี/ตัวถัง.....หมายเลขเครื่องยนต์.....

๑.๒ ผลการตรวจและทดสอบถึงก๊าซธรรมชาติอัด

ที่	รายการทดสอบและตรวจสอบ และลักษณะข้อบกพร่อง	กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๑ ข้อที่	หน่วย	เกณฑ์ กำหนด	ถึงก๊าซธรรมชาติอัดไปที่								
					๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙
๑	ถังบวม บิดเบี้ยว ซึม หรือรั่วเมื่อทดสอบถึง ด้วยความดัน ๑.๕ เท่า (31.02 Mpa เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ นาที)	๔ (๑)	-	ไม่มี									
๒	การขยายตัวถาวรของถัง	๔ (๑)	ร้อยละ	≤ ๕ ของ การขยายตัว สมบูรณ์									
๓	การถูกไฟไหม้	๔ (๒) ก	-	ไม่เคย									
๔	น้ำหนักถัง	๔ (๒) ก	ร้อยละ	≥ ๙๕ ของ น้ำหนัก ถังเดิม									
๕	รอยร้าว ซึม รอยร้าว รอยหัก-พับ หรือบวม	๔ (๒) (ค)	-	ไม่มี									
๖	รอยบุบงอเล็กน้อยเกิน ๒ มม. หรือเกินร้อยละ ๘.๓๓ ของความกว้างเฉลี่ยของรอยบุบงอ	๔ (๒) (ง)	-	ไม่มี/ไม่เกิน									
๗	รอยบิด รอยขีดข่วน รอยขีดข่วน ยาวเกิน ร้อยละ ๒ ของความยาวถัง หรือเล็กน้อย ร้อยละ ๒ ของความหนาถัง	๔ (๒) (จ)	-	ไม่มี/ไม่เกิน									
๘	รอยบุบงอเล็กน้อยเกิน ๑.๕ มม. รวมอยู่กับรอยบิด รอยขีดข่วน หรือรอยขีดข่วนที่มีความยาว เท่ากับหรือมากกว่าความกว้างของ รอยบุบงอนั้น		-										
๙	เนื้อโลหะผิวถังร้อนหลุดหรือแยกตัว	๔ (๒) (ข)	-	ไม่มี									

ลงชื่อ..... (.....) ตำแหน่ง..... ผู้ตรวจและทดสอบ	ลงชื่อ..... (.....) ตำแหน่ง..... ผู้ควบคุมการตรวจและทดสอบ
--	---

รายงานการตรวจและทดสอบ

ผู้ครอบครองรถ/เจ้าของรถ.....
ชนิดรถ.....หมายเลขทะเบียน.....
หมายเลขคัสซี/ตัวถัง.....หมายเลขเครื่องยนต์.....

ที่	รายการทดสอบและตรวจสอบ และลักษณะข้อบกพร่อง	กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๑ ข้อที่	หน่วย	เกณฑ์ กำหนด	ถึงก๊าซธรรมชาติอัดไปที่								
					๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙
๑๐	รอยผูกเรือนทั่วไปลึกเกินร้อยละ ๒๐ ของความหนาถึงเดิม	๔ (๒) (ข)	-	ไม่มี/ไม่เกิน									
๑๑	มีรอยผูกเรือนเฉพาะพื้นที่ลึกเกินร้อยละ ๒๕ ของความหนาถึงเดิม	๔ (๒) (ค)	-	ไม่มี/ไม่เกิน									
๑๒	รอยผูกเรือนเป็นแนวยาวเกินกว่าความยาว ของเส้นรอบวงถังหรือความลึกเกินร้อยละ ๒๕ ของความหนาถึงเดิม	๔ (๒) (ง)	-	ไม่มี/ไม่เกิน									
๑๓	หลุมกว้างเกินกว่า ๕ มม. และลึกเกิน ร้อยละ ๔๐ ของความหนาถึงเดิม ในแต่ละหลุม	๔ (๒) (จ)	-										
๑๔	ถังบิดเบี้ยวไม่ได้รูปทรง	๔ (๒) (ฉ)	-	ไม่มี									
๑๕	ลื่นเยี่ยงจนเห็นได้ชัด	๔ (๒) (ฐ)	-	ไม่มี									
๑๖	การดัดแปลงต่อเติมถัง	๔ (๒) (ฑ)	-	ไม่มี									
๑๗	จำนวนเกลียวของถังกับลื่น กินกันลดลง ต่ำกว่ามาตรฐาน หรือเมื่อขันเกลียวแน่น แล้วก๊าซรั่ว	๔ (๒) (ฒ)	-	ไม่มี									
๑๘	เครื่องหมายประจำถังลบเลือนจนอ่าน ไม่ออก มีการแก้ไขโดยไม่ถูกต้อง หรือ มีความไม่ถูกต้องตามมาตรฐานของถังนั้น	๔ (๒) (ณ)	-	ชัดเจน/ไม่มี									

ลงชื่อ..... (.....) ตำแหน่ง..... ผู้ตรวจและทดสอบ	ลงชื่อ..... (.....) ตำแหน่ง..... ผู้ควบคุมการตรวจและทดสอบ
--	---

รายงานการตรวจและทดสอบ

ผู้ครอบครองรถ/เจ้าของรถ.....
ชนิดรถ.....หมายเลขทะเบียน.....
หมายเลขคัสซี/ตัวถัง.....หมายเลขเครื่องยนต์.....

๒. เครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ

ที่	รายการทดสอบและตรวจสอบ และลักษณะข้อบกพร่อง	กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๑ ข้อที่	ผู้ผลิต	แบบรุ่น	คุณลักษณะ
๑	ลิ้นปิด-เปิดก๊าซ (สำหรับถังใบที่ ๑ ถึง.....)				
๒	ลิ้นปิด-เปิดสำหรับท่อก๊าซ				
๓	เครื่องวัดความดันก๊าซ				
๔	ลิ้นปิด-เปิดก๊าซอัตโนมัติ				
๕	ท่อก๊าซใช้กับความดันก๊าซ เกิน ๑๐๐ กิโลปาสกาล				
๖	ท่อก๊าซใช้กับความดันก๊าซ ไม่เกิน ๑๐๐ กิโลปาสกาล				
๗	ข้อต่อ				
๘	หัวท่อรับเติมก๊าซ				
๙	อุปกรณ์ระบายความดัน				
๑๐	เครื่องปรับความดันก๊าซ				
๑๑	เครื่องผสมอากาศ				

วัน เดือน ปี ที่ทำการตรวจและทดสอบ

วัน เดือน ปี ที่ต้องทำการตรวจและทดสอบครั้งต่อไป

ลงชื่อ..... (.....) ตำแหน่ง..... ผู้ตรวจและทดสอบ	ลงชื่อ..... (.....) ตำแหน่ง..... ผู้ควบคุมการตรวจและทดสอบ
--	---

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมการขนส่งทางบก สำนักมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถ โทร. ๐-๒๒๗๒-๕๗๒๕

ที่ คค ๐๔๐๗.๕/ว ๑๖๙

วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ชักข้อความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดสีตัวถังรถโดยสารไม่ประจำทาง

เรียน ขนผ., ผอ.สำนักทุกสำนัก, ผอ.กองทุกกอง, ตรข., ลนภ., ผภน., ผพร., ผสพ. ๑, ๒, ๓ และ ๔, ขสจ.ทุกจังหวัด และ หสข.ทุกสาขา

ตามประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง หลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบรูปภาพที่ปรากฏบนตัวถังรถโดยสารไม่ประจำทาง ประกาศ ณ วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ และหนังสือกรมการขนส่งทางบก ที่ คค ๐๔๐๖.๒/ว ๑๘๓ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ กรมการขนส่งทางบกได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้ความเห็นชอบรูปภาพบนตัวถังโดยสารไม่ประจำทาง และเงื่อนไขเกี่ยวกับสีรถโดยสารไม่ประจำทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีเกี่ยวกับการกำหนดให้พื้นที่ด้านหน้าและด้านท้ายของตัวรถ ต้องไม่มีรูปภาพใด ๆ มีได้เฉพาะสีพื้นและ/หรือแถบสีที่กำหนดเท่านั้น ความละเอียดตามที่ได้แจ้งให้ทราบแล้ว นั้น

กรมการขนส่งทางบกพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การกำหนดสีตัวถังรถโดยสารไม่ประจำทางเป็นไปในแนวทางเดียวกันและชัดเจนยิ่งขึ้น จึงขอชักข้อความเข้าใจเกี่ยวกับการพิจารณากำหนดสีตัวถังรถดังกล่าว และเพื่อให้่ายในการทำความเข้าใจจึงได้จัดทำแผ่นซีดีแสดงรูปภาพสีรถประกอบการคำอธิบาย ซึ่งจัดส่งมาพร้อมนี้ด้วยแล้ว ดังนี้

๑. กรณีตัวถังรถที่ไม่มีรูปภาพใด ๆ ให้กำหนดสีตัวถังโดยพิจารณาจากสีที่ด้านหน้า ด้านข้าง และด้านท้ายรถ ซึ่งมีขนาดพื้นที่สีมากที่สุดเป็นลำดับแรก และสีที่มีขนาดรอง ๆ ลงไปเรียงตามลำดับ จนครบตามจำนวนสีที่กำหนดเป็นเงื่อนไขในใบอนุญาตประกอบการขนส่ง (รวมแล้วไม่เกิน ๕ สี)

ตัวอย่างเช่น (จากภาพในแผ่นซีดี)

รูปภาพลำดับที่ ๑ กำหนดสีตัวถังรถเป็นสีน้ำเงิน แดง เหลือง และขาวตามลำดับ

รูปภาพลำดับที่ ๒ กำหนดสีตัวถังรถเป็นสีขาว ม่วง ฟา เขียว และเหลืองตามลำดับ

๒. กรณีตัวถังรถที่มีรูปภาพปรากฏอยู่ด้วย ให้พิจารณาโดยกำหนดสีพื้นที่อยู่ด้านหน้าและด้านท้ายของรถ (ซึ่งไม่มีรูปภาพ) เป็นสีตัวถังลำดับแรก และพิจารณาสีพื้นด้านข้างรถแต่ละด้านว่ามีสีใดที่เด่นชัดและมีขนาดพื้นที่สีมากที่สุดและสีที่มีขนาดพื้นที่รอง ๆ ลงไปเรียงตามลำดับ กำหนดเป็นสีตัวถังต่อจากลำดับแรก จนครบถ้วนตามจำนวนสีที่ได้กำหนดเป็นเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตประกอบการขนส่ง

ตัวอย่างเช่น (จากภาพในแผ่นซีดี)

รูปภาพลำดับที่ ๓ กำหนดสีตัวถังรถเป็นสีขาว ชมพู เหลือง แดง และน้ำเงิน

รูปภาพลำดับที่ ๔ พื้นที่ด้านข้างขวาของรถซึ่งปรากฏพื้นสีม่วงเด่นชัดเพียงสีเดียว จึงกำหนดสีตัวถังด้านข้างขวาเป็นสีม่วง สำหรับอื่น ๆ เป็นสีรูปภาพจึงไม่นำมากำหนดเป็นสีตัวถัง

๓. เมื่อได้กำหนดสีตัวถังรถตามข้อ ๑ หรือข้อ ๒ จนครบถ้วนตามจำนวนสีที่กำหนดเป็นเงื่อนไขในใบอนุญาตประกอบการขนส่งแล้ว (กรณีที่เงื่อนไขเกี่ยวกับสีรถครบ จำนวน ๕ สีแล้ว) ถ้าปรากฏว่ายังมีสีอื่น ๆ เกินอยู่อีก ไม่ต้องนำสีที่เกินมากำหนดเป็นสีตัวถังรถ

๔. ในกรณีที่พนักงานตรวจสภาพได้พิจารณากำหนดสีตัวถังรถ ตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑ หรือข้อ ๒ แล้ว แต่ปรากฏว่าสีที่กำหนดจากตัวรถจริงไม่ถูกต้องสอดคล้องกับสีที่กำหนดเป็นเงื่อนไขในใบอนุญาตประกอบการขนส่ง ตัวอย่างเช่น เงื่อนไขในใบอนุญาตประกอบการขนส่ง กำหนดสีตัวถังรถเป็นสีขาว เขียว ดำ ม่วง และแดง แต่สีที่กำหนดจากตัวรถจริงเป็นสีขาว เหลือง เขียว ม่วง และดำ ถึงแม้จะมีสีแดงปรากฏที่ตัวถังรถอยู่บ้าง แต่มีขนาดเล็กน้อยเกินไปและไม่เด่นชัด ในกรณีเช่นนี้ผู้ประกอบการขนส่งจะต้องดำเนินการขอปรับปรุงแก้ไขเงื่อนไขในใบอนุญาตประกอบการขนส่งเกี่ยวกับสีรถ ให้ถูกต้องสอดคล้องกับสีที่ปรากฏอยู่ที่ตัวรถจริง หรือปรับปรุงแก้ไขสีที่ตัวรถจริงให้ถูกต้องสอดคล้องกับสีที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตประกอบการขนส่งก็ได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการขนส่งและเจ้าของรถได้ทราบต่อไป

(ลงชื่อ) รณยุทธ ตั้งรวมทรัพย์

(นายรณยุทธ ตั้งรวมทรัพย์)

รองอธิบดี (ฝ่ายปฏิบัติการ) ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมการขนส่งทางบก สำนักมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถ โทร. ๐-๒๒๗๒-๖๑๔๑

ที่ คค ๐๔๐๗.๒/ว ๐๔๓

วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ชักข้อมการดำเนินการทางทะเบียนและภาษีของรถตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
ที่ใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิง

เรียน ขนผ., ตรข., ผอ.สำนักทุกสำนัก, ผอ.กองทุกกอง, ลนภ., ผภณ., ผพร., ผสพ. ๑, ๒, ๓ และ ๔,
ขสจ.ทุกจังหวัด, หสข.ทุกสาขา และ นสค.ทุกสถานี (หตข.)

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนการใช้ก๊าซธรรมชาติในรถยนต์ เพื่อลดการใช้และนำเข้าน้ำมัน
เชื้อเพลิง และปัจจุบันมีเจ้าของรถจำนวนมากนิยมนำรถไปติดตั้งเครื่องอุปกรณ์เกี่ยวกับการใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิง
ในรถยนต์ ทั้งก๊าซปิโตรเลียมเหลว (Liquefied Petroleum Gas : LPG) และก๊าซธรรมชาติอัด (Compressed Natural
Gas : CNG) นั้น

เพื่อให้การดำเนินการทางทะเบียนและการเสียภาษีประจำปีของรถตามพระราชบัญญัติการขนส่ง
ทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) และก๊าซธรรมชาติอัด (CNG) เป็นเชื้อเพลิง เป็นไปใน
แนวทางเดียวกัน จึงชักข้อมแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. การแจ้งการติดตั้งอุปกรณ์เกี่ยวกับการใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิง

๑.๑ ยื่นคำขอที่หน่วยงานตรวจสอบสภาพรถ โดยใช้แบบคำขออื่น ๆ พร้อมด้วยหลักฐานประกอบ
คำขอ ดังนี้

(๑) หนังสือแสดงการจดทะเบียน

(๒) หนังสือรับรองการตรวจและทดสอบการติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับการ
ใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิงจากผู้ประกอบการขนส่งหรือเจ้าของรถ ให้ความเห็นชอบ

(๓) หลักฐานของผู้ประกอบการขนส่งหรือเจ้าของรถ ได้แก่ บัตรประจำตัวประชาชน
หรือหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล แล้วแต่กรณี

(๔) หนังสือมอบอำนาจจากผู้ประกอบการขนส่งหรือเจ้าของรถ (กรณีไม่มาดำเนินการ
ด้วยตนเอง) พร้อมภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับมอบอำนาจ

๑.๒ เมื่อได้รับคำขอตามข้อ ๑.๑ และตรวจสอบหลักฐานประกอบคำขอถูกต้องแล้ว ให้จัดเก็บ
ค่าธรรมเนียมคำขอตามที่กำหนด (เว้นแต่กรณีรถจดทะเบียนใหม่) และดำเนินการ

(๑) ให้พนักงานตรวจสอบสภาพตรวจสอบความถูกต้องของเลขตัวรถและเลขเครื่องยนต์
เพื่อยืนยันว่าเป็นรถคันเดียวกับที่จดทะเบียนไว้ และตรวจสอบสภาพความเรียบร้อยโดยทั่วไปของเครื่องอุปกรณ์
และส่วนควบเกี่ยวกับการใช้ก๊าซตามหนังสือรับรองการตรวจและทดสอบจากผู้ที่มีความเห็นชอบจาก
กรมการขนส่งทางบก

(๒) ตรวจสอบเครื่องหมายแสดงการใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิงหรือเครื่องหมายรับรองการตรวจและทดสอบเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือประกาศกรมการขนส่งทางบก แล้วแต่กรณี

(๓) ถ้าผลการตรวจสอบตามข้อ ๑.๒ (๑) และ ๑.๒ (๒) แล้วเห็นว่าถูกต้อง ให้จัดทำบันทึกผลการตรวจสอบในแบบคำขออื่น ๆ ด้วยข้อความตามเอกสารแนบ เพื่อแจ้งผลให้เจ้าหน้าที่ทะเบียนดำเนินการต่อไป

(๔) บันทึกแก้ไขชนิดเชื้อเพลิงในประวัติรถ (แก้ไขเฉพาะชนิดเชื้อเพลิง โดยไม่ต้องจัดทำประวัติรถใหม่ทั้งฉบับ)

(๕) เจ้าหน้าที่ทะเบียนตรวจสอบหลักฐานในส่วนที่เกี่ยวข้อง และเห็นว่าถูกต้องแล้ว ให้บันทึกข้อมูลชนิดเชื้อเพลิงลงในช่องรหัสตรวจสภาพรถของหนังสือแสดงการจดทะเบียนรถและสำเนาหนังสือแสดงการจดทะเบียนรถ เว้นแต่กรณีที่ไม่สามารถบันทึกชนิดเชื้อเพลิงลงในช่องรหัสตรวจสภาพรถได้ ก็ให้บันทึกหรือประทับตราอย่างข้อความ

“ชนิดเชื้อเพลิง.....ก๊าซ.....” พร้อมลงนามกำกับไว้บริเวณด้านบนของหนังสือแสดงการจดทะเบียนรถและสำเนาหนังสือแสดงการจดทะเบียนรถแทน

(๖) จ่ายหนังสือแสดงการจดทะเบียนรถ

๒. การขอตรวจสอบรถในเขตท้องที่อื่น

ในกรณีที่เจ้าของรถรายใดมีความจำเป็นไม่สามารถนำรถที่ติดตั้งเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเกี่ยวกับการใช้ก๊าซไปตรวจสอบในท้องที่ที่รถนั้นจดทะเบียนไว้ เจ้าของรถสามารถขอตรวจสอบรถในเขตท้องที่อื่นได้ โดยให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนประจำจังหวัดที่ประสงค์จะนำรถนั้นไปตรวจสอบ โดยใช้แบบคำขออื่น ๆ พร้อมหลักฐานประกอบคำขอเช่นเดียวกับข้อ ๑.๑

(๒) จัดเก็บค่าธรรมเนียมและดำเนินการตามข้อ ๑.๒ (๑)-๑.๒ (๓) โดยอนุโลม

(๓) เมื่อนายทะเบียนประจำจังหวัดที่เจ้าของรถนำรถไปตรวจสอบดำเนินการตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว ให้แจ้งผลการดำเนินการทางไปรษณีย์ลงทะเบียนให้จังหวัดที่รถนั้นจดทะเบียนทราบโดยเร็ว

(๔) กรณีที่เจ้าของรถต้องการถือเรื่องไปดำเนินการเอง ก็ให้นายทะเบียนใช้ดุลพินิจพิจารณาอนุญาตโดยให้ประทับข้อความว่า “เอกสารไม่มีร่องรอยการซุกซ่อนแก้ไข” กำกับไว้ที่บันทึกรายงานผลการตรวจสอบ พร้อมทั้งปิดผนึกซองและประทับตรากรมการขนส่งทางบกครบไว้ ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เจ้าของรถและป้องกันการปลอมแปลงเอกสารหรือข้อความใด ๆ ให้ผิดไปจากที่เจ้าหน้าที่ดำเนินการไว้

(๕) ให้จังหวัดที่รถนั้นจดทะเบียนดำเนินการ เช่นเดียวกับข้อ ๑.๒ (๔)-๑.๒ (๖)

๓. การเสียภาษีประจำปีในปีต่อ ๆ ไป

ให้พนักงานตรวจสภาพตรวจสอบหนังสือรับรองการตรวจและทดสอบเครื่องอุปกรณ์และส่วนควบจากผู้ที่มีความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบก ดังนี้

(๑) รถที่ติดตั้งอุปกรณ์เกี่ยวกับการใช้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) เป็นเชื้อเพลิง ในกรณีที่ถึงก๊าซต้องทำการตรวจและทดสอบตามระยะเวลาการใช้งาน ให้ตรวจสอบหนังสือรับรองการตรวจและทดสอบถึงก๊าซตามที่กำหนด

(๒) รถที่ติดตั้งอุปกรณ์เกี่ยวกับการใช้ก๊าซธรรมชาติอัด (CNG) เป็นเชื้อเพลิง ให้ตรวจสอบหนังสือรับรองการตรวจและทดสอบที่ยังไม่สิ้นอายุจากผู้ตรวจและทดสอบที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมการขนส่งทางบกทุกปี และในกรณีที่ถึงก๊าซได้รับการรับรองการตรวจและทดสอบมาแล้วครบตามระยะเวลาที่กำหนด ให้ตรวจสอบหนังสือรับรองการตรวจและทดสอบถึงก๊าซตามประกาศกรมการขนส่งทางบกด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

(ลงชื่อ) ชัยรัตน์ สงวนชื่อ

(นายชัยรัตน์ สงวนชื่อ)

รองอธิบดี (ฝ่ายปฏิบัติการ) ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

ใช้เฉพาะกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกเท่านั้น

คำขอที่.....
รับวันที่.....
ผู้รับ.....

กรมการขนส่งทางบก แบบคำขออื่น ๆ

เลขทะเบียน.....
จังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรียน นายทะเบียน

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี
อยู่ที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....
ได้รับมอบอำนาจจากผู้ประกอบการขนส่งชื่อ.....
สำนักงานตั้งอยู่ที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
โทรศัพท์.....

มีความประสงค์.....
.....
.....

พร้อมนี้ได้แนบหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณา

๑. ๒.
๓. ๔.
๕. ๖.

ได้ตรวจสอบรศนหมายเลขทะเบียน.....
ซึ่งติดตั้งระบบก๊าซ.....แล้ว เห็นว่าการติดตั้ง
เครื่องอุปกรณ์และส่วนควบเป็นไปตามกฎหมายและผ่าน
การตรวจและทดสอบถูกต้องตามหนังสือรับรองที่.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)
พนักงานตรวจสภาพ

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำขอ
(.....)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมการขนส่งทางบก สำนักมาตรฐานงานทะเบียนและภาษีรถ โทร. ๐-๒๒๗๒-๕๗๒๕

ที่ คค ๐๔๐๗.๕/ว ๒๐๙

วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๐

เรื่อง การกำหนดประเภทหรือชนิดของวัสดุอันตราย

เรียน ชนผ., ตรข., ผอ.สำนักทุกสำนัก, ผอ.กองทุกกอง, ลนภ., ผภณ., ผพร., ผสพ. ๑, ๒, ๓ และ ๔, ขสจ.ทุกจังหวัด และ หสข.ทุกสาขา

ด้วยมีผู้ประกอบการขนส่งสินค้าประเภทน้ำมันปาล์มและผลิตภัณฑ์น้ำมันปาล์ม ได้รับความเดือดร้อนจากกรณีที่รถพ่วง (รถลักษณะ ๖) ที่ใช้บรรทุกน้ำมันปาล์มไม่สามารถดำเนินการต่ออายุทะเบียนรถได้ เนื่องจากประกาศคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง เรื่อง กำหนดชนิดหรือสภาพรถที่มีให้รับจดทะเบียน ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๕ กำหนดห้ามมิให้ต่ออายุทะเบียนรถพ่วง (รถลักษณะ ๖) ที่ใช้ในการบรรทุกวัสดุอันตราย เมื่อครบกำหนด ๕ ปีนับแต่วันที่ประกาศใช้บังคับ ซึ่งในการกำหนดรหัสข้อมูลลักษณะรถในระบบคอมพิวเตอร์ กำหนดให้รถบรรทุกน้ำมันปาล์มอยู่ในกลุ่มของรถบรรทุกวัสดุอันตรายด้วยนั้น

กรมการขนส่งทางบกได้พิจารณารายละเอียดแล้วเห็นว่า น้ำมันปาล์มในรูปของเหลว ไม่ปรากฏในบัญชีรายชื่อสินค้าวัสดุอันตราย ตามเอกสารแนะนำของสหประชาชาติว่าด้วยการขนส่งสินค้าอันตราย (UN Recommendations on the Transport of Dangerous goods) ดังนั้น สินค้าประเภทน้ำมันปาล์มในรูปของเหลว จึงไม่จัดอยู่ในประเภทวัสดุอันตราย รถพ่วง (รถลักษณะ ๖) ที่ใช้บรรทุกน้ำมันปาล์มในรูปของเหลว จึงไม่อยู่ในข่ายควบคุม ตามประกาศคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๕ ทั้งนี้ จะได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขรหัสข้อมูลลักษณะรถในระบบคอมพิวเตอร์ ให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

(ลงชื่อ) ชัยรัตน์ สงวนชื่อ

(นายชัยรัตน์ สงวนชื่อ)

รองอธิบดี (ฝ่ายปฏิบัติ) ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมการขนส่งทางบก

100%